Uggh, uggh! Klik, klik!

Okuyan, okuduğunu anlayan, sorgulayan, yaratıcı beyinlere ihtiyacımız var, hayatın her alanında olduğu gibi. CHIP çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitimine katkıda bulunmak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı'na her ay belirli bir miktar CHIP hediye ediyor. Böylelikle Vogel Yayıncılık bir hizmet daha sunarken, okunmayan CHIP nüshası da kalmamış oluyor.

Descartes yüzlerce yıl önce "Düşünüyorum, öyleyse varım." demiş. Bu dünyanın tüm düşünürleri bu sözü çok ciddiye alıyorlar.

Bilgisayarın hayatımızı ne kadar kolaylaştırdığı tartışılamaz bile. Gelecekte de en büyük ve belki de tek yardımcımız olmaya devam edecekler. Her yerde bilgisayarın ne kadar faydalı olduğundan bahsediliyor. Ancak işin bir de felsefi yönü, çocuk gelişimi, insan psikolojisi ve sosyal yaşamı (insan sağlığı bir yana) üzerindeki derin ve olumsuz etkileri var. Arada bir değişik vesilelerle "bilgisayar özürlü" insanlarla tanışma fırsatı buluyoruz ve durumun aslında ne kadar vahim olduğunu gözlemliyoruz.

Bilgisayarların bir eğitim aracı olarak girdiği evlerde, bilgisayar ekranında yaşanan sanal hayatlar gerçek yaşama da yansıyor ve böylece amaçsız, şiddet düşkünü, saygısız ve sevgisiz, tüketici, yitik bir nesil yetişiyor. Şiddete bir de insanı farketmeden robotlaştıran ve aptallaştıran, bir tekdüzeliğe iten, "masum" bilgisayar kullanımı da ekleniyor. Bundan genç-yaşlı herkes etkileniyor, çünkü herkes O'nu kullanıyor.

Descartes yüzlerce yıl önce "Düşünüyorum, öyleyse varım." demiş. Bu dünyanın tüm düşünürleri bu sözü çok ciddiye alıyorlar, başlarını eğip usul usul onaylıyorlar. Neyi böylesine şiddetle onayladıklarını iyi düşünmeliler. Çünkü tersini düşünürsek: "Düşünmüyorum, öyleyse yokum" tüm bilgisayar dünyasının cup diye başka bir boyuta ışınlanmasına neden olurdu. Sadece bazı programcı denen insan silüetleri bu tarafta kalırdı: "Biraz düşünüyorum, öyleyse biraz varım", uzmanlar buna "Fuzzy Logic"(puslu mantık) diyorlar.

Şimdi donanım ve yazılım endüstrisi Descartes'ın tezinin doğru olmasından endişe ediyorlar. Bunun doğru olup olmadığını kontrol etmek için, uzun bir süredir kullanıcıların akıllarını köreltmek amacıyla olmadık deneyler yapıyorlar. Deney laboratuarlarına grafiksel arabirim (GUI) diyorlar. Usability (kullanılabilirlik) adı altında yazılım mühendisleri IQ seviyemizi düşürmek için olmadık şeyler üzerinde kafa patlatıyorlar. Fare ve ikonlarla sürüp giden Point & Click bizleri dijital deneklere dönüştürüveriyor: Buraya tıklarsam olur, yanlışlıkla olur da başka bir yere tıklarsam, bilgisayar kafamın ortasına bir güzel geçiriverir.

Günlük bilgisayar kullanımı daha çok bir köle-efendi ilişkisini hatırlatıyor. Ancak roller ters.

İletişim kutularındaki diyaloglar (Microsoft Türkçe'si de sağolsun) ve muhatap olduğumuz dil bizi 12 yaşındaki bir çocuğun konuştuğu dilin seviyesine düşürüveriyor. "Winword ikonuna git, şuraya tıkla, tık, Program aç, Menüyü aç. Yazdır. Kes. Sil. Başlat. Ali topu at..."

Günlük bilgisayar kullanımı daha çok bir köle-efendi ilişkisini hatırlatıyor. Ancak roller ters. Köleliğinize isyan edip de bilgisayarı kapatmak istediğinizde de efendiniz size son emirlerini "nazikçe" söylüyor: "Şimdi bilgisayarınızı kapatabilirsiniz".

Yakında sadece aptal, homurdanıp ağzı dili birbirine dolaşan, sürekli tıklayıp duran bilgisayar özürlüleri olup çıkacağız. O zaman Descartes'ın haklı olup olmadığını da anlayacağız. "Şimdi bilgisayarınızı açabilirsiniz."

CHIP Yazı İşleri

Ekim

CHIP EKİM CD-ROM'u bu ay yepyeni bir arabirimle sunuldu. Kullanımındaki kolaylık ve tasarımıyla dikkat çekecek olan Chip CD'si, özenle seçilen oyun demoları, daha vizyona girmemiş filmlerin fragmanlarıyla birlikte okurlarının arşivine yeni bir CD ekliyor. Ekim ayının CD-ROM' u içinde ayrıca Internet' le ilgili yeni sürümler, çeşitli kullanıcı programları, en son grafik programlarının demoları var. Arabirim programlarının yetersiz kaldığı program sektörlerini de içeren CD-ROM'da, her ay olduğu gibi bu ay da üstün nitelikli yeni sürümlere fazlasıyla yer ayrıldı. Chip bu ay da iki CD-ROM birden veriyor. Firmalar ve ürünlerinin tanıtıldığı, çeşitli videoların gösterildiği BİLİŞİM FİRMALARI TANITIM VE ÜRÜN KATALOĞU adlı CD'de firmaların adreslerine, reklamlarına, ürünlerine ayrı kategoriler içinde yer verildi. Arşivlerinizde özel bir yer alacak bu Cd, özellikle çalışılan kesimler için bir rehber niteliğinde olmasıyla dikkati çekiyor.

Bu ayın CD-ROM içeriği 6 ana başlık altında toplandı: CD'de CHIP TV, GRAFIK, ARAÇLAR, OYUN, INTERNET ve Young Multimedia' nın tanıtıldığı YOUNG bölümleri yer alıyor. Chip TV bölümünde en son filmler arasından seçilmiş ve gösterime girmemiş film fragmanları bulunuyor. Fragmanlar SinemaNet (http://www.sinema.net) işbirliği ile hazırlandı. Hot Dog Pro için Plug-in'ler, Photoshop'un son beta sürümleri (4.01) bu ayki yepyeni programlardan sadece birkaçı. Araçlar bölümündeyse onlarca faydalı programın yanısıra, statik analiz ve dizayn programı göze çarpıyor. Ve Internet bölümü bu ay yine dopdolu: Net fusion objects, son çıkan Internet programlarının demoları ve yüksek performans gösteren birçok program. Oyun bölümüyse yine her zamanki gibi klasmanında en iyileri içeren, özenle seçilmiş demolar barındırıyor.Bu ay oyun bölümünde yer alan oyunlardan birkaç tanesi şunlar: ATLANTİS (adventure), MONKEY ISLAND III (adventure), HEXEN II (3D Action), BEAVIS & BUTT-HEAD (Arcade). Her ay sizler için seçilen oyunlar arasında en çok Beavis & Butthead sizlere mutlu saatler geçirtecek.

CD'nin kullanımına gelince, ekranın sağında yer alan üç tane düğme yardımıyla arabirimdeki her türlü işlevi yerine getirmek mümkün. Düğmeler, sırasıyla MÜZIK, YARDIM ve ÇALIŞTIR . Bunlardan birincisi, kullanıcı tarafından istendiğinde müziğin absorbe edilmesini sağlıyor. Kendini kaybolmuş hissedenler YARDIM düğmesine basarak rahatlayabilirler. ÇALIŞTIR düğmesiyse, seçilmiş uygulamanın kurulmasına, ya da uygulama buna izin veriyorsa CD'den çalıştırılmasına yarıyor. CD arabiriminden çıkmak için ÇIKIŞ düğmesine tıklamak yeterli. Bilindiği gibi Chip CD-ROM'u Türkiye'nin müziği ve grafikleri her ay yeni bir arabirimde hazırlanan tek uygulaması. Ve her ay olduğu gibi bu ay da Young Multimedia ve Chip'in ortak çalışmalarıyla oluşturuldu.

Her bölümdeki uygulamalar listeden seçilerek ve ÇALIŞTIR düğmesine basılarak çağırılıyor. Video'ları seyretmek içinse sadece listedeki is-

mine tıklamak yeterli. Uygulamalardan biri çalıştığında CHIP-CD arabirimi, Windows'u en az meşgul edeceği "uyku" moduna geçiyor ve kendini küçültüp görev çubuğuna gizliyor. Bu sistem, hem arabirimden çıkmadan hem de sistem kaynaklarını tüketmeden çalışmayı mümkün kılıyor.

Kullanıcının çalıştırılan uygulamayla işi bittiğinde görev çubuğundaki CHIP CD-ROM düğmesine tıklaması, CD arabirimine dönmesi için yeterli oluyor. Windows 3.1 kullanıcıları ise görev çubuğu yerine ekranda görecekleri "CHIP CD-ROM" simgesine tıklayarak aynı kolaylıktan faydalanabilirler.

Eğer işletim sisteminiz Windows 3.1 ise arabirimi iyi bir performansla kullanabilmek için CD'nin ana dizininde bulunan Win32s (\w32s\) ve Video For Windows'un (\wfw\) kurulması gerekmektedir. Windows 3.1'den arabirimi çalıştırmak için ana dizindeki CHIP.EXE 'ye tıklamanız yeterlidir.

Gerekli konfigürasyon :

MPC 2 standardına uygun bir PC, bir ses kartı, 16 Bit renk derinliği destekleyen bir ekran kartı ve 4 hızlı bir CD-ROM sürücüden oluşan konfigürasyon arabirimin çalışması için yeterlidir.

Programların tümü tanıtım amacı ile CD'de yer almaktadır ve tümü yazan kişi ya da kuruluşların sorumluluğu altındadır. CD-ROM tüm antivirüsler ile kontrol edilmiştir.

Eylül CD-ROM'u ve Melsoft

Geçen ay Chip dergisiyle birlikte verilen Chip CD-ROM'u içinde kullanıma sunulan tam sürüm ticari otomasyon programı MELSOFT ile, programın kullanımı şifre gerektirdiği için Chip okurları sorun yaşadılar. MELSOFT kullanıcıları tarafından Şifre bölümüne "MELSOFT", Kullanıcı Adı bölümüne de "MELSOFT " yazılması gerekiyor. Büro işletim programlarını ve en yeni ticari ofis sistemlerini kapsayan bu program, üretici firması olan MELSOFT kuruluşu ve CHIP dergisi işbirliğiyle, bir ticari işletmenin tüm ihtiyaçlarını karşılaması için sunuldu.

EKİM CD-ROM'u içinde yine şifre gerektiren bir program bulunuyor. Üç boyutlu tasarım programı olan Extrem 3D'yi kullanmak için 45110-0108-4511-91413 seri numarasını girmeniz gerekiyor.

FİRMA KATALOĞU

Bu ay, Ekim CD-ROM' uyla birlikte verilen, çeşitli Firmaların Reklamlarını, Adreslerini ve Ürünlerini bulabileceğiniz muhteşem bir kaynak geliyor. İçeriğindeki firmaların bulundukları sektörlerle ilişkilerinin de ele alındığı CD ROM'daki Mönü barı; Firmalar ve Ürünlerin bulunduğu iki ana başlık ve interaktif, videoların gösteriminin bulunduğu butonlardan yararlanılabilen bir dizayn içeriyor. Yenilenen dergi içeriği ve CD-ROM'uyla Chip; Türkiye'deki birçok firmayı ve ürünleri "FIRMA KATALOĞU " adı altında toplayarak bir yeniliğin altına daha imzasını attı.

Bilişim Firmaları Tanıtım ve Ürün Kataloğu adını taşıyan bu CD'de, aslında bir yazılım firması olan ve bu bölüm altında yeralması gereken POS yanlışlıkla network bölümü altında geçmektedir. Ayrıca aslında yazılım ve tarayıcılar konularıyla ilgili olan Bilkur Bilgisayar Sistemleri de Diğerleri'nin altında yeralmaktadır. Bu yanlışlıktan dolayı ilgili kuruluşlardan özür dileriz.

FUN & EDUCATION

Eylül ayında Chip okuyucularına sunulan Fun&Education dergisi ve CD-ROM'unun ilk sayısının ardından yaptığımız anketin sonuçları, bu kaynağın oldukça beğeni topladığını gösteriyor. Okuyucuların; 3D, Müzik, Oyun programlama, Dijital illüstrasyon, Masa üstü yayıncılık ve Video kurgu programlarına büyük ilgi göstermesi üzerine, bu hizmetimizi sizlere daha sık ulaştırmak için kolları sıvadık Sizlerin de Fun&Education, dergi ve CD'sini dört gözle beklediğinizi biliyoruz. Chip dergisi, önümüzdeki aylarda sürekliliğini koruyacak bir projeye daha imzasını atacak. Bu konu hakkındaki bilgileri ise önümüzdeki aylarda sizlere duyuracağız. Bizi izlemeye devam edin.

İstanbul'dan Bilişim '97 Geçti!

Bir bilişim fuarını daha geride bıraktık. Bu yılki fuar, öncekilerden oldukça farklıydı. Fuar tarihinden

çok önceleri başlayan duyurular ve basında yer alan haberler, bu yılki fuarın öncekilerden farklı olacağı izlenimini veriyordu zaten ve gerçekten de bu yılki fuar öncekilerden epeyce farklıydı. Öncelikle, Türkiye'de ilk defa bir başbakan bir bilişim fuarının açılışını yapıyordu. Şehre epeyce uzak olmasına rağmen, fuar alanındaki kalabalık 4 gün boyunca hiç azalma göstermeden devam etti. Fuar aynı zamanda bir şölen gibi de tasarlandığı için, ziyaretçiler sadece standları dolaşmakta kalmadılar çok çeşitli süprizlerle karşılaştılar. Interpro'nun verdiği rakamlara göre 1 Eylül'de başlayan 4 günlük fuarı yaklaşık 52 bin kişi ziyaret etmiş. Fuara bilgi ve iletişim dünyasından 426 yerli ve yabancı şirket ile 32 yayıncı ve çeşitli kuruluşlar katıldılar. Bilişim '97 kapsamındaki TBD 14. Ulusal Bilişim Kurultayı ise 2 bin 500 delegenin katılımıyla gerçekleşti. Halıcı-Midi'97 Bilgisayarla Beste Yarışması'nın birincisi ise "Tracking in Feelings" adlı şarkısıyla Emir Işılay.

Internet'te Futbol

Amerika'nın Oregon eyaletinde bulunan Nike merkezinin sürekli güncelleştirdiği web sayfasının aylık ortalama 1 milyon ziyaretçisi var. Bu sitenin "football" seçeneğinde, Fransa'98 Dünya Kupası'ndaki milli takımların hikayelerini, oyunları, egzersiz fikirlerini bulabiliyorsunuz. "Basketball" seçeneğinde ise, basketbol dünyasının yıldızları, yıldızların ayakkabı seçimleri, NBA'deki bayan takımları ve Nike Eurocamp ile ilgili detaylı bilgilere erişebilirsiniz. "Locker Room" seçeneği ise size spor dünyası ile değişik oyunlar ve testlerle, spor becerinizi ölçe imkanı tanıyor. Nike'ın web adresi, www.nike.com.

Panik Yok!

Deta Bilgisayar Hizmetleri, toner, mürekkep kartuşu, şerit, data kartuşu, disket gibi bigisayar aksesuarlarınız tükenme sinyalleri verdiğinde, telaşa kapılmadan kendilerini aramanızı öneriyor. Siz onları ararsanız, onlar siparişlerinizi hemen teslim edecekler! Deta'nın telefonu, (212) 296 47 00.

İstanbul'un Sanalı da Çok Güzel

Onitron, dünya kenti İstanbul'u Internet üzerinde üç boyutlu ve etkileşimli bir uygulamayla gerçeğine uygun görselleştirirek, "ilk sanal şehir" ünvanını kazandırdı. Taksim, Beyoğlu ve buralardaki önemli binaları kapsayan uygulamada diger semtlerin tasarımına da devam ediliyor. Kullanıcılar üç boyutlu sanal İstanbul'da mouse hareketleriyle gezip binalara ve caddelere girebiliyor; pek çok nesnenin etkileşimli olduğu ortamda kapıları, dolapları açabiliyor, araba kullanabiliyor, oyun oynayabiliyor, Taksim potanesinden e-mail gönderebiliyor ve hatta AKM'de piyano çalabiliyor. Sanal İstanbul'u "www.sanalistanbul.com" adresinden ziyaret edebilirsiniz.

Netscape Navigator'da yeni hatalar

Kredi kartı Bilgileri tehlikede: Navigator 4.0'daki hataların düzeltilmesinin üzerinden iki hafta geçmeden 4.02 Upgrade sürümünde üç yeni hata daha bulundu. Özellikle biri çok önemli! Her hangi bir kimsenin sizin Browser'ınıza kolaylıkla bir izleyici yerleştirerek önemli bilgilerinizi çalmasına izin veriyor.

Pentium Sonrası Hayat

Intel ve Hewlett Packard firmalarının birlikte tasarlayacağı yeni işlemci 20 ila 50 milyon arası transistöre sahip olacak. Saat hızı olarak da bugünkü en hızlı işlemcinin iki katından daha fazla performans verebilecek 1000 MHz saat hızında ve 64 bit mimariye sahip olacak. Kod adı "Merced" olan işlemcinin iki yıl içinde piyasaya çıkması bekleniyor. Fakat yine de yazılımlarda birkaç optimizasyon yapılması gerekiyor. Çünkü çıkan söylentilere göre, şu anki Dos ve Windows uygulamaları yeni Chip'te şimdikine göre daha yavaş çalışacak. Bu göz önünde bulundurulduğu zaman, Intel yeni Chip'inde riskli bir adım atıyor denebilir.

Raks New Media COMPEX 97 standımıza bekliyoruz.

Elektronik Alışverişte Güvenlik

Europay International Güvenli Elektronik Alışveriş (SET), MasterCard kredi kartı sahibi 1500 kişiden oluşan bir başlangıç projesiyle Commerzbank AG ve Avrupa'nın en büyük mağaza zinciri Karstadt'ın yaptıkları bir anlaşma ile hayata geçiyor. Bu sayısının çok yakında milyonları aşacağı tahmin ediliyor. MasterCard ve Visa'nın ortaklaşa geliştirdikleri SET protokolüyle, elektronik alışverişin güvenlik sorunları çözülmüş olacak. Kredi kartı ödemelerinin Internet ortamında en güvenli biçimde, sorunsuz gerçekleştirilmesi için geliştirilen proje ile mesaj bütünlüğü, bütün finansal bilginin doğrulanması ve hassas bilgilerin şifrelenmesi, ödeme ve sipariş bilgilerinin gizliliği sağlanıyor. SET projesinin sayısal imza kullanımı ve kullanıcı sertifikası sayesinde kredi kartı sahibi tam olarak tanınabiliyor ve böylece hiçbir usulsüz kullanıma izin vermiyor.

Internet'te Ucuz Alışveriş

Perspektif, tüm sektörlerde firmaların düzenlediği tüketici promosyonlarını, Internet aracılığı ile bilgi almaya alışmış tüketicilere daha iyi duyurmak amacıyla hem tüketicilerin hem de üreticilerin faydalanabileceği bir ortam yarattı. Dileyen her firma kampanyasını bu sitede yayınlayabiliyor ve her Internet abonesi bu siteden "ücretsiz" faydalanabiliyor. Sitenin adresi; www.kampanya.com.

Seminer Programı

Ekonomik Araştırmalar Merkezi, Ekim'den Ocak ayına kadar sürecek olan seminer programını açıkladı. Bankacılık, factoring, muhasebe, finansman teknikleri, enflasyon muhasebesi, şirketler için vergi hukuku, sorun çözme ve karar verme teknikleri gibi toplam 46 başlıktan oluşan seminer programı 2 ya da 3'er günlük periyodlarla düzenlenmiş. Seminerler İstanbul Princess Otel'de ve 9.30-12.30, 13.30-16.30 arası gerçekleşecek. Seminerin daha etkin ve faydalı olması düşüncesiyle sınırlı sayıda katılımcı kabul edilecek. 2 günlük seminer 320 dolar, 3 günlükler ise 440 dolar. Fiyatlara KDV dahil değil. Seminer ücretlerine seminer notları ve dosyaları, katılımcıların öğle yemekleri ve kahve molaları dahil. Seminerlere katılanlara seminer bitiminde katılma belgesi de verilecek. Daha fazla bilgi için, Ekonomik Araştırmalar Merkezi'nin telefonu (312) 419 33 78

"Bilişim Suçu"na Ceza

İzmir'de korsanlık yaptıkları belgelenen iki firmanın sahipleri, İzmir 14. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından, bilişim ve telif suçlarından dolayı birer yıl hapis, toplam 34 milyon TL. para ve altışar ay 'meslekten men' cezalarına çarptırıldılar. Bu firmalara geçen yıl bir baskın yapılmış ve Logo Yazılım'a ait çok sayıda korsan program kopyalarının yanı sıra bu programlarla hem izinsiz kurs verdikleri hem de satış yaptıkları tesbit edilmiş. Korsan bilgisayar programı kullanmanın ve bunların ticaretinin yapılmasının 5846 sayılı fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda çok ciddi cezai yaptırımlara bağlandığına dikkat çeken Logo Yazılım yetkilileri, bu cezalara muhatap olmamak için mutlaka lisanslı program kullanılması ve program satın alırken lisanslı olduğundan emin olunması gerektiğini bildirdiler.

Video kayıt yapan ve oynatan yeni bir chip

C-Cube Microsystems adındaki firmanın geliştirdiği yeni işlemci, video görüntülerini dijital olarak hem kaydedebilecek hem de oynatabilecek. Bu yeni işlemcinin şu anki sistemlerdeki 3 işlemcinin yerini alacağı söyleniyor. DVx olarak adlandırılan bu işlemci ilk adım olarak ucuz video kamera ve video disc çalıcıların yapımında kullanılacak. İlk denemesi Japon JVC ve Scientific-Atlanta tarafından yapılan bu işlemci, en erken önümüzdeki yıl piyasaya çıkacak.

Motorola işlemcileri Intel'i yendi:

PowerPC Chip'i Notebook'lar da 300 Mhz'ye ulaştı

Apple için iyi haber: Motorola'nın 300 MHz'de çalışan PowerPC işlemcili demo Notebook'u yarışta Apple'ı bir anda ön sıraya taşıdı. Intel'in Pentium MMX işlemcili Notebook'ları en fazla 266 MHz'e kadar ulaşabilirken ve daha da önemlisi Pentium II işlemcili Notebook'ların 1998'den önce piyasada olamayacağı dikkate alınırsa bu liderlik devam edecek gibi gözüküyor.

Kalbinizin sesini dinletin!

İngiliz telecom mühendislerinin geliştirdiği yeni teknoloji ile hayat artık daha kolay ve güvenli olacak. Şu anda mühendisler, kullanıcısının kalp atışları belli bir düzeyin altına düştüğü zaman otomatik olarak doktoru arayan bir sistem üzerinde çalışıyorlar.

CD'de Walt Disney Dünyası

İmaj Interactive, bilgisayar oyunları üreticisi Disney Interactive'in Türkiye dağıtımcılığını üstlendi. Çocuklara bilgisayar becerisi kazandırma, yaratıcılıklarını olumlu yönlendirme, hayal güçlerini geliştirme ve şiddet öğesi içermeme gibi özellikleri biraraya getirmeye çalışan Walt Disney bilgisayar oyunları, geçtiğimiz yıl satış listelerinde "Toy Story", "Pocahontas", "Winnie the Pooh" ve "Lion King" ile ilk beş sıranın dördünü aldı. İmaj Interactive, Disney Interactive bilgisayar oyunlarını üç ayrı kategoride satışa sunacak. Birinci kategori tümüyle eğlence amaçlı, ikinci kategori eğitici ve temel beceri ve yetenekleri geliştirici oyunları kapsarken, üçüncü kategoriyse ilk ve orta öğrenime destek veren, yardımcı olmayı amaçlayan eğitim proğramlarını içeriyor.

İmaj Interactive sadece Walt Disney oyunlarını satmakla kalmayacak, oluşturdukları "Müşteri Destek Hattı" ile müşterilerinin oyunlarla ilgili sorularını da cevaplacak. İmaj Interactive'in "Müşteri Destek Hatrı"nın numarası (212) 286 15 20.

Net Broker

Comnet, IDB kullanan menkul değerler firmalarının merkez ve şubelerinde ve istenildiğinde tüm internet kullanıcısı olan müşterilerine on-line borsa işlemi yapma olanağı tanıyor. Borsa'da işlem yapan tüm müşterilere açık olan program borsa müşterilerinin ev veya ofislerinden anında hesaplarını ve hisse senedi alım satımlarını kontrol edebilmelerini sağlıyor. IDB database'inin Internet teknolojileri kullanılarak banka ve aracı kurumların şubelerinden izlenilmesi, işlem girilmesi ve rapor alınması, pilot çalışma olarak TEB tarafından kullanılmaya başlandı. Comnet'in en ileri Internet yazılımı olan Java program dilini kullanarak şifreleme güvencesinde tüm yatırım bilgilerine ulaşımın sağlandığı Netbroker uygulamaya hazır. Netbroker içerisindeki Netbroker Personal Portfolio Manager programı ile, kişilerin kendi portföylerini yönetebileceği bir imkan da sağlıyor. Netbroker'ın web adresi: www.comnet.com.tr

Sega'da Şenlik

Sega'nın oyunseverlere müjdeleri var: 10 tane yepyeni oyun. Bunlardan biri, King of Fighters. Mükemmel grafik ve ses özelliği ile donatılan King of Fighters'ın 26 savaşçısı var. Her biri kendi dövüş teknik ve stilleriyle oyuna katılıyor. Savaşçılar 3'lü takımlar halinde savaşıyor. Bazı savaşçılar çok renkli... sert ve ayrıca öldürücü makas, tekmeleme gibi özel hareketlere sahip. 3 boyutlu grafik ve efektleri, dolambaçlı bulmacalar ve entrikalarla dolu hikayesi ile Shining The Holy Ark ise, sizden, kahraman Arthur ve takımına yol göstermenizi istiyor. Ayrıca, 4 Sonic oyununu içeren Sonic Jam ve Resident Evil uzun süredir beklenen oyunlardandı. Korku macera oyunlarından Resident Evil, en cesur Saturn oyuncularını bile ürpereteceğe benziyor. STARS Bravo takımına başarılar diliyoruz.

Ericsson Türkiye'ye Ağ Saylayacak

■ Telefon AB L.M. Ericsson Türk Telecom A.Ş. ile Türkiye'de hiyerarşik senkron dijital ağ kurma konusunda 3 yıllık bir kontrat imzaladı. İki firma arasındaki anlaşma gereği artık Türk Telecom hızlı Multimedia servislerinin de içerildiği yeni bir yelpazede servis sağlayabilecek

Cep Telefonları Net'e Erişebilecek

■ Motorola piyasaya sürmeyi düşündüğü yeni cep telefonu ile kullanıcılarının tam sayfa e-mail ya da Web sayfası izleyebilmelerine olanak sağlayacak. Bu aygıt CyberDisplay olarak adlandırılacak ve ekranı da bir Laptop ekranından bin kere daha ufak olacak.

Kredi kartı kadar ajanda

■ Dünyadaki en ufak bilgisayar olmaya aday olan bu bilgisayar daha çok bir kredi kartını andırıyor. 39 gram ağırlığındaki aygıt buna rağmen 2500'e kadar adres ve not alabiliyor.

Adres dağişikliği

■ Verisis Veri İletişim Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. yeni ofisine taşındı.
Kuloğlu Sokak, No:4/3, Çankaya/Ankara. Telefon numaraları: (312) 468 74 78, faksları: (312) 427 61 46

■ SAS Bilgisayar Sistemleri Mühendislik ve Müşavirlik, yeni adresinde: Şair Eşref Bulvarı No: 81 Kat 5 Daire 8 Evren Apt. 35220 Alsancak-İzmir
Tel: (232) 422 46 73
Faks: (232) 464 53 96

■ Ekip Elektronik Sistemler ve Malzemeleri Tic. Ltd. Şti. yeni yerine taşındı.
Yeni adres: Kervangeçmez cad. MusaDayı sk. Çamlıca İşmerk. No: 3/1 Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: (212) 216 07 00
Faks: (212) 266 37 18

Migros Sanal Market

Türkiye'nin ilk sanal marketi açıldı. Migros projeyi önce İstanbul'un belirli bölgelerinde pilot uygulamaya olarak başlatacak ve daha sonra kademeli olarak İzmir ve Ankara'ya da yayacak. Pilot proje kapsamındaki semtler aynı zamanda Internet kullanıcıların da yoğun olduğu semtler: Maslak, Levent, Etiler, Bebek, Ulus, Zincirlikuyu, Yeniköy ve Gayrettepe'nin bir kısmı. İki tür teslim seçeneğinden yararlanabilecek olan müşteriler, eğer Migros'tan teslim seçeneğini seçerlerse MMM Maslak Migros'tan bütün siparişlerini ücretsiz bir şekilde teslim alacaklar. Müşteriye teslim seçeneğinde ise 10 milyon üzerindeki siparişler ücretsiz olup, diğer durumlarda sembolik bir ücretle siparişler teslim ediliyor. Ödemeler sadece kredi kartı yoluyla yapılabilecek. Sistem, dışarıdan yapılabilecek müdahalelere karşı, data şifreleme teknolojisi ile korunuyor. Sanal markette şimdilik 1300 adet ürün var ama, Migros yetkilileri bu sayıyı kısa sürede arttırmayı düşünüyorlar. Migros Sanal Market'in Web adresi: www.migros.com.tr

Internet Yedekleniyor!

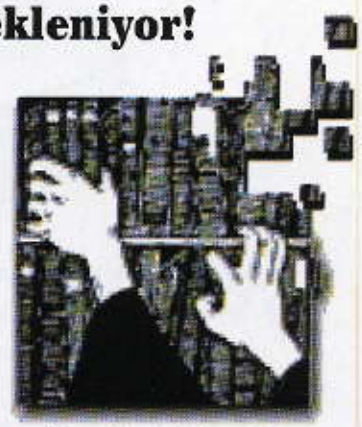

Internet'in sosyologlar ve tarihçiler için de bir araştırma ortamı haline gelmesi üzerine bazı cesur girişimciler Web'in tümünün saklanması konusunda çalışmalar yapıyorlar.

www.archive.org bünyesinde geliştirilen web tarama ve saklama yazılımları çalışmaya başlamış bile. Bu adrese giderseniz ABD 96 seçimleri zamanının web'inde gezebiliyorsunuz. Projenin direktörü Brewster Kahle, "Gutenberg tarafından basılmış dörtyüz yıllık kitapları okuyabiliyoruz, ancak onbeş senelik bir sabit disk'ten bilgi okumakta zorlanabiliriz. Bu yüzden araştırmacılarımız daha güvenilir dijital saklama yöntemleri araştırıyorlar.

Ayrıca www.archive.org'un arşivleri de on senede bir ortam değiştirmek suretiyle yenilenecekler," diyor. Eğer başarılı olurlarsa bundan 300 yıl sonra tarih öğrencileri ödevlerini yaparken 97 Ekim'inin Web'inde sörf yapabilecekler.

Finans Uygulama Yazılımlarında Birleşme

Baan ve Hyperion, ortak bir uygulama geliştirme projesi ve işbirliğine dayalı bir kanal stratejisi üzerinde anlaşmaya vardı. İlk aşamada, Baan IV Finans paketini Hyperion'un Enterprise ve Pillar paketleriyle bütünleştiren bir finansal ürün grubu, ikinci aşamada kullanıcılara daha da geliştirilmiş işlevsellik, gelişmiş bir kullanıcı arayüzü ve Hyperion Analytical Ledger (HAL) teknolojisi bir arada sunuluyor. Sonraki aşamalar, kapsamlı, Internet tabanlı muhasebe ve finans yazılımı çözümü üzerine odaklanıyor. İki şirket de ortak girişimin giderlerine ve yönetimine eşit katkıda bulunuyor. Ortak girişim sonucu üretilecek yeni ürünler, her iki şirket tarafından da pazara sunulacak.

Siemens 150 Yaşına Bastı

Elektrik ve elektronik sektörünün öncü kuruluşlarından Siemens, tüm dünyada 150. yaşını kutluyor. Türkiye'de Siemens'in temsilciliği 1925'te açıldı ve daha sonra Vehbi Koç'un katkılarıyla Simko A.Ş. kurularak bugünlere kadar geldi. Siemens Türkiye Şirketler Grubu içinde Türk Siemens Kablo ve Elektrik A.Ş., Wolkswagen Elektrik Sistemleri A.Ş., PEG A.Ş., Osram A.Ş., Siemens Business Services Sistem Hizmetleri A.Ş. ve Siemens Leasing Finansal Kiralama A.Ş. var. Siemens 150.Yıl kutlamaları çerçevesinde Aya Irini'de, Devlet Opera ve Balesi bir konser düzenleyecek.

Progress Günü

Servodata, ilkini 8 Ekim 1997'de gerçekleştireceği "Progress Günü"nü gelenekselleştirmeyi düşünüyor. Günün amacı, Türkiye'deki 90'nın üzerindeki Çözüm Ortaklarıyla Progress'in geliştirmiş olduğu projelerin sektörel adreslere etkin bir şekilde ulaşmasını sağlarken, çözüm arayışı içinde olan sektör ilgililerine bu arayışlarında yardımcı olmak. Progress Günü'nün etkinlikleri arasında; Progress Presentasyonu, Progress Teknolojisindeki En Son Gelişmeler gibi konuların yanı sıra Progress 2 Fotoğraf Yarışması'nın ödül töreni de var. Progress Günü ile ilgili daha detaylı bilgi için, (212) 288 01 33 no'lu telefonu arayabilirsiniz.

İTÜ Bilgisayarlarla Donanacak

Türkiye'nin ilk üniversitelerinden İstanbul Teknik Üniversitesi'nin bilgi işlem altyapısının ve öğrenci laboratuvarlarının geliştirilmesi amacı ile başlatılan "Bilgi İşlem Altyapı Geliştirme ve Yenilemesi" adındaki projenin ihalesini Koç-Unisys kazandı. Bu proje İTÜ'de öğrencilerin kullanımına açık bilgisayarların artmasını, eğitim ve araştırma ortamına daha bütünleşmiş bir ağ ve gelişmiş bir internet bağlantısı hedefliyor. Proje kapsamında, 800 adet Aquanta DL Pentium 166 MHz, 200 adet Aquanta DM6 Pentium Pro 200 MHz, 35 adet Aquanta DS6 Pentium Pro 200 MHz, 35 adet printer'ı ve WAN Equipment'larını içeren donanım platformu, İTÜ'nün İstanbul içerisindeki değişik kampüslere yayılacak ve Koç-Unisys tarafından 3 yıl garanti altına alınacak.

Windows '98 İzdiham Yarattı

Windows '98, 5 Eylül'de İstanbul Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı tanıtıldı. Chip Eylül sayısında, Windows 98 dünyada olduğu gibi ülkemizdeki kullanıcılar tarafından duyulduğunu ve benzeri bir tanıtım şölenin de beklendiğini yazmıştık. Lütfi Kırdar'da yaşanan izdiham tahminlerimizi doğruladı. Microsoft'un Internet Explorer 4.0, Türkçe Office 92 ve Windows 98'inin tanıtıldığı etkinlikte, 2000'i aşan kalabalık salona girebilen şanslılardı... bir o kadar da salona giremeyip geri dönen vardı. Açılış konuşmaları Devlet Bakanı Işın Çelebi ve Milliyet yazarı Dr. Şeref Oğuz tarafından yapılan etkinlik, aynı zamanda, dünyanın en büyük yazılım firması Microsoft'un milyonlarca insan tarafından izlendiği varsayımını da doğrular niteliktedi... bu da Microsoft'u büyük bir sorumluluk altına sokuyor.

MBKG Toplantısı!

Bu yıl üçüncüsü gerleştirilecek olan Microsoft Backoffice Kullanıcılar Grubu toplantısının 24-26 Ekim tarihleri arasında, Silivri Klassis Otel'de yapılmasına karar verildi. Son toplantıda yaklaşık 55 firma ve 200 kişinin katılımı ile gerçekleşmesinin ardından bu sene katılımın daha fazla olması bekleniyor. Toplantının katılım formları Eylül ayından itibaren gönderilmeye başlandı. Şimdilik 30 firmayı bulan MBKG'nin üye sayısının artamaya devam ettiği bildiriliyor. Bugüne kadar üye olamayan firmalar (216) 414 44 95 veya (216) 338 70 57 no'lu telefonları arayabilirler.

Intersolv Türkiye'de

Data connectivity/middleware ve yazılım konfigürasyon yönetimi konusundaki ürünleriyle tanınan, dünya büyüklerinden Intersolv yazılım firması, Ultima ile distribütörlük anlaşması imzaladı. Yazılım geliştirme sürecini hızlandıran ve optimize eden çözümler sunan Intersolv, özellike SCM konusundaki PVCS ürün ailesiyle tanınıyor. Ultima ayrıca 2 yıldan beri distribütörlüğünü sürdürdüğü Centura Software Corporation'la da mevcut anlaşmayı yeniledi. Centura hem client/server hem de web mimarisine uygun uygulama geliştirme çözümleri sunuyor. Ultima'nın telefonu, (212) 257 48 70.

NCR Çin'de

NCR iş ortağı Beijing Wire Communications Plant ile birlikte Çin'de ATM Terminalleri üretme konusunda anlaşmaya vardığını bildirdi. NCR ve Beijing Wire'ın ortaklaşa yatırım programlarının ilk ayağı NCR'ın son ürünü PersonaS. PersonaS serisi ATM terminallerinin montajının yapılacağı Beijing Wire tesislerinde başlangıçta 600 adet üretimin yapılacağı ve 2002 yılında bu rakamın yaklaşık 5000'e çıkacağı belirtildi.

ETA Kampanyası

ETA Bilgisayar, yeni ürünü Versiyon 7 ETA for Graphics için bir kampanya başlattı. Musahebeye dair tüm işlemlerin grafik ortamda gerçekleştirilmesini sağlayan Versiyon 7'yi seçen ETA müşterileri, Versiyon 6'dan Versiyon 7'ye geçişlerde %25'e varan indirimlerden yararlanabilecekler. Kampanya 31 Ekim 1997'ye tarihine kadar devam ediyor. Daha detaylı bilgi için ETA'nın telefonu, (212) 232 51 00.

En hafif Taşınabilir

Digital'in yaklaşık 3 cm. kalınlığında ve 2 kilo 250 gram ağırlığındaki HiNote Ultra 2000 adlı dizüstü bilgisayarların ilk iki modeli piyasada. Bu iki model, sürekli hareket halindeki profesyonellere, hafifliği ve inceliğiyle büyük bir rahatlık sağlamasının yanı sıra masa üstü sistemlere kolaylıkla bağlanabilmelerinden dolayı kesintisiz kullanım imkanı sunuyor. GTX 5166 ve VTX 5166M modellerinin farklı bir özelliği de 12.1 ve 14.1" ekran kombinasyonunu sağlayabilmesi. Windows 95 ya da Windows NT iş istasyonu 4.0 için optimize edilen modelleriyle kurumsal müşterilerin ihtiyaçlarını göz önüne alırken, hot swap özellikli CD-ROM disket sürücüsüyle, uluslararası 56Kps entegre modem gibi özellikleri de biraraya getiriyor.

Bilgi için: Digital Equipment Türkiye A.Ş.
Tel: (216) 391 84 30
Faks: (216) 391 84 28
Fiyatı:Henüz belli değil.

Hauppauge!

Bundan böyle, Amereki'da üretilen Hauppauge TV kartlarının Türkiye dağıtımcısı Bilgitaş Bilgisayar. Bilgitaş, Hauppauge TV kartlarının 3 modeliyle piyasaya giriyor: Win TV Primio, Win TV PCI, Win TV Radio. Bilgisayara kolayca takılabilen Win TV ile, 125 kanal seçeneği ve program zaman ayarı özelliklerine sahip olabiliyor, bilgisayarınızda televizyon seyredebiliyor, teletext sayfalarında gezinebiliyor ve radyo dinleyebiliyorsunuz. Ayrıca uzaktan kumanda opsiyonu ile sadece TV kartını değil tüm bilgisayarı kontrol etme şansı da var.

Bilgi için: Bilgitaş Bilgisayar
Tel: (212) 275 00 20
Faks: (212) 266 50 94
Fiyatı: Henüz belirlenmedi.

Elektronik Raf Etiketi Sistemi

NCR, hemen her gün ürün fiyatlarının değiştiği ülkemizde, mağazalara bu konuda yardım edecek bir çözüm üretti: Elektronik Raf Etiketi Sistemi. Doğru fiyatı, doğru zamanda, doğru etikete ve anında kasaya gönderiyor ve bu sayede ürün fiyat değişiklikleri raflara anında yansıyabiliyor. Ayrıca günün istenen saatlerinde özel indirimlerin istenen ürünlere, hatta tüm mağazaya uygulanabilmesi, mağazada yeni bir ürünün tanılması ile birlikte yeni etiketin hemen oluşturulup, rafa konulması imkanını da sağlıyor.

Bilgi için: NCR Bilişim Sistemleri A.Ş.
Tel: (212) 251 72 20'den Mağazacılık Sistemleri Grubu
Fiyatı: Henüz belirlenmedi.

Nedir bu 4x2x6 üçü birarada?

Bugüne kadar CD-ROM sürücüler "?x" şeklinde, CD-R kayıt cihazları "?x?" şeklinde ve hatta CD-RW kayıt cihazları bile "?x?" ile ifade edilirlerdi. İlk defa CD ile ilgili bir cihaz dünyada 4x2x6 şeklinde formüle ediliyor. YAMAHA Corporation ESD Türkiye genel distribütörü SKY'dan alınan bilgiye göre bu en son Yamaha CD ReWritable sürücülerin CD-R kayıt, CD-RW kayıt ve CD-ROM okuma hızları. Daha açık söylemek gerekirse, 4x CD-R kayıt, 2x CD-RW kayıt ve 6x CD okuma özelliği olan bir cihaz. Modelin açık adı YAMAHA CRW4001, 4x hızında CD-R'a da yazabilen, 2x CD-RW kayıt yapabilen ve 6x CD-ROM okuyabilen ilk ve tek CD-RW kayıt cihazı...

Ürünün özellikleri: EIDE (Max. 5.5MB/s) arabirimli yani SCSI arabirim gerektirmiyor... 2MB bellek sayesinde hiç bir zaman kayıdın kesilmesi söz konusu değil...Erişim süresi 250ms...Caddy gerektirmiyor, yani çekmece yüklemeli...ve ses çıkışı gibi özellikler de cihazda mevcut.

Bilgi için: SKY Bilgisayar
Tel : (212) 225 68 07-8
Fiyatı: Ekim ayında belirlenecek.

Philips'in Yeniden Yazabilen CD Sürücüleri

Philips'in EIDE/ATAPI CD-ReWritable sürücüsü dünya ile aynı anda Türkiye'de de piyasaya sunuldu. Bu yeni cihazın en önemli özelliği CD-ReWritable disklere kayıt yapabilmesi. CD-RW'larda silinip 1000 kereden fazla tekrar kayıt yapma imkanı var. Ayrıca EIDE/ATAPI arabirim desteği sayesinde SCSI karta ihtiyaç duyulmuyor. Bu yeni teknoloji CD-RW kayıt cihazlarının yanında çok özel bir yazılım da mevcut: CD'yi ikinci bir hard disk gibi kullanmanıza imkan verecek olan Adaptec Direct CD yazılımı. Bu yazılım ile datalarınızı "sürekle ve bırak" (drag'n drop) şeklinde CD'ye kaydedebilir, istediğiniz anda silebilirsiniz.

Bilgi için: SKY Bilgisayar
Tel : (212) 225 68 07-8
Fiyatı: Ekim ayı içerisinde belirlenecek.

OptiPlex

Dünyada çok ünlü ama Türkiye'de henüz yeni Dell'in bir ürünü daha piyasada: Dell OptiPlex. OptiPlex geniş bir aile. Pek çok ödül alan bu ailenin en temel özelliği, sıradışı güvenilirlik ve fiyat performans seviyeleriyle, iş bilgisayarlarının yeni neslini oluşturması. OptiPlex endüstrinin en üst standartlarıyla donatılmış. Intel Pentium işlemci seçimi, ikinci seviyede cache, EDO RAM özellikleriyle Dell OptiPlex Gs'de ek olarak 3Com Ethernet 10Base-T network kurma özelliği var. Bu özellik sayesinde networklerde birden fazla uygulamadan aynı anda bilgi transferi mümkün.

Bilgi için: Sentim
Tel : (212) 288 14 26
Fiyatı: Konfügürasyona göre değişiyor.

Makineleri Yöneten Sistem

Melsoft, öncelikle tekstil firmalarını baz alarak Makine Yönetim Sistemi üretti. Melsoft Yazılım Ekibi tarafından geliştirilen yazılım, yine Melsoft tasarımcıları tarafından tasarlanan 16 bit ISA kart ile tek bir bilgisayardan firma bünyesindeki bütün makineleri on-line ve grafik olarak kontrol ediyor. Program, bütün makinelerin hem adı hem de bulunmuş olduğu band ile kontrolünü sağlıyor. Pentium ve üzeri bilgisayarlarda çalışan kart standart olarak üretilmiş IBM uyumlu tüm bilgisayarlarda çalışıyor. Program Windows 95 için üretildi. 1998'de İngilizce ve Rusça olarak da çıkacak olan program, şimdiden birçok büyük firmada denendi. Bağlantılar, Band ve Makine Göstergesi, Raporlar ve Yardım çubuklarıyla dört ana başlıktan oluşan programda firma bünyesindeki yüzlerce makinenin tanımlanması yapılabiliyor. Dikim, yıkama ve benzeri makineyi kullanan personelin hangi saat veya dakikada/dakikalarda çalıştığını, durduğunu ve gerçek performansının ne olduğunu, anında gösteren program aynı zamanda firmanın ortalama performansının da ne olduğunu o an tek bir ekranda gösteriyor.

Bilgi için: Melsoft Yazılım Hizmetleri
Tel: (212) 213 44 58
Faks: (212) 212 31 31
Fiyatı: Makine sayısına göre değişiyor.

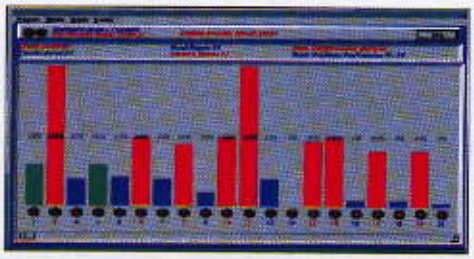

Turk Nokta Net, Dünya Gençlik Merkezleri'nde

Turk Nokta Net, Internet paketini tüm Dünya Gençlik Merkezleri'nde, ofis ürünleri mağazalarında ve büyük kitabevlerinde satışa sunuyor. Turk Nokta Net Internet Paketi, Dünya Gençlik Merkezi'nin Akmerkez, Carousel, Capitol ve Carrefour'daki şubelerinin yanı sıra, ofis ürünleri alanında faaliyet gösteren Spectrum zincirinin İstanbul, Ankara, Adana, Bursa, Eskişehir'deki mağazalarından, Megavizyon ve Office Superstore'lardan ve ayrıca Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Samsun ve Tekirdağ'daki pek çok büyük kitabevinden de temin edilebiliyor. Turk Nokta Net yetkilileri, böylece, başta gençler olmak üzere her yaştan insanı kapsayan geniş bir kitlenin Internet'le tanışmasının biraz daha kolaylaşacağını söylüyorlar.

Bilgi için: TurkINet
Tel: (212) 216 11 16
Faks: (212) 216 11 26
Fiyatı: Paket süresine göre fiyat değişiyor.

3D Studio MAX R2

Satışa sunulduğu ilk yılda pazardaki tüm 3 boyutlu canlandırma yazılımlarından daha çok satan 3D Studio MAX'ın yeni sürümü MAX R2, çok yakında Türkiye'de de piyasaya sunulacak. Çok fazla yenilik ile gelen yeni sürüm R2, 3D Studio MAX'ın film-video üretimi, etkileşimli uygulamalar ve her türlü görselleştirme için geliştirdiği son yazılım. 3D Studio MAX R2; yüksek kaliteli çıktılar almak için hazırlanmış yeni yapısı ve modelleme araçları, hızlı ve çok daha serbest bir yapı içerisinde canlandırma hazırlamayı sağlayan araçları, özel efektler yaratmak için eklenmiş olan yeni modülleri ve geliştirilmeye açık mimarisi ile 3 boyutlu canlandırma yapıyor. Windows NT ve Windows 95 üzerinde çalışan 3D Studio MAX R2'nin göze çarpan yeni özellikleri şöyle: NURBS modelleme ile esnek yapılı, kendini sürekli yenileyen, kolayca canlandırılabilen ve her çözünürlükte pürüzsüz formlar oluşturan yüzeyler yaratma olanağı; kaplama işlemlerinde, nesneye bağlı olarak ışın izleme yöntemi ile kaplama; detaylı ışıklandırma araçları, gerçek dünya değerleri ile kamera ayarlama ve gelişmiş objektif efektleri (flare, glow, highlight ve focus); yeni Script düzenleyicisi ile 3D Studio MAX'a yeni işlevler ekleme veya 3D Studio MAX'ın dışındaki yazılımlarda hazırlanmış verileri kullanma olanağı; fizik kurallarına uygun olarak nesneler üzerinde zıplama, çarpışma, dönme, kayma ve düşme canlandırmaları yapabilme; esnek, gerçek zamanlı Ters Kinematik; gelişmiş parçacık sistemleri ile, tanımlanmış bir yolu takip eden kıvılcımlardan akışkan nesne hareketlerine kadar birçok özel efekt oluşturma olanağı; 'Baycentric morph' (nesneler arası şekil değiştirme) ile birden fazla nesne arasında oran belirterek "morph" yapabilme olanağı... (bu özellik sayesinde karakter ve surat hareketleri kolayca canlandırılabiliyor,); Heidi grafik sistemi dışında Open GL ve Microsoft'un Direct3D grafik sistemleri ile tam uyumluluk; Web üzerinde sanal etkileşimli mekanlar yaratmak için VRML 2 desteği; yenilenen Track-View özellikleri, daha esnek program ayarları, geliştirilen malzeme düzenleyicisi, gelişmiş sürükle ve bırak işlevleri, yeni 2 ve 3 boyutta nesne kenetleme araçları...

Bilgi için: Sayısal Grafik
Tel: (212) 293 04 23
Fiyatı: Henüz belirlenmedi

Dünyanın İlk Multimedia Sözlüğü

Bilden Bilgisayar, özellikle orta ve daha ileri düzeylerde İngilizce bilinler için İngilizceden İngilizceye multimedia sözlüğünü Türkiye pazarına sunuyor. Sözlükteki tüm girişler İngiliz spikerler tarafından seslendirilmiş. Her sözcük çekimleri ve cümle içinde kullanılış örnekleri ile duyulabiliyor. 40 bin tanım, 30 bini aşkın örnek, 50 saatten fazla konuşma, kayıtlı 283 bin sözcük ve 4.7GB ses kaydı özelliklerine sahip bu sözlükle mikrofon kullanılarak ses kaydedilebiliyor ve doğru telaffuzuyla karşılaştırılabiliyor. Listeden seçerek

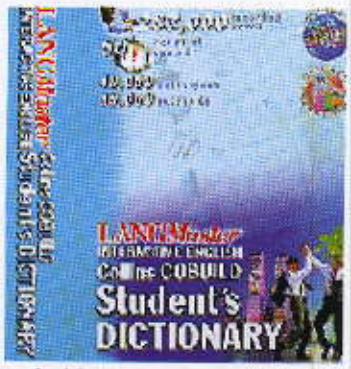

ya da klavyeden giriş yaparak arama yapılabiliyor. Arama sadece sözcüğün kendisiyle sınırlı değil, çekim halleri de aranabiliyor.

Bilgi için: Bilden Bilgisayar
Tel: 230 51 82
Fiyatı: 70 $ + KDV

Genç Gezginlere Tur

Lokomotif Multimedya, 7-15 yaş arasındaki gençlere yönelik olarak hazırlanan "Genç Gezginin Dünya Turu" adlı programı Türkçeleştirerek piyasaya sundu. Bu ürün ile ilköğretim çağındaki öğrenciler coğrafya, tarih ve sosyal bilgilerin keyfini çıkaracağa benziyor. Sadece bir tuşa basarak dünya etrafında sanal bir geziye çıkılabilen program ile, uluyan maymunun sesinden kutup ayılarının yemek avı törenine birçok ansiklopedik bilgi zevkli bir şekilde izlenebilir. Kullanıcılar, hayvanların, bitkilerin, insanların ve şehirlerin üstüne tıklayarak, gelecek süprizleri bekleyebilirler. Programın 400'den fazla, dünyanın çeşitli ülkelerinde yaşayan insanlar, yaşadıkları ülkeler ve şehirler hakkında şaşırtıcı bilgilerle dolu açıklama penceresi var.

Bilgi için: Lokomotif
Tel: (216) 449 34 90
Faks: (216) 347 12 90
Fiyatı: 49 $ + KDV

Masa üstü Digitizing'de Yeni Bir Boyut Başladı...

3D Cad/Cam, yeni ürünü MicroScribe Digitizing'in tanıtımını yaptı: 3 boyutlu bir digitizing (ölçüm) cihazı olan MicroScribe ile endüstrinin değişik bölümlerindeki en karmaşık ve çok boyutlu pek çok ürünün

dizaynı ve modellemesi çok kısa bir zamanda ve son derece hassas bir şekilde yapılabiliyor. MicroScribe, otomotiv endüstrisinden uçak yapımına, mobilyadan paketlemeye, metal çalışmasından tahta modellemeye, gemicilik ve animasyon sektörüne kadar çok geniş bir yelpazeye seslenebiliyor ve sürekli olarak dağarcığını büyütmeye çalışıyor. MicroScribe, ölçme hassasiyetine göre 3 seride sunuluyor. MicroScribe-3D, MicroScribe-3DX, MicroScribe-3DL. MicroScribe, 5 serbestlik dereceli bir kola monte edilen probla ölçme yapıyor. MicroScribe ile ölçülen datalar PC'ye RSC-232 Seri kablo ile aktarılıyor. MicroScribe ile yapılan ölçümler, MicroScribe ile gelen Inscribe yazılımı ile otomatik olarak Surfcam, AutoCAD, Excel, Word, NotePAD benzeri paket yazılımlara aktarılabiliyor. InScribe, Windows 3.1, Windows 95 ve Windows NT işletim sistemlerinde çalışabilen MicroScribe'da, desteklenen data formatları dxf, IGES, obj, 3ds formatları. MicroScribe, Macintosh ve UNIX platformlarını da destekliyor.

Bilgi için: 3D Cad/Cam
Tel: (216) 346 14 35
Faks: (216) 346 22 46
Fiyatı: Modele göre değişiyor.

HP'den Bir Yeni Daha

Hewlett Packard'dan PostScript becerisine gereksinimi olmayan ofis ortamlarına yönelik, iletişim ağına bağlanmaya hazır olarak gelen yeni HP Color LaserJet 5N modelini tanıttı. Bu model Color LaserJet 5 ile aynı teknik

özelliklere sahip ama, ek olarak üzerinde bir JetDirect Ethernet/LocalTalk kartı takılı olarak geliyor. Yazıcı 10ppm mono, 2ppm renkli baskı hızı ve 84MB'a terfi edilebilir standart 20 MB hafızası ile iletişim ağına bağlı yazıcılara gereksinim duyulan tipik ofis ortamları için ideal.

Bilgi için: Hewlett Packard
Tel: (212) 277 00 77
Faks: (212) 277 85 90
Fiyatı: 1900 $ (Liste Fiyatı)

TOSHIBA

PORTÉGÉ 300CT

Yeni teknoloji...

Dünyanın en hafif dizüstü bilgisayarı, sadece 1,7 Kg.!

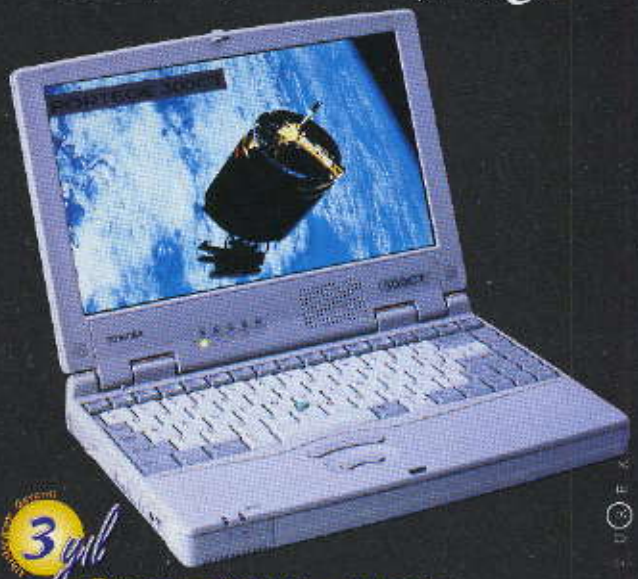

3 yıl

Pentium 133 MHz. MMX İşlemci
32MB EDO Ram - Max 64MB EDO RAM
1.6GB HDD
16:9 Wide TFT Renkli (1024x600 Dpi)
2MB EDO Ekran Kartı / 64 Bit Grafik Hızlandırıcı
16 Bit SB Pro 3D Ses Kartı / Hoparlör / Mikrofon
Li-ion Batarya / 2.0 - 3.0 Saat Batarya Ömrü
1.7 Kg. Ağırlık
Windows'95 İşletim Sistemi
USB Port & 3D Sound

$3.970.-
Fiyatlara KDV dahil değildir.

TOSHIBA
Notebook Computer
Türkiye Distribütörü BEKOM A.S.
Mecidiyeköy Toshiba Showroom: Büyükdere Cad. Lale İşhanı No: 62/1 Mecidiyeköy / İSTANBUL Tel: (0212) 288 47 00 pbx
Akmerkez Toshiba Showroom: Akmerkez Altcarşı Etiler - İSTANBUL Tel: (0212) 282 18 96/4 hat

ESCORT COMPUTERS
arena bilgisayar a.ş.
LINK SOFT

Sun Microsystems'den Sun Solaris

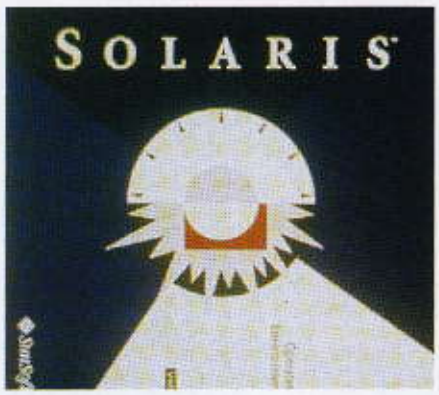

Sun Microsystems, gelişmiş intranet servisi ve Webtone güvenilirliği sağlayan ilk server yazılımı Sun Solaris'i bilgi teknolojisinin hizmetine sundu. Network ortamı için tasarlanan Sun Solaris, şirket departmanlarında ve yönetim kademelerinde hız, yüksek güvenilirlik ve düşük maliyet isteyen kuruluşlar için ideal özellikler taşıyor. Solaris, bilgi yönetiminin, müşteriler, çalışanlar ve ortaklar arasında alışverişinin en yüksek performansta ve kısa yoldan gerçekleşmesine olanak tanımak için beraberinde SunLink yazılımını da sunuyor. SunLink, Windows, Windows NT, Netware ve diğer popüler masaüstü ve server platformlarında çalışabilen, iş grupları ve departmanlar arasında kolayca iletişim kurulmasını sağlayan bir yazılım. Tarayıcının (browser) kolay yüklenmesi, kurulumu ve uzaktan yönetimini sağlayan Sun Web Start, Remoto Hotfix güvenilirliğin yeni versiyonu Solaris Server, Sun Internet Mail Server, SunScreen SKIP, çok hızlı bir Java ortamı, 12 bin popüler iş uygulamasıyla çalışma imkanı, SPARC ve Intel donanımının geniş sahasına destek Sun Solaris sunduğu yeniliklerin bazıları.

Bilgi için: Sun Microsystems
Tel: (212) 236 33 00
Faks: (212) 258 08 80

Pioneer DR-U24X

Sky firması tarafından piyasaya sürülen 24 hızlı Pioneer Cd-Rom, maksimum 3600 kbyte/san. veri transfer hızına kadar ulaşıyor. Erişim süresi olarak 65ms'lik de bir hıza sahip. 128 Kbyte'lık ön bellege sahip olan Cd-Rom'un ön panelinde ses ayar düğmesi, kulaklık çıkışı bulunuyor. Ayrıca Eject düğmesinin yanında birde parça atlatma ve Play tuşu yerine geçecek ekstra bir tuş bulunuyor.

Bilgi için: SKY Bilgisayar
Tel : (212) 225 68 07-8

Profesyonel Sunumcu

Sun, 4x250 veya 4x300 MHz 64 bit UltraSPARC-II işlemci, bir 1.6-GB/s iç işletim kapasitesi ve 1GB/s PCI I/O alt sistemine sahip yeni Ultra Enterprise 450'yi üretti. Ultra Enterprise 450, ayrıca 4GB ana bellek, 84GB toplam dahili disk kapasitesine, sistem çalışırken değiştirilebilen "hot-swap" hızlı diskler ve 6 TB'ye kadar harici disk bağlanabilme imkanına sahip. Bütün workstation, PC ve Macintosh sistemleriyle uyumlu Ultra Enterprise 450'nin diğer özellikleri ise, standart ECC veriyolu, bellek koruması, otomatik sistem düzeltmesi, "hot-swap" güç sağlayıcı ve disk sürücüleri.

Bilgi için: Sun Microsystems
Tel: (212) 236 33 00
Faks: (212) 258 08 80
Fiyatı:Henüz belli değil.

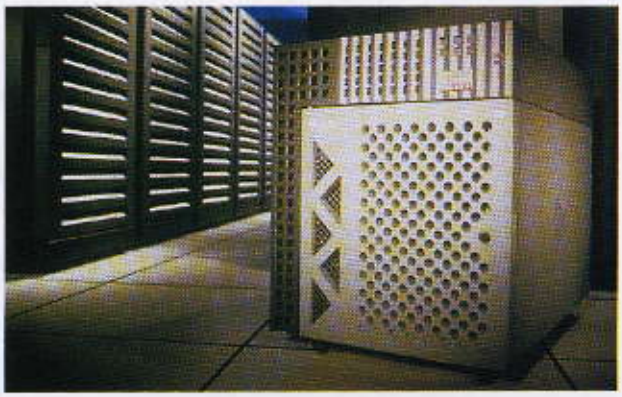

Oracle'dan OLA

Oracle Eğitim Türkiye'nin yeni ürünü, Internet/Intranet tabanlı eğitim programı OLA (Oracle Learning Architecture) piyasaya sunuldu. OLA, hem Internet hem de intranet üzerinden, herkesin her türlü eğitime kolayca erişebileceği bir ortam sunuyor. Network Computing mimarisine dayalı OLA'yla yalnızca Oracle eğitimlerine değil, ilkokullardan üniversitelere ve çeşitli tüketici gereksinimlerine kadar uzanan son derece geniş kapsamlı eğitim programlarına ulaşabiliyorsunuz. OLA ayrıca, kuruluşlara kendi hazırladıkları eğitimleri Intranet'lerinde kullanma olanağı da veriyor.

Bilgi için: Oracle
Tel: (212) 285 29 50
Faks: (212) 285 28 78
Fiyatı: Internet üzerinde 1 yıllık abonelik 187 $

Renkli Cep Telefonu

Siemens, yeni ürünü S10 cep telefonunun tanıtımını yaptı. Siemens S10'un ekranındaki her renk farklı bir bilgiyi ifade ediyor, böylelikle önemli datalara en kısa sürede ulaşılabiliyor. Bu sistemle kullanıcı, özel telefonlarıyla iş telefonlarını ayrı menulere kaydedebiliyor: Her rengin kendine ait bir sinyali de olduğu için, kullanıcı, telefon çaldığında gelen telefonun hangi menüye ait olduğunu anlayabiliyor. Lityum-lyon teknolojisiyle üretilen pil de, 100 saat bekleme ve 10 saat kesintisiz konuşma ve pilin bitmesi beklenmeksizin istenilen zamanda şarj edilmesi imkanı veriyor. Siemens S10'un diğer bir özelliği, "pentium processor"la uyumlu çalışabilmesi. Ek bir PCMCIA kartı olmaksızın, bilgi aktarmayı ve her dokümana data veya PC faks olarak ulaşmayı sağlıyor ve hem Telsim hem de Türkcell simkartlarıyla kullanılabiliyor. Siemens cep telefonlarının Türkiye Genel Distribütörlüğünü, Genpa üstleniyor.

Bilgi için: Genpa
Tel: (212) 287 17 17
Fiyatı: 1030 DM + 28.500.000 TL. Hat ücreti

3 Boyut vs Tek Boyut

Creative Türkiye'nin yeni distribütörü Empa, Creative ailesinin en son ürünü Creative Graphic Blaster 3D ekran kartını satışa sundu. Graphic Blaster'ın performansı özellikle 3 boyutlu oyun ve multimedya uygulamalarda fark ediliyor. Graphic Blaster'ın teknik özellikleri; CL 5464 Laguna 3D Chipset, 4MB RamBUS Bellek, 230 MHz Ramdac, maksimum 1600x1200 ((256 renk) çözünürlüğü ve maksimum 16.7 ((1024x768 çözünürlük) renk. Kullanıldığı sürücüler ve yazılımlar ise şöyle: Windows 95 D-Draw, D-3D, D-Video; Windows NT; Windows 3.1x; AutoCAD; 3D Studio; Creative SoftMPEG W95, W3.1x; VREAM WIRL 3D Web-Browser; Microsoft Interactive CD... Graphic Blaster, sampler yazılımları ile beraber satılıyor.

Bilgi için: EMPA
Tel: (212) 599 30 50
Faks: (212) 598 53 53
Fiyatı: Henüz belirlenmedi.

TOSHIBA

TECRA 740CDT

Pentium MMX işlemci
3GB HDD / Max. 5GB HDD

Dünya'nın en yüksek performanslı dizüstü bilgisayarı

Pentium 166 MHz. MMX İşlemci
32MB EDO Ram - Max 144MB EDO RAM
3GB HDD Removable / Max. 5GB HDD
13.3" TFT Renkli (1024x768 Dpi) XGA Ekran
2MB EDO Ekran Kartı / 64 Bit Grafik Hızlandırıcı
16 Bit SB Pro Ses Kartı / Stereo Hoparlör / Mikrofon
Li-ion Batarya / 3.0 - 3.4 Saat Batarya Ömrü
3.8 Kg. Ağırlık
Windows'95 İşletim Sistemi

$7.430.-
Fiyatlara KDV dahil değildir.

TOSHIBA
Notebook Computer
Türkiye Distribütörü BEKOM A.S.
Mecidiyeköy Toshiba Showroom: Büyükdere Cad. Lale İşhanı No: 62/1 Mecidiyeköy / İSTANBUL Tel: (0212) 289 47 00 pbx
Akmerkez Toshiba Showroom: Akmerkez Altçarşı Etiler - İSTANBUL Tel: (0212) 282 18 96/4 hat

ESCORT COMPUTER
arena bilgisayar a.ş.
LINK SOFT

Mac OS 8

Bilişim '97 Fuarı'nda tanıtımı yapılan Mac'in yeni fırtınası Mac OS 8 en nihayet Türkiye'ye de geldi. PowerPC işlemcisi üzerinde birkaç işi aynı anda yapabilme olanağı, yeniden tasarlanmış bir masaüstü, yeni, çekici bir arayüz ve sistem ile bütünleşmiş Internet servisleri sunan Mac OS 8, bu yıl rakiplerini epey yoracağa benziyor.

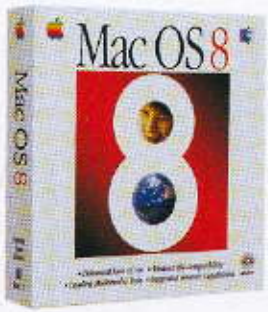

Mac OS 8'in artıları çok fazla: Aynı anda çok sayıda işlemin birarada yapılmasına olanak sağlayan Finder büyük dosyaları kopyalarken veya Çöp Sepeti'ni boşaltırken işlerin arkaplanda yapılarak çalışmanın kesintisiz sürdürülmesine olanak sağlıyor; yukarı açılır pencereleri ve yaylanarak açılan klasörleri ile gereksinim duyulan uygulamalara ve dosyalara ulaşmak her zamankinden daha kolay; bağlamsal menüler sayesinde zaman kaybeden baskı alınabiliyor, dosyalar kopyalanabiliyor, arma yapılabiliyor, dosyalar, klasörler ve uygulamalar üzerinde sık gerçekleştirilen işlemler yerine getirilebiliyor. Mac OS 8 ayrıca uyumluluk alanında da önderliğini koruyor: Windows ve DOS dosyalarını açabilme, dönüştürebilme, düzenleme ve kaydedebilme yetenekleri kusursuz. Mac OS 8 halihazırda var olan Mac OS uygulamaları, genişletmeleri ve ek donanım sürücüleri ile birlikte çalışabiliyor. Mac OS 8'de Internet'te de çok seçenekli: Netscape, Navigator, Microsoft Internet Explorer, Cyberdog gibi uygulamaların yanı sıra PointCast ve Marimba firmalarının yeni "push" teknolojileri Internet'e bağlanmayı ve araştırmayı kolaylaştırıyor.

Bilgi için: Bilkom A.Ş.
Tel: 293 39 40
Fiyatı: 150 $ civarında + KDV

Yamaha CDR401t

Sky firması tarafından piyasaya yeni sürülen bu Cd-Rom yazıcı 6 hızlı okuma ve 4 hızlı da yazma özelliğine sahip. ATAPI/IDE arabirime sahip olan yazıcı bu özelliği ile de ayrıca bir SCSI arabirime ihtiyaç duymuyor. Maksimum 5.5 Mb/san transfer hızına sahip olan Internal CD-Rom'un 2 Mbyte'lık da ön belleği bulunmakta ve erişim süresi 250 ms. ön panelinde kulaklık çıkışı ve ses ayar düğmesinin yanında biri Power biri de yazma okuma durumunu belli eden iki led bulunuyor. Eject düğmesinin yanında ayrıca bir de play tuşu yok.

Bilgi için: SKY Bilgisayar
Tel : (212) 225 68 07-8

Toshiba'dan Yeni Tecra

Toshiba, 18 Eylül'de tanıtımını yaptığı, yüksek performanslı taşınabilir bilgisayarı Tecra 750CDT'yi piyasaya sundu. Intel'in yeni 233 MHz mobile Pentium işlemcisi ve MMX teknolojisi ile donatılmış Tecra 750CDT, çalışma hızında %40'lık bir artış sağlarken enerji tüketimini %50'lere varan bir oranda azaltıyor. Tecra 750CDT, %60'dan fazla bir high-end notebook performansı sağlayan S3'ün VIRGE(tm)/MX 3D grafik ivmelendiricisini sunan ilk notebook bilgisayar. Tabbi gösterimlere, finansal tablolara ve grafiklere yeni bir yön getirerek, özellikle 3D grafikler, software mühendisleri ve multimedia üreticileri kadar iyi bir şekilde satış ve pazarlama prezantasyonları veren profesyoneller için çok uygun. Dahili TV sinyali işleme özellikleri yeni TV çıkış ve s-video çıkış terminalleri yüksek kalitede video çıkışı sağlıyor. Tecra 750CDT aynı zamanda S3'ün DuaView teknolojisini de içeriyor. Çarpıcı bir video performansı için Tecra ayrıca, 4MB hızlı Synchronous Grafik RAM (SGRAM) video hafızası, parlak bir 13.3-inch, 1024x768 gibi yüksek bir çözünürlük ve 16.7 milyon renk içeren TFT aktif matrix renkli ekran ayrıcalığı getiriyor. Esneklikte azami seçilebilir yuvaya (Selectable Bay) opsiyonel DVD-ROM sürücü kiti, 20X (max) CD-ROM sürücü, 1.44MB disket sürücü, ikinci hard disk sürücünün takılabilirliği ve ağırlıktan tasarruf imkanı da Tecra 750CDT'nin kendisini ayrıcalıklı kılan özelliklerinden bazıları. Ayrıca Tecra 750CDT'nin tüm parçaları hot-swap imkanı veriyor.

Bilgi için: Bekom Bilgisayar Elektronik Komünikasyon
Tel: (212) 288 47 00
Faks: (212) 288 47 50
Fiyatı: Henüz belirlenmedi.

Sayılar Atölyesinde Matematik Öğreniyorum

Logomotif multimedya tarafından satışa sunulan bu eğitim CD-ROM'u VtechSoft Inc. tarafından hazırlanmış, Karavan A.Ş. tarafından ise yerelleştirilmiş. Okul öncesi çocukların sayıları tanıması, toplama ve çıkarma işlemlerini eğlenceli bir ortamda öğrenmesi için hazırlanmış bir program. Oldukça iyi animasyonlarla desteklenen programda sayılar şarkılarla, hikayelerle, çok zor olmayan sorulu cevaplı oyunlarla tanıtılmakta.

Programın başlamasından hemen sonra çok güzel sayılabilecek bir şekilde canlandırılmış Bilmiş ve Cingöz adı altında iki kahraman çocuklara yardımcı olmaya başlıyor. Bilmiş, oyun sırasında üzerine tıklandığı zaman çocuklara yardımcı olan sevimli bir bukalemun. Cingöz ise programa renk katmak için konulmuş, dansı çok seven ve çocukların program içinde çeşitli oyunlar arasında geçiş yapmasına yardımcı olan bir bal arısı. Bu iki karakterin dışında tamamen etkileşimli bir biçimde hazırlanmış arabirim ile çocuklar tıkladıkları her nesneden değişik tepkiler alabiliyor.

1'den 20'ye kadar olan sayıları öğretmek için müzik kutusu adlı bölümde şarkılar, sayı hikayeleri bölümünde her sayı için bir hikaye bulunuyor. Saklambaç adlı bölümde bir resim içinde saklanmış olan sayıların bulunması gerekiyor. Sayı oluşturmada çocuklara toplama ve çıkarmanın temelleri verilmeye çalışılıyor. Gizli sayıda ise sayı dizilerine bir temel atılıyor. Son olarak sayı kutusu bölümünde de sayı saymanın yanında çocuk nesne grupları ile ilgili de bilgi edinmiş oluyor.

Programın bir diğer parçası ise velilere dönük. Genel olarak yazılım, okul öncesi çocuğunuzu matematiğe ısındıracak hiçbir eksiği olmayan çok iyi bir yazılım. Çalışmak için istediği konfigürasyon ise 8 mb hafızaya sahip 486 işlemcili bir bilgisayar ve sabit diskte 8 mb boş yer.

Programın arabirimi hoş görüntüsüyle çocuklarda sayıları öğrenmek konusunda merak uyandırıyor.

Bilgi İçin: Logomotif Multimedya ve Elektronik Yayıncılık A.Ş.
Tel: (0216) 449 34 90
Faks: (0.216) 347 12 90
Web: http://www.logomotif.com.tr
Fiyat: 60$+KDV

Morphology- Renkli İnsan Atlası

Polytronix firmasının hazırladığı, Çağdaş Bilgi İşlem'in piyasaya sunduğu Morphology, tıp eğitimi konusunda bir eksiği kapatır nitelikte. Oldukça detaylı bir şekilde hazırlanmış olan renkli insan atlası, anatomi, histoloji, embrioloji ve histopatoloji bilimlerini içermekte. CD' yi ilk çalıştırdığımız zaman ekrana sol tarafında bir araç çubuğu olan standart bir Windows penceresi geliyor. Araç çubuğundaki en üstteki seçeneği seçtiğiniz zaman atlasın indeksine ulaşabiliyorsunuz. Burada yeralan ana başlıklar altından iskelet, kas, sinir, sindirim, solunum, üreme gibi vücut sistemlerine oradan da bunların alt gruplarına geçilebiliyor. Hierarşik bir dosya yapısına sahip bu sistemde resimler pic simgesi ile belirtiliyor ve çift tıklandığında görmek mümkün oluyor. Herhangi bir konu açıkken aktif olan referans simgesi ile konu ile ilgili diğer resimlerin isimleri alınabiliyor. Diğer seçenekler ile atlasta geçen terimler harf sırasına göre bulunup resimleri görülebiliyor. Görüntü özellikleri olarak resime zoom yapmak veya tam ekran görmek de mümkün. Ayrıca bazı konularda ses veya film dosyaları da yer alıyor. En alttaki seçeneklerle de aynı konu içinde yeralan bir sonraki resme geçilebiliyor. Genel olarak sade olmasına rağmen oldukça kullanışlı bir program. Tıp atlası almak isteyenler bilgisayar ortamında böyle bir ürünü düşünebilirler.

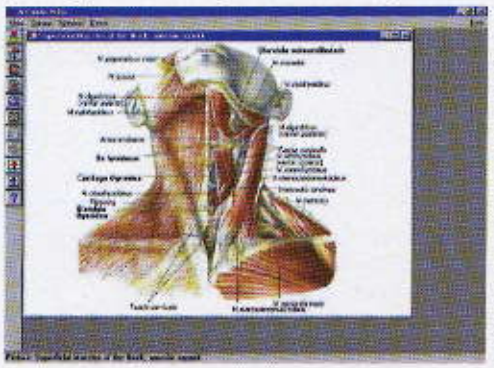

Sol taraftaki araç çubuğu sayesinde tüm program seçeneklerine kolayca ulaşılabiliyor.

Bilgi İçin: Çağdaş Bilgi İşlem
Tel: (0.212) 212 00 11
Faks: (0.212) 212 12 81
Fiyat: Henüz belirlenmedi

Bütün Yollar Kahire'ye Çıkar

Haziran sayımızda yaptığımız ilk Memphis incelemesinden sonra bu ay Windows'un geleceğine gözatıyoruz. Windows tüm yönlerden gelişiyor. Ve hiç kimse kullanıcılar için hangi yolun en iyi, en hızlı ve en ucuz yol olduğunu söyleyemiyor. CHIP bu yüzden rotanızı çizebilmeniz için Windows'un gelecekteki planlarını ve gelecekte sizi bekleyen yeni işletim sistemlerini tanıtıyor. Unutmayın, en kısa yol, bildiğiniz yoldur.

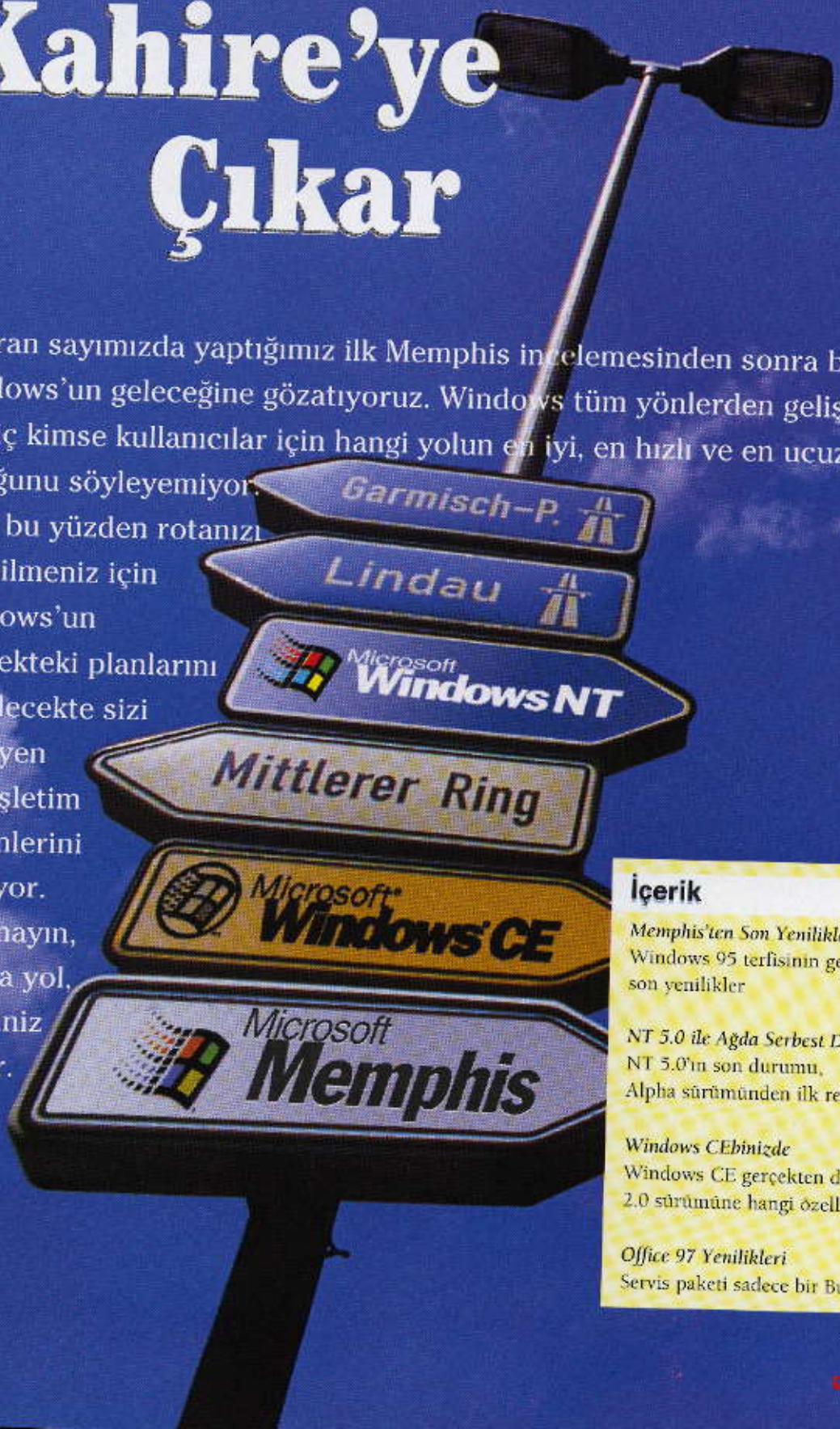

İçerik

Memphis'ten Son Yenilikler — *Sayfa 40*
Windows 95 terfisinin getirdiği son yenilikler

NT 5.0 ile Ağda Serbest Dolaşım — *Sayfa 47*
NT 5.0'ın son durumu, Alpha sürümünden ilk resimler

Windows CEbinizde — *Sayfa 54*
Windows CE gerçekten de neler sağlıyor ve 2.0 sürümüne hangi özellikler ekleniyor?

Office 97 Yenilikleri — *Sayfa 58*
Servis paketi sadece bir Bugfix mi?

"NT-Kernel Gelecekteki İşletim Sistemleri İçin Temel Olacak"

Gregory Gordon (35) Microsoft Almanya'nın pazarlama müdürü.

CHIP Microsoft rekor cirolar yapıyor. Özellikle de Office 97 ile. Windows 98'in de benzer şekilde başarılı olacağını düşünüyor musunuz?

Gordon: Windows 98'i Windows 95'in aksine değişik görmek gerekiyor. Windows 95 16 bitten 32 bitlik işletim sistemine geçişte büyük bir adımdı. Bu belirleyici bir dönüm noktasıydı. Windows 98, daha çok Windows 95'in geliştirilmiş bir sürümü ve daha çok bir Upgrade olarak düşünülmeli. Ancak Windows 98'in etkileyici ve iyi satan bir ürün olacağını düşünüyoruz.

CHIP IBM, OS/2'yi ev kullanıcıları pazarından geri çekti, Apple da büyük bir kriz içerisinde. Microsoft'un rakipsiz kaldığını düşünüyor musunuz?

Gordon: Ben aynı görüşte değilim. Yazılım pazarı çok değişken. Sürekli daha iyi olmak için çabalamayanlar çabucak büyük bir darboğazın eşiğine geliyorlar. Windows 95'in gecikmesini bir düşünün. O zamanlar herkes OS/2'nin çok iyi bir alternatif olduğunu düşünüyorlardı. Windows'un bugünkü başarısı gelecekteki pazar payları için bir garanti değildir.

CHIP Sun sizin için ciddiye alınacak bir rakip mi?

Gordon: Sun Server sistemleri ve uygulama sunucusu alanında hiç şüphesiz en önemli rakiplerimizden biri. Ancak Client sisteminden ağ sunucusuna kadar standart arabirimli bir işletim sistemi sayesinde, Sun'ın propagandasını yaptığı Solaris adlı özel bir Unix türevine karşı şansımız oldukça yüksek diye düşünüyorum.

CHIP Windows NT 5.0 ve Memphis aynı sürücü modelini destekleyecekler. Her iki işletim sistemini tek bir işletim sisteminde birleştirmeyi mi düşünüyorsunuz?

Gordon: Uzun vadeli olarak gerçekten de bugünkü NT çekirdeğini gelecekteki işletim sistemleri için temel olarak kullanacağız. Ancak bunu 2000 yılı için düşünüyoruz.

Ancak bu, sadece tek bir Windows sürümü kalacağı anlamına gelmiyor. Daha çok tüketici alanına yönelmiş bir işletim sistemine ve yine aynı şekilde daha çok şirketlerde kullanılacak bir işletim sistemine büyük ve ayrı bir ihtiyaç var.

CHIP Mini işletim sistemi Windows CE ile ilgili ne gibi planlarınız var?

Gordon: Windows CE sadece avuçiçi bilgisayarlar için değil, eğlence elektroniği, telekomunikasyon, otomobil yönetimi ve belli koşullarda bugünkü televizyonun gösterdiği - Web TV - şeyler için de platform olarak kullanılacak.

Windows CE, işlemcilerin ekranlarla birlikte çalıştığı her yerde kullanılabilir, ister otomobil radyosu, ister telesekreter veya televizyon olsun. Burada üzerinde çalıştığımız bazı projeler var ve ilk ürünleri 1998 yılı içerisinde piyasaya çıkarabileceğiz. Bunları donanım ortaklarımızla birlikte geliştiriyoruz.

CHIP Bazı somut ürünler söyleyebilir misiniz?

Gordon: Projelerimiz şu an otomobil, eğlence elektroniği ve TV sektörlerinde yoğunlaşmış durumda. Bunlar üç ana direk. Windows CE bunlar için temel olacak.

CHIP Microsoft mühendislerinin çekmecelerinde bir sonraki Windows jenerasyonu için ne gibi planlar bulunuyor?

Gordon: NT 5.0'dan sonraki gelişmelerin odak noktasını daha çok "Ease of Use" oluşturuyor. PC ile diğer türdeki etkileşimleri de, mesela ses tanıma veya belki de mimik ve jestlerin tanınması gibi, gözönünde bulunduruyoruz. Bazı araştırma projelerimiz devam ediyor, bunlar bugünkü standartları daha da geliştirecekler, yani klavye ve fareyi.

Microsoft, kullanıcıların kafasını geçtiğimiz yıllarda iyice karıştırdı. Firma yöneticileri Chicago'dan (Windows 95) önce Nashville'i (Windows 95b - OSR2) gösterdiler. Windows 98 ile önümüzdeki yıl yolculuk Memphis'e doğru yolalıyor.

Ancak aynı anda bazı dedikodular Amerika turunun sona erecceğini ve bir sonraki ve belirleyici durağın aslında çok uzaklardaki Kahire (Cairo, Windows NT 5.0'ın kod adı) olacağını söylüyor.

Ancak pahalı Kahire uçak biletini almadan önce CHIP'in turizm bürosunu bir ziyaret edin ve bu yazıyı okuyun. Yolculuk masraflarının yanında beklediğinizi bulamamanın pişmanlığından da tasarruf edebilirsiniz.

Ayrıca bu sayfadaki Gregory Gordon (Microsoft Almanya marketing müdürü) ile yaptığımız röportajı da okumanız faydalı olacaktır. Kendisinden aldığımız bilgilere göre Microsoft önümüzdeki yıllarda da iki raydan birden (Windows 95 ve NT) yolculuğuna devam edecek ve profesyonel kullanıcılara hitap eden bir Windows sürümü yanında amatör kullanıcılar için de bir Windows piyasaya sürecek. Yani Microsoft, Windows 3.x'ten Windows 95 ve Memphis'e doğru olan gelişim çizgisini devam ettirmek niyetinde. CHIP'in tespitleri de bunu doğruluyor: Ortak sürücü modeline ve gelecekteki aynı Kernel'e rağmen Windows 95 ve NT arasındaki farklar halen iki ayrı Windows işletim sisteminin varlığını haklı çıkaracak kadar büyük.

Yani uçak biletinizi Memphis'e veya Kahire'ye almanız farketmiyor, her ikisi de sizi çıkmaz bir sokağa görürmüyor.

Bu yazıdaki üçüncü bölümde ise iş adamları veya öyle görünmek isteyenler için Windows CE işletim sistemini inceliyoruz. Microsoft'un Windows CE'ye Palmtop işletim sistemi olarak son noktayı mı koyacağı, yoksa daha çok "Çamaşır makinesi için Windows" (à la MS at work) olarak mı lanse edeceği henüz kesinlik kazanmış değil.

Memphis'ten Son Yenilikler

Güncel Beta sürümündeki TV Tuner ve Active Desktop gibi yenilikler, bir sonraki Windows sürümünün resminin son rötuşlarını tamamlıyor. Ancak yeni araçlar ve fonksiyonlara rağmen işletim sisteminin ana bölümünde değişiklik yapılmamış ve Windows 98 daha çok bir güncelleme (update) sürümününe benziyor.

İncelediğimiz bu yeni Beta sürümündeki en önemli yenilikler masaüstü ile ilgili: Active Desktop, Internet Explorer'ın Windows'un kumanda merkeziyle kaynaşması nihayet gerçekleştirilmiş; hemen belirtelim, bu yenilik şimdiye kadar tahmin edilenden çok daha az heyecan verici. Memphis'in hiçbir şekilde tam anlamıyla yeni bir Windows sürümü olmayacağı giderek daha da belli oluyor. Daha çok varolan kurulumlar için biraz şişirilmiş bir servis paketine benziyor. Microsoft bu bağlamda Release notlarında da Windows'un çekirdeğinde (Kernel) bir değişiklik yapılmadığını açıklıyor. Yani beklenen devrim gerçekleşmeyecek. Belki Windows 2000'de.

Yeni Setup

Memphis'in kurulumu sırasında, Setup programının öncelikle bir Web sayfasını hatırlatan tasarımı dikkati çekiyor: Solda bir sütunda programın gerçekleştirdiği değişik adımlar sıralanmış, ortada ise o anki işlemin gelişimi izlenebiliyor.

Setup'un gelişimi sırasında Windows 95'e göre iki önemli değişiklik mevcut: Memphis donanımların kurulumu sırasında önce Plug & Play kartların algılanması ile işe başlıyor, daha sonra bilgisayar yeniden başlatıldığında kalan donanımları tanıyor ve sisteme kuruyor. Böylece kurulum rutininin kesilme (kurulum programının kilitlenmesi) tehlikesi Windows 95'e oranla çok daha az.

İşlevsellik olarak da yeniden tasarlanan Memphis'in Setup programının grafiği ekranı bölümlemesi açısından framelerle donatılmış bir Web sayfasını andırıyor.

İkinci değişiklik ise Memphis'in Setup'ının, varolan bir Windows sürümünün üzerine kurulması durumunda, bu eski kurulumun sistem kayıtlarını (Regisiry) okuması ve burada bulduğu aygıtları yeni sisteme kurması. Ancak bu sadece işin teorisi. Pratikte Memphis test bilgisayarının ne network kartının ayarlarını alabildi ne de uygun monitörü kurabildi.

Başka bir yenilik ise Setup programının, kurmak istediği dosyalardan disk üzerinde hazır bulunan daha yeni dosya sürümleriyle karşılaşması durumundaki tutumu: Daha önce "kibarca" her seferinde ne yapılacağını soruyordu. Tabii herkes daha yeni olan dosya sürümlerinin korunmasını seçiyordu. Bu durum şimdi düzeltilmiş ve sadece daha yeni olan dosyalar sabit diske kopyalanıyor. Ayrıca aynı şey değişik ülke kodlarına (dillere) sahip dosyalar için de geçerli.

Masaüstü Daha Etkileşimli

Internet Explorer 4.0 Windows arabiriminde bazı değişiklikler yapıyor. Masaüstündeki bu değişiklikler için Memphis'e terfi etmek gerekmiyor; bunlar Browser tarafından otomatik olarak kuruluyor.Aynı şekilde yeni Outlook Express de, ki Office 97'deki Outlook ile kıyaslanamaz, sonuçta sadece E-Mail'lerin alınıp gönderilmesi ve haber gruplarının okunması için tasarlanmış.

Memphis'e dönelim: Masaüstüne sağ tuşla tıklayıp açılan menüden de "Özellikler" seçeneğine tıklanırsa üç yeni seçenek daha karşımıza çıkıyor. Daha önce ayrı bir ürün olarak satılan "Plus" paketi bunlardan biri. İkinci seçenek ileride bahsedeceğimiz "Color Management". Son seçenek ise Active Desktop'un ayarlarına ulaşmanızı sağlayan "Web".

Active Desktop'un ardındaki düşünce oldukça basit: Kullanıcı düzenli olarak en sevdiği Web sitesinin bilgilerini ekranda görebilmeli. Bunun için Web adresinin girilmesi ve sitenin hangi aralıklarla güncelleneceğinin belirtilmesi gerekiyor. Windows daha sonra belirlenen aralıklarla Çevirmeli Ağ üzerinden Internet'e bağlanıyor, sayfaları yüklüyor ve masaüstünde pencerelerle sitenin içeriğini gösteriyor. Pencere büyüklüğünü istediğiniz gibi değiştirebiliyorsunuz. Ayrıca Scrollbar'lar ile sayfalar arasında gezinmek mümkün. Böylece her gün veya belirli aralıklarla ihtiyaç duyduğunuz bilgilere hiçbir zahmet olmadan (telefon faturası dışında) doğrudan ulaşabiliyorsunuz.

Memphis'in Desktop'u Web sayfalarının gösterimini desteklediği için, her HTML sayfasını arkaplan resmi olarak da kullanabilmek mümkün. Biraz daha geniş düşününce, daha Windows 95'te gerçekleştirilen Desktop ve Explorer entegrasyonu yüzün- ▶

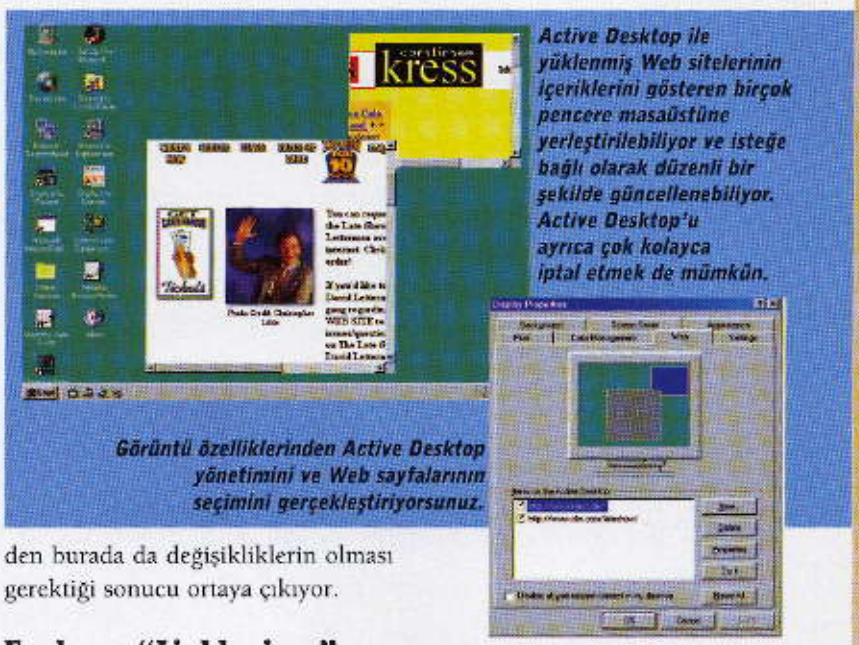

Active Desktop ile yüklenmiş Web sitelerinin içeriklerini gösteren birçok pencere masaüstüne yerleştirilebiliyor ve isteğe bağlı olarak düzenli bir şekilde güncellenebiliyor. Active Desktop'u ayrıca çok kolayca iptal etmek de mümkün.

Görüntü özelliklerinden Active Desktop yönetimini ve Web sayfalarının seçimini gerçekleştiriyorsunuz.

den burada da değişikliklerin olması gerektiği sonucu ortaya çıkıyor.

Explorer "Linkleniyor"

Ve gerçekten de durum öyle: Bir yandan "Özellikler (Properties)" seçeneği ile Explorer'ın gösterdiği her klasörü kendine özgü arkaplan resmi ile birlikte BMP veya HTML formatında kaydedebilmek mümkün, ancak bu genel görünümün daha iyi olmasını sağlamıyor. Diğer yandan da Explorer'ın (Windows Gezgini) "Görünüm (View)" menüsü ile her nesneyi ve dizini masaüstünde veya Windows Gezgini'nde tıpkı bir link gibi göstertebilmek de mümkün: Bu durumda tanımlama altçizgili olarak görünüyor ve bir tıklama ile dizini açabiliyor veya program dosyasını çalıştırabiliyorsunuz.

Ayrıca Explorer'a üçüncü bir pencere daha eklenmiş, bunu da yine aynı şekilde "Görünüm" menüsü ile açabiliyorsunuz. Bu pencerede seçime bağlı olarak Internet Explorer'dan aktarılan, en sevilen Internet sitelerine linkler, en son ziyaret edilen sayfaların History listesi gösteriliyor veya buradan "Channels" ile Internet Explorer ile abone olunan Push hizmetlerine erişebiliyorsunuz.

Masaüstü ve Explorer yanında Windows'un yardım fonksiyonu da HTML'den nasibini almış. Başlat menüsünden "Memphis Helpdesk" açılınca Internet Explorer çalışıyor ve yerel (sabit diskteki) yardım dosyası yanında Microsoft'un Internet Server'ı üzerindeki "Knowledge Base'e" linkleri de gösteriyor veya sizi firmanın Online yardımına bağlıyor. Bu sırada aynı anda kendi bilgisayarınız ile ilgili "Dr.Watson" analiz programı tarafından toplanan bilgiler de transfer ediliyor. Bununla ilgili daha fazla bilgiyi de yazının devamında bulabileceksiniz.

Yerel yardım dosyasının veritabanı tamamen HTML formatına aktarılmış. Ancak varolan uygulamaların HLP uzantılı yardım dosyalarının da okunabilmesi için buna paralel olarak daha önceki Windows yardımı WINHELP.EXE ile ilişkilendirilmiş.

Üç tane küçük başka değişikliğe de Explorer ve Desktop bağlamında değinelim: MS Office'in kısayol çubuğuna benzeyen ve alt ekran kenarında "Başlat" butonunun yanına yerleştirilmiş yeni araç çubukları. Standart ayar olarak iki çubuk arasında seçim yapmak gerekiyor: "Desktop ve Quick Launch". "Desktop" masaüstünde bulunan tüm programlara ve kısayollara hızlı erişim sağlıyor, Quick Launch ise Outlook Express adlı E-Mail programının, Internet Explorer'ın ve Channels'ın hemen çalışmasını sağlıyor. Dördüncü bir düğme o an açılan tüm uygulamaların pencerelerini simge durumuna küçültüyor. Bu kısayol çubuklarından istedi- ▶

Hız

Programcıların Windows'un hızını arttırmak için bazı yerlerde geliştirmeler yapmalarına rağmen, Windows 98 ile çalışırken belirgin bir hız artışı hissetmiyorsunuz. Bunun nedenlerinden biri masaüstünün, yeni görevlerinden biri olan bir Web Browser'ı aramakla meşgul olması. Diğer bir neden ise Memphis'in güncel sürüm olan Windows 95b'den çok daha fazla RAM'e ihtiyaç duyması. 32 Mbyte ve daha fazla RAM'e sahip bilgisayarlarda Windows 95'e göre performans artışları var. Ancak sistemde 16 MB veya daha az RAM varsa, sabit diskte daha büyük Swap dosyası açılacağı için performans da düşüyor.

Sağlamlık

Build 1488'in aksine 1525 testte oldukça sağlam çalıştı. Bir önceki sürüm, varolan Windows 95b üzerine kurulurken ağ sunucusu ile bağlantı kuramazken ve bağlantı kurmaya çalışırken sinir bozucu hata mesajlarıyla kilitlenirken, bu problemler güncel sürümde karşımıza çıkmadı. Sistemin sağlam bir ayağı Hardware Troubleshooting Agent, bu araç Windows tarafından yanlış tanınan donanımlar için sürücüler yüklenmesini güvenli olarak engelliyor. İşletim sistemi iki haftalık test süresi boyunca hiç kilitlenmedi.

Yeni Script Dilleri

Daha önce Windows 3.1'de bulunan Macro Recorder (Kayıt Aracı) gerçi kısıtlı bir programdı, ancak bazı Windows 95 kullanıcıları tarafından eksikliği çok hissediliyordu. Memphis şimdi Windows Scripting Host (WSH) ile yine doğrudan işletim sisteminde bir script üzerinden komutların çalıştırılmasına olanak tanıyor.

WSH, Visual Basic ve Java Script'lerini destekleyen bir Active-X-Control. Bu bağlamda başka üreticiler de Windows'a diğer Script dillerini entegre etmek için kendi Active X kontrollerini de geliştirebiliyorlar. Ancak Script'lerin Windows 3.1'deki Kayıt Aracı ile alışık olunduğu üzere fare ve menü hareketleriyle oluşturulması büyük bir ihtimalle mümkün olmayacak.

Memphis ve Internet

Memphis gerçi Internet kullanıcıları bayağı avantajlar sağlıyor, ancak offline olarak çalışanlar için pek fazla bir yenilik yok. Online erişim avantajlarından yararlanmak isteyenler Internet Explorer 4'ü download edip (veya Eylül CHIP CD'sinden yükleyip) kullanabilirler ve böylece bu yeni Internet fonksiyonlarının birçoğuna ücretsiz sahip olabilirler.

Microsoft diğer yandan da Internet'e televizyon ve bilgisayar arasındaki bağlantıyı sağlaması açısından da büyük önem veriyor. Firmanın geleceğini bu alanda gördüğü, birkaç ay önce 400 milyon doların üzerinde bir ücretle satın alınan Web-TV firması ile de belli oluyor. Bu firma televizyon-Internet Browser karışımını geliştirmişti.

Microsoft bilgisayar dünyası ile ilgili olmayan ve sürekli daha fazla bilgiyi Internet üzerinden sunmak istiyor, ki bu her geçen gün daha da belli oluyor. Mesela Bill Gates'in satın aldığı, önemli sanat eserlerinin dijital reproduksiyonlarıyla ilgili haklar bunlara bir örnek. Ancak kullanıcılar bunun için uygun alıcı aygıtlara sahip olmalılar. Ve Memphis Microsoft için Internet Televizyonu yönünde atılmış çok önemli bir adım.

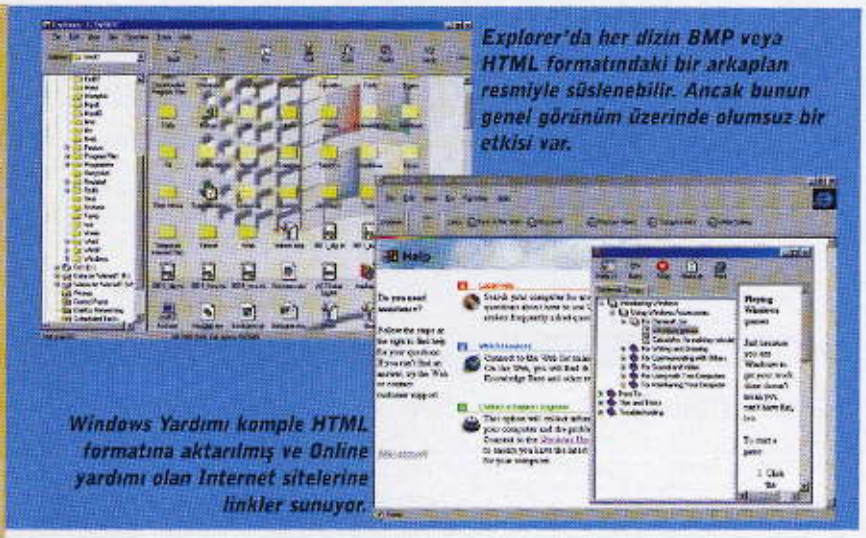

Explorer'da her dizin BMP veya HTML formatındaki bir arkaplan resmiyle süslenebilir. Ancak bunun genel görünüm üzerinde olumsuz bir etkisi var.

Windows Yardımı komple HTML formatına aktarılmış ve Online yardımı olan Internet sitelerine linkler sunuyor.

ğiniz kadarını aynı anda göstertebiliyor ve fare tıklaması ile aralarında gidip gelebiliyorsunuz. Ayrıca kendi çubuklarınızı da istediğiniz gibi tanımlayabiliyorsunuz. Bunlar da bir dizinin içeriğine doğrudan ulaşabilmenizi sağlıyor.

İkinci bir değişiklik ise Memphis'in çoklu monitör desteğine sahip olması. Bilgisayarınıza takılı iki PCI grafik kartı ile böylece mesela iki tane paralel, iki değişik monitörde, kendi pencerelerinde çalışan uygulamaları izleyebilmek mümkün.

Windows Televizyonu

Build 1525'deki başka bir yenilik de TV Tuner. Bu program kurulunca sabit diskte 50 MB yer kaplıyor. Program Internet üzerinden kullanıcının bulunduğu bölgede yayın yapan güncel televizyon programlarını bilgisayar ekranına getiriyor. Ülke (posta) kodunu girdikten sonra izlenebilecek kanallar güncel programlarının bir önizlemesi ile ekranda belirirler. Gelişmiş bir arama fonksiyonu yardımıyla, mesela sinema filmlerinin, dizilerin veya spor programlarının listelerini göstertebilirsiniz. Hatta özel bir televizyon kartınız varsa TV Tuner ile istenilen programları ayarlayabilir ve gösterimi kumanda edebilirsiniz. Ancak bunun önkoşulu kartın Direct X Control Direct Show 2.0 ve yeni sürücü modeli WDM'yi (Win32 Driver Model) desteklemesi.

Halen hiçbir kanal yayınlarını, TV Tuner'ın ihtiyaç duyduğu biçimde sunmuyor. Ancak test için seçtiğimiz alıcı bölgesi Brooklyn (New York), tüm kanallarda sadece boş dizinler gösterdi.

Donatılar: Yeni Araç Kutunuz

Memphis geliştiricileri sistem analizi ve optimizasyonu araçlarının tamamlanmasına özel bir önem vermişler. Windows 95b ile gelen 32 bitlik partition FAT32, Memphis ile ilk defa sadece yeni bilgisayar satın alanlara değil, tüm kullanıcılara ulaşıyor. FAT16'dan yeni 32 bit sürüme DOS programı olan FDISK ile geçmek biraz karmaşıktı ve disk üzerindeki tüm verilerin yedeklenmesini gerektiriyordu, zira tüm veriler geçiş sırasında uçup gidiyordu. Şimdi bunun için bir Windows programı geliştirmişler, veri kaybı olmaksızın FAT16'dan FAT32'ye geçişi olanaklı kılıyor. Ancak bu programla FAT32'den FAT16'ya dönüş mümkün değil. Bunun için yine FDISK'i kullanmanız gerekiyor.

Yeni, ancak eski bir tanıdık olan Dr. Watson hata arama programı, yeni 32 bit sürümüyle sadece sistem kilitlenmelerini analiz etmiyor, aynı zamanda kurulu ve o an yüklü sürücüler hakkında da ayrıntılı bilgiler veriyor. Bilgiler öylesine derlenip toparlanmış ki, bir problem olduğunda ve Microsoft veya diğer üreticilerin Hotline çalışanlarını veya CHIP Destek Hattı'nı aradığınızda, uygulamalar ve sürücüler arasındaki uyumsuzluklar konusunda ilgili kişilere oldukça yardımcı olabilirsiniz ve probleminiz büyük bir ihtimalle çözülür.

Bilgisayarınız hakkında daha fazla bilgi elde etmek istiyorsanız, daha önce de MS Office paketiyle birlikte gelen Microsoft System Information'ı kullanabilirsiniz. Memphis sürümünde bu program biraz daha genişletilmiş, böylece bir DOS programı olan MSD'den (bazen yanlış bilgiler de veriyordu) nihayet kurtuluyoruz.

Dr. Watson yanında Memphis, Windows kilitlenmelerinde sözkonusu problemleri tespit edip ortadan kaldırmak (Troubleshooting) için iki araç daha sunuyor: "System Troubleshooter" ve "Hardware Troubleshooting Agent". Gerçi test sırasında ne kadar uğraştıysak da Windows 98'i bir türlü çökertemedik, ancak anlaşılan Windows 98 de galiba kullanıcıların başına bela olacak ve sürekli kilitlenecek. Bu programların ▶

ne kadar başarılı olacağı ise Windows 98 çıktığında belli olacak.

System Troubleshooter aslında başlangıç dosyaları AUTOEXEC.BAT, CONFIG.SYS, WIN.INI ve SYSTEM.INI için kolay kullanımlı ("kullanıcı dostu") bir editörden başka bir şey değil, ek olarak Registry tarafından yüklenen uygulamaların çalıştırılmaları üzerinde de değişikliklerin yapılmasını sağlıyor. Halen Windows 3.x'ten beri kullanmakta olduğumuz Sysedit programından farkı ise bu dosyalardaki satırların (yüklenen sürücülerin) önlerindeki onay kutucukları ile bir satırın işletilip işletilmeyeceğini belirleyebilmeniz ve satırları istediğiniz gibi aşağıya veya yukarıya taşıyabilmeniz.

Hardware Troubleshooting Agent (Microsoft bunu Türkçe'ye nasıl çevirir acaba?) ise Windows bir donanıma beklendiği gibi erişemezse devreye giriyor. Bu durumda bu araç devreye giriyor ve oluşan hatayı tanımlamaya çalışıyor. Ayrıca bu program sayesinde Windows'un, gelecekteki oturumlarda bu başarısız donanım erişimini bir daha hiç denememesini sağlamak da mümkün.

Performansın optimizasyonundan ise Windows Tune Up Wizard sorumlu. Bu aracın arabiriminden de üç tane ayrı programı çalıştırabilmek mümkün: Bunlardan ilki eski bir tanıdık: Scandisk dosya sistemindeki ve sabit diskteki hataları düzeltiyor. İkinci program sabit diski BAK dosyaları gibi gereksiz dosyalardan temizliyor. Tune Up Wizard'ın kumanda ettiği üçüncü araç ise Windows 95'deki eski Defrag'ın geliştirilmiş hali. Bu program da uygulamaların açılışını, bu programların EXE, DLL ve diğer program dosyalarını sabit disk üzerinde fiziksel olarak birbirlerine çok yakın yerleştirerek hızlandırıyor.

Sistem güvenliğinin iyileştirilmesine katkıda bulunacak son yeni araç ise System File Checker. Program sadece kullanıcı tarafından belirlenen klasörlerdeki dosyalardaki bozuklukları kontrol etmekle kalmıyor, aynı zamanda dosyaların yaratılma tarihlerini ve sürüm numaralarını da kaydettiği bir günlük dosyası oluşturuyor. Bu araç ayrıca en önemli DLL'lerin ve sürücülerin yedeklenmesini de sağlıyor. İleride bir uygulama, kurulumu sırasında önemli bir sistem dosyasını kendi, ama daha eski sürümüyle değiştirilirse, System File Checker bunu haber veriyor ve isterseniz daha yeni olan sürümünü (yedeğini almışsanız) tekrar geri yüklüyor.

Daha Açık Sürücü Modeli

Daha önce de belirttiğimiz gibi Memphis'te, Windows 9x ve NT için ortak sürücü modelini öngören yeni sürücü modeli WDM gerçekleştirilmek isteniyor. Ancak Microsoft, WDM için tüm sürücüleri yeniden yazmayı (dönüştürmeyi) düşünmüyor. Sadece yeni sürücüler, özellikle de Universal Serial Bus (USB) ve ilgili donanımları için, yeni sürücü modelini takip edecekler. Hazır varolan grafik kartı ve yazıcı sürücüleri ise sadece tek bir platformda çalışmaya devam edecekler, yani ya Memphis'te ya da NT'de.

Memphis ayrıca başka bir yığın sürücü güncellemelerine ve geliştirilmiş programlama arabirimlerine (API) de sahip:

- **Image Color Matching 2.0 (ICM):** Memphis'te renk yönetimi yeni 2.0 sürümüyle masaüstü özelliklerinde ayrı bir seçenek olarak bulunuyor. Color Management ile mesela monitörün renk çıkışlarını Scanner'ın veya renkli yazıcının renk çıkışına göre uyarlamak mümkün.
- **DVD Player:** Uygun sürücüye sahipseniz Memphis, yeni DVD standardına göre kaydedilmiş CD'leri de okuyabiliyor.
- **Direct Show 2.0 ve Direct X 5:** Memphis, ses ve görüntü arabirimi Direct X'in en son sürümünü de içeriyor. Buna bir de Direct Show, Active X kontrolü Active Movie 2.0'ın yeni adı, eklenmiş. Active Movie'nin ilk sürümü daha Windows 95b'de MPEG filmlerinin izlenebilmesini sağlıyordu, ikinci sürüm ise televizyon programlarının listesinin transferini mümkün kılacak.
- **Microsoft Virtual Private Networking (VPN):** Network kartı olarak kurulan bu sürücünün arkasında Memphis ile Point to Point Tunneling Protocols (PPTP) desteği gizli. Bu protokol sayesinde bir firmaya özel Intranet'teki bilgisayarların, Hacker'ların bu bağlantı üzerinden firma ağına girmelerini önleyecek şekilde bir Internet Server'ına bağlanmalarını sağlamak mümkün.

NT 5.0 İle Ağda Serbest Dolaşım

NT 5.0 büyük bir hızla geliştiriliyor. Cairo (Kahire) kod adı altında yeni NT, ağ yönetimi alanında ilginç yenilikler getiriyor.

NT 5.0'ın yaklaşık bir yıl sonra çıkacak olmasına rağmen ilk Preview'ler daha şimdiden bizleri bu yeni işletim sisteminde nelerin beklediğini görmemiz için yeterli. Microsoft özellikle Server alanına el atıyor. Geliştirilmiş yönetim imkanları sistem yöneticisinin işini kolaylaştıracak ve sistemin ölçeklenebilirliğini artıracak gibi görünüyor. Ancak Windows NT Workstation kullanıcıları da bazı ek fonksiyonlardan faydalanabilecek.

Multimedia Patlaması

Windows NT 5.0'ın en çok dikkat çeken özelliği - Windows 98'de olduğu gibi - Internet Explorer 4.0'ın entegre edildiği Active Desktop. Bu yeni masaüstü tüm Windows sürümleri için yeni bir trend oluşturuyor.

Windows NT Workstation ile çalışan biri, Windows 95 kullanıcılarının sahip olduğu bazı fonksiyonların hasretini çekebilir. Özellikle de multimedia alanında NT 4.0 biraz güçsüz kalmıştı. Microsoft NT'nin yeni sürümüyle bu problemi gidermek düşüncesinde. Windows NT bugüne kadar Direct X'in sadece bir bölümünü desteklerken, Cairo gelecekte bu multimedia arabiriminin tüm kapsamına sahip olacak. Direct 3D desteği bunlardan en önemlisi.

Windows 98 gibi NT 5.0 da Internet Explorer 4.0'ın yeni arabirimini kullanıyor.

Multimedia alanındaki en güçlü adımlardan birisini de Win32 Driver Model (WDM) gerçekleştirecek. Bu sürücü modeli arkasında da, hem NT 5.0'da hem de Memphis'te kullanılacak ortak bir sürücü tasarımı yatıyor. Günümüzde donanım üreticileri Windows sürümleri için değişik sürücüler geliştirmek zorundalar, bu yeni sürücü modeli ile gelecekte bu zahmetten kurtulacaklar. Ve nihayet bu sayede de daha fazla grafik, ses ve diğer multimedia kartları da NT'yi desteklemiş olacak.

Windows NT ve Memphis başka bir yeniliği daha paylaşıyorlar: Windows Scripting Host (WSH) ile NT 5.0 ve Windows 98'de VB-Script, J-Script veya uygun modüle sahip başka bir dilde scriptler yazmak mümkün.

Daha İyi Donanım Desteği

Hayır mı şer mi: Windows NT gelecekte Plug & Play destekleyecek. Böylece donanım bileşenlerinin kurulumu kolaylaşacak.

Notebook sahipleri için de geliştirilmiş güç yönetim fonksiyonları ilginç olabilir. Microsoft bu bağlamda, bilgisayarın kendisine bağlı aygıtları istediği gibi açıp kapatabildiği Advanced Configuration and Power Interface'e (ACPI) büyük önem veriyor.

Microsoft NT 5.0'da Universal Serial Bus'u (USB) desteklemek istiyor. USB işletim sistemi mimarlarının isteğiyle çevrebirim aygıtlarının (mesela fare, klavye, joystick) bağlanması için yeni bir standart olacak.

Aynı şey Fire-Wire (Adaptec'in yüksek hızda çalışan bir arabirimi) kullanan diğer aygıtlar için de geçerli. Firewire saniyede 400 Mbitlik bir bant genişliği sağlayacak. Böylece özellikle sayısal görüntü işleme için çok uygun ▶

www.bilgisayar.net
☆ KİŞİSEL WEB ALANLARI
☆ WEB HOSTİNG HİZMETLERİ
☆ YÜZLERCE SİTENİN ADRESİ
☆ SEKTÖRDEN EN DETAYLI HABERLER
☆ BÜTÇENİZE UYGUN ÜRÜNLERİ İÇEREN MARKET SAYFALARI
☆ EN DETAYLI VE TÜRKÇE SHAREWARE BÖLÜMÜ
☆ ALIŞ-VERİŞ'LERİNİZDE YARDIMCI OLABİLECEK ARAŞTIRMA KONULARI

olacak. Ancak sabit disk ve yazıcı gibi sık kullanılan aygıtlar da bu arabirime bağlanabilecek.

Bölünmüş Dosya Sistemi

Dosya sistemi de yeniliklerden nasibini alıyor. NTFS ve FAT yanında Windows NT 5.0, Common Internet File System (CIFS) ve Distributed File System'i (DFS) de destekleyecek.

Bu yeni dosya sistemi Domain'lerde çalışan herkes için avantajlar sağlıyor. Eski dosya sistemlerinde, ihtiyaç duyulan dosyaların hangi bilgisayarda olduğunun bilinmesi gerekiyordu. DFS ise bilgisayarlardan bağımsız olarak çalışıyor. Sistem operatörü böylece dosyaların fiziksel dağılımına, kullanıcılar bunu hissetmeyecek şekilde, etkide bulunabiliyor. DFS, istemcinin (Client) otomatik olarak LAN'da veya Internet'te doğru yere aktarılmasını sağlıyor.

Yeni dosya sistemini şimdiden pratik olarak test etmek isteyenler NT 5.0'ı beklemek zorunda değiller. Bu dosya sistemini Microsoft'un Internet sayfasından: "http://www.microsoft.com/ntserver/dfs/dfsdl.hm" yükleyebilirsiniz.

Açık Dizin Hizmetleri

Distributed File System, Windows NT'nin yeni dizin hizmeti (Directory Services) Active Directory ile uyumlu bir şekilde çalışıyor. Directory Services sistem verilerinin yönetimi ile yükümlüler, mesela Login'ler ve erişim hakları. Microsoft Active Directory'lere erişimi birkaç yıldır, standart haline gelmiş LDAP protokolü (Lightwight Directory Access Protocol) ile desteklediği için, sistem verileri sadece işletim sisteminin değil, yabancı uygulamaların da kullanımına sunulabiliyor. Böylece mesela işletim sisteminin kullanıcı verileri bir SQL veritabanındakilerle karşılaştırılabilir, tek koşul bu veritabanının da aynı şekilde LDAP'yi desteklemesi. Macintosh, OS/2 ve Unix kurulu bilgisayarlardan bile bu şekilde bir Active Directory'ye erişim mümkün olacak.

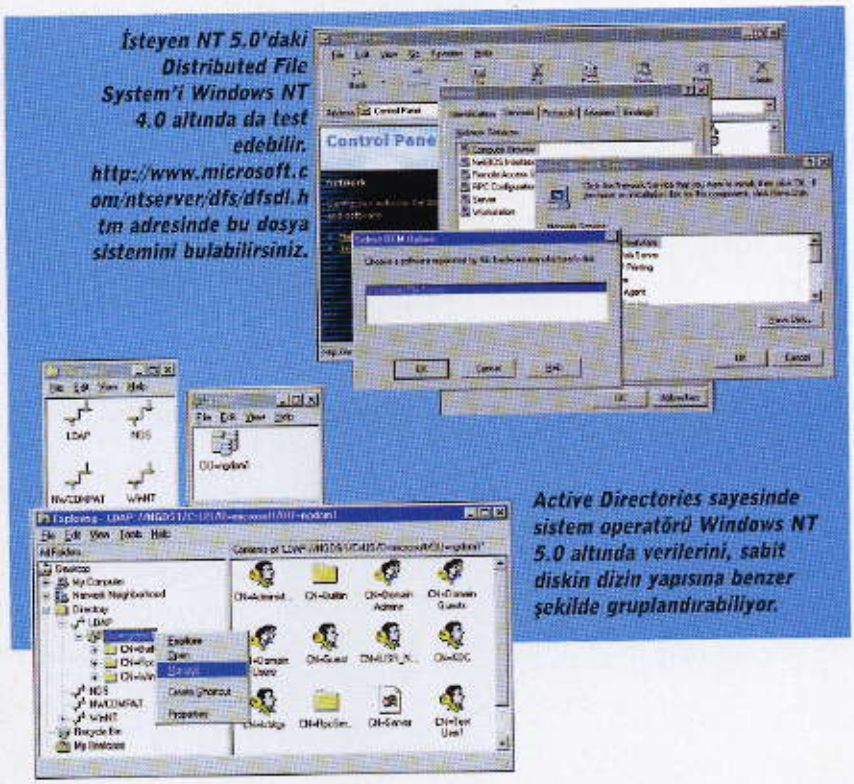

İsteyen NT 5.0'daki Distributed File System'i Windows NT 4.0 altında da test edebilir. http://www.microsoft.com/ntserver/dfs/dfsdl.htm adresinde bu dosya sistemini bulabilirsiniz.

Active Directories sayesinde sistem operatörü Windows NT 5.0 altında verilerini, sabit diskin dizin yapısına benzer şekilde gruplandırabiliyor.

NT: Windows'un Geleceği

Windows 98 ve NT 5.0'ın ortak sürücü modeli Microsoft'un gelecekteki planlarını gün ışığına çıkarıyor: Her iki Windows sürümü tek bir sistemde birleştirilecek. Microsoft burada her ikisinden de en iyi özellikleri alacak. Sistem mimarisi olarak NT kerneli kullanılacak; geleceğin işletim sistemi Multimedia özelliklerini Windows 95/98'den miras alacak. Bu da DOS'un artık kesin olarak tarihe karışacağını gösteriyor, Start platform olarak bile. Yeni Windows'un ne zaman çıkacağı ise PC-Expo'da Microsoft yöneticilerinde Steve Ballmer tarafından açıklandı: 1999'da. Microsoft'un tipik gecikmelerini de hesaba katarsak yeni bir binyıla, tam 2000 yılına rastlıyor. O tarihe kadar spekülasyonlar tüm şiddetiyle devam edecek: Yeni Windows'un adı "NT 6.0" mı yoksa "Windows 2000" mi olacak?

O zamana kadar Microsoft Windows NT'yi adım adım geliştirmeye devam edecek ve daha fazla fonksiyon ekleyecek. Tıpkı bugünkü NT 4.0'la (mesela Wolfpack ile) yapılan denemeler gibi.

NT 5.0'ın En Önemli Yenilikleri

- *Internet Explorer'lı Active Desktop*
- *Plug & Play, USB, Fire-Wire desteği*
- *Windows 98 ile ortak sürücü modeli (WDM)*
- *Distributed File System*
- *Active Directory*
- *Kerberos güvenlik konsepti*

Sürekli daha fazla üretici LDAP'yi açık dizin standardı (open directory)olarak tercih ediyorlar, böylece Windows NT 5.0'ın çıkmasıyla birlikte hazır bir yığın LDAP uygulaması kullanıma hazır olacak. Bu standardı Netscape, IBM, Lotus ve Novell de desteklemek istiyorlar.

Daha büyük ağları yönetenler ve yüksek sistem güvenliğine ihtiyaç duyanlar, dizinleri komple replike edebilirler (kopyalama). Microsoft bunun için, değişik üreticilerin dizin sunucularının bile birbirleriyle bağlanabildiği, standart haline gelmiş olan Directory Information Shadowing Protocol'ü (DISP) destekliyor. Ancak bunun çalışması için tüm veritabanlarındaki ve-▶

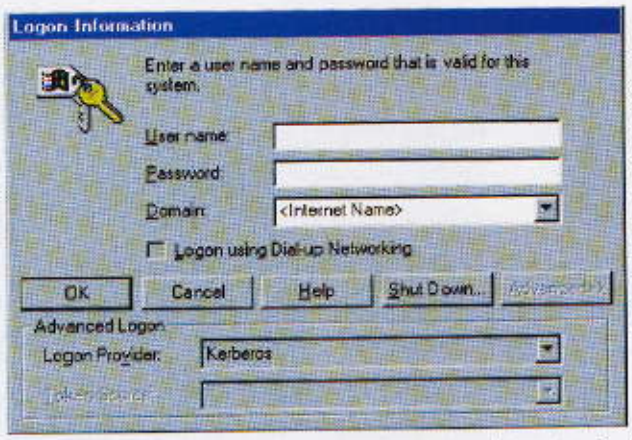

Windows NT 5.0'ın Logon ekranından bile işletim sisteminin yeni güvenlik modeli belli oluyor. Kullanıcı adı ve şifre yanında Domain ve güvenlik metodu da seçilebiliyor.

ri yapılarının aynı yapıda olması gerekiyor. Mesela bir üretici kullanıcı adlarını ad ve soyad olarak ayırırken, başka bir üretici buna karşın bu bilgileri tek bir alanda birleştirirse, otomatik replikleme çalışmıyor.

Aktif dizinler ek olarak, bir tür bölünmüş Windows Registry'sine benzeyen sınıf bellekleri olarak da hizmet veriyorlar. Bunlar sayesinde uygulamalar, tüm ağ üzerine yayılmış kod segmanlarını bulabiliyorlar. DCOM (Distributed Component Object Model) sayesinde ise bulunan program modülleri ilgili modülün fiziksel konumu ile ilgili problemleri dikkate almayı gerektirmeyecek şekilde, başka bir bilgisayarda çalıştırılabiliyor.

Windows NT 5.0 ile dizin hizmetlerinin yönetimi de oldukça kolaylaşıyor. Sistem yöneticisi kullanıcı verilerini istediği ağaç yapılarında oluşturabiliyor ve böylece firmanın reel yapısına da bağlı kalmış oluyor. Mesela böylece "Satış" departmanındaki tüm kullanıcıları biraraya getirip bunları tekrar "Reklam, Basın ve Dağıtım" altgruplarına ayırabilmek de mümkün.

Güvenlik, Daha Fazla Güvenlik...

Microsoft güvenlik konsepti konusunda da yeni yollar izliyor. Şimdiye kadar Microsoft'un NT Lan Manager'ı (NTLM) tüm güvenlik işlemlerinden sorumluydu, ancak bazı eksiklikleri ve zayıf yönleri vardı. Gerçi böylece bir sunucu (Server) bir istemcinin (Client) gerçekten de yerel ağda bulunup bulunmadığını kontrol edebiliyordu, ancak tam tersi şekilde bir istemci bir Server'ın kimliğini soruşturamıyordu. Yani ağa "dışarıdan" girmiş bir sunucu (Hacker) üzerinde de bulunabilir. İstemcinin eskiden bunun farkına varmasına olanak yoktu. Ayrıca NTLM, Microsoft dünyası dışında çok yaygın bir kullanım alanına sahip değil.

Şimdi tüm bunlar NT 5.0 ile değiştirilmek isteniyor, çünkü Microsoft modüler bir güvenlik konseptinin yerleşmesine çalışıyor. LAN Manager yanında Internet'te yaygınlaşmış SSL (Secure Socket Layers) ve Massachussetts Institute of Technology (MIT) tarafından geliştirilen "Kerberos" güvenlik metodu da kullanılabiliyor. Microsoft'un favorisi ise "Kerberos". Modüler mimari beraberinde önemli avantajlar getiriyor: Bir kullanıcı ister bir NT 4.0 Workstation'dan NTLM ile, ister bir NT 5.0 Workstation'dan Kerberos ile, ister Netscape'in bir Browser'ı ile bir Unix sistemli bilgisayardan bir NT sunucusuna bağlanmaya çalışsın, farketmiyor, sistem bu istemcilerin her birini tanıyabiliyor ve uygun erişim haklarını verebiliyor.

Uygulama Sunucusu

Microsoft tüm bu teknolojileri temel alarak bugünlerde bir yığın yeni sunucu geliştiriyor, bunların bir bölümü Windows NT'nin bir bileşeni olacak, diğerleri ise ayrı ürünler piyasaya çıkacaklar.

Bu yeni uygulamalardan biri de Transaction Server, bu sunucu iş uygulamaları için bir çeşit Undo (geri alma) fonksiyonu sunuyor. Bir program, bir fatura keserken bir veritabanına erişip daha sonra bir fatura dosyası oluşturduğunda ve birdenbire istenilen faturayı yazıcıdan bastıramayınca, Transaction Server kullanımı sayesinde bu adımların komple sonucu hiç olmamış gibi gösterilebiliyor. Veritabanı bu durumda son durumu saklı tutuyor ve fatura dosyası otomatik olarak siliniyor.

Windows NT 5.0 kapsamındaki ikinci büyük uygulama Zero Administration Kit (ZAK). Bu uygulama sayesinde merkezi bir sistem yönetimi sağlanabiliyor. Sistem operatörünün sunucu üzerine uygulamaları kurmasına ve her bir Workstation'u bir sonraki oturumda otomatik olarak değiştirebilmesine olanak tanıyor.

ZAK'ın 1.0 sürümü kısa bir süre önce çıktı. Gerçi yazılımın kurulumu otomatik olarak gerçekleşiyor, ancak kurulum programını daha önce de olduğu gibi her bilgisayarda tek tek çalıştırmak gerekiyor.

Active Directories ve Distributed File System sayesinde NT 5.0 ile bir sunucunun istenilen Code Fragment'lerini bilgisayarların kullanımına sunmak mümkün olacak, böylece sunucu üzerinde kurulumun gerçekten de sadece bir defa yapılması sağlanacak. Bu da güncelleme sürelerinin kısalmasını sağlayacak.

Microsoft, rakibi Sun'ın karşısına Multiuser Server for Windows NT ile çıkıyor. Bu çok kullanıcılı sunucu sayesinde Office paketi gibi kapsamlı uygulamaları tek bir sunucu üzerinden çalıştırmak mümkün olacak ve ilgili istemcilerden sadece arabirimin gösterimini sağlamak yeterli olacak. Böylece MS-Office 97 gibi programları bile 8 MB RAM'e sahip 386'larda bile çalıştırmak mümkün olacak. Bunun için gerekli istemci yazılımı sadece Windows NT ve Windows 95'te çalışmayacak, aynı zamanda Unix Mac-OS ve Windows 3.1 kurulu bilgisayarlara da taşınabilecek. Böylece bir firma neredeyse tüm Client'larını kullanıp buna rağmen en modern NT yazılımlarıyla çalışabilecek.

Windows Cebinizde

Windows ailesinin en genç üyesi Windows CE. Kullanım alanı ise avuca rahatça sığabilen mini PC'ler (avuçiçi bilgisayarlar). CHIP, gelecekte belki de hayatın değişik alanlarında sıkça karşımıza çıkacak bu mini işletim sistemini büyüteç altına alıyor ve geleceğini inceliyor.

Büyük masaüstü PC'lere ek olarak düşünülen Palmtop'lar veya Handheld PC'ler (HPC, avuçiçi bilgisayarlar), rahatça bir elinizde tutabileceğiniz veya ceketinizin cebinize sığacak kadar küçük aygıtlardır. Şimdiye kadar bu bilgisayarlar için standart bir işletim sistemi yoktu. İster Psion ister US Robotics olsun, bunlardan biri için yazılmış yazılım, diğerinin platformunda kullanılamıyordu. Windows CE buna son verecek. Microsoft'un bu mini işletim sistemi değişik işlemci ve donanım platformlarında kullanılabiliyor. Üreticiler sadece Microsoft'un tanımladığı bazı standartlara uymak zorundalar.

Böylece mini bilgisayarlar bir Touchscreen ile (dokunmatik ekran) ile 640*240 piksellik bir ekran çözünürlüğüne ulaşabiliyorlar. Giriş (input) aygıtı olarak klavyenin yanında bir de farenin fonksiyonlarını yerine getiren bir kalem kullanılabiliyor. Diğer donanım özellikleri ise minimum 4 Megabyte RAM, bir PC-Card slotu ve bir de seri bağlantı noktası. Amerika'da Plamtop'lar yaklaşık bir yıldır Windows CE yüklü olarak satılıyorlar.

Windows CE: İlk İzlenim

Windows CE masaüstünde Windows 95 kullanıcıları kendilerini evinde gibi hissedebilirler: Burada önemli uygulamalar için kısayollar gruplanmış, simgeler büyük Windows sürümüne benziyorlar.HPC sahipleri Başlat menülü görev çubuğu ve değişik Tray ikonlarından da mahrum değiller.

"My Handheld PC" kısayolu ile dizin yapısının derinliklerinde gezinmek mümkün. Açılan pencereler aynı şekilde alışık olduğumuz Windows dizaynını andırıyorlar. Windows 95 ve NT'den tek büyük farkı şu: Avuçiçi bilgisayarlarda pencereler daima tüm ekranı kaplıyor. Ancak pencereleri rahatça simge durumuna küçültüp görev çubuğuna gizlemek de mümkün; pencere çubuğundaki düğmeye tıklamak yeterli.

Microsoft, mini işletim sistemini "mini" tutabilmek için konfordan biraz ödün vermiş. Windows CE tam anlamıyla 32 bitlik bir işletim sistemi olmasına rağmen, bazı avantajlardan sadece kısmen yararlanabilmek mümkün. Mesela sürükle ve bırak (Drag & Drop) masaüstünde veya bir pencere dahilinde kullanılabilirken, pencereler veya uygulamalar arasında çalışırken bu özellikten neredeyse her zaman vazgeçmek zorundasınız. Böylece dosyalar sadece menü çubuğundan veya fonksiyon tuşlarıyla kopyalanabiliyor. Yine Windows CE'nin repertuvarında OLE, ODBC ve DDE gibi arabirimler de bulunmuyor. Microsoft avuçiçi bilgisayarı büyük PC için ek olarak düşündüğü için Redmond'lu yazılım devi mini işletim sisteminde yazıcı yönetiminden de aynı şekilde tasarruf etmiş.

Windows 95 kullanıcıları yabancılık çekmeyecek: Windows CE'nin masaüstü ve Explorer'ı Windows 95'le neredeyse aynı.

Düşük Bellek

Avuçiçi bilgisayardaki tüm kaynaklar kısıtlı olduğu için Windows CE'nin geliştiricileri güç yönetimine ve bellek dağılımına ayrı bir önem vermişler. Dosyaların kaydedilmesi için ne kadarlık bir bellek alanının boş tutulacağı ve programlar için ne kadar belleğin kullanıma sunulacağını ayarlayabilmek mümkün. Bu ayarların yapıldığı pencerede aynı zamanda RAM'in ne kadar dolu olduğunu da görmek mümkün. Windows CE'nin kendisi ise 400 KB'lık bir bellek alanına ihtiyaç duyuyor.

Windows CE kısıtlı enerji kaynağını da (pilden gelen) idareli kullanmak zorunda. Sistem bu yüzden çok enerji harcayacak işlemlerden önce sizi uyarıyor ve bir Suspend modu sunuyor. Bu modda HPC belirli bir bekleme süresinden sonra otomatik olarak minimum enerji tüketim moduna geçiyor. Windows CE, kullanıcının farketmeyeceği bir biçimde güç yönetimini yürütüyor; işlemciyi her bir hesaplama işlemi arasında devre dışı bırakıyor. İşlemci bu sayede işletim süresi boyunca sadece %3 kullanılıyor (yani bir saatte sadece 3 dakika), HPC çalışır gibi görünse de.

Cepteki Büro

Windows 95'in aksine CE günlük bilgisayar kullanımı için ek yazılımlara ihtiyaç duymuyor; Windows CE Palmtop'a komple bir "cep bürosu" kuruyor. Bu büroda kelime işlemci "Pocket Word", elektronik tablolama ▶

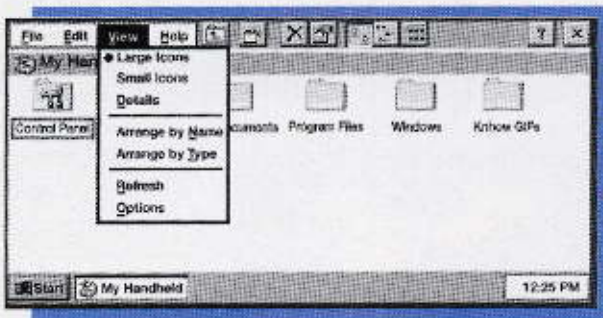

Büyük Windows sürümleriyle büyük benzerlikler Windows CE'nin Explorer'ında da kendini belli ediyor. Ancak pencereler genel olarak tüm ekranı kapliyor.

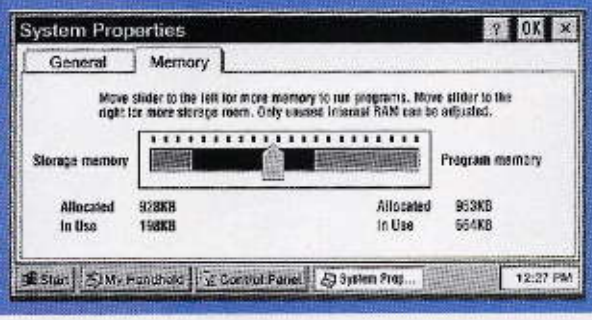

Kullanıcı, avuçiçi bilgisayarların düşük belleğiyle Windows CE'nin sistem özelliklerinde gerekli ayarları yapabilir ve en uygun şekilde bellekten faydalanabilir.

programı "Pocket Excel", bir "Pocket Internet Explorer", bir Schedule programı, bir de E-Mail trafiği için "Inbox" bulunuyor.

Kelime işlem programı Pocket Word fonksiyon kapsamı olarak Windows 95 ve NT'deki Wordpad'le aynı. Ayrıca Microsoft sayma fonksiyonuna büyük önem veriyor. Pocket Word'de yazıtipini ve metinlerin yazı büyüklüğünü de değiştirmek mümkün. Ancak Autotext ve benzer inceliklerden HPC kullanıcıları vazgeçmek durumunda.

Mini elektronik tablolama Pocket Excel, Autofill fonksiyonuna ve zaman, birim ve değişik sayı tipleri gibi en önemli hücre biçimlendirmelerine sahip. Formüller bölümü ise aynı şekilde kapsamlı: Finansman, matematik ve istatistikten yaklaşık olarak 100 formül mevcut. Pocket Excel ayrıca formüllerin kısa açıklamalarını da formülle birlikte ekrana yansıtıyor.

Windows CE kapsamlı bir termin ve randevu yönetimi de sunuyor: Calendar'da randevular belirlenebiliyor. Bunların zaman aralıkları kalemle uzatılıp kısaltılabiliyor veya başka bir tarihe alınabiliyor. Önemli randevular istek üzerine bir alarmla size bildirilebiliyor. Ayrıca her kayda uzun notlar da yazabilmek mümkün. Sağ üstte kullanıcının "Tasks" aracıyla başladığı görevler görünüyor.

Yeni adresleri Contacts ile girmek mümkün. Bu küçük adres yönetim programının sekmeleri adres, hitap, başlık, ünvan gibi bilgiler içeriyor.

Pocket Internet Explorer, bir Mail programı ve çevirmeli ağ ile Windows CE, bir Internet sörfçüsünün ihtiyaç duyduğu her şeyi sunuyor. Ancak Internet'e bağlanabilmek için donanım olarak bir Modem PC-Card gerekli.

PC Bağlantısı

Bir avuçiçi bilgisayar asıl masaüstü bir bilgisayara bağlandığında ilginç oluyor. Kullanıcı böylece biriktirdiği verileri karşılıklı olarak bir PC'den bir avuçiçi bilgisayara transfer edebiliyor.

Bu bağlantıyı sağlayabilmek için birlikte verilen Windows CE-CD'sinden HPC Explorer'ı büyük bilgisayara (PC'ye) yüklemek gerekiyor. Program kurulduğunda HPC Explorer otomatik olarak Nullmodem kablosu ile Palmtop'a bağlanıyor ve transfer edilebilecek verileri aramaya başlıyor.

Tüm dönüştürmeler, mesela Word 97 formatından Pocket Word dosyasına dönüştürme HPC Explorer ile yapılıyor. Bu işlemlerin düzenlenmesi için de Synchronisation Manager hizmet veriyor. Bu araç sayesinde kullanıcı, hangi dosyaların yenileneceğini belirleyebiliyor.

HPC Explorer varlığını başka uygulamalarda da hissettiriyor: Küçük bir düğme ile Outlook, Exchange ve Schedule+ programlarına kendini entegre ediyor. Bu düğmeye tıklayınca HPC Explorer, Synchronisation Manager'da belirlenen kriterlere göre bir dönüştürme başlıyor. Bir Schedule programına sahip olmayanlar Schedule+'ın 7 sürümünü Windows CE-CD'sinde bulabilirler.

Güvenlik konusundan da HPC Explorer sorumlu. İstege bağlı olarak tüm avuçiçi bilgisayarın içeriğini ana bilgisayara (PC'ye) yedekleyebiliyor. Bu işlem için de sadece bir düğmeye tıklamak yeterli.

Ve yine: Windows'u Beklerken

Windows müşterilerini bekletmeyi kendine alışkanlık etti. Godot'yu bekler gibi yeni bir Windows sürümünün çıkmasını bekliyoruz. NT 5.0'ın çıkışı yarım yıl ertelendi, Windows 97'nin adı Windows 98 olarak değiştirildi ve Windows CE 2.0'ın çıkışı da 1998 başına sarkacak.

Microsoft'un bu hamleleri sadece kullanıcıların aklını karıştırmadı, Microsoft'un donanım ortakları da hazır yeni ürünleriyle yeni işletim sisteminin çıkışını bekliyorlar. Kısacası herkes bekliyor.

Avuçiçi Bilgisayarlar ve Üreticileri

* *Casio Casiopeia*, 1998'de çıkacak
* *HP 300 LX*, çıktı
* *Philips Velo 1*, 1998'de çıkacak
* *Hitachi Handheld PC*, 1998'de çıkacak
* *LG Electronics PTRMO*, çıktı
* *Compaq PC-Companion*, 1998'de çıkacak
* *Nec Mobile Pro 200 ve 400*, çıktı

Windows CE ile ilgili Web Adresleri

http://www.microsoft.com/windowsce/default.asp
http://homepages.enterprise.net/craig/windowsce.html
http://www.windowsce.com

HPC Explorer son olarak yeni yazılımların Palmtop'a yüklenmesinden sorumlu. Ancak kullanıcı sadece ünlü Installshield'ı ekranda görebiliyor. Windows CE için mevcut yazılımların listesini Internet'te "http://www.windowsce.com" adresinde bulabilirsiniz.

CE'nin Geleceği

Microsoft Windows CE 2.0 üzerindeki çalışmalarını sürdürüyor. Bu en yeni sürüm bir önceki sürümün eksiklerini giderecek. Bir CE kullanıcısı böylece gelecekte bu mini işletim sisteminde de yazıcıdan çıktı alabilecek.

Ancak 2.0 sürümü sadece bir öncekinin hata düzeltme (bugfix) sürümü değil. Microsoft yeni ufuklar da açıyor. Windows CE 2.0 gelecekte 640*480 çözünürlük ve 24 bit renk derinliğindeki renkli ekranları da destekleyecek. Böylece bu sistemler küçük bir Notebook'a benzeyecek.

Dedikodulara bakılırsa Windows CE, US-Robotics'in başarılı Palmpilot'una da rakip olacak. "Gryphon" kod adı altında Microsoft, benzer bir küçük aygıt üzerinde çalışmalarını sürdürüyor, bu aygıt da aynı şekilde Windows CE 2.0'ın modifiye edilmiş bir sürümü ile çalışacakmış.

Ve çok değişik bir kullanım alanını da Microsoft mühendisleri gözönünde bulunduruyor: Mobil ağ bilgisayarları (Net-PC) için Windows CE işletim sistemi. Daha açık bir ifadeyle: Bir firmanın temsilcileri işe çıkıp Net PC'lerine önemli veriler (randevular, görüşmeler, tarihler gibi) yüklüyorlar sonra firmaya dönüyorlar. Şimdi firmanın diğer çalışanları Net PC'yi doğrudan firma ağına bağlıyorlar ve yüklenen verileri senkronize ediyorlar. Bu bağlantıyı ise bir Ethernet bağlantısı ve Java desteği mümkün kılıyor. Microsoft elbette kendi dili Active-X'i de unutmayacaktır.

Microsoft "Windows her yerde" sloganını gerçekleştirmek hayalinde. Arabalarda kullanılacak Navigation bilgisayarları da fabrikadaki robotlar gibi aynı şekilde Windows CE ile çalışacak. Ve belki de yakında bankomatlar önündeki banka müşterilerini de yine bir Windows logosu selamlayacak.

Office 97 Yenilikleri

Bug'ların sonu yok: Tek tek patchlerden sonra Microsoft Office 97'deki hataları tümden düzeltmek için bir Office 97 Service Release çıkarma hazırlığında. Bu ilk servis paketinde neler olduğunu bu bölümde bulabilirsiniz.

Office 97'nin çıkmasının üzerinden yaklaşık yarım yıl geçmedi ki, Microsoft düzeltme işlerine girişmek zorunda kaldı. Özellikle yeni bir ofis bileşeni olan Outlook'daki hatalar Microsoft'un bir servis paketi çıkarmak zorunda bıraktı. Bu servis paketinin en önemli iki bileşeni Outlook için hata düzeltmeler (bugfix) ve Word 6.0/95 Converter. Her ikisi de ayrı bileşenler olarak Microsoft'un Web sitesinden indirilebiliyor:http://www.microsoft.com/officefreestuff/word/dlpages/wrd6ex32.htm http://www.microsoft.com/officefreestuff/outlook/dlpages/outlimep.htm

Ayrıca bu servis paketi Outlook için başka düzeltmeler ve geliştirmeler de içeriyor. Böylece bunun Mail programı gelecekte SMPT ve POP3'ü de destekleyecek.

Office de "MMX'lendi"

Parasına kıyıp da MMX işlemci alanlar için sevindirici bir haber: Office 97 servis paketi Word Art gibi grafik programlarıyla yeni işlemciyi daha iyi kullanabilecek. Microsoft özellikle JPEG resimlerin render edilmesinde daha yüksek performans vaadediyor.

Yeni bir dosya izleticisi de oldukça ilginç: Access Snapshot Utility bir Access veritabanından bir raporun ekran görüntüsünü alıyor. Burada yaratılan SNP formatındaki dosyaların boyutu orjinal rapordan çok daha küçük. Başak bir avantaj da şu: SNP formatındaki dosyayı açabilmek için Access'in kurulu olması gerekmiyor. Raporu okumak için sadece bir Snapshot Viewer yeterli.

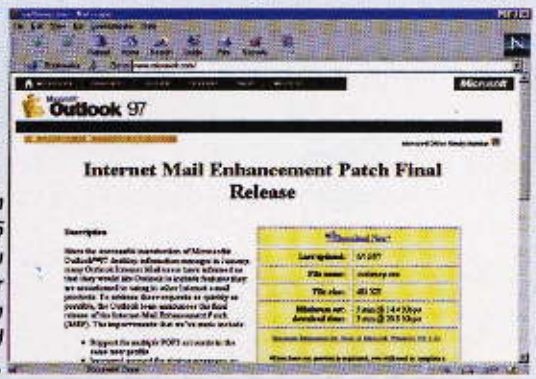

Office 97 Servis paketindeki en önemli bileşenler Word 6.0/95 Converter ve hatalarla dolu Outlook için bir Bugfix. Her ikisini de şimdiden Microsoft'un Internet sitesinden download edebilirsiniz.

Dikkat: Bugfix de Hatalı

Word 6.0 Converter için Bugfix'te de bir hata var. Office bileşenlerinin tümünü C: sürücüsüne yüklemeyenler, Converter'ın filtreleri için gerekli dizinleri bulamaması problemiyle karşı karşıyalar. Bu problemin çözümü de en erken yakında çıkacak olan servis paketiyle mümkün olacak.

Outlook 98

Microsoft halen Outlook'un 98 sürümü üzerinde çalışıyor. Ancak bu konuda fazla bilgi vermiyorlar. Sadece programın gelecekte Visual Basic, Java Script ve Dynamic HTML de destekleyeceğini söylemekle yetiniyorlar. Yeni Outlook'un ne zaman çıkacağı ise belli değil.

Derleyen Ufuk Yamankılıçoğlu

Sabit Disk Problemlerine Son!

İster E-IDE, ister SCSI olsun: Sabit diskler iyi huylu PC'deki en hassas parçalardan birisidir. Hatalı kullanımlarda hemen veri kayıplarına yolaçabilirler. Doktor PC'nin bu bölümünde almanız gereken önlemleri açıklıyoruz.

Doktor PC Problemlerinizi Çözüyor

Anakart, BIOS ve RAM	9/97
Sabit Diskler	10/97
Grafik Kartları	11/97
CD Sürücüler	12/97
Ses Kartları	1/98

Sürekli maksimum performansla çalışan bir sabit diski, verileri için güvenli bir sığınak olarak görenler yanılıyorlar, çünkü birgün herkesin başına bu tip problemler gelecektir. Bu problemler çok çeşitli: Listenin en başında hiç kuşkusuz ya hiç çalışmayan ya da çok yavaş çalışan eskimiş sabit diskler bulunuyor. Bunu termik (aşırı ısınmadan kaynaklanan) problemler ve çökmeler takip ediyor. Bu tip problemler de daha çok artık birkaç yüz dolara alınabilen yüksek performanslı disklerde ortaya çıkıyor; çoğu bilgisayarda yüksek hızlı ve çabucak ısınan sabit diskler doğru düzgün soğutulmuyor. Sabit diskinizi doğru kullanırsanız, her saat başı "Bilgisayarım kilitlenir mi?" diye kara kara düşünmezsiniz. Normalde sistem çökmeleri, yoğun olarak kullanılan sabit disklerde kapasitenin sessiz sedasız azalmasına ve disk yüzeyinde sürekli daha fazla hatalı sektörlerin (bad sector) oluşmasına neden olur. Ancak önce en sık yaşanılan problemlere bir gözatalım.

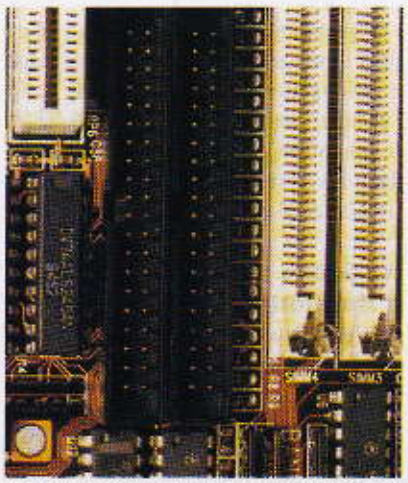

Şu kuralı aklınızdan çıkarmayın: Birincil Port'ta sabit disk, ikincil Port'ta CD-ROM sürücüsü bulunmalıdır. Aynı Port'a bağlı iki sürücü sorun çıkarır.

Yeni IDE Sabit Diskim Çok Yavaş

Oldukça düşük olan erişim süreleri genel olarak uygulamanın türüne ve Cache'in ne kadar yoğun olarak kullanıldığına bağlıdır. Ancak bazı sabit disklerde hemen belli oluyor: Çok yavaş çalışıyor. Bu tip sabit disklerden kesinlikle uzak durun, Pentium'unuzun 486 hızında çalışmasına neden olabilirler. Sabit diskinizin performansından memnun değilseniz şu noktalara dikkat edin:

➤ Controller: Pratik olarak tüm yeni anakartlarda dahili bir IDE denetleyicisi bulunur, bu Controller'ın birincil (primary) ve ikincil (secondary) Port'ları mevcuttur. Windows 95'te "Aygıt Yöneticisi / Sabit Disk Denetleyicileri" altında PCI Bus Master IDE Denetçisi için bir sürücünün yüklü olmasına dikkat edin (VX anakartlar için Intel 82371SB). ➤

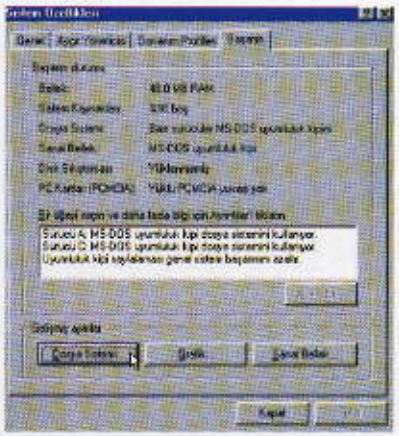

Bu pencerede (Denetim Masası / Sistem) MS-DOS uyumluluk kipi beliriyorsa, sistemde DOS sürücüleri çalışıyor veya 32 bit disk erişimi iptal edilmiş demektir. Her ikisi de sabit diski oldukça yavaşlatır.

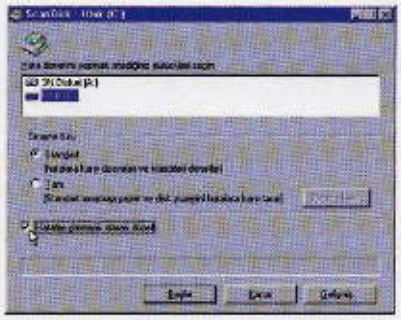

MS Plus! paketindeki sistem araçlarının disk(ler)i gerçekten de kendiliğinden hatalara karşı denetlemesi ve tamir etmesi için, sol alttaki seçeneği işaretleyin. Aksi halde bu araçlar (Scandisk) her hata bulduklarında duracak ve size ne yapması gerektiğini soracaktır.

Bu master sürücü ile anakartınızdan ve kaynaklarından maksimum performansla yararlanabilirsiniz. Bu Port'larda sabit diskin yanında bir de ATAPI teknolojisinde bir CD-ROM sürücüsü de bağlanıyor. Sabit diskinizi yavaşlatmak istemiyorsanız CD-ROM sürücünüzle sabit diskinizi aynı kabloya bağlayıp aynı IDE-Port'unda çalıştırmayın. Sabit diskinizin birinci Port'ta Master olarak ve CD-ROM sürücünüzün de ikinci Port'ta Master olarak bağlı olmasına dikkat edin. Her iki sürücüyü de biri Master diğerini de Slave olarak aynı kabloya bağlarsanız, ki teknik olarak bu hiç problem değildir, sabit diskiniz çok yavaşlar. İki sabit diski veya iki CD-ROM sürücüsünü aynı kabloya bağlamak ise hiçbir probleme neden olmaz. Bu durumlarda daha hızlı olan sabit diski Boot diski (C:\) olarak kullanın. Bazı BIOS'lar, boot diskine, bu disk birinci Port'a bağlı değilse, erişemiyorlar. Bu yüzden sabit diskinizi birinci Port'a, ikinciye de CD-ROM sürücüsü gibi diğer aygıtları bağlayın.

➤ Sürücüler: Çoğu sabit diskler (ve denetleyicileri) Windows 95 (ve NT) altında 32 bit modunda çalışabilirler. Bu mod sayesinde denetleyici daha yüksek veri transfer hızlarını olanaklı kılacak duruma gelebilir. Windows 95'i buna rağmen (zorunlu olarak) "Güvenli Kip'te" açanlar veya 32 bit disk erişimini iptal edenler ("Denetim Masası / Sistem / Başarım / Dosya Sistemi / Sorun Giderme") ve CD-ROM sürücüsü için DOS sürücüsüyle çalışanlar, çok daha düşük bir veri transfer hızıyla yetiniyorlar.

➤ Aşırı Isınma: Günümüzde E-IDE sabit diskleri dakikada maksimum 10.000 dönüş hızına (rpm) ulaşabiliyorlar. Bu diskler SCSI diskler gibi ek bir soğutmaya ihtiyaç duyuyorlar. Bu konu ile ilgili daha fazla bilgiyi bu yazının ikinci bölümünde bulabilirsiniz.

"No System" Boot Hatası, Windows Açılmıyor

Bu hata mesajı belleğin sayılmasından sonra monitörünüzde beliriyorsa, bilgisayar sabit diski tanımış ve erişmiş (aksi halde başka bir hata mesajı verirdi), ancak sistemine erişemiyor demektir. Bu durumda şunları kontrol edin:

Scandisk gibi araçlar, kayıp dosya parçacıkları (lost cluster) ve çapraz bağlı (cross linked) dosyalara ne yapılacağı ile ilgili değişik seçeneklere sahiptir. Bunların diskinize kaydedilmesine izin vermeyin, çünkü bu verilerle hiçbir şey yapamazsınız.

➤ Disket Sürücüsünde Disket Var Mı? Sürücüde bir disket unuttuysanız, ve BIOS'ta önce disket sürücüsünden boot edilmesi öngörülmüşse, bilgisayar açılırken önce A: sürücüsünde bir disket arar. Bu disket bir sistem disketi değilse bilgisayar açılmaz. Bu yüzden disketi çıkartıp bilgisayarı tekrar açın. İlgili boot sırası ayarı BIOS'ta BIOS FEATURE SETUP menüsü altında bulunur. Bu arada şunu da belirtmekte fayda var: Yeni bilgisayarlar CD-ROM'dan da açılabiliyorlar, ve sürücüde sistem dosyalarını içermeyen bir CD-ROM bulunduğunda kilitleniyorlar. Bu yüzden en mantıklısı BIOS'ta ilgili ayarı tamamen iptal edin ve C: sürücüsünden boot edin, çünkü CD'ler sürücüde çokça unutulabiliyor.

➤ Boot Sırası Doğru Mu? Her yeni BIOS'ta PC'nin SCSI mi yoksa IDE sabit diskinden mi açılacağını belirleyebilmek için bir seçenek bulunuyor. Bu, her iki sabit disk türünü (ve denetleyicisini) de problemsiz bir şekilde birarada bilgisayarınızda kullanabilirsiniz demek oluyor. Ancak BIOS FEATURE SETUP'ta sistemin hangi disk üzerinde kurulu olduğunu belirtmeniz gerekiyor.

Scandisk Sürekli Daha Fazla Kayıp Dosya Buluyor

Aşırı yüklü veya bozulmaya başlayan disklerde bir süre sonra problemler çoğalmaya başlar: Scandisk sürekli daha fazla kayıp dosya parçacıkları (lost cluster) ve bozuk izler bulmaya başlar. Bu ve sabit diskin giderek daha gürültülü bir şekilde çalışmaya başlaması, sabit diskin sonunun gelmeye başladığının işaretidir.

Bu durumda işe yarar bir çözüm ➤

Üretici başka bir bilgi vermediyse sabit diski etiketin ve açıklamaların bulunduğu yüzü üst tarafta olacak şekilde veya sağ veya sol tarafı üzerinde duracak şekilde kasaya monte edin. Diğer tüm montaj pozisyonları sabit diske zarar verebilir.

yoktur: Hemen önemli verilerinizi disket gibi başka bir kayıt medyasına yedekleyin. Yeni bir sabit diskin satın alınması kaçınılmazdır. Böyle bir durumda eski ve bozuk sabit diskinizi sistemde ikinci sabit disk olarak kullanmayın, çünkü burada da bu sabit diskin çökmesinin çok vahim sonuçları olabilir.

Diskin Formatlanmış Büyüklüğü Asıl Kapasitesinden Daha Küçük

Bu tip bir efektle mesela 2.1 Gigabyte'tan daha büyük kapasiteli veya 4095'ten daha fazla silindire sahip sabit disklerde karşılaşabilirsiniz. PC'nin BIOS'u bu kapasiteyi desteklemesine rağmen diskin sonuçta sadece 2 GB formatlanır. Bu tip bir kayıp yaşıyorsanız, EZ-DRIVE gibi, çoğu sabit disklerle birlikte verilen bir Utility kullanın. Sabit diskiniz bu sınırın altında bir kapasiteyle çalışıyorsa ve yeni bir BIOS'a sahipseniz telaşlanmanıza gerek yok. Buna rağmen kapasiteniz eksikse FDISK'le ve dördüncü seçeneği olan "Bölüm Bilgisini Göster" ile, sabit diskinizde bölünmemiş (Partition) veya formatlanmamış alanların bulunup bulunmadığını kontrol edin.

Bilgisayar İkinci IDE Diski Tanımıyor

Bu hata ile sıkça karşılaşılıyor ve bunun dört nedeni olabilir. Bu nedenler de genelde birarada asıl probleme yolaçıyorlar:

➤ Jumper: Çoğu durumda aynı denetleyici Port'ta, birinci sabit disk gibi ikinci bir sabit disk de çalışıyordur, çünkü ikinci Port'ta CD-ROM sürücüsü bulunur. Bu durumda ilk sabit diski master, ikincisini de slave olarak jumperlamanız gerekir. Veya ilkini, eğer böyle bir ayar mevcutsa, "Master with Slave" olarak tanımlamanız gerekiyor. Çoğu üretici Jumper'ların pozisyonlarını diskin üzerindeki bir şemayla açıklıyorlar. Ancak çoğu kullanıcı ikinci diski Slave olarak jumperlayıp, ilk sabit diskteki Jumper'ı olduğu gibi bırakıyorlar. ▶

Sabit diskinize iyi bakın

Tüm sabit disk türleri (ve dosya sistemleri) kaydedilmiş verilerin fragmantasyonu (sabit disk üzerinde dağınık olarak bulunmaları) altında ezilirler. Bir dosyaya ait kayıt segmanları (cluster) zamanla tüm sabit disk üzerinde farklı alanlara dağılırlar. Sabit disk bu durumda bu dosyayı okumak için daha uzun bir süreye ihtiyaç duyar.

Windows Disk Birleştiricisi (Defrag) adlı bir sabit disk aracına sahiptir, bu araç dağınık segmanları okur ve biraraya toplar. Bu aracı Windows Gezgini'nde sabit disk simgesi üzerine sağ fare tuşu ile tıklayıp, çıkan menüden "Özellikler" komutunu seçerek, bir sonraki pencerede de "Araçlar" ve "Şimdi Birleştir" simgelerine tıklayarak çalıştırabilirsiniz. %5'den daha fazla bölünmüş bir diski birleştirmeniz daha doğrudur. %1 bölünmüş bir diski birleştirmenin bir faydası yoktur.

Bu işlemi düzenli olarak gerçekleştirmelisiniz, bilgisayarımızla çok sık çalışıyorsanız haftada bir kez bu işlemi yapmak daha uygun olacaktır. Yine Norton Utilities'deki Speedisk programını da bu amaç için kullanabilirsiniz. Windows 95 için Plus! paketine sahipseniz bu işlemi Windows'a devredebilirsiniz; sistem araçlarını kurduğunuzda sabit diskiniz düzenli ve otomatik olarak hatalara karşı denetlenecek, bulunan hatalar düzeltilecek ve sabit diskiniz yine otomatik olarak defragmante edilecektir. Ancak bu sırada çalıştırılan bileşenler olan Scandisk ve Defrag'ın yönetimi bir hataya sahip: Her iki araç da standart ayarlarıyla çalışıyor. Yanı hatalar bulunduğunda size ne yapılması gerektiği soruluyor. Ancak böyle bir şeyin gerekli olmaması gerekirdi. Otomatik çalışma bu şekilde kesintiye uğruyor. Bu yüzden bu sistem hizmetini optimize etmeniz gerekiyor:

Windows'un görev çubuğundaki sistem hizmeti simgesi üzerine çift tıklayın. Şimdi de "Scandisk for Windows (Standard)" seçeneğine çift tıklayın, daha sonra da ayarlar düğmesini tıklatın. Açılan pencerede "Hataları otomatik olarak düzelt" seçeneğini işaretleyin. Böylece diskte hata bulunduğunda her seferinde size ne yapılması gerektiği sorulmayacaktır. Daha sonra da "Gelişmiş" düğmesine basın ve "Özet Görüntü" bölümünde "Hiçbir zaman" seçeneğini işaretleyin. Daha sonra "Çapraz bağlı dosyalar" alanında "Sil" seçeneğini ve "Kayıp dosya parçacıkları" alanında da "Boşalt" seçeneklerini işaretleyin. Bu seçeneklerle hatalı yazma işlemleri sonucunda oluşan dosya artıklarını silebilirsiniz. Bu dosya artıkları hiçbir işinize yaramaz, bunları kullanamazsınız, o yüzden bunları silmeniz daha doğru olacaktır.

Daha sonra tekrar "Scandisk for Windows (intensiv)" seçeneğine tıklayın ve yine aynı adımları uygulayıp gerekli ayarlamaları yapın. Scandisk genel olarak Defrag çalıştırılmadan önce çalıştırılır, daha sonra hatalar düzeltildiğinde otomatik disk birleştirme işlemi başlatılır.

Master Boot Record'u Düzeltmek

BIOS ayarlarının kontrolundan sonra bilgisayarımız açılmamakta inat ediyorsa, bir sistem disketiyle ("Denetim Masası / Program Ekle/Kaldır / Başlangıç Disketi" ile böyle bir disket yaratabilirsiniz) boot edin. Boot ettikten sonra C: sürücüsüne erişebiliyorsanız, diskin Master Boot Record'u hasar görmüş olabilir. Bunu virüsler ve hatta "normal" uygulamalar da bozabilir. Sabit diskin bu çok önemli izlerini bir sistem aracı ile onarabilirsiniz.

Bunun için komut satırından fdisk /mbr girip [Enter] tuşuna basmanız gerekiyor. Bilgisayarı resetlediğinizde sabit disk çoğu durumda tekrar çalışacaktır.

Troubleshooting: Sabit Diskler

➤ Formatlama: Tüm Jumper ayarları doğruysa, sabit diskin sadece partisyonlanmayıp, aynı zamanda formatlanmış olmasına da dikkat edin. Yeri gelmişken belirtelim: PC'nin BIOS'u yeni bir E-IDE sabit diski kendiliğinden tanımaz. İlkinde olduğu gibi BIOS'ta, disk verilerini (silindir, sektör, kafa sayıları) ve PIO modunu (genelde 3 veya 4) belirleyen analiz aracını (IDE HDD AUTO DETECTION) çalıştırın.

➤ Kapasite: Hazır ikinci bir sabit diskte de 2.1 GB'ın üzerindeki kapasitelerin BIOS tarafından tanınması problemli olabilir. Bir önceki chipucunda olduğu gibi, sabit diske erişemiyorsanız veya tüm kapasitesiyle formatlayamıyorsanız dönüştürücü bir sabit disk yazılımı kullanın.

➤ Kablo: Basit problemleri de gözardı etmeyin: Genelde denetleyici (Controller) kablosu üzerindeki

Disk Montaj Pozisyonları

Bir disk çok çabuk bozulduysa bunun garanti süresinin dolması (5 yıl gibi) gibi klasik nedenleri yanında diski yanlış pozisyonda takmanızdan kaynaklanan nedenleri de olabilir. Çoğu sabit diski ya sürücü elektroniğinden dolayı aşağıya doğru (yatık olarak), veya uzun kenarlarından biri üzerine (sağ veya sol) monte etmeniz gerekir. Asla ve asla (tecrübelerimize dayanarak söylüyoruz, başımıza iki defa geldi de) bir sabit diski kafası üzerine dikey olarak yerleştirmeyin veya monte etmeyin. Diğer pozisyonlar ancak disk üreticisi kitapçığında belirtmişse geçerlidir. Bu arada bilgisayarınızın kasasının konumunu değiştirip değiştiremeyeceğinizi de kontrol edin: Desktop kasaya monte edilmiş bir sabit disk, kasayı Tower kasa gibi masanın altına yerleştirdiğinizde kafaüstü duracaktır.

SCSI: Neyi Sonlandırmalı?

Çoğu kullanıcı Controller'ın kullanma kılavuzunda, veriyolunun başına veya sonuna takılan bir sonlandırıcı ile denetleyiciyi sonlandırabileceğini okur. Bu tamamen doğrudur, ancak sadece denetleyicinin bulunduğu veriyolu tarafı (Bus) için geçerlidir. Diğer taraftaki son aygıt da aynı şekilde bu tip bir sonlandırıcıya ihtiyaç duyar. Veriyolunda sadece bir denetleyici ve bir de aygıt bulunduğunda sonlandırma işlemi hiç problem değildir: Bu durumda çevrebirim sonlandırıcı (Terminator) olmadan da çalışacaktır.

Satış şirketlerinde yılın elemanı

Satış Asistanı
Satış Yönetim Yazılımı

ST - $ 149 / C/S - $ 399

- Satış ve teklif takibi
- Otomatik teklif oluşturma
- Satış tarihçeleri, aksiyonlar
- Döküman yönetimi
- Raporlama
- Yapılacak işlerin takibi
- Teklif şablonu hazırlama
- E-Mail (elektronik posta)
- Microsoft Excel'e veri aktarımı
- Ürün kartları ve veri tabanı
- Veri alma (transfer) modülü
- Ekrandan ve yazıcıdan listeler
- Otomatik telefon çevirme
- Mektup etiketleri hazırlama
- Şifre, yedekleme, Windows yardım

[AYRINTILI BİLGİ İÇİN]

Interdata
Bilişim Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

INTERDATA BİLİŞİM SİSTEMLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
1347 SOK. NO: 8 / 302 PASAPORT - İZMİR
TEL: (232) 445 95 13 FAX: (232) 483 84 96

Ücretsiz demo

www.interdata.com.tr'ı ziyaret ediniz.

renkli (kırmızı) şerit diskin Pin 0 tarafına gelmelidir, bu da pratik olarak her zaman üç pinli güç kablosunun bulunduğu fiştir. Buna rağmen yine de problemler yaşıyorsanız eski Controller kablonuzu yenisiyle değiştirip kontakt problemlerinin önüne geçin.

IDE Yerine SCSI'den Boot Etmek

Teknik olarak artık E-IDE sabit disklerle birlikte SCSI diskler kullanmak hiç problem değil. Eski bilgisayarlar ise IDE aygıtını tanıyıp otomatik olarak Boot cihazı olarak kullanıyorlar, bu durumda bu bilgisayarlarda SCSI bir sabit diskten boot etmek mümkün olmuyor. Ancak çok yeni BIOS sürümlerinde BIOS FEATURE SETUP'ta HDD SEQUENCE'de SCSI/IDE FIRST seçeneğini bulmak mümkün.

Buna rağmen sonradan takılan bir SCSI diskten boot etmek mümkün olmayabilir. Bu durumda da SCSI denetleyicisinin Setup'ına girip (Adaptec kartlarda boot sırasında [Ctrl]+[A] tuşları ile), BOOT DEVICE OPTIONS'da SCSI-ID'nin doğru ayarlanıp ayarlanmadığını kontrol edin. Ayrıca SCSI veriyolundaki ilk ve son aygıtın sonlandırılmasının doğru olup olmadığını da kontrol edin.

SCSI Disk Durup Dururken Çöküyor

... ya da giderek yavaşlıyor. Bu efektler diskin aşırı bir şekilde ısınması yüzünden ortaya çıkar. Dakikada 7200 dönüşten (rpm) itibaren sabit diskler büyük bir ısı oluştururlar. Bu aşırı ısınmanın önlenmesi gerekir. Ana kural şudur: Sabit diske, bilgisayar çalıştıktan çeyrek saat sonra aşırı ısınma yüzünden dokunamıyorsanız, sabit diskiniz aşırı ısınma yüzünden hasar görebilir ve bozulabilir. Bu durumda ek bir soğutma sistemi kaçınılmazdır. Bunun değişik biçimleri olabilir:

➤ Ek soğutucu: Bilgisayarcılarda kolayca bulabileceğiniz 5 voltluk bir fanı sabit diskin yakınına bir yere takın. Diske yeterince yakın olmasına dikkat edin, aksi halde hiçbir şeye yaramayacaktır.

SCSI diskiniz aşırı ısınırsa daha çabuk bozulabilir. Resimdeki gibi diskin önündeki plastik kapaklardan birini çıkartarak ek bir soğutma sağlayabilirsiniz. Buradaki hava akımı sürücüyü yeterince soğutacaktır.

➤ Plastik kapağı sökün: Eski kasalarda (ATX'te değil) güç kaynağındaki fan kasanın içerisine bir hava akımı çeker. Eğer sabit diskiniz sürücü yuvalarından birinde "normal" olarak yerleşikse, bundan faydalanabilirsiniz: Sabit diskin hemen önünde bulunan plastik kapaklardan birini çıkartın. Böylece sabit diski yeterince soğutan bir hava akımı oluşacaktır. Dikkat: Kasayı kapatmazsanız tüm bunların hiçbir anlamı yoktur. Kasası açık bir PC'de sabit diski sadece tamir işleri için birkaç dakikalığına çalıştırın veya dışarıdan, mesela harici bir vantilatör ile soğutun.

PC Sadece Reset'ten Sonra Açılıyor

Eski sabit diskler bilgisayar açılırken kendi testlerini çalıştırıyorlar ve bu işlem birkaç saniye sürebiliyor. Bilgisayar kendi testini daha çabuk bitirirse, sabit diske erişemez ve bir boot hata mesajı verir. Bilgisayarı [Ctrl]+[Alt]+[Del] ile resetlediğinizde bu problem ortadan kalkar, çünkü sabit disk kendi testini tekrar yürütmez.

Bu problemi BIOS'ta çözebilirsiniz: Burada QUICK POWER ON SELF TEST seçeneğini iptal edin (disabled). Böylece bilgisayar kendi testi için daha fazla zamana ihtiyaç duyacak ve sabit disk de kendini sisteme tanıtabilmek için yeterli süreye sahip olacaktır.

IRQ Çakışması Yüzünden HDD Çalışmıyor

Nadir rastlanan ama can sıkıcı bir durum: Sonradan ikincil Port'a takılan ikinci sabit disk, bir Interrupt (kesme isteği) çakışması yüzünden çalışmayabiliyor. Çakışmaya ikincil IDE denetçisinin de kullandığı 15. IRQ'ye ayarlanmış bir kart veya sürücü olabilir.

Bu problemin çözümü elbette ki çakışmaya neden olan kartı başka bir IRQ kanalına ayarlamak olabilir, ancak bu da sorun yaratabilir, mesela kart Plug & Play (daha doğrusu Plug & Pray - tak ve dua et) olabilir, veya kartı ayarlamak istediğiniz IRQ, başka PnP kartlar tarafından kullanılıyor olabilir. Bu durumda BIOS'a ve PNP AND PCI SETUP seçeneğine girin. Şimdi eğer sözkonusu kart ISA ise ve mesela sözkonusu olan IRQ 10 ise, IRQ 10 USED BY ISA seçeneğini YES yapın.

Alternatif olarak bir PCI kartına belirli bir IRQ değerini atayabilirsiniz. Bunun için ilgili kartın hangi slota takılı olduğunu belirleyin. Anakart üzerindeki slotlar genelde numaralandırılmıştır. Aynı Setup bölümünde (PNP AND PCI SETUP) bu slota takılı kartın hangi IRQ'yu kullanacağını belirleyin.

Çoğunlukla 9 ve 15 arasındaki IRQ değerlerinden birini seçebilirsiniz. Benzer şekilde bir DMA çakışması olduğunda da aynı yolu izlemeniz gerekiyor: DMAx USED BY ISA ile bu alanda kanal rezervasyonu yapabilirsiniz.

Goldwave

Bu ay sizler için seçtiğimiz Goldwave ile ses dosyalarını zevkinize uygun hale getirebilirsiniz. Program her zaman olduğu gibi CHIP CD'sinde.

Birçok kullanıcı ses dosyalarını sadece çalmakla kalmayıp, onları modifiye etme imkanı tanıyan programlara sahip olmak ister. Böylece örneğin telesekretere çeşitli ses efektleri ile süslenmiş bir mesaj bırakmak mümkün olur.

Ses dosyaları üzerinde çalışma imkanı sağlayan Goldwave işte böyle bir program. WAV editörü tüm formatları okuyabiliyor ve ses dalgalarını özel bir pencerede gösteriyor. Program File-Open komutu ile birden fazla dosyayı açabiliyor ve her dosya için ayrı bir pencere kullanıyor. Bu rahat çalışma ortamı sayesinde, dosyaların birinden kesilen bir ses örneği kolayca başka bir dosyaya eklenebiliyor.

Device Controls bölümü sayesinde, açılan dosyalar üzerinde hemen ve kolayca çalışmak mümkün. Play tuşunu tıkladığınızda Goldwave ses dosyasını çalıyor; bu arada gerçek zamanlı bir osiloskop kontrolü kolaylaştırıyor. Diğer tuşlar sayesinde, çalınan dosyayı durdurabilir, başa ya da sona alabilirsiniz. Kırmızı düğmeyi tıkladığınızda program bir uyarı mesajı vermeden kayda başlıyor. Kayıt, ses kartına bağlı olan bir mikrofon, ya da yine ses kartına bir kablo ile bağlı olan ve içinde bir müzik CD'si bulunan bir CD-ROM sürücü üzerinden gerçekleşiyor.

Farklı Sesler

Goldwave programı ile ses dosyası üzerinde dilediğiniz değişikliği yapabilirsiniz. Farenin sağ ve sol tuşları ile dosyanın belli bir kısmını işaretleyerek kilitlemeniz mümkün. İşaretlenen kısım koyu yeşil rengini alıyor. İşaretlenmiş bölüm dışında kalan açık yeşil kısımları Effects-Reverse komutu ile tersine çevirebilir, Edit-Cut komutu ile kesebilir ve Edit-Paste komutu ile başka bir yere ekleyebilirsiniz. Effects menüsündeki diğer seçenekler sayesinde işaretli alana yankı gibi çeşitli efektler ekleyebilir ya da çalma hızını değiştirebilirsiniz. Ayrıca çeşitli filtreler ile sesin daha net çıkmasını sağlayabilirsiniz.

Diğer bir fonksiyon olan "Direct to disk" Goldwave'in sürekli sabit diske depolama yapmasını sağlayarak büyük WAV dosyaları üzerinde çalışma olanağı sağlıyor. Tüm dosyanın anabellekte bulunmasını sağlayan RAM-Editing sayesinde tabii ki çok daha hızlı çalışmak mümkün oluyor.

Goldwave'in desteklediği formatlar şunlar: WAV, VOC, AU, SDN, RAW, MAT, AIF, AFC, IFF, VOX, DWD, SMP ve SDS. Tüm önemli ses formatlarını destekleyen Goldwave'i dönüştürücü olarak da kullanabilirsiniz.

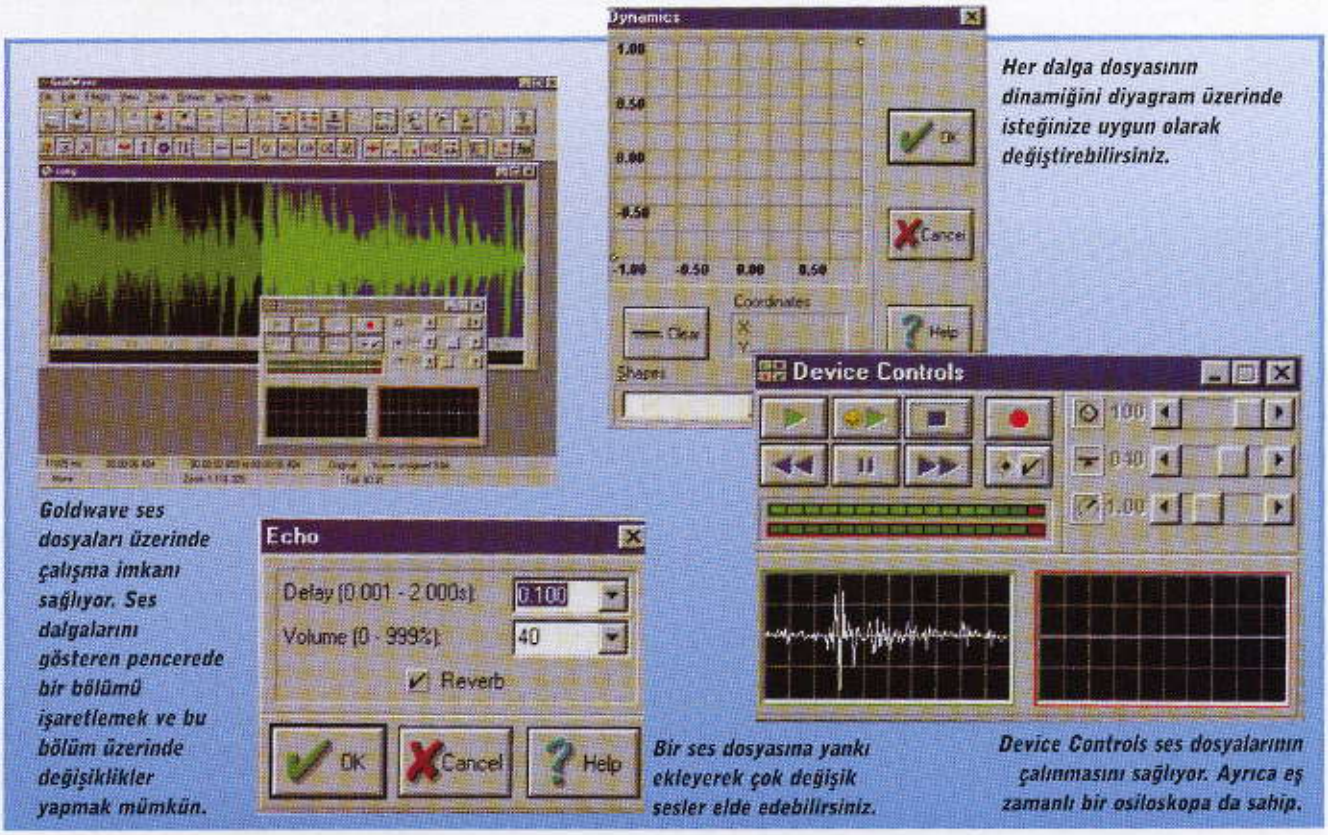

Her dalga dosyasının dinamiğini diyagram üzerinde isteğinize uygun olarak değiştirebilirsiniz.

Goldwave ses dosyaları üzerinde çalışma imkanı sağlıyor. Ses dalgalarını gösteren pencerede bir bölümü işaretlemek ve bu bölüm üzerinde değişiklikler yapmak mümkün.

Bir ses dosyasına yankı ekleyerek çok değişik sesler elde edebilirsiniz.

Device Controls ses dosyalarının çalınmasını sağlıyor. Ayrıca eş zamanlı bir osiloskopa da sahip.

5 DAKİKA

5 Dakikada Yepyeni Windows

Sık sık yeni programlar kuranlar ya da yeni sürücüler yükleyenler Windows 95'in açılışta yavaşlaması problemi ile karşılaşırlar. Tek çözüm Windows 95'i yenilemek. CHIP gerekli sürücüler ve ayarlar ile Windows 95'i beş dakikada nasıl yenileyeceğinizi gösteriyor.

1

İlk olarak sabit diskinizi toparlamanız gerekiyor. Artık ihtiyaç duymayacağınız programları silin ve çok ender olarak kullandığınız verileri disketlere depolayın. Windows 95 altında tekrar kurmanız gereken programları da silin (örneğin Browser'lar, Windows oyunları vb.). Ancak bunu yapmadan önce programlara CD-ROM ya da disket üzerinde sahip olduğunuzdan emin olun, böylece bu programları tekrar kurabilirsiniz. İzleyeceğiniz en güvenli yol şöyle: Sabit diskinizi yedekleyin, böylece gerektiğinde belli dosyalara, dizinlere ya da programlara erişebilirsiniz.

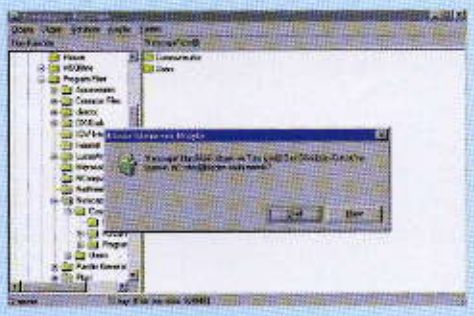

2

Şimdi bir açılış disketi oluşturmalısınız. Bunun için DENETİM MASASI'nı açın ve PROGRAM EKLE/KALDIR simgesini çift tıklayarak BAŞLANGIÇ DİSKETİ bölümüne geçin. Son olarak açılış disketinize CD-ROM'unuzun sürücüsü ile MSCDEX.EXE dosyasını kaydedin. Böylece ileride Windows 95-CD'nizi kullanabilirsiniz. Sisteminizin açılış disketi ile CD-ROM sürücüsünü tanıması için önce AUTOEXEC.BAT ve CONFIG.SYS dosyalarını dis-

kete kopyalayın ve daha sonra (Not Defteri ile) şu bilgileri ilk dosyaya ekleyin: MSCDEX /D:CD001. CONFIG.SYS dosyasında CD-ROM sürücüsü için şu satırın bulunması gerekiyor: DEVICE=SürücüAdı.SYS /D:CD001.

3

Şimdi DOS ("MS-DOS Komut İstemi" değil) ortamına geçin ve SMARTDRV programını çalıştırın, böylece yapacağınız silme işlemi çok daha hızlı bir şekilde gerçekleşir. Şimdi DELTREE komutu ile PROGRAM FILES ve Windows dizinini silin. Bunu yapmadan önce tekrar tüm kişisel verilerinizi (metinler, Download'lar) kaydedip kaydetmediğinizi kontrol edin. Şimdi açılış disketinizi sürücüye yerleştirerek sistemi yeniden başlatabilir ve Windows 95'i tekrar kurabilirsiniz.

4

Windows 95 sabit diskte yerini aldıktan sonra, ses kartınız, ekran kartınız ya da yazıcınız için gerekli olan sürücüleri kurabilirsiniz. Daha sonra, kelime işlemci, grafik programları ya da Browser gibi kullanmak istediğiniz programları sabit diskinize kurun. Tüm programları PROGRAM FILES dizinine kurmaya dikkat edin. Ayrıca ihtiyaç duymayacağınız programları kurmaktan kaçının. Daha sonra Windows ve programlarda gerekli olan ayarları yapmalısınız. Örneğin MASAÜSTÜ'ndeki simgeleri düzenleyin, BAŞLAT menüsünde gerekli değişiklikleri yapın, modem ayarlarını uygun şekilde değiştirin ve Word ya da Excel'deki gerekli tüm ayarları yapın. Sistemle uzun süre çalışacaksanız Windows'un ihtiyaçlarınıza tam uygun duruma gelmesini sağlayın.

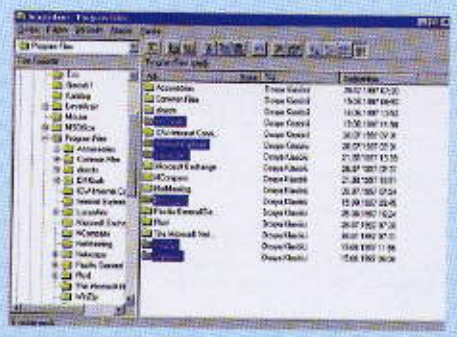

5

Gerekli olan tüm programları kurduktan ve ayarları yaptıktan sora Denetim Masası'nı açın. Burada SİSTEM simgesini çift tıklayın ve BAŞARIM bölümüne geçin. Alt bölümdeki seçeneklerden SANAL BELLEK üzerine tıklayın ve "Kendi sanal bellek ayarımı kendim belirleyeyim" ifadesini aktif duruma getirin. Son olarak SABİT DİSK bölümünde D harfli diskinizi ya da bölmenizi seçin. Eğer ikinci bir sabit diskiniz ya da bölmeniz yoksa "Sanal belleği devreden çıkart" seçeneğini işaretleyin.

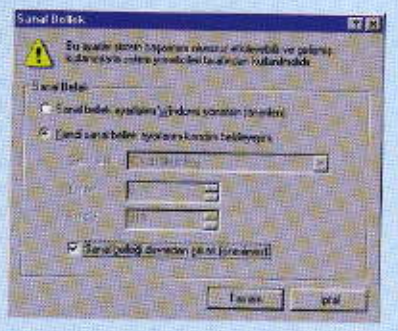

6

Şimdi Windows Gezgini bölümünde WINDOWS ve PROGRAM FILES dizinlerini sabit diskinizde başka bir yere yedekleyin (tabii eğer yeterli yeriniz varsa). Bunun için YEDEK isminde yeni bir dizin yaratabilirsiniz. Her iki dizini de fare ile bu yeni dizin üzerine taşıyın. Dizinlerin bu bölüme taşınmalarını engellemek için farenin sol tuşunu bırakmadan önce [Ctrl] tuşuna basın, böylece dizinler buraya kopyalanır. Şimdi, yedeklediğiniz dizinlerin isimlerini XWINDOWS ve XPROGRAM FILES olarak değiştirin. Artık Windows'unuz ile alıştığınız gibi çalışabilirsiniz. Dikkat: İkinci bir sabit diskiniz ya da bölmeniz yoksa, kopyalama işleminden sonra sanal belleği tekrar aktif duruma getirin.

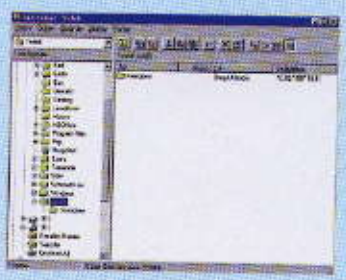

7

Yedeklediğiniz Windows'u tekrar kullanıma sokmak istiyorsanız, şunları yapmalısınız: Windows Gezgini'ni açın ve XWINDOWS ile PROGRAM FILES dizinlerini sabit diskinizin anadizinine kopyalayın. İkinci sabit disk üzerine yerleştirmediyseniz, kopyalama işleminden önce sanal belleği devreden çıkarmayı unutmayın. Anadizinde PROGRAM FILES dizininin ismini OLDPROGRAM FILES olarak değiştirin ve XPROGRAM FILES dizinine PROGRAM FILES ismini verin. Şimdi BAŞLAT - OTURUMU KAPAT - "Bilgisayarı MS-DOS kipinde başlat" seçeneği ile DOS ortamına geçin. <CD\> komutu ile anadizine geçin ve arka arkaya şu komutları verin: SMARTDRV, DELTREE OLDPRO-1 ve DELTREE XWINDOWS. <REN XWINDOWS WINDOWS> komutu ile yedeklenmiş olan Windows dizinini kullanıma sokun. Şimdi [Ctrl] [Alt] [Del] tuş kombinasyonu ile sistemi yeniden başlatın. Böylece gerekli tüm ayarlarla birlikte yeni Windows karşımızda olacak.

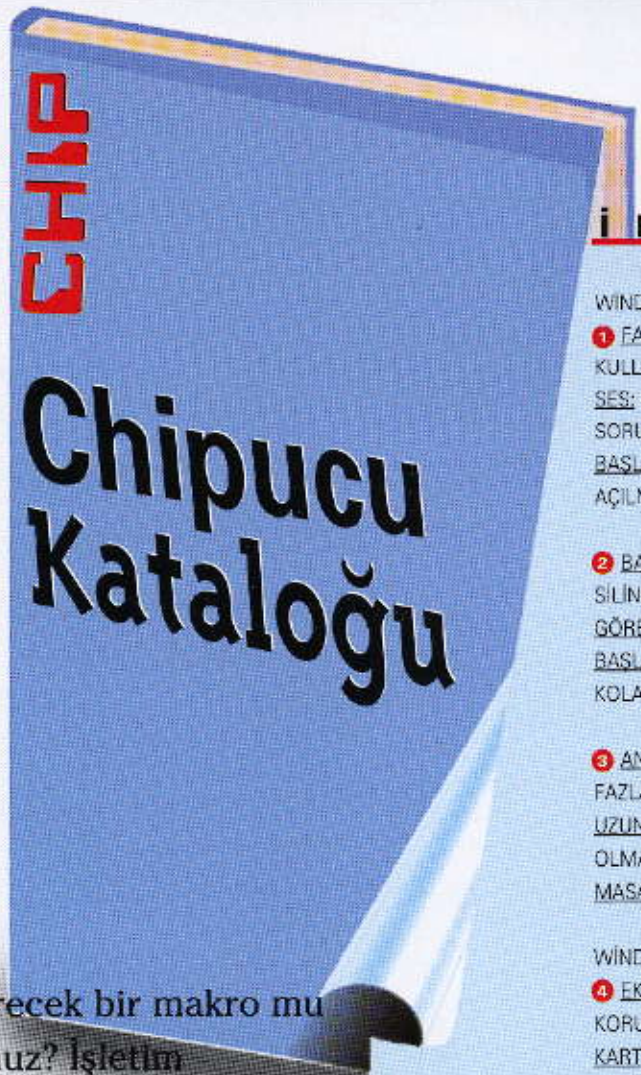

İşinizi görecek bir makro mu arıyorsunuz? İşletim sisteminizin derinliklerinde kayboldunuz ve pratik çözümlere mi ihtiyacınız var? O halde doğru yerdesiniz. Chipucu Kataloğu'nda PC'lerle birlikte yaşamayı kolaylaştıran her şey var. Kesip biriktirebileceğiniz sayfalar kısa sürede kocaman, ciltli bir kataloğa dönüşecek. Ve biz sizin yerinizde olsak Chipucu Kataloğu'nu PC'mizin yanından hiç ayırmazdık.

İNDEKS

WINDOWS 95

1 FARE: SİMGELERİN FARE İMLECİ OLARAK KULLANILMASI
SES: MS-DOS OYUNLARINDA MÜZİK ÇALIMI İLE İLGİLİ SORUNUN GİDERİLMESİ
BAŞLAT MENÜSÜ: BELGELER MENÜSÜNDE EN SON AÇILMIŞ OLAN DOSYALARIN HEPSİ GÖSTERİLMİYOR

2 BAŞLAT MENÜSÜ: BELGELER LİSTESİNİN KOLAYCA SİLİNMESİ
GÖREV ÇUBUĞU: OBJELERİN KAYDIRILMASI
BAŞLAT MENÜSÜ: BAŞLAT MENÜSÜNDEKİ İFADELERİN KOLAYCA DEĞİŞTİRİLMESİ

3 ANABELLEK: ÖNBELLEĞİN AZALTILMASI DAHA FAZLA BOŞ BELLEK SAĞLIYOR
UZUN DOSYA İSİMLERİ: DOSYA İSİMLERİNİN ÇİZGİ OLMAKSIZIN KISALTILMASI
MASAÜSTÜ: SİMGE BÜYÜKLÜĞÜNÜN DEĞİŞTİRİLMESİ

WİNDOWS 3.1

4 EKRAN KORUYUCU: WINDOWS 3.1 İÇİN ŞİFRE KORUMASI
KART DOSYASI: KART DOSYASI YANLIŞ NUMARA ÇEVİRİYOR
WIN-POPUP: KESİLEN BASIM İŞLEMİ MESAJININ İPTALİ
YAZDIRMA YÖNETİCİSİ: STANDART YAZICI KAYBOLUYOR

DOS

5 KOMUT SATIRI: ESKİ KOMUTLARIN TAMAMININ YA DA BİR KISMININ TEKRAR KULLANILMASI
BATCH DOSYALARI: BATCH DOSYALARININ KOLAYCA GELİŞTİRİLMESİ
SÜRÜCÜ: BİR BATCH DOSYASI BELLİ BİR SÜRÜCÜNÜN YÜKLÜ OLUP OLMADIĞINI KONTROL EDİYOR
DOSYALAR: BİR DOSYANIN TARİH VE ZAMANININ GÜNCELLENMESİ

UYGULAMALAR

6 MICROSOFT OFFICE: OTOMATİK DÜZELT PROBLEMİ
EXCEL 7.0: NEGATİF ZAMANLARIN GÖSTERİLMESİ
WORD: GEREKSİZ MENÜ SEÇENEKLERİNİN KALDIRILMASI
WORD: MAKRO KAYDEDİCİNİN HIZLI BİR ŞEKİLDE ÇALIŞTIRILMASI

Fare:
Simgelerin Fare İmleci Olarak Kullanılması

Standart fare imleci artık sizi sıkıyorsa, bunun yerine başka bir simge kullanabilirsiniz. Bunun için Denetim Masası'nda FARE seçeneğini çift tıklayın ve pencerede GÖSTERGELER bölümüne geçin. Burada tüm imleç düzenini ya da tek tek imleçleri değiştirme imkanınız var. Tek bir imleç simgesini değiştirmek için, simgeyi listeden seçin ve GÖZAT üzerine tıklayın. Açılan pencerede standart olarak sadece CUR (statik imleç) ve ANI (animasyonlu imleç) uzantılı dosyalar gösterilir.

Yeni imleçler: GÖZAT seçeneği sayesinde imleçleri tek tek değiştirebilirsiniz

Ancak farklı ikonları da imleç simgesi olarak kullanmanız mümkün. Bunun için DOSYA TÜRLERİ kısmından TÜM DOSYALAR'ı seçin ve ikon dosyalarının (ICO uzantılı) bulunduğu dizine geçin. Bu dizinde seçiminizi yaptıktan sonra AÇ seçeneğini tıklayın. Yeni imleç düzenini kaydetmek istiyorsanız FARKLI KAYDET'i tıklayın ve yeni düzene bir isim verin.

İkonları imleç simgesi olarak kullanmanın bir dezavantajı var. İkonlardan oluşan fare imleçlerinin etkileşimli kısmı (tıklama yapılan uç) sol üst köşede bulunuyor. Sol üst köşesi boş olan bir ikonu imleç simgesi olarak seçerseniz, kullanım sırasında zorluklarla karşılaşabilirsiniz. Bu nedenle sadece sol üst köşesi imleç olmaya uygun olan ikonları seçin. Ancak kum saatini değiştiriyorsanız tabii ki böyle bir problem ortaya çıkmaz. Yeni bir ikon üzerinde değişiklik yapmak istiyorsanız ve ikon editörünüz yoksa, PAINT programından yararlanabilirsiniz.

Ses:
MS-DOS Oyunlarında Müzik Çalımı ile İlgili Sorunun Giderilmesi

Genelde DOS oyunlarının çoğunluğu Windows 95 altında sorun çıkarmazlar. Ancak zaman zaman müzik ve ses çalımında problemler çıkabiliyor. Oyunu çalıştırdıktan sonra, sürücünün başka bir uygulama tarafından kullanılması nedeniyle DOS oyununun sesleri çalamadığını belirten bir hata mesajı ile karşılaşıyorsanız, problemin çözümü genelde düşündüğünüzden çok daha kolaydır.

Problemin sorumlusu aktif durumdaki başka bir uygulama olmak zorunda değil. Programların çalıştırılması sırasında çalınan bir Windows 95 sistem sesi de bu hata mesajının verilmesine yol açabilir. Uygulamaların çalışması sırasında Windows 95'in sessiz kalmasını sağlamak için ilk olarak BAŞLAT - AYARLAR kısmından DENETİM MASASI'nı çalıştırın. SES simgesini çift tıkladığınızda ses özelliklerini gösteren pencere açılır.

OLAYLAR listesinde PROGRAMI AÇ ifadesini bulun ve işaretleyin. SES bölümünde bulunan AD kısmındaki listeden YOK'u seçin. Şimdi, değişen ses düzenini farklı bir isimle kaydedebilirsiniz. TAMAM ya da UYGULA seçeneklerinden birini tıklayarak, yaptığımız değişikliğin etkili olmasını sağlayın. Artık bir programı çalıştırdığımızda Windows 95 sesini çıkarmayacak ve MS-DOS oyunları sesleri çalabilecek (eğer problem buysa). Bu yöntem her durumda yardımcı olmaz, ancak denemeye değer.

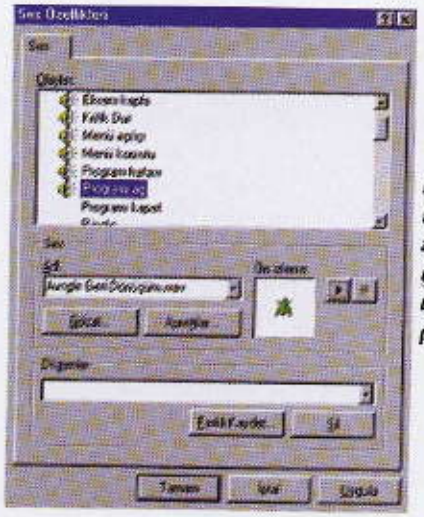

Problemli sesler: Programların açılışı sırasında çalınan sesler DOS uygulamalarında problem çıkarabilir

Başlat Menüsü:
Belgeler Menüsünde En Son Açılmış Olan Dosyaların Hepsi Gösterilmiyor

Normalde üzerlerinde çalışıldıktan sonra tüm metin, tablo, resim dosyaları ile diğer dosyalar BAŞLAT ,menüsündeki BELGELER kısmında gösterilir. Ancak Windows 95 için tasarlanmamış olan uygulamalarla açılan dokümanlar istisna teşkil ederler. Bu programlara örnek olarak kelime işlem programı "Word 6.0 for Windows" gösterilebilir.Ancak Windows 95'in, BELGELER bölümünde bu tür programlarla açılmış olan dosyalar için de birer kısayol oluşturmasını sağlayabilirsiniz. Bunun için, dokümanı gerekli uygulamanın içinden çağırmak yerine "Windows Gezgini" kısmında ya da Masaüstü'nde doküman simgesini çift tıklayın. Böylece BELGELER kısmında bu dosya için bir kısayol oluşturulur.

Başlat Menüsü: Belgeler Listesinin Kolayca Silinmesi

Windows 95, üzerinde çalışılmış olan dosyaların hemen hemen tümünü BAŞLAT - BELGELER altında listeliyor. Bu listeyi silmek istiyorsanız normalde ilk olarak Görev Çubuğu'nda boş bir alana sağ tuşla tıklamalı ve menüden ÖZELLİKLER'i seçmelisiniz. "Başlat Menüsü Programları" bölümündeki BELGE MENÜSÜ alanında önce TEMİZLE seçeneğini, daha sonra TAMAM'ı tıkladığınızda liste silinir.

Ancak farenizi bu uzun maratonu koşmaktan kurtarabilirsiniz. Belgeler listesinin kolayca silinmesi için bir Batch dosyasından faydalanabiliriz. Windows 95'in NOT DEFTERİ'ni çalıştırın (programı BAŞLAT-PROGRAMLAR-DONATILAR altında bulabilirsiniz) ve yeni bir dokümana <ECHO E|DEL C:\WINDOWS\RECENT*.*> satırını yazın. Windows 95 sisteminizde C:\WINDOWS'tan farklı bir dizinde bulunuyorsa, komut satırını gerekli şekilde değiştirmelisiniz. Komutun başındaki <ECHO E|> ifadesi DEL komutundan sonra sorulan soruya otomatik olarak "E" (Evet) cevabının verilmesini sağlıyor. Bu dosyayı "KILL_DOC.BAT" ismi ile belli bir dizine kopyalayın (örneğin C:\Batch) ve Not Defteri'ni kapatın.

Şimdi bu dosya için Masaüstü'nde bir kısayol oluşturmanız gerekiyor. Masaüstü'ne sağ tuşla tıkladıktan sonra menüden YENİ - KISAYOL'u seçin. Komut satırına <C:\BATCH\KILL_DOC.BAT> yazın ve İLERİ'yi seçin. Şimdi kısayol için bir isim belirleyin. Örneğin kısayola "Belgeler Listesinin Silinmesi" ismini verebilirsiniz. Tekrar İLERİ'yi tıklayarak, yeni kısayol için bir simge seçebileceğiniz pencereye geçin. SON seçeneğini tıklayarak kısayolun Masaüstü'ne yerleştirilmesini sağlayabilirsiniz.

Sağladığı kolaylıkla birlikte yeni fonksiyonumuzun bir de kusuru var. Fonksiyon çalıştırıldıktan sonra açılan DOS penceresi ekranda kalıyor. Ancak bunu kolayca engelleyebilirsiniz. Kısayol üzerine sağ tuşla tıkladıktan sonra ÖZELLİKLER'i seçin ve PROGRAM bölümüne geçin. Burada, ÇIKIŞTA KAPAT kutucuğunu aktif duruma getirin ve TAMAM'ı tıklayarak pencereyi kapatın. Şimdi Belgeler listesini temizlemek için yeni kısayolu çift tıklamanız yeterli.

Kolayı var: Bir Batch dosyası sayesinde Belgeler listesini sadece çift tıklayarak temizleyebilirsiniz

Görev Çubuğu: Objelerin Kaydırılması

Windows 95 altında herhangi bir uygulamaya ait bir objeyi başka bir uygulamaya kaydırmak istediğinizde ya da bir metin parçasını Word'den Excel'e taşımak istediğinizde, hedef uygulama başka bir pencere tarafından kapatılmışsa uygulamaya erişemeyebilirsiniz. Bu durumda Görev Çubuğu size yardımcı oluyor.

Kaydırmak istediğiniz objeyi Görev Çubuğu'nda gerekli uygulamaya ait olan simgenin üzerine sürükleyin ve bir süre bekleyin. Böylece program penceresi açılır ve objeyi istediğiniz yere taşıyabilirsiniz.

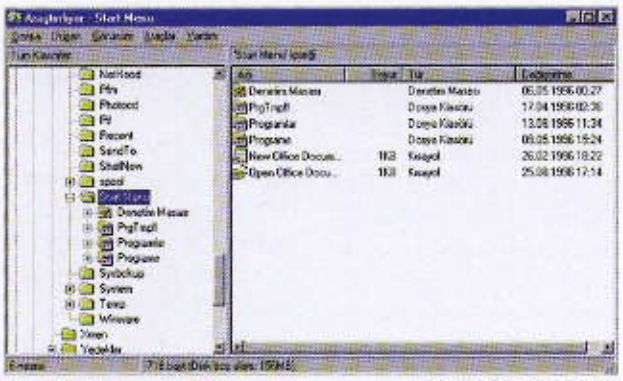

Direkt Erişim: Başlat menüsündeki ifadeleri bir alt dizinde bulabilirsiniz

Başlat Menüsü: Başlat Menüsündeki İfadelerin Kolayca Değiştirilmesi

Windows 95'in BAŞLAT menüsüne ekleme yapmak istiyorsanız, çeşitli menüler üzerinden gerekli yere ulaşmak için uzun bir yol katetmeniz gerekmez. Bunu ARAŞTIRILIYOR (Windows Gezgini) penceresi sayesinde de gerçekleştirebilirsiniz.

Bilgisayarı sadece siz kullanıyorsanız "C:\WINDOWS\START MENU" kısmında menü yollarını ve ifadeleri değiştirebilirsiniz. Pencerenin sağ bölümünde boş bir alana sağ tuşla tıklayarak yeni bir kısayol ya da dizin oluşturmanız mümkün.

Eğer bilgisayar birden fazla kullanıcı için konfigüre edilmişse, size ait BAŞLAT menüsünü "C:\WINDOWS\Profiles" kısmında kullanıcı isminizin altında bulabilirsiniz.

İsterseniz fonksiyonu BAŞLAT menüsüne de ekleyebilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken, kısayolu fare ile Görev Çubuğu'ndaki BAŞLAT simgesi üzerine sürüklemek ve bırakmak.

Anabellek: Önbelleğin Azaltılması Daha Fazla Boş Bellek Sağlıyor

Windows 95 özellikle iyi donanımlı sistemlerde anabelleği pek tasarruflu kullanmaz. Örneğin sisteminizde 32 MB anabellek bulunuyorsa, Windows 95 normalde bunun 16 MB'ını sabit disk önbelleği olarak ayırır. Ancak bu bazı durumlarda sistemi bir darboğaza sokar.

Bu bölümün sistem tarafından, program kodlarının tekrar anabellekten sabit diske yazılması vasıtası ile boşaltılması gerekir.

Sistemin bu davranışını SYSTEM.INI dosyasındaki bir parametre sayesinde düzeltebilirsiniz. Örneğin [vcache] bölümüne yazılan <FileCache=9000> ifadesi önbelleğin 9 MB'a indirilmesini sağlayarak uygulamalar için yetersiz bellek sorununun çözülmesine yardımcı olur. Sabit diske erişim bu ayarlamadan hemen hemen hiç etkilenmez.

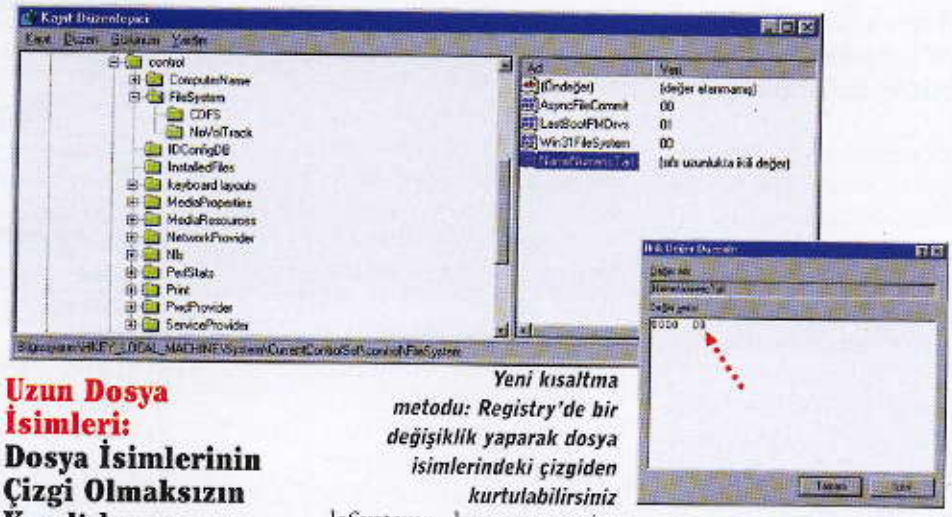

Yeni kısaltma metodu: Registry'de bir değişiklik yaparak dosya isimlerindeki çizgiden kurtulabilirsiniz

Uzun Dosya İsimleri: Dosya İsimlerinin Çizgi Olmaksızın Kısaltılması

Normalde tüm uzun dosya isimlerinin bir çizgi (~) ve sonrasında bir sayı ile biten birer kısa şekli bulunur. Bu kısa biçim DOS ve Windows 3.1 uygulamaları tarafından kullanılır. Bununla birlikte Windows 95'in uzun dosya isimlerini sekiz basit karakterden oluşacak şekilde kısaltmasını sağlayabilirsiniz.

Bunun için BAŞLAT - ÇALIŞTIR - REGEDIT komutu ile Kayıt Düzenleyici'yi çalıştırın. <HKEY_LOCAL_MACHINE \ System \ CurrentControlSet \ control \ FileSystem> kısmına geçin ve pencerenin sağ bölümüne sağ tuşla tıklayarak yeni bir "İkili Değeri" oluşturun. Yeni değere "NameNumericTail" ismini verin. Şimdi yeni ifadeyi çift tıklayarak sıfır değerini verin ve TAMAM'ı tıklayarak pencereyi kapatın.

Windows 95'i yeniden başlattığınızda tüm uzun dosya isimlerinin kısa biçimlerinde çizgi bulunmadığını görebilirsiniz. Daha doğrusu hemen hemen tümünde; çünkü bir istisna var. İlk sekiz harfi aynı olan iki dosya oluşturduysanız, bu dosyalardan ikincisine ait ismin yedinci karakteri bir çizgi, sekizinci karakteri ise "1" olur.

Örneğin ilk olarak "Resimler Ocak" isminde bir dosya, daha sonra ise "Resimler Subat" isminde bir dosya oluşturursanız, ilk dosyanın kısa ismi "RESIMLER" olur. Buna karşılık ikinci dosyaya örneğin DOS ortamında "RESIML~1" ismi verilir. İlk sekiz harfi diğerleri ile aynı olan üçüncü bir dosya oluşturulduğunda ise bu dosyanın son karakteri "2" olur ve aynı şekilde devam eder. Sistem bu şekilde davranmasaydı, MS-DOS ortamında bu dosyalardan sadece biri çalıştırılabilirdi.

Masaüstü: Simge Büyüklüğünün Değiştirilmesi

Windows 95'in Plus-Pack'i GÖRÜNTÜ ÖZELLİKLERİ penceresine bir bölüm daha ekliyor. Burada diğer ayar seçeneklerinin yanında simgelerin iki kat büyüklükte gösterilmesini sağlayabilirsiniz. Bununla birlikte Plus-Pack olmadan da aynı ayar yapılabilir.

Masaüstü'nde boş bir alana sağ tuşla tıklayın ve menüden ÖZELLİKLER'i seçin. "Görüntü Özellikleri" penceresinde GÖRÜNÜM kısmına geçin. Şimdi OĞE kısmındaki listeden SIMGE'yi seçin. Böylece BOYUT alanında simgelerin büyüklüğünü gösteren bir değer belirir. Standart değer 32'dir.

Bu değeri yön simgeleri ile ya da alana direkt olarak yeni bir değer yazarak değiştirebilirsiniz. Yeni simge büyüklüğünü gözlemlemek istiyorsanız UYGULA'yı tıklayarak Masaüstü'nün yeni görünümünü almasını bekleyin ve uygun boyutu belirlediğinizde TAMAM'ı tıklayarak pencereyi kapatın.

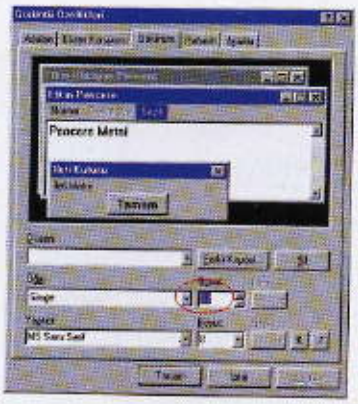

Yeni boyut: Bu değer sayesinde simgelerin büyüklüğünü değiştirebilirsiniz

Ekran Koruyucu: Windows 3.1 İçin Şifre Koruması

Windows 3.1'de Windows 95'de olduğu gibi bir şifre koruması bulunmuyor. Başkalarının Windows arayüzünüze erişmesini zorlaştırmak istiyorsanız, ekran koruyucunun şifresini bu amaç için kullanabilirsiniz. İlk olarak DENETİM MASASI - MASAÜSTÜ - AYARLAR seçeneği ile ekran koruyucunuza bir şifre verin ve DOSYA YÖNETİCİSİ'ne geçin.

WINDOWS dizininde ekran koruyucunuzun dosyasını işaretleyin ve DOSYA - KOPYALA'yı tıklayın. SON kısmında dosyaya EXE uzantılı yeni bir isim verin, örneğin CODE.EXE. Şimdi BAŞLANGIÇTA grubuna yeni bir program eklemeniz gerekiyor. Bunun için BAŞLANGIÇTA grubunu açın ve Program Yöneticisi'nde DOSYA - YENİ - PROGRAM'ı seçin.

"Program Öğesi Özellikleri" kısmında TANIM alanda "SifreKorumasi" ifadesini girin ve "Komut Satırı" bölümüne yeni dosyanın ismini yazarak "/S" parametresini yazın. Dosyaya CODE.EXE ismini verdiyseniz <CODE.EXE /S> ifadesini yazmalısınız.

Windows'u tekrar çalıştırdığınızda ekran koruyucunun şifre sorusu ile karşılaşacaksınız. Bu şifrenin tam bir koruma değil, sadece bir engel olduğunu sakın unutmayın. Şifre sadece Windows arayüzüne erişimi engeller, verilerin ziyaretçilerden korunmasında bir etkisi olmaz.

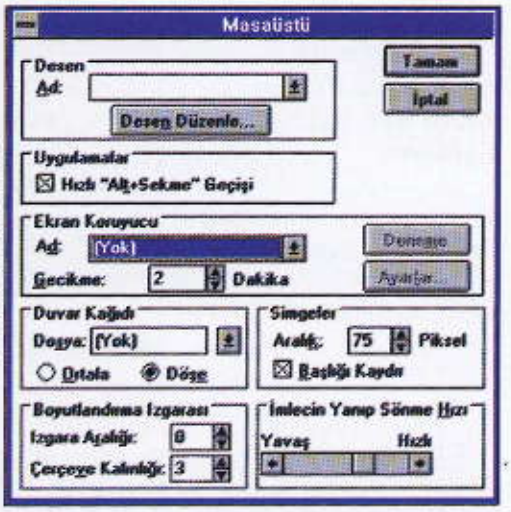

Şifre: Ekran koruyucu Windows 3.1'e şifre vermenizi sağlıyor

Kart dosyası: Kart Dosyası Yanlış Numara Çeviriyor

Kart Dosyası'nı KART - OTOMATİK NUMARA ÇEVİR fonksiyonu ile hızlı bir şekilde aranılan kişiye ulaşmak için kullanıyorsanız, ilgisiz bir numaraya bağlanabilirsiniz. Kartların GÖRÜNÜM - LİSTE seçeneği ile gösterilmesini sağlarsanız, Kart Dosyası yanlış numara çevirebiliyor. Örneğin [F4] tuşu (ARAMA - GİT) ile istediğiniz karta erişip, [F5] tuşu (KART - OTOMATİK NUMARA ÇEVİR) ile gerekli kişiyi aradığınızda, gidilen kartın numarasının yerine fare ile manuel olarak seçilmiş olan kartın numarası gösterilir.

Kullanıcının numaranın yanlış olduğunu görmesi mümkün olmaz, çünkü liste biçiminde sadece isimler gösterilir. Bu görünümde doğru numaranın çevrilmesi için otomatik aramadan önce ifadeyi tıklamalısınız.

Hatalı bağlantıları engellemek için en garanti yol ise GÖRÜNÜM - KART biçiminin kullanılması. Bu görünümde "GİT" ile istenilen karta geçildiği zaman kart dosyası doğru numarayı çeviriyor.

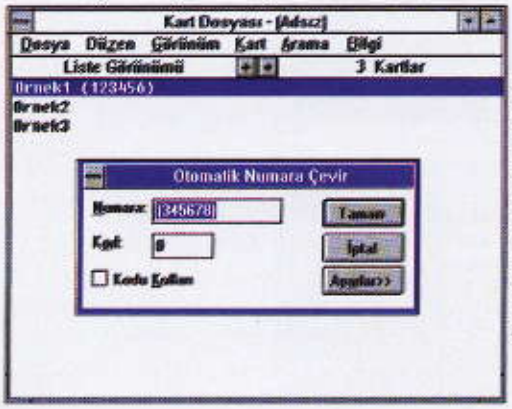

Hatalı bağlantı: Liste görünümünde Kart Dosyası hata yapıyor

Win-Popup: Kesilen Basım İşlemi Mesajının İptali

Ağ içinde mesaj alıp vermeyi sağlayan Win-Popup oldukça kullanışlı bir program. Program ağ yazıcısındaki bir basım işlemi kesildiğinde de bunu bildiren bir mesaj veriyor. Örneğin ağ yazıcısının yeraldığı odada bulunmadığımız için bu servisi iptal etmek istiyorsanız, SYSTEM.INI dosyasında küçük bir değişiklik yapmalısınız.

Dosya Windows dizininde bulunuyor. SYSTEM.INI'yi bir metin editörü ile açın ve [Network] bölümüne <SendPrintMessages=NO> satırını ekleyin.

Windows'u tekrar çalıştırdığınızda Win-Popup size sadece diğer kullanıcıların mesajlarını iletecek.

Yazdırma Yöneticisi: Standart Yazıcı Kayboluyor

Windows for Workgroups kurulu olan bir sistemde LPT1.DOS ya da LPT2.DOS arabirimlerinden birine lokal bir yazıcı bağlıysa, bu yazıcı "Yazdırma Yöneticisi" üzerinden standart yazıcı olarak belirtildiğinde problemler çıkabilir. Burada standart olarak belirtildiği halde, Denetim Masası'nda YAZICILAR simgesi çift tıklandığında burada standart bir yazıcı olmadığı görülür. Denetim Masası'ndaki yazıcı ayarları İPTAL seçeneği tıklanarak kapatıldığında ise daha önce ayarlanan yazıcı kullanılamaz duruma gelir.

Problemin çözümü oldukça kolay. LPT.DOS arabirimleri yerine normal LPT bağlantılarını kullanın. Böylece YAZDIRMA YÖNETİCİSİ ile DENETİM MASASI uyumlu bir şekilde çalışırlar.

Komut Satırı: Eski Komutların Tamamanın ya da Bir Kısmının Tekrar Kullanılması

MS-DOS yardımcı programı DOSKEY.COM sistemin son açılışından itibaren girilmiş olan komutları tekrar kullanmanızı sağlıyor. Yön tuşları (yukarıya ve aşağıya) sayesinde, depolanmış olan bu komutlar arasında geçiş yapabilirsiniz. Yatay yön tuşları ise aktif komut üzerinde ilerlemenizi sağlayarak değişiklik yapmanıza imkan tanırlar.

[F7] fonksiyon tuşu ile o ana kadar girilmiş ve DOSKEY tarafından depolanmış olan komutların bir listesini görebilirsiniz. [F9] tuşuna basarak bu listeden bir komutu seçmeniz mümkün. Bunun için gerekli komutun numarasını girmeniz yeterli. [Alt] [F7] tuş kombinasyonu depolanmış olan komutların listesini siler.

Ancak DOSKEY programının bir dezavantajı var: Az da olsa anabellekte yer kaplıyor. Anabelleğiniz kısıtlıysa ya da DOSKEY programını kullanmak istemiyorsanız, bu programı çalıştırmadan MS-DOS'un sunduğu standart özelliklerden faydalanabilirsiniz.

[F3] tuşuna bastığımızda, en son yazılmış olan komut tam şekliyle tekrar komut satırına yazılır. [F1] tuşu ile yine en son yazılmış olan komutu harf harf tekrar yazdırmanız mümkün. [F2] fonksiyon tuşu ise en son yazılan satırın sadece komut kısmını tekrarlar. Örneğin önceden "DIR RESIM" komutu girilmişse, önce [F2] tuşuna sonra da Space'e bastığımızda "DIR" komutu komut satırına yazılır.

Batch Dosyaları: Batch Dosyalarının Kolayca Geliştirilmesi

Bir Batch dosyasının sonuna yeni bir satır eklemek istiyorsanız, bir metin editörü (örneğin MS-DOS'un EDIT.COM yardımcı programı) kullanmak zorunda değilsiniz. "COPY CON" ve "ECHO" komutları bu noktada size yardımcı olabilirler.

Örneğin açılış dosyası olan AUTOEXEC.BAT'a fare sürücüsünü yükleyen bir satır eklemek istiyorsanız, şu komut satırını kullanmalısınız:

<COPY AUTOEXEC.BAT + CON AUTOEXEC.BAT>

Daha sonra eklemek istediğiniz komutu yazmanız gerekiyor, örneğimizde <MOUSE.COM>. Son olarak [F6] ve [Enter] tuşlarına arka arkaya basın. Bu metodun aşağıda anlatılacak diğer metoda göre avantajı birden fazla satırın eklenmesine olanak tanıması.Yukarıdaki örnekte olduğu gibi sadece bir satır eklenecekse, aşağıdaki komut satırı ile bunu daha hızlı bir şekilde gerçekleştirebilirsiniz:

<ECHO MOUSE.COM >> AUTOEXEC.BAT>.

Bu komutu yazarken hedef dosyadan önce iki tane "büyüktür" işaretinin bulunmasına dikkat edin. Bu işaretten sadece bir tane bulunursa dosyanın tüm içeriği silinir.

Sürücü: Bir Batch Dosyası Belli Bir Sürücünün Yüklü Olup Olmadığını Kontrol Ediyor

Bir DOS komutu olan "MEM" sayesinde bellekte hangi programların bulunduğunu öğrenebilirsiniz. Ancak bir Batch dosyası ile belli bir sürücünün (örneğin KEYBOARD.SYS, MOUSE.COM ya da DOSKEY.COM) yüklü olup olmadığını kontrol etmek istiyorsanız, DOS size pek yardımcı olmaz. Problemin çözümü pek zor değil. Uygun Batch dosyasına iki satır eklemeniz yeterli (kutucukta örneğini görebilirsiniz).

"MEM" komutu pek fazla bilinmeyen bir parametre sunuyor: /M BirimAdı.

Ek olarak "FIND" komutunun yardımıyla bir programın bellekte yüklü olup olmadığını kontrol edebilirsiniz. Bunun için, fare sürücüsünün aktif olup olmadığını kontrol eden MODUL.BAT dosyasını kullanabilirsiniz. Aynı şekilde diğer sürücülerin de aktif olup olmadıklarını kontrol etmeniz mümkün. Yapmanız gereken, "mem /m" komutundan sonra MOUSE ifadesi yerine gerekli sürücünün ismini yazmak.

MODUL.BAT Dosyası

```
@echo off
rem Burada Batch dosyanızın ilk komutları bulunuyor
rem ...
rem Şimdi fare sürücüsünün yüklü olup olmadığı kontrol ediliyor
mem /mmouse | find "kullanıyor" >nul
if not errorlevel 1 goto Ok
echo Fare sürücüsü yüklenmemiş
goto End
:Ok
echo Fare sürücüsü yüklenmiş!
rem Bu mesajın yerine ya da mesajdan sonra,
rem örneğin fare sürücüsünün yüklü olmasını
rem gerektiren bir program çalıştırılabilir
:End
```

Dosyalar: Bir Dosyanın Tarih ve Zamanının Güncellenmesi

Norton Utilities, PC Tools gibi yardımcı programlarla ya da Windows 95 altında dosyaların tarih ve zamanlarını değiştirmek oldukça kolay. Ancak kısıtlı olmakla birlikte MS-DOS altında da bunu gerçekleştirme imkanınız var.

Dosyaların tarih ve zaman bilgilerini sistemin aktif tarih ve zaman değerleri ile değiştirebilirsiniz. Bunun için <COPY DosyaAdı /B+"/Y> komutunu kullanmalısınız.

Güncelleme: Yardımcı program olmadan da dosyaların tarih ve zamanını değiştirebilirsiniz.

Microsoft Office: Otomatik Düzelt Problemi

Birçok teknik dokümanda klavyenin tuşları köşeli parantez içerisinde gösterilir, örneğin [Shift], [Ctrl] ya da [Tab]. Bu işi biraz kolaylaştırmak istiyorsanız, bu ifadelerin OTOMATIK DÜZELT yardımıyla otomatik olarak köşeli parantez içerisinde yazılmalarını sağlayabilirsiniz. Aynı şey tabii ki [F1]'den [F12]'ye kadar olan fonksiyon tuşları için de geçerli. Çünkü genelde bu ifadeler fonksiyon tuşlarını belirtmekten başka bir amaç için kullanılmazlar.

Ancak [F1]'den [F12]'ye kadar olan fonksiyon tuşlarını otomatik olarak köşeli parantez içinde göstermek için Word'ün OTOMATIK DÜZELT özelliği kullanıldığında, Microsoft Office'in hesap tablosu programı olan Excel'de kötü bir sürpriz ile karşılaşılır. Excel de Word gibi aynı OTOMATIK DÜZELT özelliğini kullanır. Bu nedenle fonksiyon tuşlarının otomatik olarak köşeli parantez içine alınması Excel için de geçerli olur. Bu durumda Excel'in hücrelerine içinde F1'den F12'ye kadar olan hücrelerden biri kullanılan bir formül yazarsanız, Excel bu hücre ismini otomatik olarak köşeli parantez içine alır ve ismin geçersiz olduğunu bildiren bir mesaj verir.

Bu durumda yapabileceğiniz iki şey var. Birincisi, köşeli parantez ekleyen OTOMATIK DÜZELT özelliğinin fonksiyon tuşları için iptal edilmesi. İkincisi ise OTOMATIK DÜZELT özelliğinin Excel için tamamen kaldırılması. Problemi çözmek için ikinci yolu seçtiyseniz, Excel'in menü çubuğunda ARAÇLAR menüsünü açın ve OTOMATIK DÜZELT seçeneğini tıklayın. Açılan pencerede bulunan "Metni Yazarken Değiştir" ifadesinin önündeki onay işaretini üzerine tıklayarak kaldırdığınızda, OTOMATIK DÜZELT özelliği Excel için iptal edilir.

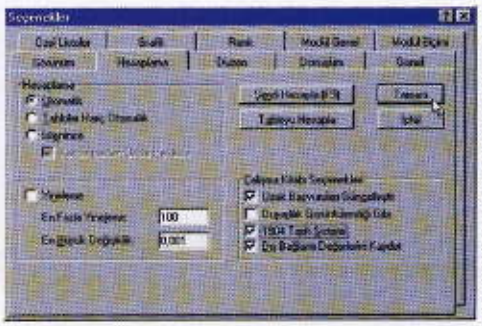

Olmasa daha iyi: "Otomatik Düzelt" özelliği Excel ile çalışmayı zorlaştırıyorsa iptal edebilirsiniz

Word: Makro Kaydedicinin Hızlı Bir Şekilde Çalıştırılması

Word bir makronun menüler üzerinden dolaşmadan ve çeşitli pencereleri açıp kapatmadan kolayca kaydedilebilmesi imkanını veriyor. Normalde bir makro kaydetmek için ARAÇLAR - MAKRO - YENI MAKRO KAYDET seçenekleri üzerinden makro kaydediciyi çalıştırmanız gerekiyor. Ancak statü çubuğunda bulunan KAY ifadesini çift tıklayarak da aynı pencereye ulaşabiliyorsunuz.

Burada tek yapmanız gereken kaydedeceğiniz makroya bir isim vermek. Daha sonra kaydı başlatabilirsiniz. Kayıt sırasında statü çubuğundaki KAY ifadesi siyah ve aktif durumda bulunur. Kayıt işlemini bitirmek için bu ifadeyi tekrar çift tıklamanız yeterli.

Excel 7.0: Negatif Zamanların Gösterilmesi

Küçük bir chipucu sayesinde Excel'de negatif zamanların da gösterilmelerini sağlayabilirsiniz. Böylece, tarih formatına sahip olan hücreler ile hesaplamalar yaptığınızda çıkan negatif sayıların hata şeklinde gösterilmelerini engellemiş olursunuz.Hücrelerde negatif zamanın gösterilmesi için ARAÇLAR menüsünü açın ve SEÇENEKLER üzerine tıklayın. Açılan pencerede bulunan HESAPLAMA kısmındaki "1904 Tarih Sistemi" seçeneğini aktif duruma getirdiğinizde tarih formatındaki hücrelerde negatif zaman da gösterilir. Ancak bu seçeneğin, kullanıcıyı etkilemesi uzak bir ihtimal olsa da bir dezavantajı var: Program 1.1.1904 tarihinden önceki zamanlarla hesaplama yapamıyor.

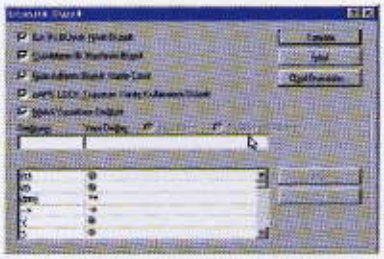

Negatif zamanlar: Gerekli seçenek aktif duruma getirildiğinde problem çözülüyor

Word: Gereksiz Menü Seçeneklerinin Kaldırılması

Kullanıcılar genelde Word tarafından sunulan menü seçeneklerinin sadece belli bir kısmından yararlanırlar.

Çok seyrek kullandığımız ya da hiç kullanmadığımız menü seçeneklerini menülerden kaldırabilirsiniz. Böylece program üzerindeki hakimiyetiniz artar ve istediğiniz seçeneğe daha hızlı bir şekilde ulaşabilirsiniz.

[Ctrl] [Alt] [-] tuş kombinasyonu imlecin yatay durumdaki kalın bir çizgiye dönüşmesini sağlar. Bu çizgi ile bir menü seçeneğini tıkladığınızda seçenek kaldırılır.

İstediğiniz menü seçeneklerini kaldırdıktan sonra [Esc] tuşuna bastığınızda imleç tekrar eski haline döner.

Kaldırdığınız bir seçeneği tekrar uygun menüye eklemek istiyorsanız ya da yanlışlıkla istemediğiniz bir seçeneği kaldırdıysanız, bu seçeneği tekrar aktif duruma getirmeniz mümkün. GÖRÜNÜM - ARAÇ ÇUBUKLARI - ÖZELLEŞTIR kısmında bulunan MENÜLER bölümünde bunu gerçekleştirebilirsiniz.

86

Modem Testi

28,800, 33,600, 56K ve X2 teknolojisine sahip modemlerin incelendiği bu ayki test bölümümüzde bunlara ait her türlü bilgiyi bulacaksınız.

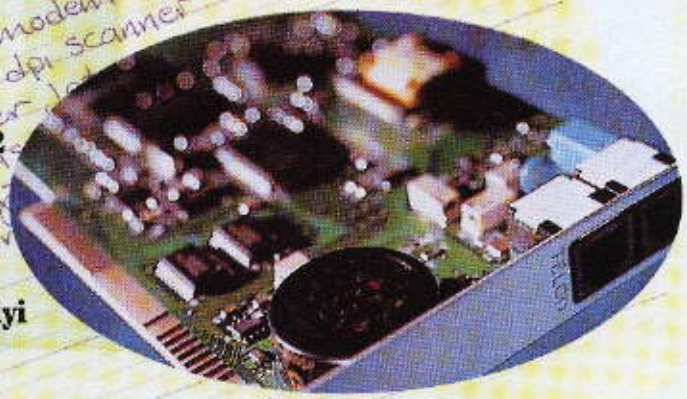

112

Ofiste Bilgisayar

Yazılım sıkıntısı çekilen sağlık sektöründeki çeşitli branşlar için geliştirilmiş programları sizler için inceledik.

118

Wave Editörleri

PC üzerinde ses datalarınızı kapsamlı bir biçimde işlemek için yararlanabileceğiniz altı Wave editörünü sizler için inceledik.

Üçüncü gözünüz: Connectix Quick Cam

Biltur firması tarafından satışı yapılan Quick Cam, PC'lerde yeni yeni gözükmeye başlayan ufak kamera modasına gerek görünüşü gerekse de ufaklığı ile ayrı bir boyut getiriyor. Kendi kadar hoş kutusu içinde kamera dışında kauçuk kamera ayağı, bağlantı kabloları, kullanım kılavuzu ve kurulum disketleri bulunuyor. Kamera bilgisayara ParAllel Portdan bağlanıyor ve elektriği de klavye Portundan alıyor. Hem normal hem de PS/2 portu için bağlantı elemanı bulunuyor. Sabit ve hareketli görüntü yakalayabilen kamera bunun için bir görüntü yakalama kartına da ihtiyaç duymuyor. Yazılımı ile sabit görüntüleri BMP, TIFF, ve JPEG, hareketli görüntüleri ise standart AVI yada Connectix VIDEC teknolojisi ile sıkıştırılmış olarak saklayabiliyor. Renkli CCD'nin çözünürlüğü 640*800 piksele renk olarak da 24 bit True Color'a kadar çıkabiliyor. Otomatik olarak parlaklık ve Hue kontrolleri var. Siyah beyaz ve kırmızı mavi seviyeleri ile Saturation kontrollerinde de yazılımsal olarak tam kontrol sağlanıyor. Kamera ayağının esnekliği sayesinde yönlendirme de oldukça kolaylaşıyor. Yine yazılımsal olarak ayarlanabilir otomatik ekran yakalama özelliği ile Web sayfalarındaki resimlerin güncellenmesi otomatik olarak yapılabiliyor. Hareketli görüntü alımında ise 16 bit renkte ve 160*120 çözünürlükte 24 fps, 320*240 çözünürlükte ise 15 fps'ye kadar yakalama oranına çıkabiliyor. Sıkıştırılmış olarak 160*120 çözünürlükte 10 saniyelik bir görüntü ise ortalama 1.5-2 Mb yer kaplıyor. Internet üzerinden video konferans için kullanılabilmenin yanında diğer Capture programları ile bir kamera yerine de geçiyor. Makul fiyatı ile de bilgisayarınıza görüntüyü çok ucuza getirmiş oluyor. Çalışmak için istediği minimum konfigurasyon: 486dx2-66 işlemci veya üstü, Windows 3.1 için 8 Mb, 95 için 12 Mb hafıza, 2 Mb sabit disk yeri ve ses kaydedebilmek için de bir ses kartı.

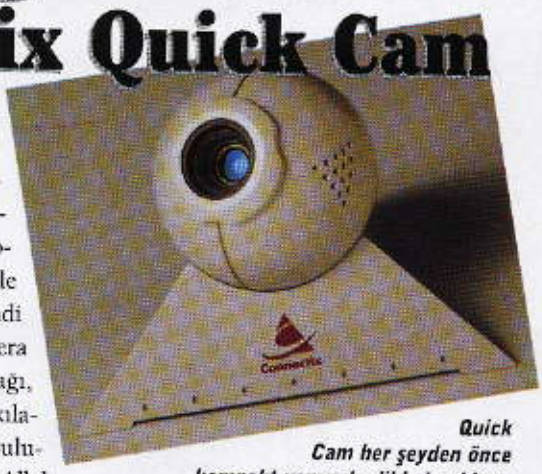

Quick Cam her şeyden önce kompakt yapısıyla dikkat çekiyor.

Bilgi İçin:Biltur
Tel: (0212) 296 02 19
Faks: (0212) 224 11 55
Fiyat: 299$

Fujitsu ScanPartner 600C

Fujitsu'nun yeni tarayıcısı olan ScanPartner 600C Kets firması tarafından piyasaya sürülüyor. A4 boyutlarındaki bu model renkli olarak 16.7 milyon renk, siyah beyaz olarak da 256 gri tonla tarama yapabiliyor. Bilgisayara SCSI-II arabirimi ile bağlanıyor. 600*1200 optik çözünürlüğe sahip olmasından dolayı da yüksek kalitede taramalar yapılabiliyor. Farklı olarak üzerinde yer alan 50 adetlik kağıt besleme kapasitesine sahip üni-

Elli kağıt kapasitesine sahip otomatik besleyici ile toplu taramalar çok hızlı yapılabiliyor.

te ile otomatik olarak tarama yapmak da mümkün. Bu özelliği ile özellikle profesyonel arşivciliğin ve reklam ajanslarının ön planda olduğu birçok alanda kullanılmaya çok uygun bir hal alıyor. Tek geçişte tarama yapan tarayıcı dakikada 15 sayfayı da yüksek kalitede tarayabiliyor. Uzun ömürlü soğuk katod ışığı ile 600 dpi çözünürlüğe kadar tek geçişte CCD tarama yapıyor. Bu da optik karakter tanıma için yeterli çözünürlüğü sağlıyor. Tarama işlemleri ile çok fazla uğraşıyorsanız ve bu işle çok fazla zaman kaybettiğinize inanıyorsanız dikkate almanız gereken yüksek performanslı profesyonel bir tarayıcı.

Bilgi İçin: Kets
Tel: (212) 232 5666 PBX
Faks: (212) 240 1828
Web: http://www.kets.com
Fiyat:2.250 $

X-MEGA Polarize TV ve Monitör Filtresi

Morötesi ışınlara ve radyasyona karşı oldukça iyi bir koruma sağlayan filtreleri Türkiye'ye Metsan Bilgisayar firması getirip satmakta. Marmara Üniversitesi Kimya Bölümü, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi ile İTÜ Fizik Bölümü tarafından onay almış olan polarize filtreler, morötesi ışınlarını %100 engellerken radyasyonu da büyük ölçüde önlüyor. Bunu yanında karlanmayı azaltarak görüntüyü netleştirme, parlayan renkleri matlaştırarak göz yuvarı ağrılarını önleme gibi özellikler de içeriyor. Ayrıca statik elektriği de üzerine çekerek, çeşitli cilt rahatsızlıkları gibi hastalıkları da önlemekte. Çift camdan oluşan filtre ekranı aynı zamanda çizilmelere karşı da daha dayanıklı. Film kaplama yerine kimyasal ışın önleyicilerin kullanıldığı filtre böylece çizildiği zaman özelliğini de kaybetmemiş oluyor. Ekran başında uzun saatler geçirmesi gereken kullanıcılar için oldukça yararlı olabilecek bir yan ürün.

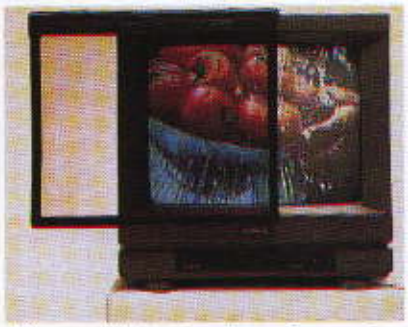

Filtre morötesi ışınlara karşı korunmada %100 başarı sağlıyor.

Bilgi İçin: Metsan Bilgisayar Pazarlama
Tel: (212) 260 6192 - 258 4967
Fiyat: 6.500.000 TL+KDV

TYAN Thaoe 2 ATX

Ufotek tarafından Türkiye'ye yeni getirilen ve satışa sunulan Tyan anakartlarının en üst modellerinden biri olan Thaoe 2 anakartı 82440 FX Intel Natoma Chipset'e sahip. Dual işlemci desteğinin yanında en büyük özelliği, 233, 266 ve 300 Mhz'lik Pentium II işlemcilerinin yanında Pentium Pro serisinin 150, 166, 180 ve 200 Mhz'lik işlemcilerini de destekliyor olması. Tamamen farklı işlemci yuvalarına sahip olan işlemciler için ayrıca bir de oldukça ucuz dönüştürücü CPU kartı bulunuyor. Pentium Pro işlemci ancak bunun üzerine takıldıktan sonra Pentium II yuvasına yerleştirilebiliyor. Sistem veriyolu hızı olarak da 60 ve 66 Mhz'in dışında yine 25,30 ve 33 Mhz'lik PCI veriyolu hızlarını da desteklemekte. Hafıza 8 adetlik EDO, FPM, SDRAM, ECC, Parity hafıza uyumlu 72 Pinn'lik SIMM'ler ile 1 Gigabyte'a kadar yükselebiliyor. Slot olarak 5 adet PCI ve 3 adet de ISA bulunuyor. Ayrıca anakart üzerinde IrDA Infra Red Arabirim, PS/2 Fare, USB Port desteği ve LANdesk uyumlu güç kaynağı kontrolü de bulunuyor. Flash EPROM üzerindeki AMI BIOS, Ms-Dos, Windows 3.xx, 95, NT, Novell Netware, Solaris ve SCO Unix gibi işletim sistemleri ile de uyumlu. Anakart üzerindeki Slotlar ve işlemci yerleri gibi noktaların yerleşimi de oldukça başarılı tasarlanmış ve anakart üzerine takılan hiçbir parça diğeriyle kesişme durumuna gelmiyor. Performansına göre oldukça makul sayılabilecek fiyatı ile de Server'lar ve High-End iş istasyonlarında kullanılmak üzere dikkate alınması gereken bir anakart.

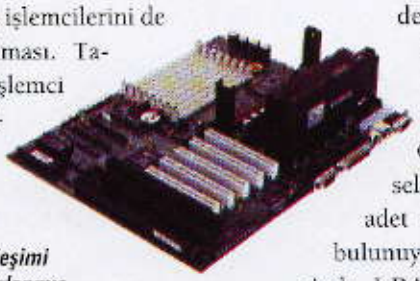

Tahoe 2 ATX anakartında bileşenlerin yerleşimi oldukça iyi tasarlanmış.

Bilgi İçin:Ufotek A.Ş.
Tel: (212) 274 5660
Faks: (212) 266 4639
Fiyat: Ana kart: 393 $ - CPU Kartı: 43 $

Modemler

Saniyede 300 bit'ten saniyede 56Kbps veri transferine... Analog telefon hatlarında yapılan bu hız yarışı artık bitmek üzere. Dijital ve analog hatların karışımı ile tek taraflı da olsa çok yüksek bir hıza erişildi ama...

Önce BBS'ler vardı. Bir bilgisayar, bir modem ve bir BBS programı: Sanal dünyada bir buluşma noktası. Modemi olan bilgisayar sahipleri terminal programları ile BBS'lere bağlanıp dosya alışverişi yapıyorlar veya mesajlaşıyorlardı. O zamanlar sanal dünya çok dardı ve tek dert modemlere yazılan "init string"lerdi.

Daha sonra sanal dünya genişledi. Hem de bir anda ve çok fazla genişledi. Internet birdenbire evlere girdi. Belki yavaştı ve fazla abartılmıştı, ama herkes Internet'i biliyordu. Bir anda sorunlar da değişti. Sürat önem kazandı. Modem markalarının sayısı arttı. "Init string" yerine Windows 95'in modemi doğru tanıması ve tam performansta çalıştırması sorun oldu.

Modemler hakkında çok fazla yazıldı. Ama yine de en popüler ve en çok soru sorulan konu olma özelliğini de sürdürüyor. Biz de bu yüzden en son geçen Aralık ayında yaptığımız testi bir daha yaptık ve sonuçları sizlere modem almadan önce bir kaynak olarak kullanabilmeniz amacıyla sunuyoruz.

Nelere dikkat edilmeli?

Her modemin kendiyle aynı markada başka bir modemle en sağlıklı haberleşmeyi yapabildiği kesin. Bu yüzden de testimizde her modemden ikişer tane kullandık. Ancak dikkat etmeniz gereken, eğer modemi Internet için kullanacaksanız servis sağlayıcınızın kullandığı marka. Biz sizler için bir araştırma yaptık ve büyük bir çoğunluğunun aynı markayı kullandığını tesbit ettik. Sonuçlarını yayınlamadığımız ve rasgele seçtiğimiz birkaç modemle yaptığımız testte de gördük ki, bahsettiğimiz modem hemen hemen tüm markalarla aynı hızda ve sorunsuz bağlantı kurabiliyor. Bu yüzden korkmamıza gerek yok, ancak yine de önce araştırmakta fayda var. Bunun dışında hız, protokol, ses özelliği gibi sorunlar var ki, her birini aşağıda tek tek açıkladık. Sizlere kolaylık olması açısından en altlara yorumlarımızı da eklemeyi ihmal etmedik.

Bağlantı Hızı

Çok yanılgıya sebep olan konulardan biri de bağlantı hızı. Özel bir AT komutu aracılığı ile bağlantı sağlandıktan sonra ekranda görüntülenecek hızın çeşidi belirlenebilir. Bu hız ya modem ile bağlı olduğu bilgisayar arasındaki hızdır ya da modemin karşıdaki modeme bağlantı hızıdır. 115200 baud gibi bir hızla herkes mutlaka karşılaşmıştır. Ancak bugün kullandığımız analog hatlarda 33,600 bps hızın üzeri mümkün değildir. (En azından iki taraflı olarak.) Ulaşıldığı sanılan daha yüksek hızlar aslın-

da modem ile bilgisayar arasındaki hızlardır.

56 Kbps

Son zamanlarda bu hızda olduğu söylenen birçok modem piyasaya sürüldü. Ancak söylenmeyen bazı gerçekler de var. Malesef testimize gönderilen modemler arasında da bir tek Harmony'nin 56K Flies modelinde bu bilgiyi bulabildik. 56K hızına ulaşabilmek için öncelikle bir host side (server) modemin aranması gerekiyor. Ikisi de "client" olan modemler en fazla 33,600 bps hızında birbirleriyle bağlanabilirler. 56K için server modemine sahip olan tarafın ayrıca bir de dijital hatta ihtiyacı var. Band genişliğini yeterli tutmanın tek yolu bu. Bize ulaşan son haberlere göre Türkiye'de de bazı servis sağlayıcılar bu sistemin testlerine başlamış durumda. Ancak bize göre yine de 56Kbps modemler için henüz erken. **Chip Test Merkezi:** Biraz daha beklemekte fayda var.

Hata Düzeltme Protokolleri

Her iki taraf da gelen paket ile ilgili bazı matematiksel işlemler yaparak buldukları değerleri karşılaştırırlar. (Bayt bayt, yani bazı onaltılık rakamlar olarak geldikleri için matematiksel işlemler yapmak o kadar da zor değil.) Eğer karşılıklı iki değer birbirini tutmuyorsa alıcı taraf gönderen tarafa son paketi bir daha göndermesi için istekte bulunur. Bu işlem sırasında kullanılan algoritmalar önemlidir ve bazı protokoller geri istekte bulunmadan hatayı düzeltebilecek kapasitededirler. Özellikle uzak mesafe haberleşmelerinde bu geriye dönüşsüz hata düzeltme çok önemlidir. Bazı hallerde belirli oranlarda kayıplara razı olunabilen bu gibi haberleşmelere örnek olarak dünya ile uydular arası haberleşmeleri verebiliriz.

MNP 1-4 arası ve V.42 modem haberleşmesinde en popüler olan hata düzeltme protokolleridir. Özellikle "beyaz gürültü" denilen hat paraziti-

Harici Modemlerin Ön Panellerindeki Göstergelerin Anlamları

TD: (Transmit Data) Modemden veri paketi yollandığı zaman yanar.
RD: (Receive Data) Modeme veri paketi geldiği zaman yanar.
DTR: (Data Terminal Ready) Bilgisayarın (veya verileri modeme yollayan cihazın) hazır olduğunu belirtir.
CTS: (Clear To Send) Bu modemin bilgisayara yolladığı bir sinyaldir. Tamponunun boşaldığını, bilgisayarın yeni veri paketini yollayabileceğini belirtmek içindir.
RTS: (Request To Send) Bilgisayar modeme veri göndermek istediği zaman bu led yanar.
DCD: (Data Carrier Detect) Karşıdaki modemle bağlantı kurulduğunda yanar ve veri transferi için hazır olunduğu anlamına gelir.
OH: (Off Hook) Telefonun modem tarafından açıldığını belirtir.
AA: (Auto-Answer) Otomatik cevaplama modunun aktif olduğunu gösterir.
LL: (Leased Line) Modemin leased line modunda çalıştığını gösterir.
MR: (Modem Ready) Modemin veri iletişimine hazır olduğunu belirten led'dir.
DTE: (Data Terminal Equipment) Veriyi modeme gönderen cihaza verilen addır. Örneğin modemli bir bilgisayarda, bilgisayar DTE'dir.
DCE: (Data Communication Equipment) Veriyi karşı tarafa yollayan cihazdır. Her modem bir DCE'dir.

nin olduğu şebekelerde sağlıklı iletişimi sağlarlar. İletişimin sağlıksız olmasının sebepleri arasında manyetik alanlar, uzun mesafeli hatlar veya nemli, zarar görmüş hatları sayabiliriz. MNP, Micronom Networking Protocol kelimelerinin baş harflerinden oluşmuştur ve hatayı tesbit ve düzeltmeye yönelik bir protokoldür.

V.42 ise ITU-T tarafından belirlenmiş uluslararası bir standarttır. Gürültüsüz hatlarda MNP 4 ve V.42 protokolleri aynı performansı sergilerken, gürültülü hatlarda V.42 daha yüksek bir başarı gösteriyor.

Chip Test Merkezi: Seçiminiz sırasında her iki protokolü de destekleyenleri öncelikli tutun. Her iki protokol de oldukça popüler.

Veri Sıkıştırma Protokolleri

Her ne kadar veri iletişimi sırasında çoğunlukla sıkıştırılmış dosyalar kullanılsa da bazı durumlarda saf dosyaların transferi gerekiyor ve bu durumda modemlerin sıkıştırma protokolleri devreye giriyor. İki tane ana protokol var ve temelde işleyiş mantıkları aynı. MNP5 ilk geliştirilen veri sıkıştırma protokolü ve sıkıştırma oranı 2:1.

V.42bis ise daha yeni bir protokol ve 3:1 oranında, bazı hallerde ise 4:1 oranında sıkıştırma oranı sağlayabiliyor.

Chip Test Merkezi: Alacağınız modemin muhakkak veri sıkıştırma özelliği olsun.

Veri Akışı Kontrolü (Flow Control)

Akış kontrolü modem ile bilgisayar arasında veri alışverişi sırasında kullanılan bir tekniktir. Modemin veri depolama için sınırlı bir tampon belleği olduğu için haberleşme sırasında sürekli ve düzenli bir şekilde bu belleğin tazelenmesi gerekir. Gönderilen veri paketinden sonra hemen yenisi bilgisayar tarafından gönderilmelidir. Aynı şekilde henüz tampon bellek boşalmadıysa da boşalana kadar bilgisayar bekletilmelidir. Donanımsal ve yazılımsal olarak bu halledilebilir. Ancak her iki tarafta da aynı yöntem seçilmelidir. Donanımsal olduğu zaman RTS/CTS veri uçları kullanılır ve haberleşme bu uçlar ile yapılır. Yazılımsal olduğu zaman ise XON/XOFF adı verilen iki özel karakter kullanılır. Bu karakterler normal verilere eklenerek yollanırlar ve bilgisayardan modeme geldikleri zaman yolculukları bitmiş olur. Eğer bu karakterler karşı taraftaki modeme yollanırlarsa oradaki veri akışını etkileyeceklerinden modemi geçmemeleri sağlanır. (Bazı durumlara bu bilinçli olarak da yapılabilir.)

TEST EDİLEN MODEMLER

Adalink 336C

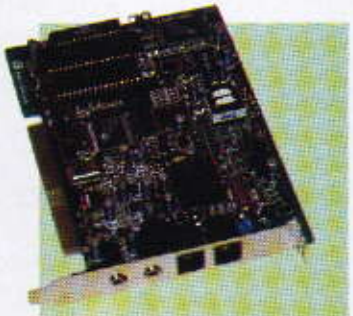

Bilgi İçin: Adam Elektronik Ltd. Şti.
Tel: (0 216) 316 34 33
Faks: (0 216) 412 71 57
Son Kullanıcı Fiyatı: 72 $

Tek yerli modem üreticisi olan Adam Elektronik'in göndermiş olduğu bu modemde Cirrus Logic firmasının chipleri kullanılmış. Dahili modemin arkasında mikrofon ve hoparlör çıkışları bulunuyor. Voice özelliği sayesinde modemi ellerinizi kullanmadığınız bir telefon olarak da kullanabiliyorsunuz. PnP özelliğine de sahip olan bu modelin üzerindeki jumper serisi kullanılarak istenilen com Port'a ayarı yapılabiliyor. 33600 bps'e kadar veri iletişim hızına sahip olan bu modemin faks için maksimum hızı ise 14400 bps. Class-1 uyumlu tüm faks programlarıyla çalışabileceği de kullanım kitapçığında belirtilmiş. 15 gün bedava MagNet üzerinden Internet erişimi ile gelen kutudan ayrıca Cheyenne Communications'ın Bitware yazılımı ve Windows 95 sürücüleri çıktı. Kullanım kılavuzu da Türkçe ve içinde detaylı olarak AT komutları ve S yazmaçlarının açıklamaları bulunuyor.

Boca GMSVDINTLI

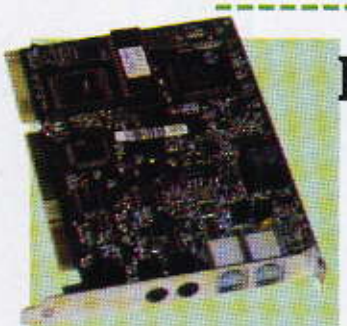

Bilgi İçin: Karma Donanım Yazılım San. ve Tic. A.Ş.
Telefon: (0 212) 233 30 30
Faks: (0 212) 296 18 29
Son Kullanıcı Fiyatı: 118 $

Oldukça büyük bir kutu içerisinde gelen bu dahili modemin üzerindeki chip Rockwell'e ait. Arka tarafında hoparlör ve mikrofon çıkışları bulunuyor. Kutudan çıkan ara kablo ile modemi ses kartına bağlamak da mümkün. Kutu içinden bir hızlı kurulum kılavuzu ve bir tane de oldukça detaylı hazırlanmış kullanım kılavuzu çıkıyor. Bir cd içerisinde de iletişim programları paketi kullanıcıya sunulmuş. Plug&play özelliği bulunan modemin jumper'lar aracılığıyla istenilen seri Port'a atanması da mümkün. Svd özelliği sayesinde karşı tarafa aynı anda ses ve veri iletmek mümkün. V.80 protokolü ile video konferansa hazır. Full duplex, yankıyı önleyici özelliği sayesinde sesli görüşmeler daha sağlıklı yapılabiliyor.

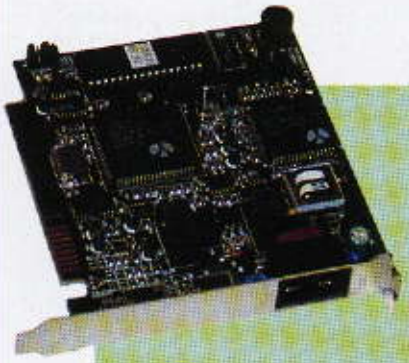

Bullet PC336RXV

Bullet'in bu modelinde Rockwell'in chipleri kullanılmış. Voice özelliği var ve üzerindeki jumper'lar aracılığı ile istenen seri porta yerleştirilmesi mümkün. Kutudan modemle beraber, telefon kablosu, kullanım kitapçığı, sürücü disketi ve Bitware yazılımı çıkıyor. 33600bps hızında veri, 14400bps hızında faks aktarımı yapabiliyor. Class 1 ve Class 2 faks standartlarını destekliyor. MNP 5 ve V.42 bis veri sıkıştırma ve MNP 2-4, V.42 hata düzeltme protokollerini destekliyor. Modemin içine dahili test programları yerleştirilmiş ve bu programlar aracılığı ile modemin kendi kendini test etmesi mümkün oluyor.

Bilgi İçin: Turcom İletişim Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Telefon: (0 212) 257 62 38
Faks: (0 212) 257 71 25
Son Kullanıcı Fiyatı: 124 $

Bilgi İçin: Sürat Bilgisayar Yazılım Donanım
Telefon: (0 216) 342 94 96
Faks: (0 216) 334 56 88
Son Kullanıcı Fiyatı: 100 $

Bullet E336RXV

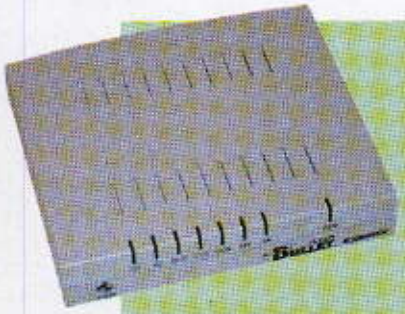

Testimize katılan harici modemlerden olan Bullet'in bu modelinde açma düğmesi arka tarafta bulunuyor. Arka tarafta ayrıca mikrofon ve hoparlör girişleri de bulunuyor. Ön panelde ise modemin durumunu gösteren ledler yer alıyor. Kutunun içinden standart aksesuarlar çıkıyor; ancak seri kablonun bir tarafına her iki seri Port'a da uyacak uçların konmuş olması dikkat çekiyor. 33600bps hızında veri transferi, V.42bis ve MNP5 veri sıkıştırma protokollerini destekleyen bu model faks alışverişini de 14400bps hızında yapabiliyor. Group 3 uyumlu ve Bitware'in faks ve veri iletişim programları ile beraber geliyor. Kutu ile beraber gelen kullanım kılavuzu AT komutları ve S-yazmaçları konusunda oldukça detaylı hazırlanmış.Teknik detaylara da oldukça geniş şekilde yer verilmiş.

Bilgi İçin: Turcom İletişim Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Telefon: (0 212) 257 62 38
Faks : (0 212) 257 71 25
Son Kullanıcı Fiyatı: 144 $

Bilgi İçin: Sürat Bilgisayar Yazılım Donanım
Telefon: (0 216) 342 94 96
Faks : (0 216) 334 56 88
Son Kullanıcı Fiyatı: 110 $

Bullet 100E 28800BPS

Testimize katılan bu harici modemin dış görünüşü diğerlerine göre çok farklı. E-Tech firmasının ürettiği, modemden çok bir cd sürücüye benzeyen bu modemin üzerinde bir lcd görüntü paneli bulunuyor. Bu panelde sinyalin kalitesini, modemin ayarlarını ve bağlantı ayarlarını görmek mümkün. Hemen ekranın altında bulunan tuşlar ile çok detaylı bir menü içinde gezmek mümkün. Dahili olarak 16 bit bir işlemcinin kullanıldığı bu modemin rom'u Flash-Rom olduğundan ilerideki olası güncellemeler rahatlıkla evde yapılabilir. 28800bps maksimum veri transfer hızı ve 14400bps maksimum faks hızına sahip. Kiralık hat desteği de olan bu modemin yanında Delrina'nın dört programlık bir paketi çıkıyor. Asenkron ve senkron haberleşme yapabiliyor. Group 3 faks alma ve gönderme fonksiyonlarını sağlayabiliyor. Açma düğmesi kutunun arka tarafında bulunuyor. Kutunun içinden bir adatör, bir de telefon kablosu çıktı. Ancak harici modemler için bir zorunluluk olan seri kablo kutudan çıkmadı.

Bilgi İçin: Turcom İletişim Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Telefon: (0 212) 257 62 38
Faks : (0 212) 257 71 25
Son Kullanıcı Fiyatı: 387 $

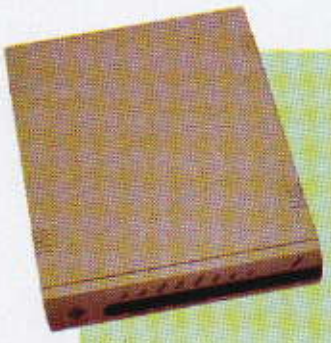

Bilgi İçin: Turcom İletişim Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Telefon: (0 212) 257 62 38
Faks: (0 212) 257 71 25
Son Kullanıcı Fiyatı: 119 $

Bullet E288MX

Bu harici modemin kutusu ilk açıldığında bol aksesuar dikkat çekiyor. Standart kablo ve ekipmanların yanında modemin dik durmasını sağlayan bacaklar, duvara girebilecek üç bacaklı telefon fişi ve özellikle de seri kablosu dikkati çekiyor. Seri kablonun bir tarafı hem 9 hem de 25 pinlik olduğundan herhangi bir boş port bağlantı için kullanılabiliyor. Açma düğmesi arka panelde bulunurken ön panelde modemin durumunun anlaşılabileceği gösterge ledleri yer alıyor. Kutudan yazılım olarak Delrina'nın dört ayrı programının yer aldığı bir paket çıkıyor. Bu modelde kutunun içini açıktan sonra hemen görülen jumper'lar sayesinde modemi "dial-up" modemden "leased-line" modeme çevirmek mümkün. Hem arayan hem de cevap veren "leased-line" modem olarak kullanmak mümkün.

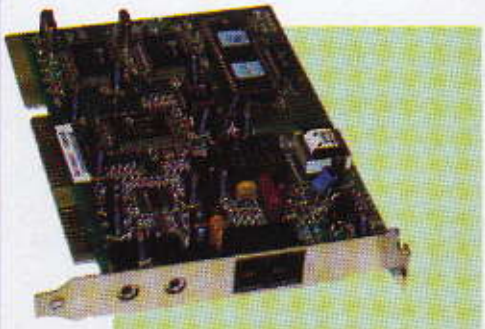

Bilgi İçin: Çetinkaya Ltd. Şti.
Telefon: (232) 484 54 16
Faks: (232) 489 69 54
Son Kullanıcı Fiyatı: 81 $

SmartLink 33.6Kbps 3334BDV

Davicom firmasının chiplerinin kullanıldığı bu modemlerde en yüksek hız çift taraflı olarak 33600bps. Faks iletişimini ise 14400bps hızında gerçekleştiriyor. Plug&Play olan bu dahili modemi istenilen seri Port'a ayarlayabilmek için kutudan çıkan disketlerden ayar programını kurmak gerekiyor. Bu program aracılığıyla kart istenilen com port ve kesmeye atanabiliyor. Disketlerden Windows 95, Windows NT sürücüleri de çıkıyor. Türkçe kullanma kılavuzunun yanında kutudan ayrıca bir mikrofon, ses kartına bağlantı kablosu, iki uçlu telefon kablosu ve Bitware yazılımları çıkıyor. Donanımsal olarak ses, veri ve faks ayrımı yapabilen bu modem yazılım yardımıyla telesekreter görevi görebiliyor. Henüz telefon santrallerimizin hizmete sokmadığı "CallerID" adı verilen arayan numaranın aboneye gönderilmesi özelliğini destekleyen bu modelin arka tarafında hoparlör ve mikrofon bağlayabilmek için gerekli bağlantı yerleri bulunuyor. Bu modem bağlantı sırasında hattın kalitesine göre hızını arttırıp azaltabiliyor.

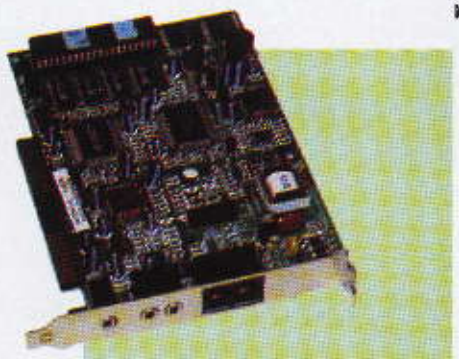

Bilgi İçin: Çetinkaya Ltd. Şti.
Telefon: (232) 484 54 16
Faks: (232) 489 69 54
Son Kullanıcı Fiyatı: 182 $

SmartLink 56Kbps 5634BT/BTV

Smartlink'in bu modeminde 56Kbps hızı için Texas Instruments'in chipleri ve yine Texas Instruments'e ait olan X2 teknolojisi kullanılmış. Flash-Rom'a sahip bir modem olan bu model ile karşı tarafta da aynı teknolojiyi kullanan bir host-modem olması durumunda 56000bps'te dosya almak mümkün olabiliyor. 33600bps ile 2400bps arasındaki tüm veri iletim hızlarını destekliyor. Faks alışverişi için ise maksimum hızı 14400bps. Kart üzerinde bulunan jumper'ları kullanarak modemi Plug&Play olarak veya herhangi bir seri Port'a yerleştirerek kullanmak mümkün.

Kutu içinden Türkçe hazırlanmış kullanma kılavuzunun yanı sıra bir adet mikrofon, Bitware yazılımları, telefon ile modem arasına bağlanan kablo ve ses kartına bağlantı yapmayı sağlayan kablo çıkıyor. BT ile BTV arasındaki fark BTV modellerinde arka panelde mikrofon, hoparlör ve line-in girişlerinin bulunması. Gelen çağrının donanımsal olarak ses, veri veya faks olarak ayrılması da bu modemin özelliklerinden.

Bilgi İçin: Çetinkaya Ltd. Şti.
Telefon: (232) 484 54 16
Faks: (232) 489 69 54
Son Kullanıcı Fiyatı: 105 $

SmartLink 3334DV

Smartlink'in harici 33600bps'lik bu modelinde ses özelliği bulunuyor. Açma düğmesi arkada bulunurken ses özelliğini kullanabilmenizi sağlayan mikrofon ve hoparlör girişleri modemin yan tarafında bulunuyor. Kutudan çıkan bir ara kablo ile ses kartına bağlantı yapmak mümkün. Kutudan iki tarafı da 25 pin olan bir adet seri kablo çıkıyor. Tüm hata düzeltme ve veri sıkıştırma protokollerini destekleyen bu modem ile 14400bps hızında faks alışverişi yapmak mümkün. Ayrıca yine kutudan çıkan Bitware yazılımı ile modemin telesekreter özelliği kullanılabiliyor. SmartLink'in bu modelinde bulunan dahili mikrofon ve hoparlörü kullanarak herhangi bir harici bağlantıya gerek duymadan telefon görüşmesi yapılabiliyor. Full dupleks özelliği bulunduğu için telefon görüşmesinin kalitesi oldukça yüksek oluyor. 999 adete kadar mesaj kutusu desteği bulunan bu modeli telesekreter olarak da kullanmak mümkün.

SmartLink 56Kbps 5634BR/BRS

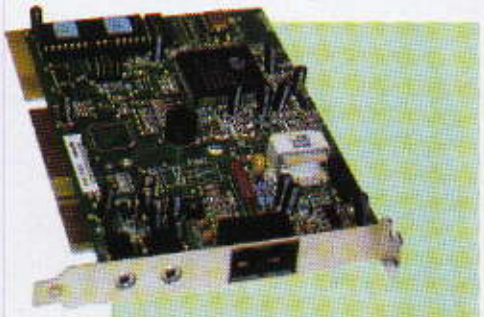

Bilgi İçin: Çetinkaya Ltd. Şti.
Telefon: (232) 484 54 16
Faks: (232) 489 69 54
Son Kullanıcı Fiyatı: 182 $

Smartlink'in bu modelini üzerindeki jumper sırası ile hem Plug&Play olarak hem de istenilen seri Port'a ayarlayarak kullanmak mümkün. BR modeli ile BRS modeli arasındaki fark BRS modelinde hoparlör ve mikrofon çıkışlarının bulunması. Rockwell'in chipi kullanılarak K56-Flex teknolojisi ile 56kbps hızına kadar destek veren bu modemin yanında bir adet mikrofon, telefon ile modem arasına bağlanan kablo, ses kartı ile bağlantıyı sağlayan kablo ve Bitware yazılımı geliyor. Kutu içinde bir de Türkçe kullanma kılavuzu bulunuyor. 14400 bps hızında faks alışverişi yapabileceğiniz bu modelin ses için full-duplex özelliği bulunuyor. VRM olarak bilinen ve tüm video konferans sistemleri ile uyumluluk manasına gelen "Video Ready Modem" özelliği de var. Üzerindeki Flash-Rom ile ileride çıkacak yeni yazılımları doğrudan modeme yazmak mümkün olabiliyor. Paketin içinden ayrıca ISPRO'dan 30 gün 30 saat ücretsiz Internet bağlantısı çıkıyor.

SmartLink 2834BAV

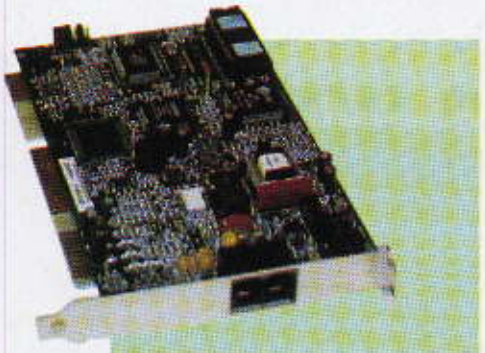

Bilgi İçin: Çetinkaya Ltd. Şti.
Telefon: (232) 484 54 16
Faks: (232) 489 69 54
Son Kullanıcı Fiyatı: 89 $

Üzerinde AT&T'nin chipi bulunan bu modem 33600 hızında çalışıyor. Elimize ulaşan modelde ses için çıkış bulunmamasına rağmen kutudan ses kartına bağlantı kablosu çıktı. Yine girişi olmamasına rağmen kutudan bir adet yaka mikrofonu çıktı. MNP 2-4 ve V.42 hata düzeltme protokollerini destekleyen ve MNP 5 ile V.42bis standartlarında veri sıkıştırabilen bu modemin faks alışveriş hızı 14400bps. Plug&Play özelliği bulunmuyor ve istenilen seri Port'a jumper ayarı yaparak yerleştirilebiliyor. Kullanım kılavuzu doyurucu nitelikte. Ayrıca kutudan bir adet telefon kablosu çıkıyor. SmartLink'in bu modeli yaptığımız hız testlerinde hem alış modunda hem de veriş modunda oldukça iyi bir performans gösterdi. Ayrıca santral üzerinden çıkış yapmamıza rağmen, Internet servis sağlayıcımıza mümkün olan en yüksek hızda bağlantı sağlayabildik. Modem kartının üzerinde bulunan Jumper serisi kartın en arka tarafında olduğu için, modemin istenilen Seri Port'a atanması da çok kolay oluyor. Jumper ayarları modemin üzerinde belirtildiği için, kullanma klavuzuna ihtiyaç duyulmadan istenilen ayar yapılabiliyor.

Bilgi İçin: Çetinkaya Ltd. Şti.
Telefon: (232) 484 54 16
Faks: (232) 489 69 54
Son Kullanıcı Fiyatı: 99 $

SmartLink 2834A

Smartlink'in bu harici modemi 28800bps hızında veri iletişimi yapabilirken 14400bps hızında faks alışverişi yapabiliyor. Açma kapama düğmesi arkada bulunan bu modemle beraber bir seri kablo, bir adet telefon kablosu, ses kartına bağlantıyı sağlayan oldukça kısa bir kablo, Bitware yazılımı, kullanma kılavuzu ve adaptörü geliyor. Modemin üzerinde bulunan ledler sayesinde modemin o anki durumunu görmek mümkün oluyor. Asenkron bir modem olmasına rağmen içine üç adet de senkron haberleşme modu dahil edilmiş. Class 1 uyumlu faks özelliğinin yanında Group 3 faks makinaları veya faks modemlerle de haberleşebiliyor. Oldukça güzel bir görünüme sahip olan bu modelin üzerinde bulunan ledler sayesinde modemin ve hattın durumunu takip etmek mümkün. Kitapçığı da komutları açıklaması açısından oldukça doyurucu.

Bilgi İçin: Çetinkaya Ltd. Şti.
Telefon: (232) 484 54 16
Faks: (232) 489 69 54
Son Kullanıcı Fiyatı: 199 $

SmartLink 5634RS

Smartlink'in harici bir modeli olan bu modemin de hızı Rockwell'in K56Flex teknolojisi ile 56Kbps olarak üretilmiş. Açma düğmesi arka panelde bulunuyor. Üst tarafta bulunan led göstergeler modemin o anki durumunu gösteriyor. Dahili hoparlör ve mikrofonu bulunmasına rağmen sağ tarafta mikrofon ve hoparlör için çıkışlar bulunuyor. Bu modem de diğer Smartlink modelleri gibi hattın durumuna göre hızını arttırıp azaltabiliyor. Eğer hatta çok gürültü varsa daha sağlıklı bir veri iletişimi yapabilmek için hızını düşürebiliyor. Hattın gürültüsü azaldığı anda da tekrar hızını arttırarak hızlı veri iletişimine geri dönebiliyor. Yazılımın yardımıyla 999 adet mesaj kutusunu kontrol edebiliyor ve bir telefon santrali gibi kullanılabiliyor. Faks alıp tekrar gönderebiliyor. Hatta gelen faksları çağrı cihazına mesaj yollayarak haber verebiliyor. Üzerinde bulunan dahili mikrofon ve hoparlörü sayesinde ve modemin full dupleks özelliğini kullanarak elleri kullanmadan telefon görüşmesi yapmak mümkün oluyor.

Bilgi İçin: Ufotek A.Ş.
Telefon: (0 212) 274 56 60
Faks: (0 212) 296 18 29
Son Kullanıcı Fiyatı: 68 $

Datron Powerlink 33600

Bu modemin üzerinde de ilk olarak dikkati Rockwell'in chipleri çekiyor. Ses özelliği var ve üzerindeki jumper'lar aracılığı ile Plug&Play veya istenilen seri Port'ta kullanmak mümkün. Kartın arka tarafında mikrofon ve hoparlör girişleri mevcut. Bu girişlere kutudan çıkan kulaklık ve mikrofonun beraber olduğu operatör kulaklığını takarak modemi ellerin kullanılmadığı bir telefon şeklinde kullanmak mümkün. Kutusunun üzerinde Türkçe yazması ve kutunun arka tarafının detaylı bilgilerle dolu olması bu modeme puan kazandırıyor. Datron'un bu modeli ayrıca DSVD şeklinde kısaltılan ve eşzamanlı ses ve veri transferi anlamına gelen bir özellik sunuyor. Bu özellik sayesinde karşı tarafla konuşurken aynı zamanda arka planda dosya transferi yapılabiliyor. Ancak DSVD bağlantısı yapılabilmesi için modemin bilgisayara bağlantı hızının 38400 bps'den fazla olması gerekiyor. Flash-Rom'a sahip modemin kitapçığı da oldukça detaylı hazırlanmış. Bitware'in programı ve telefon kablosu da kutuyla gelen aksesuarlardan.

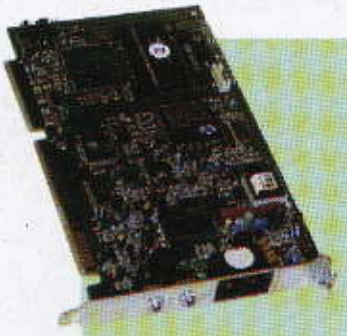

Harmony 33600 Faxmodem

Bu dahili modemin üzerinde de Rockwell'in chipleri kullanılmış ve en yüksek veri transfer hızı 33600bps. Tüm hata düzeltme ve veri sıkıştırma protokollerini destekliyor. Ses özelliği var ve kutunun içinden çıkan Quicklink programı ile modemin telesekreter özelliğini kullanmak mümkün oluyor. Plug&Play olarak kullanılabildiği gibi eğer istenirse jumper'lar aracılığı ile ayarlanarak herhangi bir seri Port üzerinden de kullanılabiliyor. SVD özelliği ile eşzamanlı olarak veri ve ses transferi yapmak mümkün oluyor. Yani arka planda veri transferi yapılırken ön planda konuşulabiliyor. Ancak SVD özelliği için DTE hızının 38400 bps DCE hızının aynı veya daha yüksek bir değere ayarlanması gerekiyor. Harmony'nin kutusundan telefon kablosu ve Aol için bedave bağlantı disketi çıkıyor. Windows 95 sürücüleri de bir disket içinde kutuya konmuş.

Bilgi İçin: Ofis Bilgisayar
Telefon: (0 212) 288 74 90
Faks: (0 212) 274 00 92
Son Kullanıcı Fiyatı: 79 $

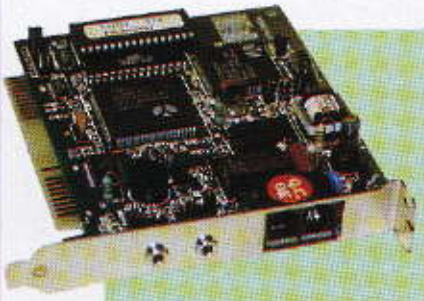

SpeedCom+VI3314 33600

SpeedCom+'ın dahili bu modemi üzerinde Rockwell'in chipleri göze çarpıyor. Ses özelliği bulunan modemin arka tarafında hoparlör çıkışı ve mikrofon girişi bulunuyor. Üzerindeki jumper'lar aracılığıyla istenilen seri Port'a yerleştirilebilen modemin kutusundan telefon kablosu ve bir adet de kullanma kılavuzu çıkıyor. Kılavuzda hemen hemen tüm AT komutları ve S-yazmaçları açıklamaları ile beraber yer alıyor. Ancak kılavuz 28800bps modemler için hazırlanmış ve açıklamalar da oldukça kısa tutulmuş. Group 3 faks standartını destekleyen bu modelin yanında gelen yazılımlar aracılığı ile WYSIWYG (ekranda görülenin kağıtta aynı şekilde çıkması) fakslar hazırlamak mümkün oluyor. Hayes AT komut setinin genişletilmiş bir şekli olan dili sayesinde modemi istenilen şekilde ayarlamak mümkün oluyor. Ayrıca bağlantı sırasında telefon hattındaki parazite göre bağlantı hızını arttırıp azaltabiliyor. Testler sırasında özellikle sabit karakterli dosya transferi sırasında oldukça iyi performans sergiledi.

Bilgi İçin: Intcom
İletişim (Turcom bünyesinde)
Telefon: (0 212) 287 29 16
Faks: (0 212) 257 80 50
Son Kullanıcı Fiyatı: 84 $

SpeedCom+ 3360bps Ext.

Harici olan bu modemin arka tarafında açma düğmesinin yanında mikrofon ve hoparlör çıkışları bulunuyor. Veri iletişiminde 33600bps hızına ulaşılabilirken faks alışverişi sırasında en fazla 14400bps hız olabiliyor. Kutudan çıkan kullanım kılavuzu detaylı olmaktan uzak. AT komutlarının ve S yazmaçlarının açıklamaları çok kısa olarak geçilmiş. Ancak seri kablonun bir ucunda hem 9 pin hem de 25 pinlik konnektörün bulunması sorunsuz kullanılabilmesini sağlayan bir sebep. Kutudan ayrıca Bitware'in programlarını kapsayan bir paket çıkıyor. Oldukça sade bir görünüme sahip olan harici modemin üzerindeki Led göstergeleri sayesinde o anda telefon hattıyla ilgili neler yaptığı görülebiliyor. Testlerimiz sırasında pek de yüksek bir performans gösteremeyen bu model, diğer harici modemler arasında pek de kötü bir yere sahip değil. Ses özelliği ve kutudan çıkan programlar sayesinde modemin telesekreter özelliğini kullanmak mümkün. Yine aynı özellikler sayesinde modemden ellerin kullanılmadığı bir telefon gibi faydalanılabiliyor.

Bilgi İçin: Intcom
İletişim (Turcom bünyesinde)
Telefon: (0 212) 287 29 16
Faks : (0 212) 257 80 50
Son Kullanıcı Fiyatı: 95 $

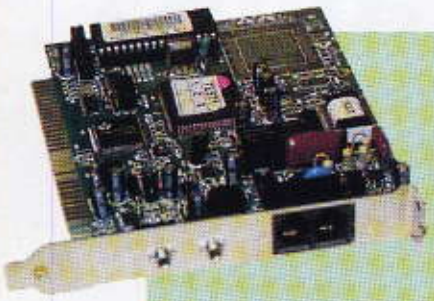

Bilgi İçin: Mascom
Telefon: (0 212) 212 13 66
Faks: (0 212) 213 10 66
Son Kullanıcı Fiyatı: 57 $

Sysgration 33600

Rockwell firmasının chiplerinin kullanıldığı bu 33600bps hızındaki modemin ses özelliği de var. Dahili olan bu modelle beraber bir adet telefon kablosu ve SuperVoice yazılımı geliyor. Eşzamanlı ses ve veri aktarımını mümkün kılan SVD özelliğine sahip olan modem ses modunda full duplex çalışabiliyor. Bu özelliği ve diğer ses özelliklerini kullanmanızı sağlayan SuperVoice yazılımı ile birlikte Windows95 sürücüleri de geliyor. Ayrıca bu modemle 14400bps'e kadar faks alışverişi yapmak da mümkün. Jumper ayarları modemin üzerinde belirtildiği için, kullanma klavuzuna ihtiyaç duyulmadan istenilen ayar yapılabiliyor. Testlerimiz sırasında pekde iyi performans sağlayamayan bu modelin arka tarafında bulunan hoparlör ve mikrofon girişleri sayesinde modemin ses özelliğini kullanarak telefonda görüşmek mümkün.

Bilgi İçin: Karma Donanım Yazılım San. ve Tic. A.Ş.
Telefon: (0 212) 233 30 30
Faks: (0 212) 296 18 29
Son Kullanıcı Fiyatı: 155 $

Us Robotics Sporster 33600

Us Robotics'in bu modeli üzerinde Texas Instruments firmasının chipi bulunuyor. Üzerindeki Flash-Rom sayesinde USR'ın Internet'teki sitesinden indirebileceğiniz program ile 56K'ya upgrade edilebiliyor. Ses özelliği var ve kutu içinden çıkan mikrofon modemin arkasındaki mikrofon girişine takılarak telefon görüşmesi yapılabiliyor. 33600bps'e de upgrade ile ulaştığı için kullanma kılavuzu, kutu ve diğer kitapçıklar 28800bps'e göre hazırlanmış. Kitapçıklar oldukça kalın ve bir tanesi World Wide Web üzerine önemli bir kaynak. Bir cd içinde çeşitli programlar kullanıcıya sunuluyor. CD içinde çeşitli iletişim yazılımlarının yanında çok detaylı hazırlanmış elektronik bir katalog da geliyor. Ses özelliği sayesinde modem telesekreter olarak kullanıldığı gibi birden fazla mesaj kutusunu da destekliyor. Ayrıca yakında ülkemizde de hizmete açılacak olan "Caller ID" teknolojisi de desteklediği özellikler arasında. Yaptığımız testlerin hemen hemen hepsinde Us Robotics'in bu modeli oldukça yüksek performans gösterdi.

Bilgi İçin: Karma Donanım Yazılım San. ve Tic. A.Ş.
Telefon: (0 212) 233 30 30
Faks: (0 212) 296 18 29
Son Kullanıcı Fiyatı: 64 $

Wisecom 33600

Dahili olan bu modelin üzerinde de Rockwell'in chipleri bulunuyor. 33600 veri transfer hızını destekliyor ve arka tarafta bulunan minik butonlar aracılığıyla modemi yerinden sökmeden başka bir kesmeye veya seri port'a atamak mümkün. Kutusundan telefon kablosunun yanında çıkan kullanma kılavuzu oldukça yüzeysel hazırlanmış. AT komutlarının açıklamaları çok kısa tutulmuş. Modemle beraber gelen SuperVoice programı ile modemin ses özelliğini kullanmak mümkün. İçerisine entegre edilmiş olan programlar ile modemin kendi kendini test edebilmesi sağlanmış. Testlerimiz sırasında iki tane Wisecom modemi direkt telefon kablosu ile bağlayarak iletişim kuramadık. Ayrıca kartın arka tarafında bulunan mikrofon ve hoparlör çıkışları sayesinde ve kutudan çıkan yazılımları kurarak modemi bir telefon veya telesekreter gibi kullanmak mümkün. Modem kartının üzerinde bulunan telefon hattı bağlantı noktası özel bir muhafaza kabına konularak makinedeki kartların manyetik alanlardan korunması sağlanmış.

Nasıl Test Ettik?

Bu ayki modem testlerimiz sırasında modemlerin kullanıldığı yerleri ve hatları düşünerek bir test protokolü belirledik. Öncelikle modemlerin en çok kullanıldığı alan olan Internet hatlarını hesaba katarak direk telefon hatları ile iki modemi birbirine bağladık ve dosya transferlerini gerçekleştirdik. En çok Internet'e bağlanılan saat olan gece saatlerinde yaptığımız testler sırasında oldukça gerçeğe yakın sonuçlar elde ettik. Ancak saat tam 08:00'den sonra yaptığımız testlerde modemlerin performanslarının yarı yarıya düştüğünü gördük. Sabah saatleriyle beraber telefon hatlarında ve santrallerinde yaşanan yoğunluğa bağladığımız bu performans düşüşünü sizlere yansıtmadık ve yayınladığımız grafiklerde gece

Modemlerin Teknik Bilgileri

	Adamix 56K	Boca GM56VD-INTL	Bullet PC336RKV	Bullet E336RKV	Bullet E336RKX	Bullet 56L	Dartel Powerflex	Harmony 33600	SmartLink 3334DV	Smartlink 56345LHTV
Genel Bilgiler										
Dahili/Harici	Dahili	Dahili	Dahili	Harici	Harici	Harici	Dahili	Dahili	Harici	Dahili
Firma	Adam Elektronik	Karma Donanım Yazılım	Turcom İletişim Sis.	Turcom İletişim Sis.	Turcom İletişim Sis.	Turcom İletişim Sis.	Ufotek A.Ş.	Ofis Bilgisayar	Çetinkaya Ltd. Şti.	Çetinkaya Ltd. Şti.
Telefon	0216 316 34 33	0212 233 30 30	0212 257 62 38	0212 257 62 38	0212 257 62 38	0212 257 62 38	0212 274 56 60	0212 288 74 80	0232 484 54 16	0232 484 54 16
Faks	0216 412 71 57	0212 296 18 29	0212 257 71 25	0212 257 71 25	0212 257 71 25	0212 257 71 25	0212 266 46 39	0212 274 00 92	0232 489 69 54	0232 489 69 54
Firma			Sürat Bilgisayar Yazılım Donanım	Sürat Bilgisayar Yazılım Donanım						
Telefon			216 342 94 96	216 342 94 96						
Faks			216 334 56 88	216 334 56 88						
Son Kullanıcı Fiyatı	72 $	118 $	100 $	110 $	119 $	387 $	68 $	79 $	105 $	182 $
Veri İletişimi										
Maksimum hız	33600	33600	33600	33600	28800	28800	33600	33600	33600	56K
Desteklediği hız protokolleri	V.34+, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.21, 212A/103	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.21, 212A/103	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.21, 212A/103	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.21, 212A/103, V.FC	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.21, 212A/103, V.32terbo	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.21,212A/103, V.32terbo	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.21, 212A/103, V.FC	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, 212A/103	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.23, V.22, V.21, 212A/103, V.FC	V.34bis, V.34, V32terbo, V.32bis, V.32, V.22bis, V.23, V.22, V.21, 212A/103
Desteklediği hata düzeltme protokolleri	MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42	MNP4, V.42	MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42
Desteklediği sıkıştırma protokolleri	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42cis	MNP5, V.42bis
Faks İletişimi										
Maksimum hız	14400	14400	14400	14400	14400	14400	14400	14400	14400	14400
Desteklediği protokoller	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2, V.33	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter	V.17, V.29, T.4, T.30	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2
Desteklediği komut setleri	Class 1	Class 1	Class 1, Class2	Class 1, Class2	Class 1, Class2	Class 2	Class 1, Class2	Class 1	Class 1, Class2	Class 1, Class2.0
Ses İletişimi										
Ses Özelliği	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var
Plug&Play Özelliği	Var	Var	Yok	-	-	-	Var	Var	-	Var
Program	Bitware for Windows	Boca Megamedia CD	Bitware for Windows	Bitware for Windows		Dalma Winfax LITE, Dosfax LITE, ComitLITE	Bitware for Windows	QuickLink Message Center	Bitware for Windows	Bitware for Windows
Diğer	15 gün Magnet'ten internet erişimi			Çift başlı seri kablo	Çift başlı seri kablo	Lease Line desteği, LCD ekran, şifreli koruma				Mikrofon

saatlerini dikkate aldık. Daha çok geceleri Internet bağlantısı yapıldığını ve gece saatlerinde indirimli tarife uygulandığını gözönüne alırsak bu testimizin çok gerçekçi olduğunu söyleyebiliriz.

Birçok modemin de şirketlerde kullanıldığını ve santral üzerinden harici hatlara çıkıldığını da düşünerek santral üzerinden de servis sağlayıcımıza bağlandık. Ancak tüm santrallerin farklı band genişlikleri olduğunu düşünerek bu testimizin sonuçlarını da yayınlamaktan vazgeçtik. Konuyla ilgili olarak söyleyebileceğimiz tek şey, santralden çıkışın her zaman çok düşük performansa sebep olduğu... Son olarak maksimum performansı merak edenler için iki modemi direk telefon kablosu ile birbirine bağladık ve testleri bir de bu şekilde yaptık. Ancak her modem bu bağlantıyı kuramadığından tüm modemleri bu şekilde testten geçiremedik. Testi yapılanların grafiklerini ilginize sunuyoruz.

SmartLink 5334EDV	SmartLink 56K/33.6/V.FC	SmartLink 2304EAV	SmartLink 2334AV	SmartLink 5634PS	SpeedCom 33600bps	SpeedCom 33600bps	Sysgenie	USR Sportster	Wisecom 33600
Dahili	Dahili	Dahili	Harici	Harici	Dahili	Harici	Dahili	Dahili	Dahili
Çetinkaya Ltd. Şti.	Çetinkaya Ltd. Şti.	Çetinkaya Ltd. Şti.	Çetinkaya Ltd. Şti.	Çetinkaya Ltd. Şti.	Intcom	Intcom	Mescom	Karma Donanım Yazılım	Karma Donanım Yaz
0232 484 54 16	0232 484 54 16	0232 484 54 16	0232 484 54 16	0232 484 54 16	0212 287 29 16	0212 287 29 16	0212 212 13 66	0212 233 30 30	0212 233 30 30
0232 489 69 54	0232 489 69 54	0232 489 69 54	0232 489 69 54	0232 489 69 54	0212 257 80 50	0212 257 80 50	0212 213 10 66	0212 296 18 29	0212 296 18 29
81 $	182 $	89 $	99 $	199 $	84 $	95 $	57 $	155 $	64 $
33600	56K	28800	28800	56K	33600	33600	33600	33600	33600
V.34bis, V.34, V32terbo, V.32bis, V.32, V.22bis, V.23, V.22, V.21, 212A/103	V.34bis, V.34, V32terbo, V.32bis, V.32, V.22bis, V.23, V.22, V.21, 212A/103	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, 212A/103	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.21, 212A/103, V.32terbo	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.21, 212A/103	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, 212A/103	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.21, 212A/103, V.FC	V.34+, V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.21, 212A/103	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, V.23, V.25, V.21, 212A/103	V.34, V32bis, V.32, V.22bis, V.22, 212A/103
MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42	MNP1-4, V.42	MNP2-4, MNP 10, V.42LAPM	MNP2-4, MNP 10, V.42LAPM	MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42, MNP10	MNP2-4, V.42	MNP2-4, V.42
MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis	MNP5, V.42bis
14400	14400	14400	14400	14400	14400	14400	14400	14400	14400
V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter	V.17, V.17ter, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V33, V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter, V.21 ch2	V.17, V.29, V.27ter	V.17, V.29, V.27ter
Class 1, Class2	Class 1, Class2	Class 1, Class2	Class 1	Class 1	Class 1, Class2	Class 1, Class2	Class 1, Class2	Class 1, Class2	Class 1
Var	Var	Yok	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Var	Var	Yok	-	-	Var	-	Yok	Var	Var
Bitware for Windows	Bitware for Windows	Bitware for Windows	Bitware for Windows	Bitware for Windows	Bitware for Windows	Bitware for Windows	SuperVoice	QuickLink Message Center, çeşitli	SuperVoice
Mikrofon	Mikrofon								

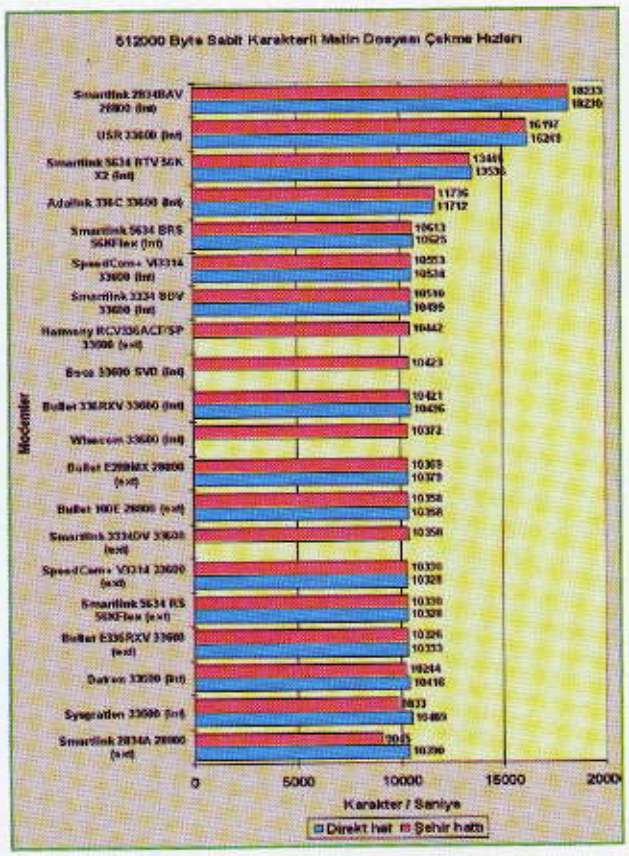
512000 Byte Sabit Karakterli Metin Dosyası Çekme Hızları
Modemler
Karakter / Saniye
Direkt hat
Şehir hattı

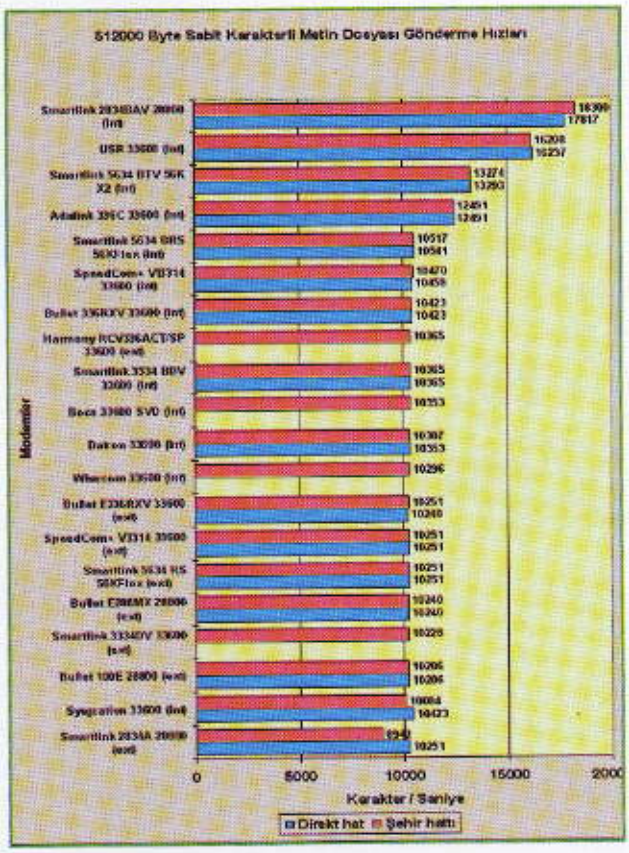
512000 Byte Sabit Karakterli Metin Dosyası Gönderme Hızları
Modemler
Karakter / Saniye
Direkt hat
Şehir hattı

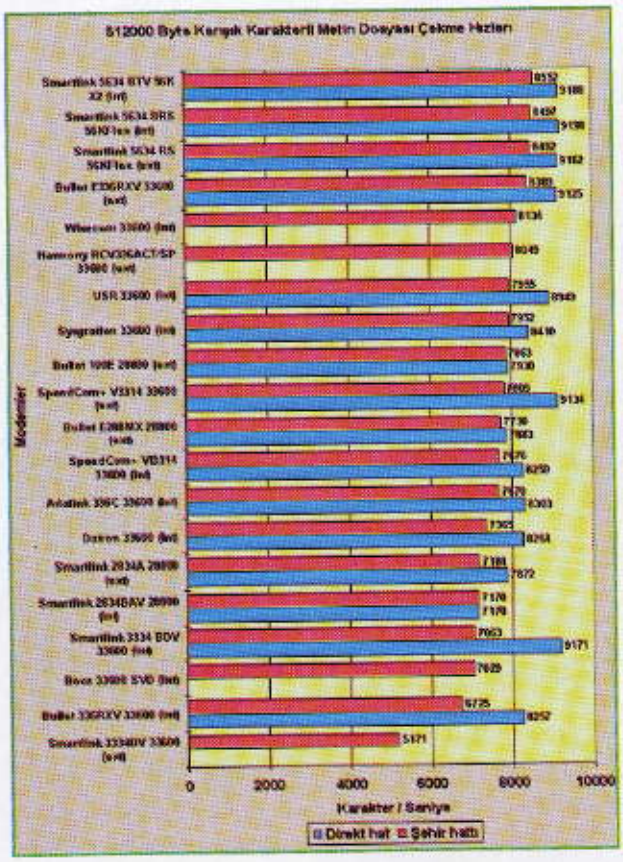
512000 Byte Karışık Karakterli Metin Dosyası Çekme Hızları
Modemler
Karakter / Saniye
Direkt hat
Şehir hattı

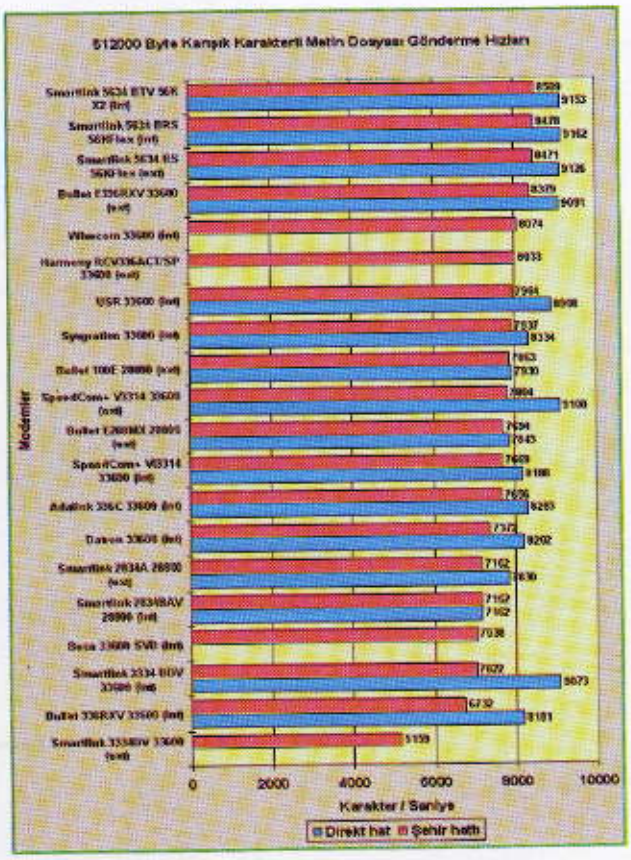
512000 Byte Karışık Karakterli Metin Dosyası Gönderme Hızları
Modemler
Karakter / Saniye
Direkt hat
Şehir hattı

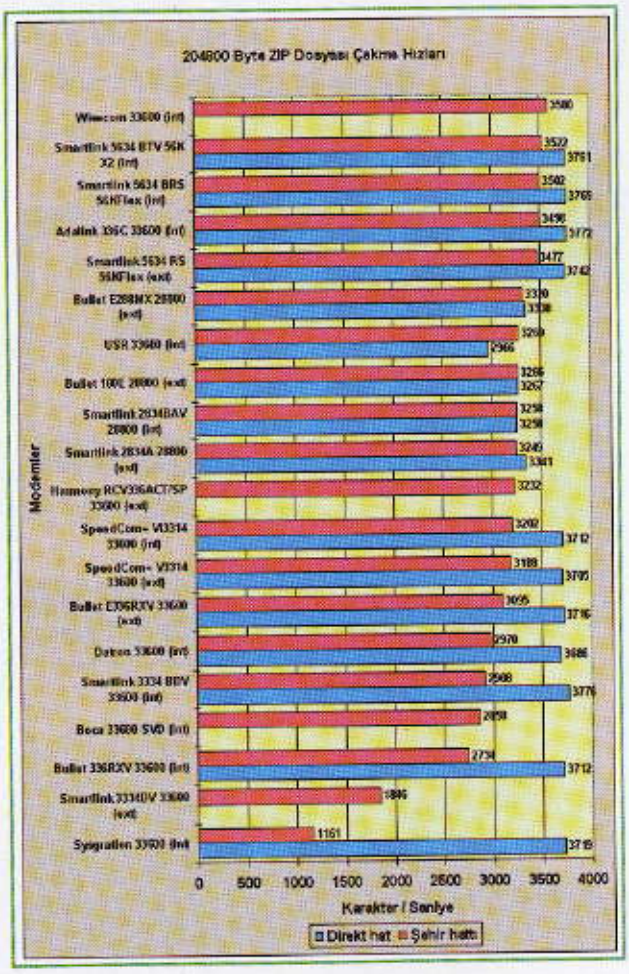

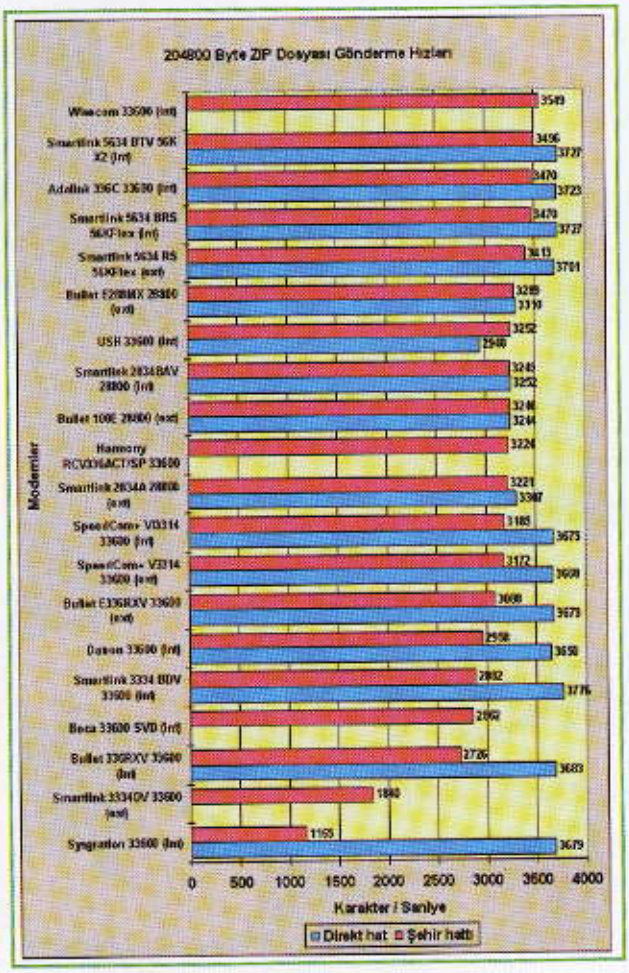

DÜZELTME

Geçen ay yayınladığımız cd sürücü testlerinde ürün açıklamaları sayfasında Toshiba marka cd sürücünün Türkiye dağıtıcısı hatalı basılmıştır. İlgili ürünün Türkiye dağıtıcısı Karma Donanım Yazılım San.Ve Tic. A.Ş. olup aşağıdaki telefonlardan ulaşılabilir. Okurlarımızdan ve ilgili firmadan özür dileriz.

Telefon: 0 212 233 30 30

Faks: 0 212 296 18 29

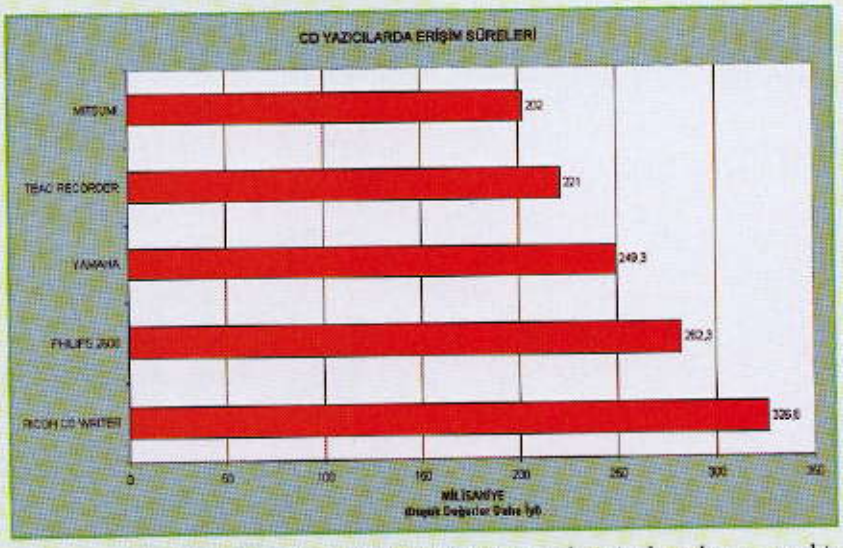

Geçen ayki tablolar arasında bulunan erişim sürelerinin karşılaştırması bir yanlışlık sonucu yanlış basılmıştır. Doğru tabloyu aşağıda tekrar yayınlıyoruz ve Sky Bilgisayar'dan yanlışlıktan dolayı özür diliyoruz.

StaD Statik Analiz ve Dizayn

Sayda yazılım firması tarafından satışa sunulan, StaD statik analiz ve dizayn programı ile gerçek 3 boyutlu analize dayanan statik engine ile yapı mühendisliğinde karşılaşılan problemlerin tamamına yakını analiz edilebilir hale geliyor. Daha önce piyasada DOS sürümü bulunan StaD programı esnek veri yapısı sayesinde, düzenli veya düzensiz, klasik betonarme veya çelik, prefabrik türünde tasarlanmış olan farklı amaçlara hizmet eden pek çok yapı türünün statik analizini yapabilmekte. Düzlem çerçeveler, ızgaralar, kafesler veya uzay çerçeveler, ızgaralar, kafesler, sonlu elemanlar tekniğine dayanarak, kabuk, plak, panel gibi sürekli ortam yapılar ele alınabiliyor. Ayrıca kat atlayan kirişler, düşeyde açılı kolonlar, katlanmış plaklar, kırık elemanlar, ekseni dönük elemanlar gibi akla gelebilecek pek çok düzensiz formu da göz önüne alabilmek mümkün. DOS sürümünden tamamen farklı olarak geliştirilen yeni grafik editörü sayesinde çok az klavye kullanımı ile yapımızı kat planı yaklaşımı ile tanımlayabiliyor, tüm döşeme yüklerini oldukça hassas bir şekilde mouse hareketleri ile aktarabiliyorsunuz. Grafik ekranda tanımlanan yapının tüm verilerini, elektronik sayfalara aktarıp düzenleyebiliyor ve önderleme işleminden sonra, tüm düğümlerin serbestliklerini, eleman uçlarında kısmi ankastrelik tanımlamalarını, yüklemeleri tarif edebiliyorsunuz. Yapımızı her açıdan izleyebileceğiniz Grafik Kontroller sayesinde, üç boyutlu moment, kesme, normal kuvvet ve deplasman grafiklerini görebiliyor ve yazıcıdan çıktı alabiliyorsunuz. Program için gerekli olan minimum sistem konfigürasyonu ise şöyle:

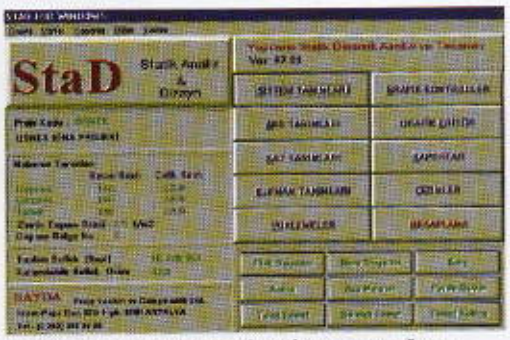

Program, Windows altında çalışmasına rağmen menü ekranı o kadar çarpıcı değil.

Windows 95 veya Windows NT, 486Dx100 CPU, 16 Mbyte Ram, 1Mbyte video kartı, 80 Mbyte sabit disk yeri.

Bilgi İçin:SAYDA BİLGİSAYAR YAZILIM LTD.
Tel: (0242) 2413929
Fax: (0242) 2484711
Fiyatı: 1500$ +KDV (standart)
2000$ +KDV (profesyonel)

Internet Phone 4.0

Biltur tarafından piyasaya sunulan Internet Phone yazılımının bu 4. sürümü de önceki sürümleri gibi Internet üzerinden her türlü iletişime olanak sağlıyor. En önemli özelliği ise adından da anlaşıldığı gibi Internet üzerinden gerçek zamanlı sesli görüşmeye imkan tanıması. Windows 95 altında çalışan yazılım kurulup çalıştırıldıktan sonra ekrana gelen pencereden tüm program kontrol edilebiliyor ve her özelliğe kolaylıkla ulaşılabiliyor. Aynı zamanda program çalışır kaldığı sürece görev çubuğunda kalan bir telefon simgesi ile de size gelen çağrılardan haberiniz olabiliyor. Ana pencerede yapılan her türlü işlem yine pencerenin üst tarafında bulunan bir anime karakter tarafından canlandırılıyor. Sesli görüşmenin dışında ayrıca yine sesli e-mail mesajı gönderilebiliyor. Özel bir formatta sıkıştırılan ses mesaj'a ekleniyor ve ufak özel bir programa sahip olma şartı ile karşı taraf tarafından rahatlıkla dinlenebiliyor. Ses kartı olmayan kişiler için programın içinde bir Chat eki de ayrıca bulunuyor. Son olarak güzel bir başka özelliği de White Board denilen Paint Brush benzeri bir ek. Bunun üzerinden çizilen grafikler, yazılan metinler gerçek zamanlı olarak karşı tarafın ekranında da paylaşılabiliyor. Yurtdışı ve şehirlerarası telefon faturalarınızı azaltarak bir çözüm oluşturabilecek yararlı bir yazılım.

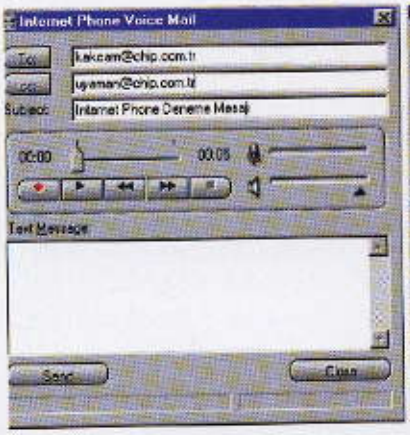

Tek pencere altından programın tüm kontrollerine rahatlıkla ulaşılabilirken sesli e-mail mesajları gönderebilmek de mümkün.

Bilgi İçin:Biltur
Tel: (0212) 296 02 19
Faks: (0212) 224 11 55
Fiyatı: 59$

Beni Türk Programcılarına Emanet Edin

Türkiye'de özellikle sağlık sektöründe yazılım üreten firmaların sayısı diğer sektörlere göre oldukça az. Bunun dışında sektöre yazılım üreten firmaların çoğu da yavaş yavaş yazılımlarını bu sektörden çekmekteler.

Ofis Otomasyonu yazı dizimizde bu aya kadar standart bir ofisin gereksinimlerini karşılayacak yazılım grupları üzerinde durulmuştu. Bu aydan itibaren belirli meslek gruplarına yönelik yazılım üreten firmaları ve yazılımlarını toplu olarak tanıtmaya çalışacağız. Değişik konulardaki 3 programın yer aldığı bu ayki incelememiz özellikle eczane sahipleri, göz ve diş doktorlarına yönelik. Diğer branşlarda program arayan okuyucular için de piyasada yazılımlar bulunmakta. Bunlar hakkında bilgi almak isteyen okuyucular dergiyi aramak koşulu ile ürünler ve firmalar hakkında detaylı bilgiyi ulaşabilirler.

Metusoft Hasta Takibi (Göz Doktorları İçin)

Metusoft tarafından yazılan ve göz doktorlarına hitap eden bu program DOS altında çalışmakta. Programda 5 ana bölüm bulunuyor. Burada muayeneye gelen hastaların özlük bilgileri, muayene bilgileri, verilen randevuların kaydı ve takibi, muayeneye gelenlerin cari durumları incelenebilirken konu ile ilgili raporlar ekrana yada yazıcıya dökülebiliyor.

Program çalıştırıldığı zaman ekrana gelen ana menüde yer alan hasta kaydı ve kontrolü alt menüsünden, hasta muayenelerinin kaydı ve kontrolü yapılabiliyor. Burada günün tarihi girildiği zaman o gün yapılan muayeneler listeleniyor ve buradan da gözlere ait yapılan teşhis ve tedaviler ile verilen ilaçlar özetlenebiliyor. Hasta muayene kartında, günün tarihi ve muayene saati ilk olmak üzere hastanın soyadı yazıldığında, daha önce muayeneye gelmişse, hastanın adıyla birlikte diğer kişisel bilgileri otomatik olarak ekrana gelebiliyor. Anemnez satırına gerekli bilgiler yazıldıktan sonra camlı ve camsız teşhisler, göz dibi ve göz tansiyonu gibi sağ ve sol göze ilişkin bilgiler buraya eklenip verilen ilaçlar da yazıldıktan sonra F10 tuşu ile Hasta Kartı'nı da yazıcıdan almak mümkün oluyor. Hastanın kişisel bilgileri kısmında ad, soyad, yaş, meslek, adres ve telefon gibi bilgiler bulunuyor. Randevu girişi ve kontrol menüsünde muayeneye gelecek olan ya da gelmiş olan hastaların kaydı ve kontrolü yapılmakta. Bu menüden o güne ait randevuların kontrolü yapılabileceği gibi istendiği takdirde herhangi bir günün de kontrolü yapılabiliyor. Hasta kayıt ve muayene formundaki hasta cari hesaplarında hastalardan alınan veya alınacak olan tedavi ücretlerinin kaydı ve kontrolü kolayca yapılmakta. Ekranda hasta adı ya da tarihe göre sıralı listelerden herhangi bir kayıdın incelenmesi veya değiştirilmesi de mümkün. Tek tuşla tüm hastaların cari durumu yazıcıdan dökülebileceği gibi gene tek tuşla tek bir hastanın cari durumu da görülmekte. Çeşitli bilgilere ulaşmak için kullanılabilen raporlar menüsünden sadece belirli bir tarih aralığı girmek yetiyor. Daha sonra gelen 3 seçenekli listeden istenirse hasta listesi, hasta bulguları ve hasta cari listesi alınabiliyor. Hasta listesinde hastalara ait kişisel bilgiler bulunuyor. Hasta bulgularında ise verilen tarih aralığındaki gelen hastalara konulan teşhislerin, tedavilerin ve verilen ilaçların listelenmesini sağlanıyor.

Bilgi İçin:İzmir Metusoft Ltd. Şt.
Tel: (0232) 227 7595 - 256 8221
Faks: (0232) 256 8221
Fiyat: 210 $ + KDV

Dr. Organizer Diş Sürüm 4.0

Yeni sürüm öncekine göre oldukça fazla yeni özellik içeriyor.

Alp bilişim ve danışmanlık tarafından satılan bu program da diş doktorları için hazırlanmış bir yazılım. Windows 95 altında çalışan bu program görsel olarak da oldukça tatmin edici. Program ilk çalışmaya başladığı zaman girilen doktor adı ve şifresi ile birden fazla doktor tarafından karışıklık olmadan rahatlıkla kullanılabiliyor. Programın ilk ekranında yer alan ilk geliş, tedavi planı, laboratuar, reçete gibi menülere doğrudan ulaşılıp, hasta bilgilerinin tutulmasından, tahsil edilecek senet ve çeklerin takip edilmesine, reçeteden hastalık ile ilgili rapor hazırlamaya kadar birçok işlem yapılabiliyor. Bunların altında yer alan menüdeki seçenekler ile ise daha genel olan giriş, dişler ve kimlik bilgileri ile ilgili işlemler yapılabiliyor. Burada her menüden girilen bölümlerde ise oldukça fazla detaylı seçenekler yer almakta. Çok kuvvetli bir veri tabanına sahip olmasının yanında görsel olarak da ilgi çekici özelliklere sahip. Hasta kayıt ve kimlik bilgileri bölümleri farklı bilgileri depolayabiliyor. Hasta arama sihirbazı özelliği ile ise istenilen kayıtlara kolaylıkla ulaşılabiliyor. Bunun dışında ek özellik olarak borçlu olan hastalarla ilgili sesli uyarı, hasta resimlerinin kamera modülü ile saklanması gibi ilginç özellikleri de bulunuyor. Ayrıca tahsil edilecek çekler ve senetler, yapılacak işler, kontrole gelecek veya elden para getirecek hastalar gibi günlük aktivitelerin tek ekranda gösterilmesi ve nakit, çek, senet, kredi kart gibi para ödemelerini kolaylaştırabilecek sınıflama yapılması da mümkün. Gruplama özelliğinin kullanılması ile hastaları aileye göre ve genel olarak gruplayıp aynı aileye dahil hastaların cari takibini, hasta kartlarından bağımsız laboratuar takibini yapmak, üzerinde kendi logonuzun yer alacağı reçete basımı yapmak ve değişik para birimleri ile çalışabilmek için ekstra özellikleri de mevcut. Yazılımda ek tanımların da girilebileceği Alman ve Amerikan Dişhekimleri Birliğinin fiyat listeleri de ayrıca bulunmakta. Program içinde yer alan neredeyse her seçenek ile ilgili bir rapor alabilmek mümkün. Döviz kurları, fiyat listesi, ilaç, diş hekimi, laboratuar, tanımları da kolayca ayarlanabiliyor. Programın en ilginç yanlarında biri de ağız kamerası ve her türlü kamera kullanımını destekleyen esnek yapısı ve kameradan çekilen resimlerin sabit diskte 1/42 oranında sıkıştırılabilmesi. Çok fazla detay içermesi ile başlangıçta biraz karışık gibi gözükse ve sistem gereksinimleri biraz yüksek bir program olsa da tek bir programda komple çözüm oluşturduğu için dikkate alınmalı.

Bilgi İçin:Alp Bilişim ve Danışman
Tel: (0216) 418 6044
Faks: (0216) 418 6037
Fiyatı: 450 $
Kamera Opsiyonu: 180 $

Bilkur Pharma-Pack Eczane Programı Ver. 6.41

Incelemede yer alan bu program eczane sahiplerine yönelik olarak hazırlanmış. Bilkur firması tarafından yazılan Pharma Pack, DOS altında çalışan ve modüler yapıya sahip bir program. İsteğe bağlı olarak kullanıcı çeşitli modülleri seçebiliyor veya daha sonradan yeni modüller ekleyebiliyor. Program çalıştırıldığı zaman gelen ekranda yer alan menüler de Satış, stok, cari, çek, banka, muhasebe, kartoteks ve diğer menüleri yer alıyor. İlk menü olan satış menüsünden dövizli, veresiye satış, müşteri satışları, kurum satış, satış bilgileri, kredili satış alt menülerine ulaşılabiliyor.

Her ürün için giriş ve çıkış hareketlerini detaylı görme imkanı da mevcut. Stokta görülmeyen ürünle ilgili uyarı mesajı da verebiliyor. Dövizli satışta malların satış fiyatları herhangi bir döviz cinsinden tanımlanabiliyor ve çeşitli döviz kasaları tanımlanabilirken günlük döviz kuru takibi de yapılabiliyor. Kayıtlı hastalar için satışta veresiye kaydı da yapılabiliyor ve kayıtlar ilaç bazında tutulacağı gibi, reçete tutarı olarak toplamı da kaydedilebiliyor. Müşteri siparişleri için gelen siparişlere göre özel istekler de kaydedilebiliyor. Esnek kurum kartı tanımlaması yaparak bir kurumun alt tiplerinin(yatan, raporlu, emekli) cari kaydının ayrı ayrı tutulabileceği gibi tek bir cari hesap üzerinde de tutabilme imkanı mevcut. SSK'nın isteği olan kurum listesinin diskete kaydı da buradan yapılabiliyor. Satış bilgileri alt menüsünden kullanıcıların yaptıkları satışların toplam tutarları ve hangi satışta hangi malları sattıkları ayrı ayrı görülebiliyor. Ayrıca satışların yapıldığı tarih ve saat bilgileri alınabiliyor ve satış bilgilerinin kaç gün boyunca saklanacağı da tanımlanabiliyor. Istenirse de kullanıcının yetkileri kısıtlanıp her kullanıcı yalnızca kendi yaptığı satışları görebiliyor. Özel müşteriler için kredili satış yapılabilmesi de mümkün. Stok menüsünde her malın hareketini detaylı bir şekilde görebilme imkanı var ve istendiği zaman devir yaparak hareketlerde silinebiliyor. Fatura girişi sırasında itriyat faturaları, ilaç faturaları ve döviz bazlı malların faturaları ayrı ayrı girilebiliyor. Ürünlerin stok maliyetleri anında belirlenirken, belirlenecek bir kar yüzdesi ile satış fiyatları da hesaplanabiliyor. Fatura gelmeden gelen malların

Dos altında çalışan yazılım içerik zenginliğine göre oldukça basit bir arabirime sahip.

stoka girilebilmesi ve iade gelen malların faturalarının girilebilmesi iyi özelliklerinden. Fiyat listesi hazırlarken belirli bir üretici veya belirli bir mal grubu için fiyat listesi basılabiliyor. Sipariş hazırlama kısmında ise satış sırasında oluşturulan istatistiki değerlerden yararlanarak kritik ve stok fazlası listelerini hesaplayabilme, siparişleri çalışılan depolar bazında hazırlayarak verilen siparişleri takip edebilme imkanı da var. Ekstra özellikler olarak seçilen ürünler için barkod etiketleri basılabiliyor ve yine fiyatı değişen ürünler için anında fiyat etiketleri basılabiliyor. Win 95 altında çok kullanıcılı olarak iki bilgisayardan birden kullanılabiliyor. Yalnızca çok kullanıcılı versiyonda olmak kaydı ile Win 95 altında program, tek makinede birden fazla pencerede de çalıştırılabiliyor. Windows NT ve Novell Netware altında da sorunsuz olarak çalışabiliyor. Güvenlik olarak, program kullanımı sırasında istenildiği kadar kullanıcı tanımlama imkanı bulunuyor ve yetki seviyeleri de sınırlandırılabiliyor. Sistemdeki kullanıcılar birbirlerine mektup gönderebiliyorlar ve gelen mektuplara cevap verilebiliyorlar. Verilen cevaba orijinal mektup eklenebilirken aynı mektup birden çok alıcıya da gönderilebiliyor. Mektup, adres etiketleri basma imkanı da bulunuyor. Hasta kartlarında hastanın aldığı ürünler de ayrı ayrı görülebiliyor. Kişisel ajanda sayesinde günler bazında notlar alınabiliyor veya başka kullanıcılara mesaj gönderilip, mesaj alınabiliyor.

Bilgi İçin: Bilkur Bilgisayar San. ve Tic. Ltd. Şti.

Tel: (0212) 212 6014

Faks: (0212) 212 2472

Fiyat: Pakete göre değişiyor.

Mahmut Karslıoğlu

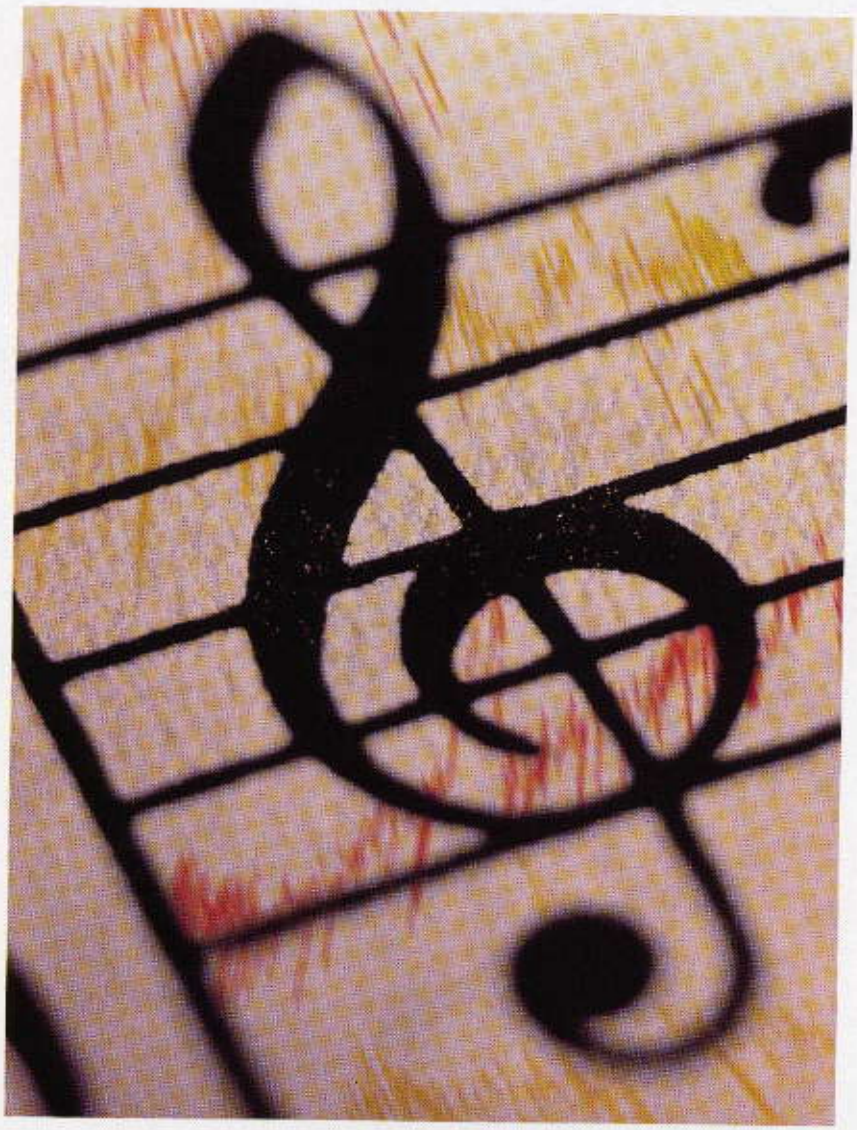

Ses'i Görmek

Bülbülün dinozordan birkaç fare tıklaması ötede olduğunu biliyor muydunuz? En azından akustik olarak incelendiğinde. Çünkü PC üzerinde ses datalarının işlenmesinde sınır yok. CHIP altı önemli Wave-Editörüne kulak veriyor.

Örneklenmiş sesler üzerinde her türlü cambazlığı yapmak mümkün olduğu halde Windows'un Ses Kaydedicisi sadece basit işlemleri yapabiliyor. Eğer daha ele avuca gelir işler çıkarmak istiyorsanız, bunun için tasarlanmış shareware ya da ticari yazılımlar kullanmalısınız. Chip, profesyonel işlere de yarayabilecek altı shareware yazılımı sizin için inceledi.

Bu tip programlarda önemli kriterler fonksiyonların yeterliliği, sonucun akustik kalitesi ve hız. Kalite ve hız genelde programlar arasında seçim yaparken ana kriter oluyor. Böyle bir programın, bazen korkunç boyutlara ulaşabilen ses dataları ile uğraşırken sistem kaynaklarını mümkün olduğu kadar verimli kullanması, bir yandan da kaliteli sonuçlar vermesi isteniyor.

Önemli faktörlerden biri de programın kullanıcı arayüzü, çünkü harika efektler ve hız, eğer rahat kullanılamıyorsa pek de işe yaramıyor. Rahat ve kullanıcı dostu bir arabirim ise herşeyi çözüyor.

Burada tanıtılan programlar yükleme ve işlemeye alternatif olarak yeni ses dosyalarınızı kaydetme ve çalma olanağı da tanıyor. Bunun için yalnızca bir ses kartına ihtiyacımız var.

Her Wave Editörünün Kendine Özel Uzmanlık Alanları Var

Seslerle uğraşırken en küçük parça üzerinde bile rahatça çalışabilmek için iyi bir zoom ve seçme fonksiyonu olması çok önemli. Profesyonel programlar ayrıca sonsuz geri alma ve yeniden uygulama gibi hoş özellikler içeriyor.

İncelenen altı programın da temel fonksiyonları hemen hemen aynı. Ama iş "Timestretching" (zaman uzatma), Data formatlarını birbirine çevirme, aynı anda birden fazla wav çalma, CD kaydetme gibi özel fonksiyonlara gelince farklar ortaya çıkmaya başlıyor.

Wavelab ve Sound Forge'un sahip olduğu ilginç bir özellik ise Plug-in tabir edilen genişletme programları ile yeni özellikler kazanabiliyor olmaları. Para ödenmesi gereken bu programlarla örneğin programınıza "denoise" (gürültü azaltma) özelliği kazandırabiliyorsunuz.

Wavelab ve Samplitude ayrıca "real-time editing" (eş zamanlı güncelleme) kullanıyorlar. Yani sıkı bir ▶

makinanız olduğu varsayılırsa ses dosyası üzerinde yaptığınız değişiklikleri anında dinleyebiliyorsunuz. Bu da bekleme sürelerinizi hatırı sayılır ölçüde kısaltıyor.

SONUÇ

Altı program da ortalama kullanıcıya tavsiye edilebilirler, ancak shareware'ler arasında bol özellikleri ve ses kalitesiyle Cool Edit 96, kesinlikle öne çıkıyor. Ticari (ve dolayısıyla pahalı) programlar ise genellikle sadece profesyonel kullanıcılara hitab eden detaylarda farklılıklar gösteriyorlar. Bunların arasında CHIP, WaveLab'ı en iyi fiyat performans endeksine sahip olması sebebiyle tavsiye ediyor.

Özelliklerin Karşılaştırılması

Özellikler	Gold Wave 3.24	Cool Edit 96	Awave 4.0	Samplitude Pro 4.0	WaveLab 1.6	Sound Forge 4.0
Normalizasyon	var	var	var	var	var	var
Sıkıştırma	var	var	yok	var	var	var
Volume/Panorama	var	var	var	var	var	var
Sonsuz geri alma	yok	yok	yok	yok	var	var
Fade-in Fade-out	var	var	var	var	var	var
Efektler (echo vs.)	var	var	yok	var	var	var
Denoise	yok	var	yok	yok	Plug-in	Plug-in
Timestretching	yok	var	yok	var	var	var
Batch editing	yok	var	var	yok	var	Plug-in
Sample döngüleri	yok	var	var	var	yok	var
Realtime	yok	yok	yok	var	var	Plug-in
Plug-in arabirimi	yok	yok	yok	yok	var	var
Real-Audio desteği	yok	var	yok	yok	yok	var
Avi'lere ses ekleme	yok	yok	yok	var	yok	var
CD kaydetme	yok	yok	yok	yok	var	Plug-in

AWAVE 4.0
Ses Formatı Uzmanı

Shareware bir program olan Awave, yüzden fazla ses formatını desteklemesi, birbirine çevirebilmesi ve güncelleyebilmesi ile göze çarpıyor. Konvansiyonel ses formatlarının yanısıra wave-table'lı ses kartlarının enstrüman datalarını da değiştirebilen, onlara yeni sesler yükleyebilen Awave, tam bir format uzmanı. Awave, bırakın ses kartlarını (AWE32/64, Turtle Beach, Gravis, Sound Scape) kendi başına çalışan Ensoniq marka sampler'ları bile işleyebiliyor. Bu özellikler onu işi bitmiş seslerle uğraşma konusunda bir numara yapıyor. Örneklenmiş sesleri işlemek için temel fonksiyolar mevcut ve yeterli, ama programın iddialı olduğu konunun bu olmadığı belli.

CHIP Yorumu: Awave çok etraflı bir wave editörü sunmamasına rağmen, seslerin birbirine çevrilmesi

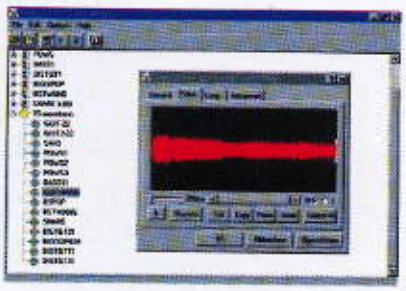

konusunda çözemeyeceği sorun yok. Özellikle Sample RAM'i olan yenice ses kartlarına sahip olanların kaçırmaması gerekir.

Önemli Terimler ve Fonksiyon Grupları

Dinamik işleme:

- **Volume levels:** Ses dosyasının genel olarak sesini yükseltmek ya da azaltmak.
- **Panoroma levels:** Stereo pozisyonu (Pan).
- **Normalisation:** Tepe noktalarının uyumlandırılması
- **Fade-in/out:** Sesin yavaşça açılması ya da kapatılmasıyla elde edilen efekt.
- **Compression:** Ses datasının volume ayarlarının belirlenmiş ölçekler arasına sıkıştırılması

Filtreler:

- **Equalizer:** Belirli frekans aralıklarındaki seslerin ayarlarıyla birbirlerinden ayrı olarak oynama
- **Denoising, Sample cleaning:** Seslerdeki gürültüyü silme.

Efektler:

- **Echo, Reverb:** Sese eko ekleme.
- **Hall:** Sesin büyük bir salonda çalınıyormuş gibi gelmesi efekti.
- **Delay:** Sesin belirlenen bir aralıkta belirlenen kere tekrarlanması.
- **Modulation:** Sesi titretme.
- **Chorus:** Hafif bir Modulation + Delay.
- **Distortion:** Sesi bozarak elde edilen efekt.
- **Flanger:** Hafif bir modulation ve distortion.

Özel Efektler:

- **Timestretching:** Sesin frekansını bozmadan süresini uzatma.
- **Sample-Loop:** Arka arkaya çalınan sesi enstrüman olarak ses kartlarına kaydetme.
- **Resampling:** Sesin daha az yer tutması amacıyla yeniden işlemek

COOL EDIT 96
Herşeyi Beceren Program

Ticari programlardan hiç de geri kalmayan özellikleriyle Cool Edit günümüzün en tutulan shareware editörlerinden biri. Timestretching ve çok iyi sonuç veren resampling özelliklerinin yanısıra, hızı da bir 486'da bile tahammül sınırları içinde.

Yazılımın kullanılışı kolay ve sorunsuz. Malesef Zoom fonksiyonunda bir kullanışsızlık var. Geliştiren firma Syntrillium sağ fare tuşuna önemli işlevleri eklese çok iyi olurdu. Birden fazla wave dosyası üzerinde çalışmak için ise birden fazla Cool Edit açmak gerekiyor. Otomatik işleme için ise akıllıca tasarlanmış bir script mekanizması mevcut. Cool Edit'in datalarını Real-Audio formatına çevirebiliyor olması internet kullanıcıları için bir artı. Programın pek hoşa gitmeyen taraflarından biri shareware kısıtlamaları.

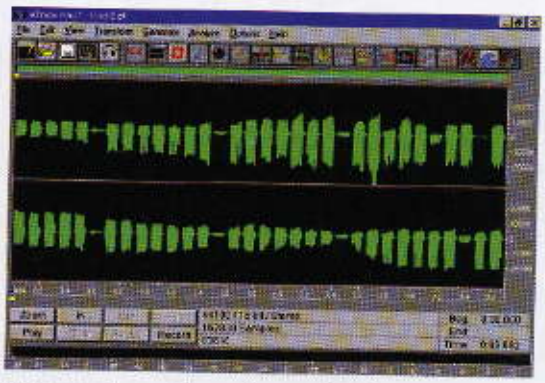

Shareware dünyasından harika bir program. Cool Edit'in ticari programlardan geri kalır yanı yok.

Programın başında kullanıcı iki fonksiyon gurubu arasında seçim yapmak zorunda. Bunlardan biri de maalesef "save" fonksiyonu.

CHIP Yorumu: Cool Edit işlevleri ve ses kalitesi açısından kendisinden katlarca pahalı programlarla yarışıyor, ancak bu kadar çok fonksiyonlu bir programın hesaplama yükü de elbet ağır oluyor.

GOLD WAVE 3.24
Yeni Başlayanlar İçin Yeterli

Seçtiğimiz programlar arasında en ucuz fiyata sahip olan Gold Wave yine de ses işlemek için yeterli işlevlere sahip. Fonksiyonlar paletinde flanger, echo gibi normal efektlerin yanısıra robot sesleri yaratmak için mechanize diye ilginç bir efekt de var. Timestretching resampling gibi ileri teknik işlevleri ise Gold Wave'de aramak boşuna.

Yazılımın kontrol kolaylığı idare eder düzeyde olmasına rağmen, parametre girişlerinin fareyle değil klavyeyle yapılmak zorunda olması hiç hoş değil. Stereo ses datalarının seçilmiş bölgeleri ile uğraşırken hangi kanalı değiştirmek istediğinizi bildirmeniz gerekiyor. Hesaplama süreleri ile ses kalitesi kabul edilebilir düzeyde.

CHIP Yorumu: Gold Wave profesyonel bir yazılım değil, ama başlangıç için oldukça yeterli imkanlar sunuyor. Fiyatı da gayet hesaplı.

SAMPLİTUDE PRO 4.0
PC'nizdeki Stüdyo

Samplitude Pro'ya Wave editörü demek hakaret olur. Çünkü programın becerileri arasında normalde binlerce dolarlık aletler gerektiren ve Harddisk recording tabir edilen teknik de var. Bu özellik yüzünden aynı anda sekiz kanalı kullanmak zorunda olan program, kullanıcısına ister istemez sekiz kanal editing, mixing ve kayıt imkanı sunuyor. Bu sekiz kanal sonra tek bir wav dosyası olarak saklanabiliyor. Yapabilecekleriniz sadece sabit diskinizdeki yer ile sınırlı.

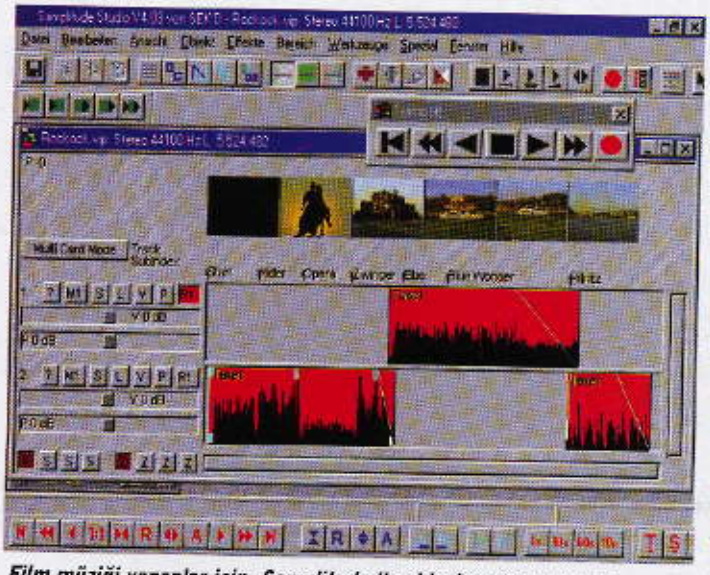

Film müziği yapanlar için, Samplitude ile videolarınıza sonradan ses bile ekleyebilirsiniz.

Sanal konsol size rahat bir mix ortamı sunuyor. Buradan her sekiz kanal için ayrı ayrı ve eş zamanlı bas, tiz, pan, echo ve dinamik ayarı yapmanız mümkün. Sanal konsolun otomasyon özelliği var. Bu özellik sayesinde konsol parametrelerini parçanın istediğiniz yerinde ve istediğiniz yumuşaklıkta değiştirmeniz mümkün.

Ses kalitesi ve hesaplama süreleri harika. Standart editing işlemleri sorunsuzca yürüyor. Ancak timestretching fonksiyonu biraz boşlanmış. Program donanıma çok fazla erişen programlara göre ekstra sağlam bir yapıya sahip. Testlerimiz sırasında bir kere bile kilitlenmedi.

CHIP Yorumu: Eğer kullanması alıştırma gereken arayüze uyum sağlayabilirseniz, sizi sekiz kanal kayıt ve mix imkanı bekliyor. Fiyat performans endeksi ise çok başarılı.

SOUND FORGE 4.0
Profesyonel Lige Geçiş

Seçtiklerimiz arasında en pahalı yazılım olan Sound Forge, her ortamda kesinlikle güvenilir sonuçlar veriyor. Diğerlerine göre daha profesyonelce tasarlandığı için en önemli faktör ses kalitesi. İkinci sırada ise neredeyse sonsuz sayıdaki opsiyonlarıyla kişiselleştirme geliyor. Örneğin programın bünyesindeki her pencerenin içeriği ve konumu ayrı ayrı kaydedilebiliyor, ki bu özellik büyük projelerde inanılmaz rahatlıklar sağlıyor.

Kullanımı hernekadar kolay gözükse de almanların dediği gibi, şeytan detayda gizli. Kendinizi birden bire parametreler arasında kaybolmuş bulabiliyorsunuz. Kendi fonksiyonlarının çoğu isteğinizi zaten karşılayabiliyor olmasına rağmen, bir de plug-in'ler sayesinde programı daha da geliştirmek mümkün.

Müzisyenleri ilgilendiren bir opsiyon ise ses datalarını synthesizer'lar ve sampler'larla değiştirebiliyor olması. Müzik aletlerinin küçük ekranlarına mahkum olma eziyetinden böylelikle kurtulmak mümkün. Sonsuz geri alma ve envai çeşit araçla Sound Forge 4.0 hizmetinizde.

CHIP Yorumu: Diğerlerine nazaran oldukça pahalı. Yeni başlayanlar için ise fazla komplike, fakat profesyoneller için birebir. Belli bir alışma sürecinden sonra burada bahsi geçen programlar arasında en hızlı ve kolay çalışılan program Sound Forge oldu.

WAVELAB 1.6
Her Şey Elinizin Altında

WaveLab rahat ve efektif bir çalışma ortamı sunuyor. Sonsuz geri alma, aynı sesi birden fazla pencerede işleme, çok fonksyonel bir zoom ve seçme aracı (sağ tuş) ve profesyonel kalitede ses çıktısı elde etmek mümkün. Timestretching de stüdyo kalitesinde sonuçlar veriyor. Ve en ilginci bütün bunlar cehennem hızında yapılabiliyor. Buradaki diğer editörlerden farklı olarak eğer CD-Writer'ınız varsa CD yazmak mümkün. İlginç özelliklerden biri de eş zamanlı efekt prosesörü. Efektler wav datasının üzerine değil ses kartının çıkışına uygulandığı için sonuç şimşek hızında görülebiliyor. Fiyatı ise oldukça tuzlu ve Steinberg firması yazılımının rahat çalışması için pentium 166 ve yukarısı işlemcileri tavsiye ediyor.

CHIP Yorumu: WaveLab yeniliklerle neredeyse parlıyor. CD yazma özelliğinin de hissettirdiği gibi, iddiası bütün prodüksiyonda baştan sona kullanılacak tek program olmak. Fiyatının pahalı olması ise onu sadece profesyonellerin kullanabileceği bir araç haline getiriyor.

Thomas Alker'den çeviren Hasan Yalçınkaya

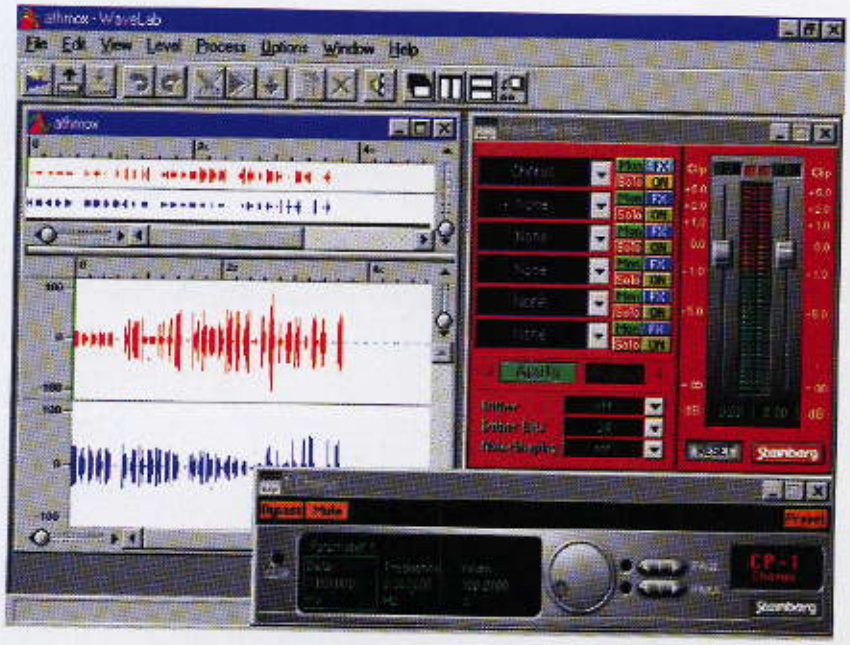

WaveLab'de uzun ses dosyalarını işlerken aynı dosyanın birden fazla görünümü kullanılabiliyor ve aynı ses birden fazla pencerede işlenebiliyor.

Nereden Bulabilirsiniz?

Awave 4.0
FMJ Software, Svedjev. 7,147 52 Tumba İsveç
http://hem.passagen.se/fmj/fmjsoft.html
Fiyat: ortalama 80 DM.

Cool Edit 96
Syntrillium Software Corporation P.O. Box 62255, Phoenix, AZ 85082-2255, ABD
http://www.syntrillium.com
Fiyat: ortalama 50$.

Gold Wave 3.24
Chris Craig, P.O. Box 51 St. John's, NF, Kanada, A1C5H5
http://www.goldwave.com
Fiyat: yaklaşık 30$.

Samplitude Pro
Hohner Midia, Schwabenstr. 27, 74626 Bretzfeld, Almanya
http://www.hohnermidia.de
Fiyat: ortalama 400 DM.

Sound Forge 4.0
M3C Systemtechnik GmbH Grossbeerenstr. 51, D-10965 Berlin, Almanya
http://www.m3c-berlin.de
Fiyat: ortalama 800 DM.

WaveLab 1.6
Steinberg Soft-und Hardware GmbH Eiffestr. 596, 20537 Hamburg,
http:// www.steinberg.de
Fiyat: 700 DM.

Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde

Özel Video Formatları

Benim elimde "CLU" ve "DUK" formatında dosyalar var. Sanırım bunlar film ya da resim dosyaları çünkü bunlar "Phantasmagoria" oyununun içinde yer alıyor. Ben bu oyundaki filmleri oyun dışında seyretmek istiyorum. Oyun "directx" ile çalışıyor. Oyunu kurarken "directx"ten başka video oynatıcısı kuramadım. Ama oyun oynarken filmler izleniyor. Lütfen bana bu formattaki dosyaları açacak bir programı önümüzdeki ay derginizle birlikte verilen Cd-Rom'da gönderin. Yayın hayatınızda başarılar, şimdiden her şey için teşekkürler.

Aykut Özan / İzmir

CHIP *Bahsettiğiniz uzantılar bildiğimiz hiçbir video formatına ait değil. Bu formatlar büyük ihtimalle yapımcı firmanın kendi geliştirdiği formatlar. Kendi sıkıştırma algoritmalarını kullandıkları özel bir format geliştirmiş olabilirler. Eğer kendi göstericileri varsa bunu kullanabilirsiniz. Biz böyle bir oynatıcıya rastlamadık.*

Registry Problemi

Öncelikle böyle faydalı bir köşe hazırladığınız için size teşekkür ederim. Benim şikayetime gelince: Benim PC'mde bir Registry problem diye bir dert var. Devamlı karşıma çıkıyor. Bende daha önce Pentium 75 vardı. Onda hep çıkıyor diye hızı artırmak için Intel Pentium 166 taktım. Ama nedense bunda da çıkıyor. Buna cevap verirseniz sevinirim.

Fatih Ünal
İstanbul

CHIP *Sorunuzun işlemcinin hızıyla bir ilgisi yok. Windows 95'in programlar için tuttuğu kayıt dosyasında bir sorun olmalı. Sorun penceresi çıktığında yazanları okuyarak sorunu tesbit etmeye çalışın. Eğer registry hakkında bilginiz yoksa dergimizin geçen sayılarında çıkan yazıları okumanızı tavsiye ederiz. Bunun yanısıra cd'lerimize dahil ettiğimiz registry düzeltme programlarını da kullanabilirsiniz. Örneğin birkaç ay önceki cd'lerimizden birinde yer alan Fix-It adlı programın deneme sürümü sorununuzu çözebilecek nitelikte.*

Tamamlanamayan Kurulum

1- Sizin Cd'nizde sorun olmadığını biliyorum. Internet bölümünde bir programı yüklerken (Internet'e bağlı değilim ama) tekrar başlatmamı söyleyen bir ileti geldi ve ben de 'hayır' dedim. Sonra biraz şüphelendim ve bilgisayarı tekrar başlattım. Karşımda başlatma menüsünü gördüm. Ben 'Güvenli Kipi' seçtim. (Zaten aşağıda 'Güvenli kip'te çalıştırmamı söylüyordu.) Biraz oyalandıktan sonra bilgisayarı tekrar başlattım. Bu sefer ekranı 3 tane harf devirli olarak kaplamış ve altta "EMM386 Windows arabirimi hatası. EMM 386 kapalı kalacak" yazıyordu. (Normal kipi seçince de böyle yazıyor.) Bu ne demek?

2- "Adım Adım Onayla" kipini çalıştırdım ve şu sorunları gördüm:

a)C:(Acd(Acdide.sys eksik veya bozuk Config.sys hata olan satır 9.

b)C:(Hxcd-Rom(Ltnide.sys eksik veya bozuk Config. Sys hata olan satır 18.

c)Audio sürücüsü çalışmıyor diyor.

Bunların neden olduğunu ve çözümleri varsa onları çok açık bir şekilde öğrenmek istiyorum.

3- Cd'nizde "Adventure" oyunlara ve de derginizde bilgisayar terimlerine yer verirseniz memnun olurum.

Kaya Diker

CHIP *1- Bazı programların kurulumu sırasında bilgisayarın tekrardan başlatılması gerekir. Böylece Windows 95 yeniden başlar ve başlatılması sırasında kurulum devam eder. Siz öyle sanıyoruz ki; kurulum işlemini yarıda kesmişsiniz ve sürücülerden biri yüklenememiş. Programı baştan ve kurallara uygun olarak kurmayı deneyebilirsiniz. Ya da win.ini, system.ini dosyalarında hataya sebep olan satırı bularak silebilirsiniz. 2- Config.sys dosyası açılış sırasında bakılan ve aygıt sürücülerinin yüklenmesini sağlayan bir dosyadır. Belirtilen satırlardaki sürücü ya olması gereken yerde değil ya da bozulmuş. Her üç satırda da aynı sorun sözkonusu. Görülen o ki, cd rom sürücünüzü ve ses kartınızı eğer DOS'ta kullanıyorsanız baştan kurmanız gerekecek. 3- Elimize ulaşan en son oyun demolarını her zaman cd'lerimize koyuyoruz. Bilgisayar terimlerini de genellikle yazıların sonlarında kutular içinde veriyoruz.*

Yanlış Virüs Alarmı

Pentium 133 işlemcisi, 32 Mb Edo Ram'i, 1.2 Gb Quantum Fireball Hdd'i, Acer 8 hızlı Cd-Rom sürücüsü, Sound Blaster 16 ses kartı, 33600 modemi, 2 MB S3 Trio 64V + Mpeg ekran kartı olan bir bilgisayar kullanıyorum. İşletim sistemin Windows 95.

1- Bilgisayarım açılırken anakart için "i 430FX-2A59CP0CC-00" yazıyor. Bana bu kart hakkında bilgi verir misiniz? En yüksek hangi işlemciyi takabilirim?

2- Bilgisayarımın Hdd'ı Quantum Fireball TM1280A. Bu Harddisk hakkında fazla bir şey bilmiyorum. Bana hızı ve kalitesiyle ilgili bilgi verir misiniz?

3- Bilgisayarımı bir hafta önce 16 Mb'tan 32 Mb'a çıkarttım. Windows'un Sound Recorder'ında 16 Bit 44.100 Hz Stereo bir ses açıyorum (86 saniyelik bir müzik). Bu müziğin arkasına koymak için Edit menüsünden Insert File komutunu veriyorum ve 16 Bit 44.100 Hz Stereo olan aynı müziği seçiyorum. Bilgisayar biraz işlem yaptıktan sonra bu işlemi tamamlamak için yeterli hafıza olmadığını, bazı programlardan çıkıp tekrar denememi istiyor. Acaba gerçekten 32 Mb yetmiyor mu yoksa Soundrec bu işlemi yapamıyor mu?

4- Bilgisayarımda Smartdrv var ama Autoexec.bat'ta Smartdrv'ın çalışması için herhangi bir komut yok (ya da ben öyle sanıyorum). Smartdrv'ın bilgisayarın açılışında yüklenip yüklenmediğini nasıl anlayabilirim? Yüklenmiyorsa yüklenmesi gerekli midir? Bana hız açısından faydası ve zararı ne olur? Bilgisayarımda Windows dizininde bu program var. Windows açılırken yüklenmesini sağlamak için Autoexec.bat'ta hangi komutları eklemeliyim?

5- Need For Speed 2'de pick up'la oynamak için credits bölümüne ne yazmamız gerek?

6- Tomato 5DHX anakart sizce iyi mi?

7- F-Prot 2.27 ile Heuristic virüs araması yaptığımda Warcraft 2'nin bir dosyası olan "War2.exe" için "War2.exe contains code which is usually only found in viruses. Please contact Frisk Software International to check if this a know false alarm or send us copy far analysis." bu mesaj çıkıyor. Bilgisayarımda virüs mü var?

Koçak Özcan/Osmaniye

CHIP *1- 430FX Intel'in ilk çıkardığı chipsettir. Triton diye geçen settir. En fazla Pentium 133'e kadar destekler. Geçen ayki anakartlar yazımızda daha detaylı bilgiler bulabilirsiniz. 2- Quantum Fireball OEM piyasasında en çok tutulan ürünlerden biridir. Sağlamlığı, düşük hata oranı, sessiz çalışması, hızı ve IDE harddiskler için oldukça düşük olan erişim süresi bu harddiskin çok tutulmasının sebepleri. 10,5ms erişim süresi ile oldukça hızlı sayılır. 3- SoundRec programına ayrılan hafıza doluyordur. Yapacağınız iş için daha profesyonel bir program bulmanızı tavsiye ederiz. 4- Windows 95 zaten siz isteseniz de istemeseniz de Smartdrv'yi yükler. Disk ve disket sürücüleri için tampon bellek hazırlayan bu programı Windows 95 kullanıyor. 5- Bu ve diğer oyunlarla ilgili sorularınız için Cumartesi günleri 11-15 arası Level adlı oyun dergimizin "Cheat Hattı"nı arayabilirsiniz. 6- Tomato markası da piyasada oldukça tutulan bir markadır. HX chipler zaten oldukça hızlı ve yüksek teknoloji ürünü kartlar. Yaptığımız testlerde oldukça iyi sonuçlar verdiler. 512KB önbellekli olanları gönül rahatlığıyla kullanabilirsiniz. 7- Heuristic arama program kodunun sanal olarak çalıştırılmasıdır. Eğer program içinde şüpheli davranan kısımlar varsa (mesela harddiske garip isimli bir dosya açıp içine yazan) sizin karşılaştığınız gibi yanlış alarmlar olabilir. Bu mutlaka virüs olması demek değildir.*

Değişen Renkler

Ben yaklaşık bir ay önce yeni bir bilgisayar aldım. Özellikleri; IBM P. 133, 16 Ram, 2.5 Gb Harddisk, 8x Cd-Rom ve 16 Bit ses kartı. Bilgisayarımı aldıktan bir hafta sonra renkleri bozuldu. İlk aldığımda tüm renkleri gösteriyordu. Fakat şimdi kırmızıyı siyah, beyazı da çok soluk gösteriyor. İşlemcinin içi hiç açılmadı. Sizce renklerin sebebi ne olabilir? Bu konuda bana yardımcı olacağınız için şimdiden teşekkür ediyorum.

Fatih Ucuz/Batman

CHIP *Sorununuz monitörle ilgili gibi görünüyor. Başka bir monitörle deneyin. Renklerle ilgili sigortalardan biri yanmış olabilir. Eğer monitörünüzün sorunsuz olduğundan emin olursanız bu sefer de ekran kartınızdan şüphelenmeniz gerekiyor.*

Kilitlenen Mouse

1- Sistem özelliklerim:486 DX4-100, 850 Mb Hdd, 8 Mb Ram, Sound Vision ses kartı, Samsung 8X Cd-Rom Drive. İşletim sistemim Dos 6.22 + Windows 3.1.

Benim Mouse'um DOS altında Mouse desteği olan veya Mouse ile kullanılan programlarda bir süre çalıştıktan sonra kilitleniyor. Sistem normal çalışıyor fakat Mouse imleci olduğu yerde kalıyor. (Mouse mouse.exe ile yüklü.) Mouse kilitlense bile klavye desteği olan programlarda programdan çıkabiliyorum. Ama sadece Mouse ile kullanılan programlardan çıkmak için reset etmek zorunda kalıyorum. Mouse genelde harddiskte işlem yaptıktan sonra kilitleniyor. Şimdiye kadar "Riddle of Master Lu", "Asaccer", "Tilt (Virgin)" gibi oyunlar ve "Norton Commander", "Logo Perfect English" gibi programlarda bu sorunu yaşadım. Bu sorunu çözmek i-

çin Mouse girişini kontrol ettim, başka bir Mouse sisteme taktım. 3 adet farklı Mouse Driver disketi denedim, Mouse'un içinin temiz olup olmadığına baktım ve hatta sistemde bir virüs olabileceğinden şüphelenip çeşitli anti-virüs programlarıyla kontrol ettim bir şey bulamadım. Tüm bu anlattıklarımda hiç bir anormallik yoktu. O Windows'ta tıkır tıkır çalışan Mouse, DOS altındaki programlarda neden aptallaşıyor? Derdime bir çare...

2- Bizim bilgisayar öğretmenimiz defrag programı sırasında sistemin kapatılması, elektrik kesilmesi vb halinde o ana kadar defrag edilmiş bölgedeki tüm bilgilerin uçacağını söylüyor. Acaba bu doğru mudur?

3- SCSI kartı nedir?

Sinan Tenekeci
Kırklareli/Lüleburgaz

CHIP *1- Bir interrupt çakışması gibi görünüyor. Sisteminizde modem varsa veya ses kartınızın şu anda kullandığı interrupt ile ilgili bir çakışma olabilir. Eğer çakışma olmadığından eminseniz donanımsal bir sorundan şüphelenebilirsiniz. 2- Defrag işlemi harddiskte parça parça duran bir dosyanın tüm parçalarını arka arkaya dizme işlemidir. Bu işlem yapılırken harddiskin çeşitli bölgelerine geçici kopyalamalar yapılır ve FAT baştan yazılır. Eğer bu sırada bir sorun olursa FAT yapısı bozulmuş olacağından dosyalarınıza bir daha erişemezsiniz. 3- SCSI kartlar SCSI arabirimini destekleyen cihazları çalıştırmaya yarar. Veri transferi amaçlı olan SCSI IDE'den daha hızlı ve daha yüksek kapasitelidir. Aynı anda desteklediği cihaz sayısı da daha fazladır.*

Çakışan Ses Kartı

Benim bilgisayarımın özellikleri şunlar: Pentium 100 işlemci, 1.2 Gb Harddisk, 16 Mb Edo Ram, 2 Mb ekran kartı, 16 Bit Yamaha ses kartı, 8X Cd-Rom, 1.44 Mb Floppy disk sürücü ve Windows 95 işletim sistemi.

1- Ben ses kartı ile büyük problemler yaşıyorum. Ses kartım OPL3SA driver kullanıyor. Ses kartımı ne zaman kurmaya kalksam donanım çakışması oluyor. Her seferinde IRQ 7'yi kullanan LPT1 ile çakışıyor. Mart 1997 sayınızda denetim masasından sisteme gelerek buradan özellikleri seçip IRQ ve DMA adreslerini ayarlamamızı belirtmişsiniz. Ben bu ayarları yapıyorum. Donanım çakışması kalkıyor ve görünürde hiç bir sorun kalmıyor. Fakat bilgisayarımdan yine de ses çıkışı alamıyorum. Bunun sebebi ne olabilir? Ses kartım normalde IRQ 7 ve IRQ 5 kullanıyor. Fakat diğer IRQ adreslerinin bazılarını seçmeme izin vermiyor.

2- İkinci sorunum ise donanım özelliklerine göre bilgisayarımın performansının düşük olması. Arkadaşımın 486DX4-100 işlemcili, 16 Mb Ram'lı bir bilgisayarı var ve o da Windows 95 kullanıyor. Fakat onun bilgisayarının performansı benimkinden daha yüksek. Arkadaşım Memmaker kullanmamı söyledi. Ben de bunu kullandım fakat fazla bir değişiklik görmedim. Sorunlarımı yayınlamanız beni çok mutlu eder.

Okay Çavuşoğlu/Isparta

CHIP *1- Ses kartınızın üzerinde bulunan jumper'lar aracılığı ile ses kartınızı başka bir interrupt'ı kullanacak şekilde ayarlayabilirsiniz. Ya da Plug&Play modana getirip öyle bırakabilirsiniz. Eğer bunu yapamazsanız BIOS'a girip oradan printer port'unu iptal etmeyi deneyebilirsiniz. Windows 95'ten de kaldırınca yedi nolu interrupt ses kartınıza kalır. Tabii eğer yazıcı kullanmıyorsanız. 2- Performansı arttırmanızı sağlayacak bazı programlar var. Bunlar sisteminizi analiz edip hataları buluyorlar ve bunları düzeltebilmeniz için size yardımcı oluyorlar. Yazılımsal olarak performansı böyle arttırabilirsiniz. Donanımsal olarak ise BIOS ile oynamanız gerekebilir. Bunun için daha önceki sayılarda konuyla ilgili yayınlanan yazılarımızı okuyabilirsiniz.*

Sorunlu Bilgisayar

Ben 14 yaşında bilgisayar meraklısı bir öğrenciyim. Sözü fazla uzatmadan konuya girmek istiyorum. Babamın ofisinde kullandığı Pentium 100 Mhz, 16 Mb Edo Ram, 850 Mb Hdd, 33600 Modem, 16 Bit ses kartı ve Windows 95 işletim sistemine sahip KTX marka bir bilgisayarım var.

1- Bilgisayar açılırken genellikle takılıyor. Bu konuda ne yapabilirim?

2- Bir gün şu mesajla karşılaştım; 'Kesim bulunamıyor okunan sürücü C (Durdur, Yeniden Dene, Yoksay, İptal)'. Bilgisayarı F8 veya disketle açtığımda tüm DOS uyumlu programlar çalışıyordu. Biz de uzmanla birlikte Harddisk'i formatlayıp Win 95 yeniden yükledik. Bir süre sonra aynı olay tekrar başımıza geldi. İstanbul'a gönderdik. Geldi. Şimdi çalışıyor ama ekranı 16 renk tanıyor. Denetim masasındaki Ekran (görüntü) bölümüne de girmiyor. Ne yapabilirim?

3- Bazen açılırken Boot disketi istiyor. Sorunu nasıl giderebilirim?

Hulisi Sönmez/Konya

CHIP *1- Yazdıklarınız doğrultusunda sisteminizde ciddi bir hata olduğunu söyleyebiliriz. Büyük ihtimalle de sorun harddiskinizde. Scandisk, Norton gibi programlarla tarayıp kontrol etmeniz gerekiyor. Eğer çok fazla "lost cluster" veya "bad sector" bulursanız harddiskinizi değiştirmeniz gerekiyor.*

Ağa Giremiyorum

1- İşyerimde ağ sistemi kullanıyoruz. Windows 95 açıldığında ağ görünmüyor. Windows açılış menüsünden 'tüm programları kapat ve farklı

bir kullanıcı olarak aç'ı seçip açıldıktan sonra ağla iletişim kurabiliyorum. Tüm yardım konularını uyguladım. Ağ disketini yeniden kurdum. Sonuç değişmedi. Diski formatlayıp Windows 95'i kurunca düzeldi. Sorunun nedenini çözemedim. Ağ NE 2000 uyumlu.

2- Bir de Fdiskle diski bölünce Format C:\ deyince tamamı mı yoksa sadece bölünmüş C sürücüsü mü formatlanır?

İbrahim Dombaycı
Eskişehir.

CHIP *1- Bu kadar bilgiyle bizim de bir şey söylememiz zor. Belki açılışta ağ desteği verilmiyordu, ya da bazı bileşenler yüklenmemişti. Ağa girmeyen haliyle görseydik daha sağlıklı sebepler sunabilirdik. 2- Fdiskle böldüğünüz harddiskte c:'yi formatlamak istediğinizde sadece böldüğünüz zaman c: ismini alan sürücü formatlanır.*

Kronik Türkçe Karakter Sorunu

1- Fifa, Nhl, Level ve sizin verdiğiniz Cd'lerde bazı oyunları oynayamıyoruz. Fifa 97 Cd'sini aldığımız yere götürdüğümde orada açtılar. Fakat biz açamadık, Windows'ta setupladıktan sonra çalıştırıyorum. Ama ekran çizgi çizgi oluyor, oyun oynanamıyor. Fifa 97'yi DOS'ta çalıştırdığımda ise demosunun bir karesi düzgün olarak çıkıyor ve sonra kilitleniyor. Nhl ise düzgün olarak açılıyor, oyuna "start" deyip başlattıktan sonra oyun çizgi çizgi oluyor ve ses gidip geliyor.

Sanıyorum bu sorunlar bilgisayarı 16 Mb yaptırdıktan sonra oldu. Bilgisayarım Pentium 133, 16 Mb, 256 renkte çalıştırıyorum ama (16, Hi, True, Color) fayda etmiyor.

2- Word'te yazım hatası yapıyor. İ'ler ÿ gibi, ğ'ler .... şeklinde çıkıyor ve birkaç hata daha yapıyor. MS-Dos'ta böyle bir durum olmuyor.

Uğur Taşkın/İstanbul

CHIP *1- Eğer daha önce de çalışmasalardı ekran kartı yetersiz derdik, ancak ram upgrade'inden sonra başladıysa sorunlarınız; sebep ram'lerin uyumsuzluğu olabilir. EDO ramler diğer ramlerle sorun çıkarırlar. Veya erişim süreleri farklı ramler performansı düşürürler. En iyisi tüm ramlerin aynı marka ve kapasitede olmasıdır. 2- Seçtiğiniz karakter seti Türkçe'yi desteklemiyordur. Times New Roma Tur veya Arial Tur'u deneyebilirsiniz. DOS ile Windows 95'in ilgisi yoktur.*

Açılıştaki ASCII Karakterler

Ben Iskendurun Anadolu Teknik Lisesi'nde birinci sınıfı okuyorum. Henüz bir sene bilgisayar gördüm. Bir ay önce bilgisayar aldık. Bilgisayarımın özellikleri; 133 Mhz/Pentium, 12 hız Cd Rom, 16 Mb ekran ve ses kartı, 16 Mb Edo Ram ve Hdd. Sorunlarım şunlardır;

1- Chip dergisinin Temmuz ayının Cd'sindeki Norton Antivirüs programını Hdd'a yükledim. Sonra işime yaramayacağını anlayınca bu programı sildim. Daha sonra bilgisayarı yeniden başlattığım zaman ASCII karakterlerinin olduğu bir sayfa akmaya başlıyor. Sayfanın sağ alt köşesinde VX Static Traket yazısı çıkıyor. Neden?

2- Cd'deki oyunlar 4/3 çalışmıyor. Install'ladığım halde 'D.SOUND.DLL' komutu çıkıyor. Neden?

3- Bilgisayarda Cd filmlerini izlerken ekran bulanık oluyor. Ekranı büyültsem de, küçültsem de ekran yine bulanık oluyor. Neden?

4- Bilgisayarın kasasında ve klavyesinde Turbo düğmesi var. Ne işe yarıyor?

5- Bilgisayarı olup da tanıdığım 4-5 arkadaşım var. Onlarda benim gibi her ay Chip dergisi alıyorlar. Sizden MS-DOS kipinde başlayan oyun çıkarmanızı rica ediyoruz.

Ahmet Alp
Hatay/İskendurun

CHIP *1- Bu sistem dosyalarından birindeki bir satır yüzünden oluşan bir hata. Yanlışlıkla silmiş olduğunuz bir sürücü sistem dosyaları tarafından yüklenmeye çalışılıyor ve bu hata oluşuyor. Açılışta hazırlanan BOOTLOG.TXT dosyasını inceleyerek ilgili satırı bulup silebilirsiniz. 2- Ses kartınızın bazı oyunlarla uyumsuzluk sorunu olabilir. Anladığımız kadarıyla harddiskinizde de DLL dosyalarından biri eksik. 3- Bulanık derken ne demek istediğinizi tam olarak anlayamadık, ancak ekran kartınızın renk ayarlarıyla oynarsanız görüntü iyileşecektir. En az 2MB'lık bir ekran kartı ve en az bir S3 TrioV+'ya ihtiyacınız var. 4- Bu eski anakartlarda olan bir opsiyon. O tuş ile saat hızı arttırılıp azaltılabiliyordu. Eski bilgisayarların çok daha eski programları çalıştırabilmesi için tasarlanmıştı. 5- İstediğiniz tipte oyunlar elimize geçtikçe cd'mizde yer vermeye çalışıyoruz.*

Faks Alamıyorum

İki gün önce ben ve karşı dairedeki arkadaşım beraber iki tane 14.400 Fax Modem aldık. İkimiz de modemlerimizi sorunsuz bir şekilde kurduk. Bir de faksı deneyelim dedik. Onu bir türlü beceremedik. Biz şu anda Windows 95'in faks programını kullanıyoruz. Kuzenim bana faks gönderdiğinde benim telefonum durmadan çalıyor. Üst köşede de telefon aranıyor yazısı ile resmi çıkıyor (arayan kişide) ve ben telefonu en sonunda açmak zorunda kalıyorum. Çünkü faks ile ilgili bir şey olmuyor. Telefonu açtığımda ise kuzenim sesimi duyup telefona çıkıyor. Ama başka yere mesela Alnet'e çektiğimiz faks yerine ulaşmış. Herhalde sorun bizde. Sanırım kurulumda ya da ayarlarda bir bozukluk veya yanlışlık var. Bize

yardımcı olursanız çok seviniriz. Yayın hayatınızda size bol başarılar dilerim.

Serhan Özgün/İstanbul

CHIP *1- O yukarıdaki kutu çıktığında sağ tarafta-ki küçük kutucuğa tıklarsanız telefona cevap verir ve faksı alır. Büyük ihtimalle siz otomatik cevaplama modunu seçemediğiniz için elle telefona cevap vermenizi bekliyor. Eğer otomatik cevaplama istiyorsanız kullandığınız programın ayarlar menüsünden bunu kolaylıkla halledebilirsiniz.*

Pentium'a Geçiş

1- Benim 486 DX2-66 bir bilgisayarım var. Bu bilgisayar belirlenen tarihte ve saatte kendi kendine açılıp kapanabiliyor ve 10 dakika boyunca işlem yapılmadığında yarı enerji ile çalışabiliyor. Bu özellikler anakartımla mı ilgili?

2- Ben bilgisayarımı Pentium yapmak istiyorum. Anakartımı değiştirince bu özellikleri ve şu andaki Bios'umu kaybeder miyim?

3- Verdiğiniz Cd'lerdeki Arabirimi 486DX2-66'larda çalışacak şekilde hazırlatırsanız çok memnun oluruz. Ve ayrıca Cd'leri Cd kutularına koyarsanız daha iyi olur.

Vereceğiniz cevaplar için size şimdiden teşekkür ederim.

Engin Ören

CHIP *1- Bu özellik anakart ve BIOS'un özelliğidir. 10 dakikaya ayarlı olan bilgisayarınız bu süre zarfında bir işlem yapılmazsa kendiliğinden uyku moduna geçer. Bunu BIOS ilgili aygıtlar gönderdiği sinyaller ile yapar. 2- Anakartınız Pentium işlemcileri desteklemediğinden hem anakart hem de işlemcinizi değiştirmeniz gerekiyor. Bu da BIOS'unuzu da değiştirmeniz anlamına geliyor. 3-Arabirimler işlemciye göre değil işletim sistemine göredir. Kullandığınız sistemi yazmamışsınız ama arabirimlerimiz hem Windows 95'te hem de Windows 3.1'de çalışıyor. Windows 95'te otomatik başlarken, Windows 3.1'de kendiniz bir exe dosya aracılığıyla başlatabiliyorsunuz. Bu fark işletim sistemlerinden kaynaklanıyor.*

CDW Programı

1- Cd'lerdeki Track'leri bilgisayarıma kopyaladığımda ve Cd'siz çalmak istediğimde 'CDW.EXE bulunamıyor.' mesajını veriyor. Bu dosyayı nereden bulabileceğimi yazar mısınız? 2- İkinci sorum ise bir Cd'deki oyun veya programı yüklemek ve Cd'siz çalıştırmak için ne yapmalıyım?

İlginize teşekkürler.

M. Alkan/İstanbul

CHIP *1- Bu dosyayı biz Mart veya Mayıs cd'mize koymuştuk. Şu anda depoda her ikisinden de olmadığı için bakamıyoruz ama biraz ararsanız bulabilirsiniz. 2- Tamamını harddiske bir dizine kopyalayıp o dizini D: olarak tanımlayarak çalıştırabilirsiniz. Bunu da şu şekilde yapabilirsiniz. DOS satırından: Subst D: C:\OYUN yazın.*

İdeal Bilgisayar

Derginizi severek okuduğumu belirtmek isterim. Gelelim sorularıma; Eylül sonunda Ekim başında bilgisayar almak istiyorum. Almamın nedeni hızlı Internet ağı kurmak ve bilgisayarı daha iyi öğrenmek. Soruların şu; Yeni bilgisayar

1- İhtiyacım olan Cpu ve board hangisidir?

2- 512KB Senkronik 1.2 Cache bellek yeterli mi?

3- Ram min. ne kadar olmalı? (8 Mb hiç düşünmüyorum)

4- Disk alanımın hep yetmesi için kaç Gb ihtiyacım var?

5- Sound Blaster uyumlu program ve oyunlar için nasıl bir ses kartına ihtiyacım var?

6- Full duplex ve ses posta işlemlerim için nasıl modeme ihtiyacım var? (Tabii Internet içinde)

7- 15" monitör iyi mi? Grafik kartım min. kaç çözünürlüğe ihtiyacım var kaç Mb olmalı?

8- Cd-Rom kaç hızlı olmalı? Programlar için.

9- MMX'in açılımı nedir?

10- Cd-Rom yerine DVD almak şu an için gerekli mi?

11-Modemlerde Internal ve External Voice arasındaki farklar nelerdir? External niye daha pahalı?

Volkan Yavuz/İstanbul

CHIP *1- Artık fiyatlar da düştüğüne göre en az bir Pentium 166, hatta Pentium 200 tavsiye ederiz. AMD'nin K6'sı da fiyatı ve performansı açısından tercih listesine girebilir. Kart ise en az HX chipsetine sahip olan bir model olsun. 2- 512KB zaten olabilecek maksimum önbellek miktarı. HX'lerde standart olarak geliyor. 3- Ram miktarı en az 32MB olmalı. Altındaki değerler bayağı sizi sıkacaktır. Güçlü bir sistemin ilk şartı ram'dir. 4- Açıkçası ne alırsanız alın yetmeyecektir. Ama en az 2GB'lık bir harddisk sizi uzunca bir süre idare edecektir. 5- Creative'in SoundBlaster serisinden şaşmayın. SoundBlaster32 şu an için oldukça uygun ve yeterli. 6- 33,600 bps ve voice özellikli bir USRobotics veya Supra olabilir. Bu aykı test sonuçlarını inceleyebilirsiniz. 7- 15" monitörler aslında 14"lerden pek de büyük değil. Ama ucuzladıklarına göre artık 15"e geçmenin zamanı gelmiş demektir. Grafik kartınızın üç boyut hızlandırıcısı ve en az 2Mb hafızası olmalı. 8- 24 hız şu anda en hızlıları. Fiyatları da bayağı düştü. Geçen aykı test sonuçlarımızı inceleyebilirsiniz. 10- DVD şu an için gereksiz. Henüz gerekli minimum sistemler bile belirlenmiş durumda değil. 11- External'lar kutu içinde geldiği için ve yanlarında adaptör, seri kablo gibi aksesuarları olduğu için daha pahalılar. Internal ile hiçbir farkları yok. Eğer tabii taşınabilirliklerini saymazsak.*

Microsoft Network

Benim size sorularım vardı. Microsoft Network'e nasıl girebilirim? Bu ücretli midir? Ücretliyse ücreti ve ödeme şekli nasıldır? Microsoft Mail'deki posta kodu nedir? Kendimiz nasıl oluşturabiliriz? Yapacağınız yardımlar için şimdiden çok teşekkür ederim.

Adnan Oguzhan Gençoğlu

CHIP *1- Microsoft'un Network'ü ile ilgili bilgileri Microsoft Türkiye'nin 0 212 258 59 98 nolu telefonundan öğrenebilirsiniz. Size yardımcı olacaklardır.*

Lock ve Unlock

1- Lock ve Unlock komutları ne işe yarar?

2- Benim IBM Aptiva 486DX2-66 bir bilgisayarım var. IBM Aptivanın orjinal programları bir kütüphane dosyası gerektiriyor. Dosyanın adı Bmubset.Dll (Bu dosya Windows dizininde). Ben bu dosyayı yanlışlıkla sildim.

3- BBS'iniz telefonlarıma cevap vermiyor nedeni nedir?

Engin Ören/İstanbul

CHIP *1- Lock komutu ile programların doğrudan harddiske erişimi sağlanır. Normalde işletim sistemi üzerinden yapılan bu işlemin doğrudan yapılması çok tehlikelidir. Çok geniş bir bilgi haznesi ve tecrübe gerektirir. 2- Kurulum disketleri varsa baştan kurun. Ya da herhangi bir IBM satıcısından diskete çekip gerekli dizine kopyalayın. 3- BBS'imizi kapattık. Artık Internet üzerinden bize ulaşabilirsiniz (www.chip.com.tr)*

Windows 95 Kendi Sesimle Açılsın

1- 16Mb gerektiren ve DOS'ta çalışması gereken bazı oyunları bir türlü sistemimde çalıştıramıyorum. Örnek vermek gerekirse Shadow Warrior, MDK. Bu oyunları sistemimde çalıştırmak için neler yapabilirim?

2- Ben bir oyun hastası olarak, Chip özel sayfasında strateji oyunları, Adventure oyunlarını içeren 2 adet Cd gördüm. Bunları nereden ve nasıl temin edebilirim?

3- Bilgisayarıma bir TV kartı entegre etmek istiyorum, ama piyasada o kadar çok TV kartı var ki bir türlü karar veremiyorum. Size fazla pahalı olmayan ve iyi performans sağlayabilecek TV kartlarından tavsiye edebilir misiniz?

4- DOS, Bmp dosyalarını, Windows göstermiyor. Bunun nedeni uyuşmazlık olarak gösteriyor. Bu Bmp dosyalarını acaba Windows'ta çıkartabilmek için bir şeyler yapılabilir mi?

5- Windows'a girerken ve çıkarken kendi sesimi nasıl kaydedebilirim?

6- Bir arkadaşımın bilgisayarının Memory'sine virüs bulaşmış durumda. Bu virüsü Memory'den silebilmek mümkün mü? Bazı arkadaşlarım ve ben bu virüsü Memory'den ancak Hdd'i formatlayarak silinebileceğini söylüyoruz. Acaba bu virüs ancak formatlayarak mı silinir? (VRC virüsü)

7- Ağırlıklı olarak futbol oyunlarıyla ilgileniyorum. Derginizi de sürekli takip ediyorum. Ancak bu tür oyunlara rastlamadım. (VRS soccer, Actua soccer) Bu oyunları yayınlayabilirseniz, beni ve benim durumumda olan pek çok arkadaşımı çok mutlu edersiniz.

Bahadır Erçişli/İstanbul

CHIP *1- Bu sorununuzu çözebilmemiz için biraz daha fazla bilgiye ihtiyacımız var. Sebep eksik hafıza alanından ses kartınıza kadar çok çeşitli olabilir. Eğer daha detaylı bilgilerle destek hattımızı ararsanız size yardımcı olabiliriz. 2- Dergimize bizzat gelerek veya posta ödemeli olarak alabilirsiniz. Adresimiz künyede bulunuyor. Ayrıca telefonla daha detaylı bilgi de alabilirsiniz. 3- PixelView tavsiye edebileceğimiz bir kart. Testlerimizde her zaman iyi sonuçlar veriyor. 4- Bmp formatı işletim sistemine göre değişen bir format değildir. Cd'lerimizde her zaman yer verdiğimiz ACDSee programı hemen hemen tüm resim formatlarını destekliyor. 5- Önce sesinizi wave formatında kaydedin Control Panel'de Sounds seçeneğine girerek burada Close Windows veya Start Windows opsiyonlarına bağlanmış dosyaları kendi kaydettiğiniz dosyalarla değiştirin. 6- Herhangi bir virüs tarayıcı program bu virüsü silebilir. Temiz bir sistem disketi ile bilgisayarınızı açıktan sonra anti-virüs programı ile siteminizi tarayıp temizletebilirsiniz. 7- Oyun derginiz olan Level'ı tavsiye ederiz. Aradığınız tüm oyunların açıklamaları, cheat'leri bu dergide var. Level da cd hediyeli.*

Eski DOS Sürümü

486 DX4-100 16 Mb Ram ve ses kartı, 8 hızlı Cd Rom sürücüm var. Sorularıma geçmeden önce böyle güzel bir dergi ve köşe hazırladığınız için sizi kutluyorum.

1- Windows'a girerken giriş müziği bazen yarım çıkıyor bazense hiç ses gelmiyor. Denetim masasından ses simgesini tıkladığım zaman ses penceresi açılmıyor, donup kalıyor. Nedenini öğrenmek istiyorum.

2- Tarkan'ın müzik Cd'sini bilgisayarımın haddiskine kayıt ettim. (.CDA olduğu için Windows'un müzik setinden çalamıyorum. Bunu hangi programda ve nasıl çalabilirim?

3- Windows 95 bir defasında bozulmuştu. Ben de DOS kurmadan, Windows üstünde Windows kurdum. F8 yaptığımda önceki MS-DOS sürümü kaybolmuştu. Back Space tuşuna bastığımda bilgisayar MS-DOS sürümünden açıldı. Yanlış MS-DOS sürümü diye hata verdi. Mem yazdığımda bu komutu kabul etmedi. Türkçe karakterleri önceki Ms-DOS sürümü tanımadı. Windows 95'te her şey normal, DOS

niye bozuk, nasıl çözebilirim?

4- 8 hızlı Cd Rom sürücüm var fakat yavaş çalışıyor. Nasıl hızlandırabilirim?

5- Autoexec.bat dosyasına Smartdrv eklediğim zaman Windows 95'te 16 Mb Ram 14 Ram görünüyor. Niçin?

6- C sürücüsünde daha fazla yer kazanmak için drivecompress yaptım. Böylece 850 Mb harddiskim 1.4 Gb oldu ve çok işime yaradı. Fakat ben şimdi bilgisayarıma DOS kurmak istiyorum, nasıl yapabilirim?

7- Cd'deki bazı oyunlar Path'lerle kandırılıyor. Buna bir örnek verir misiniz?

Deniz Güner/Manisa

CHIP *1- Ses kartınızın ayarlarında bir sorun olabilir. Control Panel'e girerek bir bakmanız gerekiyor. Eğer yanında ünlem işareti varsa bir problem var demektir ve yeniden ayarlarının yapılması gerekir. 2- .CDA uzantılı dosyaları çalabilmeniz için özel bir programa ihtiyacınız var. Geçtiğimiz aylarda cd'lerimize dahil ettiğimiz bu programın adı CDW.EXE. 3- Önce eski DOS'u kurup üzerine Windows 95'i kurmanız gerekiyordu. Bu şekilde eski DOS versiyonunuz çalışmaz. 4- Eğer yavaş çalıştığı sistem Windows 95 ise Control Panel'e girip oradan cd için ayrılan tampon bellek miktarını arttırabilirsiniz. DOS ise Smartdrv programını yüklemeniz gerekiyor. 5- Smartdrv programını Windows 95 zaten kendisi çalıştırmaktadır. Siz ayrıca yüklerseniz iki kat hafıza harcamış olursunuz. 7- Örneğin harddiskte OYUN adlı dizine kopyaladığınız bir oyun mutlaka cd'den çalışmak istiyorsa OYUN adlı dizini d sürücüsü olarak tanıtabilirsiniz. Subst D: C:\OYUN komut satırıyla bunu halledebilirsiniz.*

Yedekleme

Bilgisayarımın özellikleri; Intel Pentium 120 Cpu, Intel Triton Vx Board (256 Cache), Quantum 1.2 Gb Ide harddisk, 14" 0.28 MPRII monitör, 16 Mb Edo Ram, Acer 8x Cd-Rom sürücüsü, 2 Mb S3 Trio 64+V Mpeg ekran kartı, PNP Crystal 16 bit ses kartı.

1- Sistemime göz attığımızda beğenmediğiniz, kalitesiz veya demode bir parça var mı? Hangi yönlerden upgrade yaptırmalıyım?

2- Vx board'u Hx board'la (MMX destekli) değiştirmek bana hangi yönden fayda getirir? Önerileriniz?

3- Bilgisayarım açıldığında, bilgisayar Ram'ı 3 defa okuyor. Bu normal mi? Hataysa nasıl düzeltebilirim? Edo Ram'lerden daha hızlı ve kullanışlı Ram'lar var mıdır? Kısaca bilgi verir misiniz?

4- Bilgisayardaki çözünürlük durumu monitöre mi yoksa ekran kartının fonksiyonlarına mı bağlıdır? Kısaca bilgi verir misiniz?

5- Ekran koruyucu ekranı hangi yönlerden korur? Fonksiyonu nedir?

6- Bilgisayarıma ayrı bir Mpeg yazılımı yüklemediğim halde mükemmel görüntü ve ses kalitesi var. Windows 95'in içinde Mpeg yazılımı var mı? Yoksa bu benim ekran kartımın bir fonksiyonu mu?

7- İşletim sistemi olarak Win 95 Explorer 4.0 kullanıyorum. Fakat sistemim bozuldu. Daha önce yedeklediğim sistem dosyalarını A:'dan geri yükleyerek (C:'dekileri sildikten sonra) kurtarıyordum. Son defasında geri yüklerken C:'dekileri silmeden değiştirme yaptım. Sistemim bozuldu. Bilgisayarım sistem disketi istiyor. Eski sistem disketini tanımıyor. Bu durumdan nasıl kurtulabilirim?

8- Sıfırdan sistem kuracak, Setup ayarları yapacak ve sistem dosyalarını tanıyabilecek bir düzeye gelmek için faydalanabileceğim bir kaynak kitap öneriniz?

9- Windows 95'te sistem disketi hazırlarken hangi dosyaları yedeklemeliyim? Bir bozulma durumunda nasıl bir yol izlemeliyim? Ben şu dosyaları yedeklemiştim: command.com, command.dos, Autoexec.org, config.org, config.dos, Autoexec.dos, config.sys, Autoexec.bat, Netlog.txt, Cd rom ve Cdex.

İbrahim Kuşkapan
Kartal/İst.

CHIP *1- Sisteminiz yeterli denebilecek seviyede. Ancak sizin de bildiğiniz gibi bu yazının yazılmasından sizin okumanıza kadar geçecek sürede bile bilgisayar teknolojisi bayağı ilerleyecek. O yüzden yakında upgrade mecburiyetinde kalacaksınız. 2- HX'ler VX'lere göre daha hızlı ve daha yüksek kapasitede ram destekleyebiliyorlar. Ancak şimdilik böyle bir değişiklik yapmanıza bizce gerek yok. 3- Ram'in üç defa sayılmasının sebebi hata kontrolü yapılması. BIOS'tan boot işlemini hızlandırarak bir kere saymasını sağlayabilirsiniz. 4- Ekran kartının üzerindeki ram miktarına bağlıdır. Monitör de yüksek çözünürlük ve frekanslar için üretilmiş olmalıdır. 5- Ekranda sürekli aynı görüntü kalırsa ekranın önündeki fosfor tabakası eriyeceğinden ekranda iz kalır. Bunu bankalardaki ekranlarda veya eski ATM makinalarında görebilirsiniz. Ekran koruyucular ekrandaki görüntüyü sürekli değiştirerek bunu engellemek için yazılmışlardır. 6- Windows 95'le beraber gelen MPEG yazılımı yok. Kurduğunuz yazılım ve ekran kartınız sayesinde kaliteli görüntü alabiliyorsunuz. 7- Başka bir makinada bir Windows 95 sistem disketi hazırlayabilirsiniz. Bunu Control Panel'den Add/Remove Programs seçeneğinden halledebilirsiniz. 8- Sistem Yayıncılık'a ait böyle bir kitap var. Adı "PC Montajı" veya buna yakın bir şey olmalı. 9- Tüm Windows dizinini ve ana dizini yedeklemeniz sizin açınızdan en doğrusu olacaktır.*

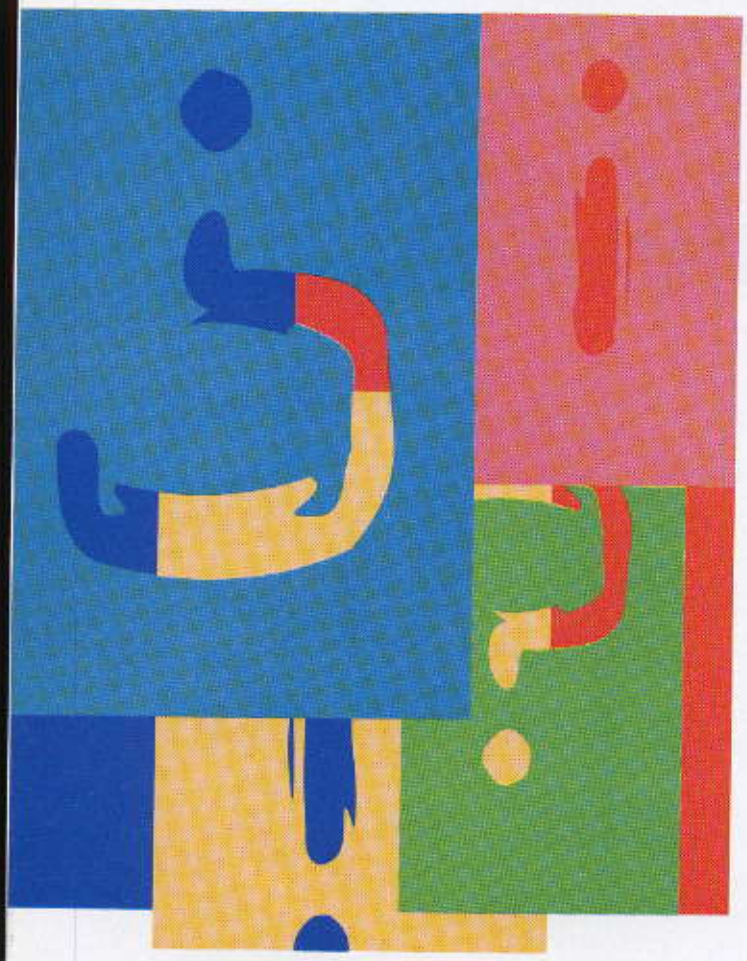

Okurlar Soruyor, CHIP Uzmanları Yanıtlıyor

Herkesin bilgisayarıyla başı dertte. CHIP uzmanları bundan böyle en çok yaşanılan ve en ilginç sorunlara sizler için çözüm buluyor. CHIP destek hattına gelen telefonların da bu köşenin oluşmasında büyük katkıları oluyor. Sizin de başınız bilgisayarınızla dertteyse veya pratik çözümler arıyorsanız bu köşede işinize yarayacak birçok bilgi bulabilirsiniz.

VERİ TABANI

MS-Access 7.0 ve 2.0 Sürümleri Arasında Uyuşmazlık

Bir süre önce yeni bir PC aldım ve Windows 95 kurdum. Sıkça veritabanı programlarıyla çalıştığım için, özellikle de Access'le, bu programın Windows 95 için 32 bitlik sürümünü satın aldım. Ancak Access 7.0 ile bir veritabanı oluşturup, bu programın sadece 2.0 sürümüne sahip bir iş arkadaşıma vermek istediğimde, arkadaşım bu dosyayı yükleyemiyor. Bu veritabanını Access 7.0'dan 2.0 formatına nasıl çevirebilirim?

CEVAP: Bu problemin çözümü gayet basit. Bunun için Access 7.0 dosyasını önce Dbase formatına çevirip daha sonra Access 2.0'da açmanız yeterli.

WINDOWS 95

COM3 Problemleri

Asus'un P5/90 anakartına ve dört seri üç de paralel arabirime sahip bir kontrol kartına sahibim. Her arabirime Jumper yardımıyla istediğim bir Interrupt'ı ve standart bir adres atayabiliyorum. Konfigürasyonum şöyle ayarlı

COM 1: IRQ4, Adr. 3F8
COM 2: IRQ3, Adr. 2F8
COM 3: IRQ5, Adr. 3E8
COM 4: IRQ7, Adr. 378

COM 4, LPT 2 ve LPT 3'ü kullanmıyorum, ilgili jumperları da çıkardım. Windows 95'in otomatik donanım algılama fonksiyonu, kurulu tüm adresleri ve Interrupt'ları otomatik ve doğru olarak tanıyor. Herhangi bir çakışma sözkonusu değil. Ancak COM 3'te bir modem veya fare çalıştırmak istediğimde, aygıt çalışmıyor. COM 1 veya COM 2'ye bağladığımda ise hiçbir problem olmuyor.

CEVAP: Bir de şunu deneyin: COM 3'ü de IRQ 4'e ayarlayın. Böylece her şey sorunsuz olarak çalışmalı.

Windows 95'te Ağ Şifresini Nasıl Geçebilirim?

Evimde iki bilgisayardan oluşan bir network kurdum. Kurulum sorunsuz olarak gerçekleşti. Ancak bilgisayarı her yeniden açışımda çıkan ağ parolası girme penceresi beni rahatsız ediyor. Bunu nasıl kaldırabilirim?

CEVAP: Windows 95'in Registry'sinde "HKEY_LOCAL_Machine / Network / Logon" anahtarında "Primary Provider Microsoft Network" kaydını ▶

arayın ve silin. Ancak bu ayar, ağ kurulumunda değişiklik yapmadığımız sürece geçerlidir. Herhangi bir değişiklik yaptığınızda (bilgisayar veya çalışma grubu adını değiştirmek gibi) bu kaydı tekrar bulup silmelisiniz.

Ses Kaydedicisi'ni Otomatik Olarak Kapatmak

Windows 95 kurulu bir Pentium bilgisayarım var. Ancak Windows 95 altında Windows Gezgini'nden bir WAV dosyasını çalmak istediğimde, dosya çalınıyor, ancak çalma işlemi bittiğinde pencere otomatik olarak kapanmıyor, benim kapatmam gerekiyor. Bu işlemi nasıl otomatize edebilirim?

CEVAP: Windows Gezgini'ni açın ve "Görünüm" menüsünden "Seçenekler" simgesine tıklayın. "Dosya Türleri" simgesine tıklayın. Listeden ses dosyası dosya türünü bulun. Şimdi de "Düzen" düğmesine tıklayın. Açılan pencereden önce "Kullan" sonra da "Düzen" simgelerine tıklayın. "Eylemi yürütmek için kullanılan uygulama:" alanına varolan "C:\WINDOWS\SNDREC32.EXE /PLAY" kaydının sonuna "/CLOSE" parametresini ekleyin. Değişiklikleri "Tamam" düğmesi ile onaylayın. Artık Ses Kaydedicisi kendiliğinden kapanacaktır.

Gizli Dosyalar

Windows 95 işletim sistemini kullanıyorum ve arada bir sabit diskimi silip toparlıyorum. Bu sırada sabit diskimdeki kullanmadığım dosyaları tek tek arıyorum. Ancak aynı anda tüm dosyaları gösteremiyorum, yani görünür ve gizli dosyaları. Her iki dosya türünü de, "Dir /ah" ve "Dir" komutlarını ardarda girmeye gerek duymadan aynı anda gösteren bir komut var mı?

CEVAP: Bunu çok basit bir komutla sağlayabilirsiniz. DOS komut satırından "Dir /a" komutunu girmeniz yeterli. Elbette burada özel değişkenler de kullanabilirsiniz, mesela "Dir *.tmp /a".

Windows Gezgini Açılırken Sürücü Simgelerini Göstertmek

Sıkça Windows 95'in Windows Gezgini (Explorer) ile çalışıyorum. Ancak her açılışta C: sürücüsünün dizin yapısının gösterilmesini istemiyorum. Windows Gezgini açılırken sol pencere bölümünde sadece sürücü sembollerini göstertmenin bir yolu var mı?

CEVAP: Bunun yolu çok basit. Windows Gezgini kısayoluna (C:\WINDOWS\Start Menü\Programlar dizininde bulunuyor) sağ fare tuşu ile tıklayıp, açılan kısayol menüsünden "Özellikler" komutunu seçin. Daha sonra da "Kısayol" simgesine tıklayıp "Hedef:" satırına C:\WINDOWS\EXPLORER.EXE /n,/e,/select,C:\ girin. Burada büyük bir ihtimalle sadece "/select" parametresini eklemeniz gerekecektir. Artık Windows Gezgini açıldığında sadece sürücü simgeleri görünecektir ve istediğiniz sürücüyü seçebileceksiniz.

Aynı Diskte Windows 3.11 ve 95

Bilgisayarıma Windows 95 kurdum. Ancak bu işletim sistemi ile bazı sorunlarım olduğu için tekrar Windows 3.11'e dönmek istiyorum. Ancak Windows 95'ten de tamamen vazgeçmek istemiyorum. Her iki işletim sistemini de aynı sabit diske, diski Partition'lara ayırmadan, kurup çalıştırmanın bir yolu var mı?

CEVAP: Önce CONFIG.SYS ve AUTOEXEC.BAT dosyalarınızın yedeğini alın. Şimdi de bilgisayarınızı "Sadece Komut İstemi'nden" (Windows 95 altındaki MS-DOS komut istemi değil) açıp Windows 3.11'in Kur'unu çalıştırın. Kurulum sırasında "Özel" seçeneğini seçip Windows 3.11'in C:\Windows dizinine değil, başka bir altdizine, mesela "C:\WIN31" dizinine kopyalanmasını sağlayın. Şimdi de AUTOEXEC.BAT dosyasının adını WIN31.BAT olarak değiştirin (rename komutu ile) ve aldığınız yedek dosyaları (CONFIG.SYS ve AUTOEXEC.BAT) tekrar kök dizine kopyalayın.

Daha sonra WIN31.BAT dosyasına CD-ROM'unuzun DOS sürücülerini ve Windows 3.11'in açılması için WIN.COM komutunu da ekleyebilirsiniz. Ayrıca bu dosyadan Windows 95 dizinini (büyük ihtimalle C:\WINDOWS) ile ilgili path (yol) satırlarını da yeni Windows 3.11 dizininiz ile (C:\WIN31) değiştirin.

Şimdi bilgisayarınızı yeniden başlatın. "Windows 95 basliyor" yazısı ekranda belirdiği an [F8] tuşuna basın. Açılan menüden "Sadece Komut İstemi" seçeneğini seçin. Şimdi de Windows 3.11'i açmak için sadece WIN31.BAT dosyasını çalıştırmanız gerekiyor. Windows 3.11'in açılışında bir hata mesajıyla karşılaşabilirsiniz. Bunu "Lock C:" komutuyla giderebilirsiniz.

Son olarak da Scandisk veya Defrag'ın eski sürümlerini (DOS 6.22 ve öncesi) kullanmamaya dikkat edin. Zira bu optimizasyon programları Windows 95'in uzun dosya isimlerini kullanılamaz hale sokabilir.

INTERNET

GZ Dosya Uzantısı Ne Demek?

Birkaç gün önce Internet'te sörf ediyordum. Birkaç metin dosyasını indirmek istiyordum, ancak bunlar hiç bilmediğim bir formatta: "*.GZ". Bu dosyalara nasıl bakabilirim?

CEVAP: GZ uzantılı dosyalar bir UNIX sıkıştırma programı ile sıkıştırılmışlardır. Metinleri okuyabilmek için bunları önceden açmanız gerekir. Bunun için Ungz'nin DOS sürümünü veya Windows 3.x veya 95 için Winzip programını kullanabilirsiniz.

149

Communicator 4.01

Netscape'in piyasaya sürdüğü yeni tarayıcı sürümünün getirdiği yenilikler ve mükemmel kullanımı bu yazının konusunu oluşturuyor.

156

Web Adresleri

Bu ay Internet üzerinde yer alan popüler 33 otomobil firması sitesi ile Online yayın yapan otomobil dergilerini incelemeye aldık.

162

Javascript Kursu

Son bölümünü bu ay okuyacağınız Javascript Kursu'muzda Cookies'ler ve JavaScript'in geleceği ile ilgili bilgiler bulacaksınız.

170

Internet'te Oyun

Yeni oyunlar artık dükkanlarda değil, ağda bulunuyor. Bu eğilim ve sonuçları yazımızın konusu.

Communicator 4.01'in Mükemmel Kullanımı

Netscape daha iyi bir Web Browser ile karşınızda. En sonunda E-Mail ve Bookmarks yönetimi mantıklı bir biçimde programlandı. CHIP yeni fonksiyonların en önemlilerini tanıtıyor.

Bu kez Microsoft değil, Netscape yakalandı: Navigator 3'ün yerini alan Communicator 4'ün piyasaya çıkmasından birkaç gün sonra, bu yazılımda önemli bir güvenlik boşluğu farkedildi. Prensip olarak bu programla online olarak bir bilgisayarın sabit diskine erişilebiliyor ve buradan veriler kopyalanabiliyor ancak o PC'ye girmeye çalışan kişinin dosya isimlerini ve verilerin kayıt dizinlerini biliyor olması şartıyla. Bu durumda, Navigator'ın 2.x ve 3.x sürümleri de tüm platformlarda etkileniyor.

Örneğin online hizmetlerinin şifre verilerinin isimlerinin ve kayıt yerlerinin genel olarak tanınması bu sorunu ciddileştiriyor. Bu nedenle Netscape piyasaya, 4.01 sürüm numarasıyla bir güvenlik Upgrade'i sürdü; bunu mutlaka yüklemelisiniz. Bu sürüm önceki ayarları değiştirmeden var olan sürümünüzün üzerine kuruluyor. Ayrıca Navigator için 4.0 sürümü ve Netcaster'ın da dahil edildiği 4.02 sürümü de piyasaya sürüldü. Communicator 4.02'yi bu ayki CD'mizde bulabilirsiniz.

Netscape bu Web Browser'ı artık sadece "Communicator" olarak satıyor. Bu program paketi şimdiye kadar alışıldığı üzere- ve iyileştirilmiş olarak- E-Mail ve haber grupları için fonksiyonlar içeriyor. Ek olarak Communicator, daha önce sadece Navigator Gold sürümlerinde bulunan, Web sayfası tasarlama imkanları sunuyor.

Bileşen ve Simge Çubukları

Araç çubukları: Değiştirilmiş dizaynın yanısıra araç çubukları yeni bir fonksiyon sunuyorlar. Sol kenardaki taralı alan üzerine yapacağınız bir tıklama ile yeni bir çubuk açılır / kapanır. Bu Browser penceresinin hızlı bir şekilde konfigüre edilmesini sağlar.

Bileşen Çubuğu: Durum çubuğu penceresinin bir parçasıdır ve Navigator (Web Browser), "Mailbox"(E-Mail), "Tartışma grupları"(Discussion Groups) ve "Composer" (Web sayfası editörü) gibi program parçalarına hızlı erişim sağlar. Taralı alanı Drag&Drop ile dışarı çekerseniz değiştirme çubuğu ön yüzeyde görülür.

Simgeler arasındaki gri alanı tıklarsanız ve fare tuşunuzu bir süre basılı tutarsanız, yardımı ile çubuğu konfigüre edebileceğiniz bir menü açılacaktır (sağdaki resim).

Tüm Araç Çubukları İçin Hızlı Fonksiyonlar

Yeni Navigator'da en çok dikkat çeken şey dizaynı: bir şekilde daha "keskin". Ancak önemli ve daha kullanışlı olan başka şeyler var, örneğin pencerenin altındaki durum çubuğunun sağında bulunan küçük araç çubuğu. Bu bileşenler çubuğu, paketin içerdiği dört temel fonksiyonun ikonlarını gösterir: "Navigator"(Web Browser), "Posta kutusu" (Mailbox), "Tartışma Grupları"(Discussion Groups) ve "Composer"(Web sayfası editörü). Bu simgelerden birinin üzerine tıklayarak söz konusu program parçasını çalıştırabilirsiniz.

Bu bileşenler çubuğunu Drag&Drop ile pencerenin üzerinde serbest olarak yerleştirebilirsiniz. Alternatif olarak araç çubuğu ana menüde bulunan "Communicator/ Dock Component Bar" ve "Communicator/ Show Component Bar" ile yönetilebilir.

Çubuk üzerinde farenizin sağ tuşuna yapacağınız "uzun" bir tıklama ile bir menü açılacaktır. Bununla çubuğun görünümünü ve konumunu ve düğmelerin açıklamalarının gösterilip gösterilmeyeceğini belirleyebilirsiniz.

Menü çubuğundan "View" menüsünü açıp kapatacağınıza doğrudan bir yol seçebilirsiniz: Her çubuğun sol kenarında bulunan ve üst kenarında ▶

küçük bir ok işareti olan dikey bir şerit görünür. Bu alanı tıkladığınız zaman, buna ait olan çubuk kapanır ve şerit yatay hale gelir. Bunu tıkladığınız zaman çubuk tekrar görünür.

Kişisel Fonksiyon Çubuğunuz

Navigator 4.0'da kişisel fonksiyon çubuğu yeni ("View/ Show Personal Toolbar"). Çubuk bunun dışında, en çok sevdiğiniz sitelere giden Linkleri kaydetmenizi sağlar. Temelde bu daha hızlı ulaşılan bir sık kullanılanlar (Bookmark) kolleksiyonundan başka bir şey değildir. WWW adreslerinin yanısıra kişisel araç çubuklarında tartışma grupları, adres kitapları kayıtları ve mail düzenleyicileri de bulundurulabilir. Sözkonusu nesneyi Drag&Drop ile çubuk üzerine çekmeniz yeterlidir.

İleri ve Geri Butonları ile Gezinin

Navigation simge çubuğundaki geri ve ileri butonları ile (View/ Hide-Show Navigation Toolbar) bir Online oturumu sırasında kullanılan Web sayfaları arasında rahat bir şekilde ileri geri hareket edilir. Yeni: Fare ile kısa bir süre tıklamadan üzerinde durulursa, küçük bir metin, bir tıklama sonrasında hangi Web sayfasına varacağınızı gösterir.Bunun aksine eğer bu alanı tıklarsanız ve fare tuşunu basılı tutarsanız, sadece bir sonraki sayfayı değil en son ziyaret edilen sayfaları kullanıma sunan bütün bir listeyi gösteren menü açılır.

Adres Alanı ve Sembol Çubukları Aramanızda Yardımcı Olurlar

Yeni Navigator ile herhangi bir arama makinasına gitmek zorunda kalmadan Web sayfalarını arayabilirsiniz. Normal olarak her zaman Web adresini girdiğiniz adres alanına iki veya daha fazla arama kavramı girin. Giriş tuşuna (enter) bastığınızda, Navigator, Infoseek, Magellan, Yahoo, Lycos veya Excite'a sözkonusu arama sorgusunu gönderir. Koşul: En azından iki arama kavramı zorunlu- tek bir arama kelimesi ile bu işlem olmuyor.Kişilerin E-Mail adreslerini arayanlar birtakım dosyalardan yararlanabilirler. Yeni Navigator 4.0'ı kullanıyorsanız, adresi hatırlamak zorunda değilsiniz: Navigation araç çubuğunun üzerindeki "Look Up" ikonu ve "People" menü seçeneği ile Four11, Bigfoot ve Whowhere gibi altı önemli hizmete doğrudan ulaşırsınız. ▶

Kişisel simge çubukları

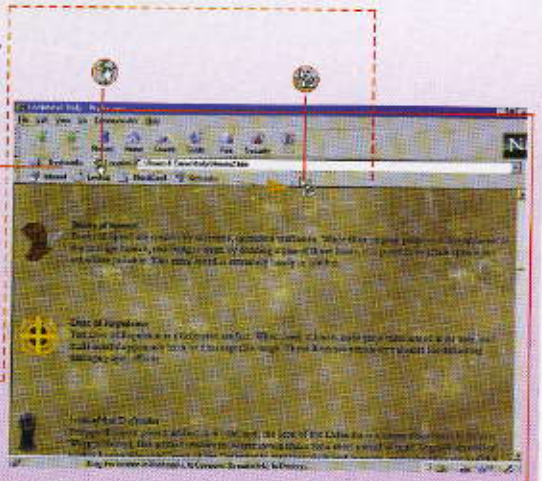

Bookmarks: Bookmark'lar artık ana menü çubuğunda bulunmuyor. Onun yerine daha çok adres çubuğuna entegre edilmiş durumdalar. Orada da şimdiye kadar olduğu gibi bunlara tıklayabilirsiniz.

Kişisel Simge Çubukları (Toolbar): Bu çubuğu açın veya "View/ Show-Hide Personal Toolbar" simgesine tıklayın. Böylece Bookmark'lara daha hızlı bir erişim ve serbest konfigürasyon imkanı sağlanmış olur.

Web Sayfalarını Kişisel Simge Çubuğuna Koymak: Fare ile adres alanının solundaki bayrak simgesini yönetin. Bu simge üzerinde fare göstergesi el halini alıyor. Bu simgeyi farenizin tuşunu basılı tutarak kişisel simge çubuğunuza çekin. Bu sırada fare göstergesi zincir sembolü bir ok halini alacaktır. Web sayfanızı çubuk üzerindeki bir klasöre de taşıyabilirsiniz. O durumda sayfanız sözkonusu klasöre kaydedilecektir.

Surf'te Yol Göstericisi

Adres Alanının Yardımı İle Arama: Adres alanına arama kavramını girin ve [Enter] tuşuna basın. Browser böylece bulunan Homepage'i listeler. Önemli olan en az iki kavram yazmanız gerektiğidir. Artı ve eksi işaretleri (+,-) ile AND veya NOT AND sorguları oluşturulur.

Ön izlemeli Navigations butonu: Farenizi "Back" ve "Forward" düğmeleri arasında gezdirdiğinizde, Online oturumunuz sırasında çağırdığınız tüm sayfaları görebilirsiniz- fareye tıklamazsanız bir sonraki sayfa, "uzun" bir tıklama ile de tüm liste çıkar.

Bookmark'ları Yönetmek:

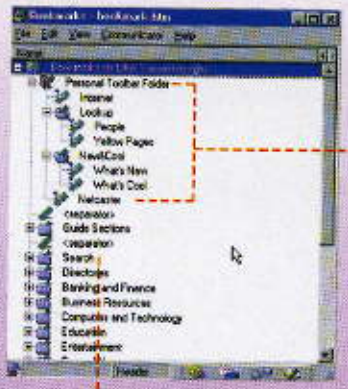

Kişisel Simge çubukları: Burada kişisel simge çubuğunuza kaydettiğiniz tüm adresler birikir. Diğer Bookmark'ları sınırlandırmalar olmadan düzenleyebilirsiniz.

Bookmarklar'ı kendiniz yönetin: View'deki arama fonksiyonunun yanında Bookmark'ları veya Bookmarks klasörünü istediğiniz yere hedefleyerek Drag&Drop ile taşıyabilirsiniz.

Filtreleyerek Mail Kaydetmek

Güncel Klasör: Bu liste alanında Mail'ini incelemek istediğiniz klasörü seçin. Klasörler Message Center'da yönetilirler. Buna ise Communicator/ Message Center'dan ulaşabilirsiniz.

Posta kutusu: Daha önceden Message Center'da tanımladığınız Mail'leri, File düğmesi üzerinden istediğiniz klasöre kaydedebilirsiniz.

Message Center: File menüsü üzerinden Mail'leri ayırabildiğiniz klasörler oluşturabilirsiniz. Bu ise filtreleri doğru düzgün bir şekilde oluşturmanın gereğidir.

Bookmark'ları Düzenleyin

Netscape, Bookmark'ları yönetme fonksiyonlarını düzeltti. Bunları adres çubuğundaki Bookmarks'ı ve buna ait menüden Edit Bookmarks'ı tıklayarak çağırabilirsiniz. Şimdi aklımızda tuttuğunuz adresleri isme, adrese, tarihe veya yaptığınız son erişime göre seçtirebilirsiniz veya Bookmarks penceresindeki Edit menüsünden Find in Bookmarks ile kolleksiyonunuzu belirli karakter sırasına göre aratabilirsiniz.

Web Adreslerinizi Klasörler İçinde Organize Edin

Bookmark'ları daha kolay bulmak için, konu olarak benzer adreslerinizi, içinde Bookmark'ların gruplar halinde birleştirildiği "File" menü klasörüne yerleştirebilirsiniz. Web Browser'ımızda böyle bir klasör, sözkonusu kayıtta alt menü olarak görünür. O zaman fare ile bir Bookmark işaretini alabilir ve belli bir yere örneğin bir klasöre taşıyabilirsiniz.

Dolaylı Yollara Sapmadan Hedefe Doğrudan Varmak

Bookmarks penceresinde File menüsündeki "Create Shortcut" ile belli bir Bookmark'a da doğrudan bağlantı yapabilirsiniz. Windows masaüstünde buna ait bir ikon oluşur ve bu kısayol üzerine yapılacak bir çift tıklama ile Web Browser açılır ve dolaylı yollara sapmadan sözkonusu Homepage'i çağırır (Internet'e bağlantınızın olması şartıyla).

Filtreler E-Mail'leri Kendi Klasörlerine Yerleştirirler

Netscape, Mail modülünü de mantıklı bir şekilde geliştirdi. Posta kutusunu, bileşenler çubuğunda ilgili simgeye tıklayarak açın. Communicator/ Messenger Mailbox menüsünü seçerseniz, klasör oluşturabilir ve maillerinizi oraya bırakabilirsiniz. Bu sırada program, gelen Mailleri belirli kriterlere göre, örneğin gönderenlerine göre, arar ve bunları önceden tanımladığınız klasöre hemen aktarır.

Bunun için, mail penceresinden Edit/Mail filters menüsünü çağırın. New butonu ile liste alanları ve giriş kriterlerine göre konfigüre edeceğiniz, yeni bir filitreyi tanımlayın. Şimdi bunu işleve sokabilmek için "Filter" seçeneği "on" durumuna getirilmeli.

E-Mailleri Fare ile Konularına Göre Düzenlemek

Navigator şimdiye kadar kaydedilmiş haberleri tarihlerine, göndericisine ve konusuna göre ayırabiliyordu. Yeni sürüm konularına göre ayırabilme imkanını da sunuyor. Buradaki chipucu çok basit: Mail penceresindeki yatay kirişli ikonu tıklayın. Bunu sol üst köşede bulacaksınız.

Abone Olarak Tartışmaları İzleyin

"Message Center" da haber grupları için bir bağlantı noktası. Eğer programın özelliklerine Internet Provider'ımızın Newsserver'ını girdiyseniz, bileşenler çubuğundaki Discussion Groups ikonundan Message Center'ı çağı- ▶

Haber Gruplarına Abone Olmak

Haber grupları: Haber gruplarını bileşenler çubuğundaki Discussion Groups ikonu üzerinden çağırın. Penceredeki liste kutusu Newsserver'ınızın Mail klasörlerinin altında haber grupları ile oluşturulmuş durumda.

Haber gruplarına abone olmak: Belirli haber grubuna katılabilmek için bunlara abone olun. Bundan sonra program sözkonusu grupları server adının altındaki listeye kaydeder.

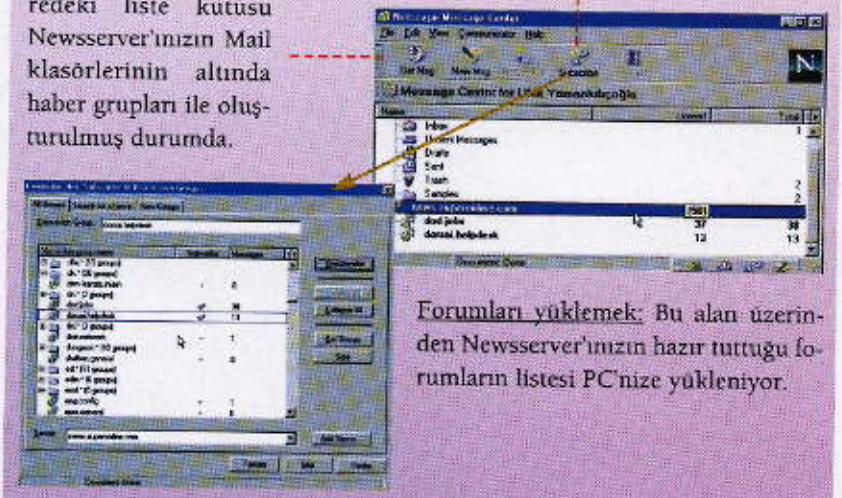

Forumları yüklemek: Bu alan üzerinden Newsserver'ınızın hazır tuttuğu forumların listesi PC'nize yükleniyor.

Haber gruplarına abone olmak: Bir gruba abone olmak için sözkonusu alanı tıklayın. Alternatif olarak Subscribe alanındaki grup adının arkasındaki noktaya tıklayın. Bu bir kanca haline gelecek ve söz konusu grubun abone edildiğini ifade edecek. Yine aynı şekilde grubun aboneliğini sona erdirebilirsiniz.

Web Sayfalarını Komple Kaydetmek

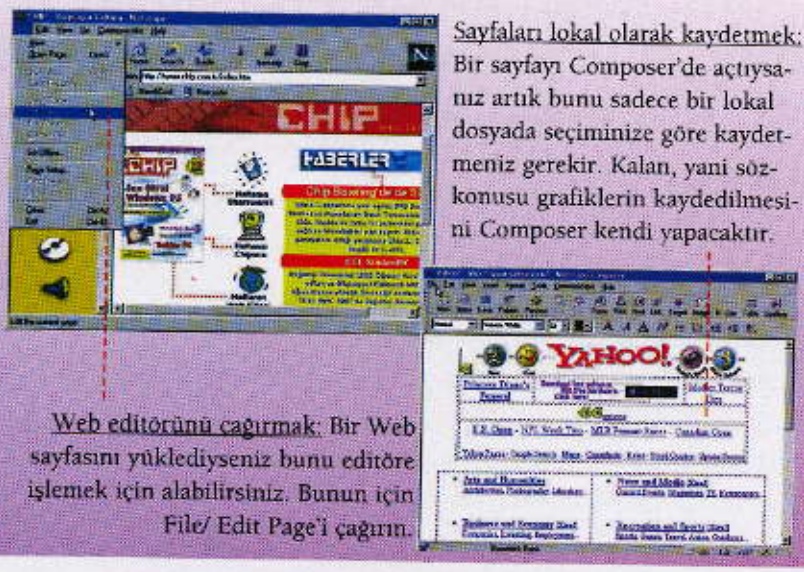

Sayfaları lokal olarak kaydetmek: Bir sayfayı Composer'de açtıysanız artık bunu sadece bir lokal dosyada seçiminize göre kaydetmeniz gerekir. Kalan, yani sözkonusu grafiklerin kaydedilmesini Composer kendi yapacaktır.

Web editörünü çağırmak: Bir Web sayfasını yüklediyseniz bunu editöre işlemek için alabilirsiniz. Bunun için File/ Edit Page'i çağırın.

rın. Sözkonusu pencerede Mail klasörünün altında Newsserver'ınızın adını göreceksiniz. Haber gruplarını yüklemek için Message Center'daki simge çubuğunun Subscribe butonunu tıklayın. All groups yardımı ile kullanılabilir haber gruplarının listesini yükleyebilir ve bazı grupların tartışmalarını takip edebilmek üzere (abone olmak) seçebilirsiniz.

Gereksiz News Yazılarını Kapatmak

Pek çok haber grubunda o kadar çok trafik var ki size ilginç gelebilecek yazılar kolayca gözden kaçabiliyor. Composer sizi bu durumun oluşmaması için destekliyor: Takip etmek istediğiniz tartışma "Thread'inin" haberini tıklayın. Haberi gösteren pencereyi seçin, "Message/ Watch Thread". İzleyeceğiniz Thread'lerin yanında bir gözlük simgesi bulunur. Bundan sonra "View/ Messages/Watched Threads with News" komutunu çağırın. Artık sadece izlemek isteyeceğiniz yazılar görünecektir.

Web Sayfalarını Grafiklerle Birlikte Komple Kaydetmek

Bazen bir Web sayfasını lokal olarak kaydetmek çok pratiktir. Eğer grafikler de içeriyorsa her elemanı tek tek kaydetmek gerekir. Bu çok zahmetli ve yer isteyen bir iş. Bu işi uygun bir biçimde halleden araçlar tabii ki var, ancak bunlara da her zaman sahip olunamıyor.

Elbette Communicator'da bulunan Web Sayfası editörü Composer (Bileşenler çubuğundaki dördüncü ikon) bu durumda amacının dışında kullanılabilir. Bunun için öncelikle söz konusu Web sayfası yüklenir. Composer'de çalışabilmek için Navigator penceresindeki ana menüden "File / Edit Page" açılır. Şimdi "File/Save as.." menüsü seçilmeli, özel bir dizin seçilmeli, HTML dosyasına özel bir isim verilmeli ve sayfa kaydedilmeli.

Buradaki chipucu: Composer, sayfaya ait olan tüm grafikleri de aynı dosyaya kaydediyor ve bunları Web sayfasındaki haline uygun olarak dönüştürüyor. Bu şekilde tüm sayfaları lokal olarak kaydedebileceğiniz bir araca sahip olursunuz. Artık bunları offline olarak rahatça okuyabilirsiniz.

Jens Geisel, Joachim Pich'ten çeviren Alis Sırımcıyan

Otomobilim Uçar Gider

Otomobil almak için Show-Room'ları gezmek zorunda değilsiniz. Tüm ünlü markalar artık Internet üzerinden parmaklarınızın ucunda.

Dünyadaki birçok insanın hayatındaki isteklerden biri de bir gün bir araba sahibi olabilmektir. Özellikle Türk insanının da eski Türklerden kalan "At, Avrat, Silah" mantığı ile bir "At" sahibi olabilme istekleri ise her dünya ülkesindekinden daha fazladır. Her geçen gün trafiğe yeni bir araba eklenirken bir o kadar daha sırada beklemekte. Araba almayı düşünenler ya da sadece yeni çıkan modellerden haberdar olmak isteyenler için evden çıkmadan Internet üzerinden bütün markaları ziyaret edebilmek mümkün oluyor.

Bu ay bu doğrultuda Internet üzerinde yer alan popüler 33 otomobil firması sitesi ile Online yayın yapan otomobil dergilerini incelemeye aldık. İşte siteler:

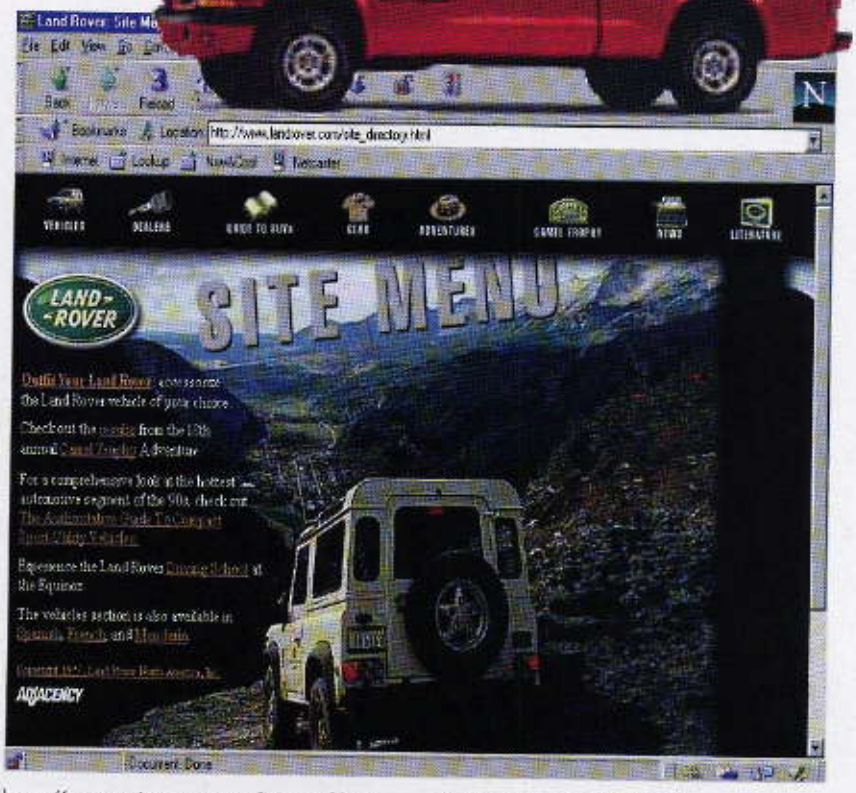

Otomobil Firmalarının Internet Adresleri

http://www.alfaromeo.com/def_ns.htm
Alfa Romeo

http://www.audi.com/
Audi

http://www.bmw.com/bmwe/homepage/index.shtml
Bmw

http://www.buick.com/index.htm
Buick

http://www.cadillac.com/index.html
Cadillac

http://www.citroen.com/home-f.htm
Citroen

http://www.4adodge.com/
Dodge

http://www.ferrari.com/Menu/index.asp
Ferrari

http://www.fiat.com/def_ns.htm
Fiat

http://www.ford.com/us/
Ford

http://www.honda.com/
Honda

http://www.isuzu.com/
Isuzu

http://www.jaguar.com/
Jaguar

http://www.jeep.com/
Jeep

http://www.kia.com/
Kia

http://www.lada.com/
Lada

http://www.lamborghini.com/
Lamborghini

http://www.lancia.com/def_ns.htm
Lancia

http://www.landrover.com/site_directory.html
Land Rover

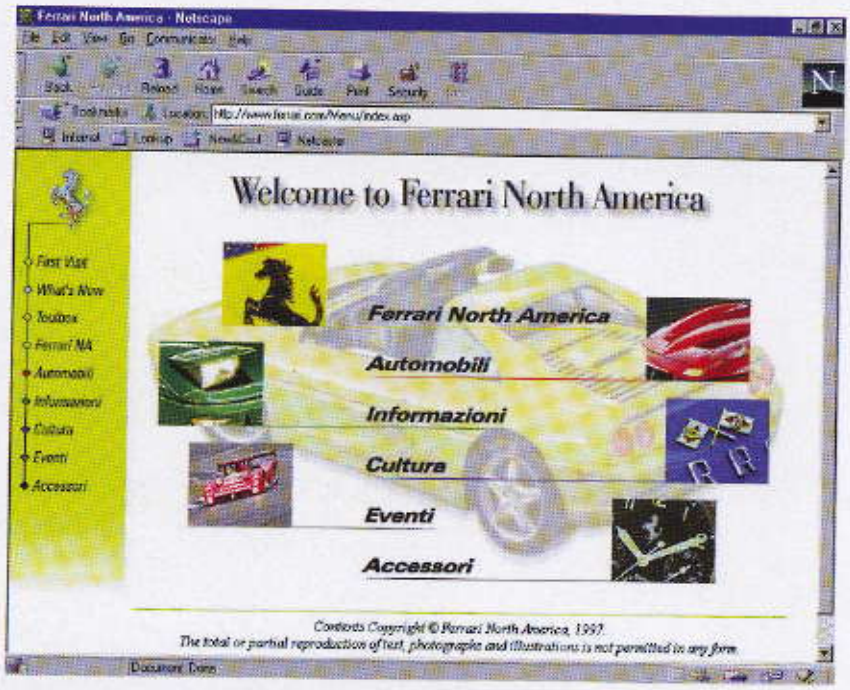

http://www.mazda.com/
Mazda
http://www.mercedes.com/e/mbe1.htm
Mercedes
http://www.maserati.com/
Maserati
http://www.opel.com/
Opel
http://www.peugeot.com/welcome1.html
Peugeot
http://www.pontiac.com/cgi-bin/pontiac_entry.pl
Pontiac
http://www.porsche.com/home.html
Porsche
http://www.renault.com/bienvenue.htm
Renault
http://www.saab.com/
Saab
http://www.seat.com/
Seat
http://www.subaru.com/
Subaru
http://www.suzuki.com/
Suzuki
http://www.toyota.com/
Toyota
http://www.volkswagen.com/
Volkswagen

Online Otomobil Dergileri

http://www.iridis.com/info-net/auto.htm
Auto Katalog Online: En son çıkan otomobil modellerinin her türlü teknik özelliklerine yer verilen oldukça sık yenilenen bir site.

http://www.sofcom.com.au/4WD/4WD.html

http://www.drive-in.at/
Otomobil Dünyası

http://www.autobild.de/
Almanların en büyük Otomobil Klubü

http://www.std.com/fotec/auto_italia/

http://www.atlantit.com/autol
Italya yapımı bir otomobil sitesi

http://www.motorbox.com/
Italyanca bir otomobil sitesi

http://www.cartoday.com/
Car Today

http://www.aztec.co.za/biz/topcar/index.html
TopCAr

http://www.autoexpress.co.uk/
Auto Express

http://www.erack.com/car/
Otomobil Dünyası: Klasik ve Performans dergisi

http://www.topgear.com/
Top Gear Magazine: UK'nin en fazla satan otomobil dergilerinden

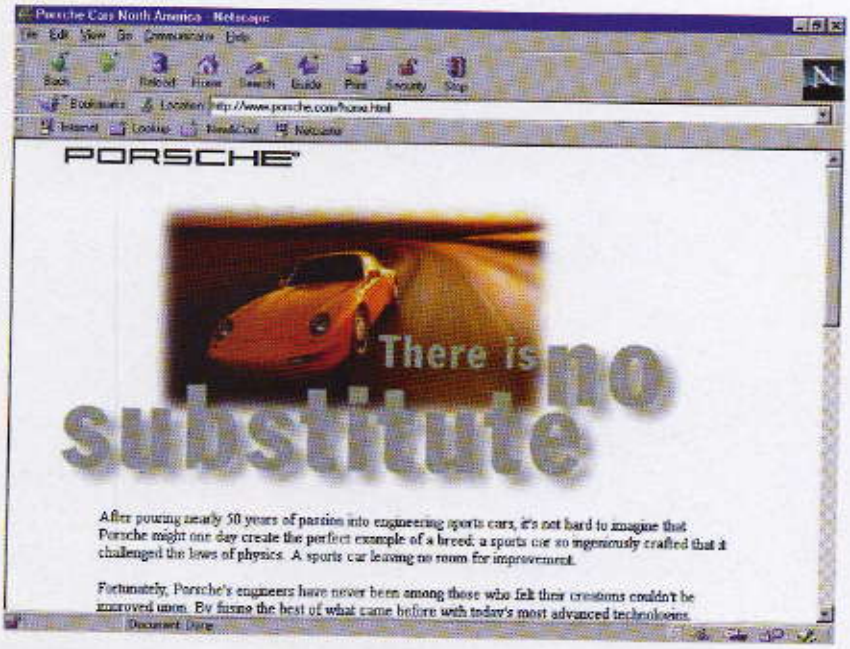

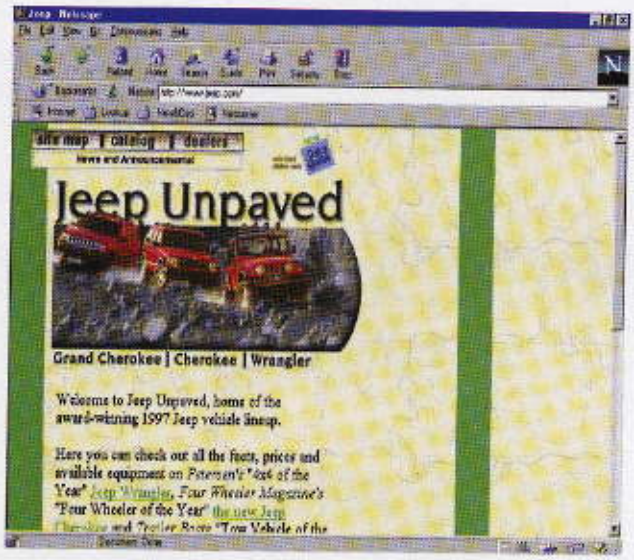

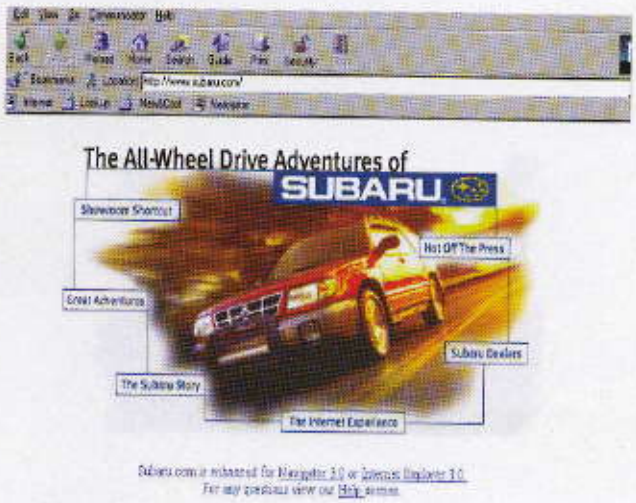

http://www.crack.com/maxweb/
Max Power UK'nın en fazla satan otomobil dergilerinden

http://www.automag.com/
African American On Wheels

http://www.4x44u.com/pub/k2/am4x44u/4x4.html
America'nın 4X4 4U Video Dergisi

http://www.AutoPage.arborweb.com/
Automotive Online

http://www.autorama.com/
Autorama

http://www.delco.com/autosmart/
AutoSmart magazine

http://www.autoweek.com/
Autoweek On line

http://www.caranddriver.com/
Car and Driver Magazine: Oldukça iyi bir site

http://www.TalkCity.com/autonramp/carcrazy/
Araba Çılgınlığı

http://www.carcollector.com/
Araba Koleksiyoncuları Dergisi

http://www.webcom.com/~cruz/
Cyber Cruzin

http://www.cskpub.com/4x4toc.html
4x4 Performans
http://www.hmn.com/
Hemmings Motor Haberleri

http://www.cskpub.com/HTtoc.html
Üstün Teknoloji Performans Dergisi

http://www.mobilia.com/
Mobilia Magazin

http://www.fadmag.com/autostyle
Rexx Taylor's Autost

http://www.specialcar.com/
Özel Araba Günlüğü

http://www.sportscarmarket.com/
Spor Araba Market Magazin

http://www.womanmotorist.com/
Bayan Motorcular

http://www2.csn.net/tachitup/
Tach It Up Auto Performance Bulletin
http://www.ttol.com/
Trucking Times

http://www.truckworld.com/
Kamyon Dünyası

http://www.turbomagazine.com/
Turbo & Yüksek Teknoloji Performans Dergisi

http://www.magicnet.net/~joeg/tzfront/
Turbozine

http://www.wheelbase.com/
WheelBase

Mahmut Karslıoğlu

Sabit Disk Üzerinde Bisküviler

Cookies, Web Server'ların kullanıcıya ait PC'nin lokal sabit diskine aktardıkları bilgilerdir. Cookies ile neler yapılabildiğini ve Javascript ile birlikte kullanımı kursun bu bölümünde.

JavaScript kursunun sonuna geldik. Kurs boyunca değişken tipleri, metinlerin ve resimlerin gösterilmeleri, matematiksel fonksiyonlar ve Frame'ler gibi temel konuları öğrendiniz. Fazla ayrıntıya inmeden sizlere Script dilini tanıtan ve bir başlangıç yapmanızı sağlayan JavaScript kursunun yapısı son bölümde de aynı. JavaScript ile Cookies oluşturmanın yollarını öğreneceksiniz.

Cookies, Web server tarafından Online kullanıcının lokal sabit diskine yerleştirilen bilgilerdir. Bu veriler yeni bir sayfa açılması sırasında gönderilir. Internet üzerinde gezinti yapmak için Netscape Navigator'u kullanıyorsanız, programı kurduğunuz dizinde "cookie.txt" dosyasını bulabilirsiniz. Bu dosya gerekli bilgileri içerir.

Microsoft'un Internet Explorer'ında ise durum farklı. Explorer Cookie'leri program dizinine depolamıyor, bunun yerine Windows dizini içinde "Cookies" isminde özel bir dizin açıyor ve oraya kopyalıyor.

Peki Cookie'ler neden kullanılırlar? Web sayfası tasarlayıcısı neden kullanıcının lokal sabit diskine veri aktarmak ihtiyacı duyar? Buradaki amaç gözetlemek. Ancak paniğe kapılmanıza gerek yok. Cookies üzerinden, Web Server'ın Cookie dosyasına yazdığı bilgiler dışındaki verilere erişme imkanı yok. Yani Web sayfası tasarlayıcısının Cookies sayesinde sizin erişilmesini istemediğiniz bilgileri edinmesi gibi bir tehlike söz konusu değil.

Kural olarak Cookies Web sayfası ile iletişimi iyileştiren bilgiler içerir. Örneğin: kullanıcı hangi sayfadan geldi? Aktif Web sayfası daha önce ziyaret edildi mi? Ayrıca abonesi olduğunuz bir sayfaya gittiğinizde kullanıcı adı ve şifre bilgileri sizin yazmanıza gerek kalmadan otomatik olarak okunabilir.

Diğer bir uygulama örneği ise, bir Online kataloğu ziyaret ettiğinizde doldurabileceğiniz sanal bir alışveriş sepeti. Böylece sipariş ile birlikte satış işlemi başlamadan önce veriler Cookie olarak depolanabilirler. Böylece komplike CGI Script'lerinin yazılmasına gerek kalmaz ve Server daha serbest kalır.

JavaScript Web Browser'ın yardımı ▶

Kurs Bölümleri

CHIP 6/97
Temel bilgiler, Web sayfasında metinlerin gösterilmesi, tarih fonksiyonu

CHIP 7/97
Fonksiyonlar, değişkenler, formlar, eval() fonksiyonu

CHIP 8/97
Matematik objeleri ile bilimsel hesaplamalar

CHIP 9/97
Çerçevelerle çalışmak

CHIP 10/97
JavaScript'in geleceğine bakış

String Objesi

JavaScript her karakter dizisini String objesi olarak kabul eder. Bir String objesi yaratıp bunu "t" değişkenine eklemek için şu satır yazılmalıdır:

```
var t = new String();
```

"t" değişkenine belli bir değer (örneğin CHIP) vermek istediğinizde ise şu komutu kullanmalısınız:

```
var t = new String("Chip");
```

Bir obje yaratmak için mutlaka "new" ifadesini kullanmak zorunda değilsiniz. Basit şekilde karakterleri yazarak da String oluşturabilirsiniz. Örneğin

```
t = "Chip";
```

geçerli bir String objesidir.
Özellikler: String objesinin sadece bir özelliği vardır: "length". Bu özellik String'i oluşturan karakterlerin sayısını gösterir. "t" değişkeninin değer olarak "Chip" karakter dizisine sahip olduğunu kabul edersek,

```
var n = t.length;
```

satırı "n" değişkenine 4 değerini verir.

Önemli metodlar: Bir indeks üzerinden String'in her karakterine ulaşabilirsiniz. String'in birinci karakteri indekste 0 değerine sahiptir. İkinci karakter 1 değerini, diğerleri ise aynı şekilde sıralamaya uyarak diğer değerleri alırlar. Bu durumda son karakterin değeri "length" özelliğinin 1 eksiğidir. String operasyonları sırasında buna dikkat etmek gerekir. Kullanılan önemli metodlar şöyle:

charAt(indeks): İndeks ifadesi ile belirtilen harfi verir.

IndexOf("xx", pos): "xx" ifadesinin bulunduğu ilk indeks değerini verir. Arama "pos" değerinden itibaren yapılır.

lastIndexOf("xx", pos):): "xx" ifadesinin bulunduğu son indeks değerini verir. Arama String'in son karakterinden başlar.

substring(pos1, pos2): String objesinin belli bir bölümünü verir. "pos1" ifadesi bu bölümün ilk karakterinin değerini belirtir. Bölümün son karakterinin değeri "pos2" ile belirtilen değerden 1 eksiktir.

toLowerCase(): String objesinin tüm karakterlerini küçük harfe çevirir. Bir değer belirtmeye gerek yoktur.

toUpperCase(): String objesinin tüm karakterlerini büyük harfe çevirir. Bir değer belirtmeye gerek yoktur.

ile Cookie bilgilerine erişim imkanını da veriyor. Bir Cookie kendini içinde bulunduğu Server, ismi ve değeri ile ilk satırda tanıtıyor. Bununla birlikte ek değerlere sahip olması da mümkün. Daha önce depolanmış olan bir Cookie ile aynı isimde başka bir Cookie alındığında eskisi siliniyor.

Erişim "document" objesi üzerinden gerçekleşiyor. Obje "cookie" özelliğini taşıyor. Örneğin "test" isminde ve "Merhaba" değerini taşıyan bir Cookie üretmek için gerekli olan JavaScript satırı şöyle:

```
document.cookie = "test=Merhaba";
```

Belirtilen değer özel ya da Türkçe karakterler ile boşluk karakterine sahip olduğunda komut daha karmaşık bir hal alıyor. Bunlar bir Cookie değeri içinde kullanılamıyorlar. Kullanıcının bu karakterleri ya hiç yazması ya da önceden dönüştürmesi gerekiyor. Bu noktada JavaScript escape() ve unescape() metodları ile yardımcı oluyor. "escape()" verilen karakter dizinini, içindeki özel karakterleri %xx modeline uydurarak dönüştürüyor. Buradaki "xx" ifadesi özel karakterin sahip olduğu kodu belirtiyor. Sayıların ve basit harflerin dönüştürülmeleri gerekmiyor.

Örneğin "Netscape Navigator" ifadesi "Netscape%20Navigator" şeklinde dönüştürülüyor. "unescape()" metodu ise bunun tam tersini yapıyor. Içindeki özel karakterler %xx modeline göre dönüştürülmüş olan ▶

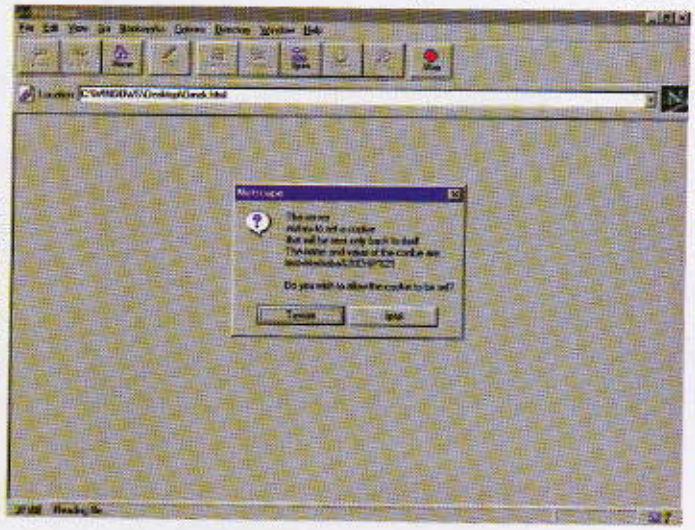

Tedbirli olmak gerek: Gerekli seçenek aktif olursa Browser Cookie ile karşılaştığında haber veriyor.

karakter dizilerini tekrar eski hallerine getiriyor.

İsim, Değer ve Tarih ile Bir Cookie Üretilmesi

Bir Cookie üretmek için yazabileceğimiz YapCookie() metodu şu şekilde olmalı:

```
function YapCookie(Isim, Deger,
Tarih) {
  if (Tarih !=null) {
 var expires = Tarih.toGMTSt
  ring();}
 document.cookie =
    Isim + "=" + escape(Deger)
    + ";expires=" + expires;}
```

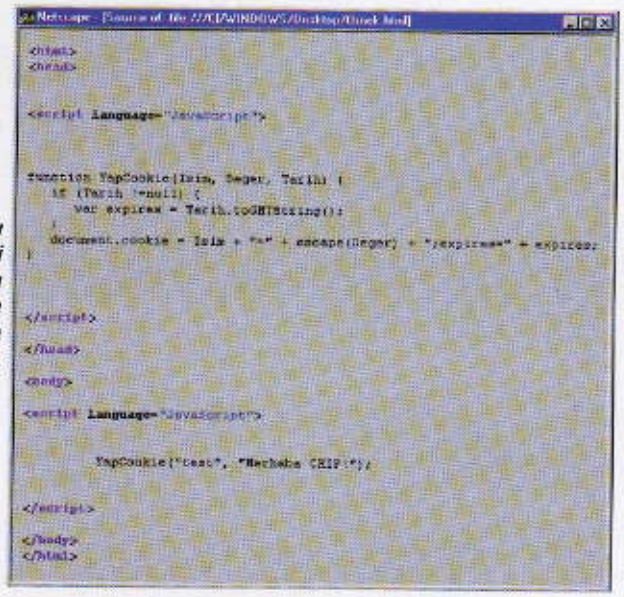

Cookie'nin yapısı: Bu HTML dosyasındaki YapCookie() metodu verilen isim, değer ve tarih ile bir Cookie üretiyor.

Metod "Isim", "Deger" ve "Tarih" parametreleri ile çalışıyor. Asıl önemli olanlar "Isim" ve "Deger". "Tarih" Cookie'nin ileride açıklanacak olan "son günü"nü belirtiyor. Aşağıda gösterilen

```
Document.cookie = Isim + "="
    + escape(Deger)
```

komutu, <Isim>=<Deger> modeline göre "Isim" ve "Deger" değişkenlerinin değerlerini belirliyor ve bunları "document" objesinin "Cookie" özelliğine ekliyor. Aynı komut satırında "Deger" değişkenindeki özel karakterler escape() komutu ile dönüştürülüyor. Browser'ın uygun isim ve değer ile Cookie'yi (varsa, aynı isimdeki diğer bir Cookie'yi silerek) depolaması için bu komut satırları yeterli.

Browser Cookie değerini Browser penceresi kapatılana kadar anabellekte tutar. Ancak pencere kapatıldıktan sonra Cookie Navigator tarafından kullanıcının sabit diskine aktarılır.

Belli Bir Cookie'nin Okunması

Depolanmış bir Cookie'nin değerini tekrar okumak için karmaşık bir fonksiyona ihtiyaç var. Bu işlemi iki metoda yayarak daha anlaşılır bir duruma getirebiliriz: AlCookie() ve AlCookieDeger().

```
function AlCookie(Isim) {
  Isim = Isim + "=";
  var Uzun = Isim.length;
  var Cookie_Uzun =
      document.cookie.length;
  var i = 0;
  while (i < Cookie_Uzun) {
   var j = i + Uzun;
   if (document.cookie.subst
   ring(i,j)
     == Isim)
    return AlCookieDeger(j);
    i = document.cookie.inde
    xOf(" ", i) + 1;
    if (i == 0);
      break;}
  return null;}

function AlCookieDeger(Durum) {
  var Son = document.cookie.in
  dexOf(
      ";", Durum);
  if (Son == -1)
   Son = document.cookie.length;
   return unescape(document.co
   okie.
    substring(Durum, Son));}
```

AlCookie() metodu Cookies'in içeriğini okuyor.

Alınan değer Server üzerindeki tüm Cookie'leri kapsıyor. AlCookieDeger() metodu ise ismini belirttiğiniz Cookie'nin değerini elde etmenizi sağlıyor.

Cookie'leri Yakalamanın Yolları

Netsacape: Normalde Netscape Cookie'leri hiçbir uyarı yapmadan lokal sabit diske aktarır. Ancak, bir Cookie ile karşılaştığında Netscape'in haber vermesini sağlayabilirsiniz. Bunun için OPTIONS - NETWORK PREFERENCES - PROTOCOLS bölümüne geçin. Burada bulunan "Accepting a Cookie" ifadesini aktif duruma getirin. Artık bir Web sunucusu PC'nize veri aktarmak istediğinde Netscape size haber verecek ve gerektiğinde bunu engelleyebileceksiniz.

Internet Explorer: Microsoft'un Web Browser'ı da aynı şekilde Cookie'leri alırken size sorma gereği hissetmez. Ancak Internet Explorer'ın da Cookie ile karşılaştığında size haber vermesini sağlamanız mümkün. Yapmanız gereken VIEW - OPTIONS - Advanced kısmına geçmek ve "Warn before accepting cookies" ifadesini aktif duruma getirmek.

Tarih Çalışma Süresini Belirtiyor

Cookies'i üretme ile okuma arasında Navigator'ı kapatıp, yeniden çalıştırırsanız Cookie kullanımda olmaz. Cookie'ler belli bir tarihe kadar aktiftirler ve okunabilirler. Bir Cookie'nin hangi tarihe kadar okunabileceğini belirtebilirsiniz. Bunu belirtmezseniz sadece Browser kapanana kadar aktif olur.

Şimdi YapCookie() metodunda belirtilen Tarih'in anlamını öğrenebilirsiniz. Bu Cookie'nin son kullanım tarihini gösteriyor. Parametre örneğin 12.09.1997 gibi sıfırdan farklı bir değer taşıyorsa, GMTString() metodunun yardımı ile doğru biçime dönüştürülür. Çünkü JavaScript tarih girişlerinin "Mon, 28 Apr 1997 13:30:24 GMT" gibi özel bir biçimde olmasını ister. Dönüştürülen bu tarih

```
";expires=" + expires
```

ifadesi ile Cookie değerine eklenir.

Cookies'in Üzerine Yazılma ile Silinmesi

Peki artık ihtiyacımız olmayan bir Cookie'yi ne yapacağız? Tabii ki sileceğiz. Ancak bir Cookie'yi silmek o kadar kolay değil. Bu noktada küçük bir chipucuna ihtiyaç var: JavaScript aynı ismi taşıyan bir Cookie ile karşılaştığında bunu eskisi ile değiştiriyor. Bu özellikten faydalanıp, silmek istediğiniz Cookie'yi eski tarihli (son tarih) bir Cookie ile değiştirebilirsiniz. Böylece Cookie direkt olarak kullanımdan çıkar ve erişilemez duruma gelir. Bunun için kullanılabilecek metod şöyle:

```
function SilCookie(Isim) {
  var SonTarih = new Date();
  SonTarih.setTime(
      SonTarih.getTime() -1);
      var Cookie_Deger = AlCo
      okie(Isim);
  if (Cookie_Deger !=null)
      document.cookie=Isim + "="
+ Cookie_Deger + ";expires="
+ SonTarih.toGMTString();}
```

Metod "SonTarih" isimli tarih objesini yaratıyor ve bunu "setTime()" ile milisaniyeye çeviriyor. Sonuçtan 1 çıkarılıyor. Daha sonra "toGMTString()" metodu ile sayı tekrar tarih biçimine dönüştürülüyor. Son olarak Cookie yeni tarih ile tekrar oluşturuluyor.

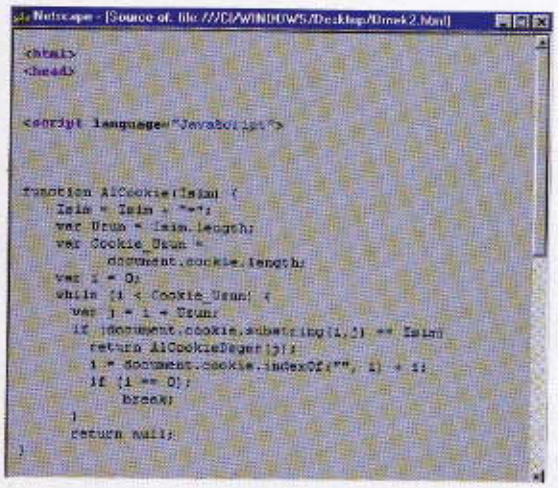

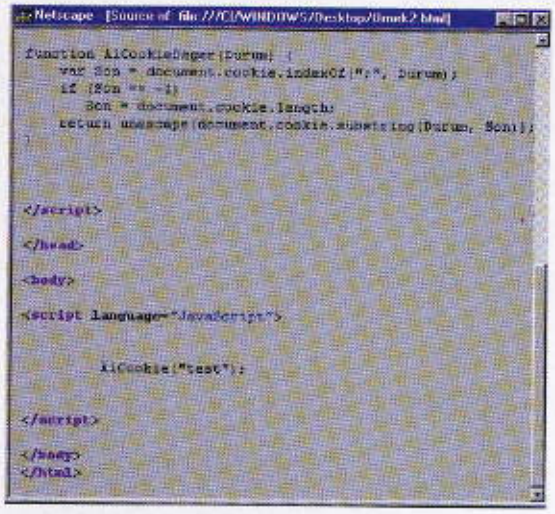

Bir Cookie'nin okunması: AlCookie() ve AlCookieDeger() metodları sayesinde belli bir Cookie'nin değerini okuyan HTML sayfası bu yapıya sahip (Netscape penceresinde gösterilen program kodu tek pencereye sığmadığı için iki resim olarak verdik). İlk olarak AlCookie() metodu uygun Cookie'leri belirliyor, daha sonra bu metod içinden çağrılan ve ikinci resimde görebileceğiniz AlCookieDeger() metodu seçilen Cookie'nin değerinin belirlenmesini sağlıyor.

Cookie'me Kimler Erişebilir?

Sabit diskte farklı Cookie'ler bulunmasına karşın her Server bunlara erişemez. Her Cookie kendisini aktaran Web Server tarafından tanımlanır. Örneğin CHIP Server'ı PC'nize bir Cookie yerleştirseydi, içerisinde "www.chip.com.tr" ifadesi bulunurdu. Böylece bu Cookie'yi sadece CHIP server'ı okuyabilirdi. Farklı adrese sahip Web sunucuları bu verilere erişemezlerdi.

JavaScript'in Geleceği Nasıl olacak?

Aktuel Script dilinin sürümü 1.1. Bu, 3.x sürümlü tüm Navigator programlarına eklenmiş durumda. Communicator sürümleri ise JavaScript'in 1.2 sürümüne sahipler. Ayrıca Netscape özel bir geliştirme ortamını da Beta olarak sunuyor: Visual Java. Bu özellikle Intranet'lerini JavaScript ile geliştirmek isteyen şirketlerdeki programcılar için düşünülmüş.

Böylece JavaScript kursu sona erdi. Sizlere JavaScript'i tanıtan ve temel bilgileri edinmenizi sağlayan bu kursun ardından, JavaScript konusunda kendinizi kolayca geliştirebilirsiniz.

Ağda Ölüm Kol Geziyor

Hiddetli klan kardeşler ölüm kalım savaşında, yolunu kaybeden pilotlar Darth Vader'ın amiral gemisine çarpıyor ve bunun yanısıra Süper Mario bir kamplumbağanın üzerine sıçrıyor binlerce oyuncu birarada ve online. Bu eğilimin sonucu olarak artık yeni oyunlar dükkanlarda değil sadece ağda yerlerini alıyorlar.

Oyun meraklısı bir çocuk kızgın bir şekilde 486'sının başında söylenmektedir. Onu kızdıran bilgisayarının yavaşlığı değil, denizdeki savaşın seyridir. Mavi ekranda birtakım nesneler çaresizce uçuşmaktadır- artık savaş bitmiştir. Oysa ki çocuk bilgisayara karşı pek çok kereler galip gelmiştir. Ancak şimdi karşısındaki rakip bir insandır ve onu yenmesi gerekmektedir.

Rakibi ise aynı mekanda değil, hattın öbür ucundadır. Çocuk ve arkadaşı kendi modemleriyle en çok sevdikleri oyun olan "Warcraft"ı karşılıklı açmış ve gece gündüz yeni hobileriyle uğraşmaya başlamışlardır. Çocuk bugünlük yeterince oynamış olduklarını düşünmektedir. Programının Chat penceresine hemencecik "Işığın gücü yenecek!" sloganını yazar, ancak bu sözler rakibini etkilemekten uzaktır. Birkaç denemeden sonra strateji kaosu sona erer ve kaybeden bedelini öder: Telefon faturası.

Aptal Bilgisayar Rakiplerine Son

Tıpkı çocuk ve arkadaşı gibi her gün katlanarak artan oyun tutkunları eğlenceyi online arıyor- ve her gün daha fazla Internet'e bağlanıyor. Bilgisayarlar tarafından yaratılmış rakiplerle uğraşmak yerine entellektüel ve et ve kandan oluşan rakipler tercih ediliyor. Ve bu yarış sonuçlarının dünyaya duyurulması için bu mücadelelerin protokolü tutuluyor ve bir lig düzenlenip sonuçlar anında aktarılıyor. Mücadeleler giderek kızışıyor.

İki modemin arasında doğrudan bağlantı artık demode ve gereksiz oldu. Koşullardan biri istenen oyunun her iki oyuncunun da bilgisayarında kurulu olması, çoklu oyuncu (multiplayer) fonksiyonunu içermesi ve lokal bir ağa (LAN'a) bağlantıya olanak tanıması.

Command&Conquer ve Benzerleri

En azından yıllardır strateji programları bu asgari gerekleri yerine getiriyor. "Spaceward Ho!" ile 1992'de networkdeki ilk yıldız savaşları başladı ve tüm firmaları felç etti. O zamandan bugüne Multiplayer fonksiyonlarının networkler üzerinden de oynanabilmesi oldukça popüler. ▶

Rakip takipte: Descent oyunları, Internet'te uzay pilotlarını biraraya getiriyor.

Çok popüler: Warcraft1 ve Warcraft2 en çok sevilen strateji oyunlarındandır.

Tabi ki o dönemlerde Internet'i kimse düşünemezdi. Bugün bile çok az oyun direkt Internet bağlantısına imkan tanıyor. Bir milyon adet satılmış olan tüm zamanların en başarılı strateji aksiyon oyunu olarak kabul edilen "Command&Conquer" tıpkı eski günlerdeki gibi sadece yerel ağ üzerinde çalıştırılabiliyor. Teknik olarak bu, Command&Conquer'in ve benzerlerinin bilindiği üzere IPX ve NetBEUI Lan veri transfer protokollerini tanıyıp TCP/IP Internet protokolünü tanımaması demektir.

Ancak destek var. "Kali" ve "Kahn" isimli Shareware programları LAN Protokolünü tercüme ederler ve verileri Internet üzerinde, her iki kullanıcının da PPP veya SLIP bağlantısı aracılığıyla gerçek bir Internet erişimine sahip olması ile kurarlar (Örneğin AOL bunu sadece yeni Windows95 sürümü için sunuyor). Oyunu ayarlamaya gerek yok, çünkü her iki Shareware program da yerel ağ bağlantısını mükemmel bir şekilde sağlıyor.

"Kali" Mi "Kahn" Mı? İşte Bütün Mesele Bu

Bu pratik araçlar tümden bedava değiller: Kali'nin registered edilmemiş (kayıt olunmamış) Windows 95 veya DOS sürümü her oturumu 15 dakika sonunda kapatıyor. Ancak tam sürümü, ki bu 35 DM değerinde, kesintisiz bir oyun keyfine izin veriyor. Buna karşılık Kahn o kadar da katı değil. Bu yazılım Dos veya Windows 95 altında 21 gün tam kullanım hakkı sunar ve sonrasında kendi kendini deaktive eder. 25 DM karşılığında bu oyunu yenileyebilirsiniz.

Ancak Kahn'ın bu avantajına rağmen, o veya diğer ürün için karar vermek pek de kolay değil, çünkü protokol çevirisinin kurulumu ile tüm sorunlar ortadan kalkmıyor. Her oyuncu için verileri kıyaslayan ve Kali veya Kahn'ı destekleyen ortak bir Server bulunmalı. Kali'nin buradaki net başlangıç avantajı: Tüm dünyadaki 600'ün üzerindeki Internet Server'ı online oyun bağlantısı olan Kali'ye destek veriyor. Kahn Server'larının sayısına gelince; bununla ilgili tahmin bile bulunmuyor.

Tabi temelde bu programlardan birini seçmek için hangi Server'in kullanıldığı pek de önemli değildir. Ancak veri transferi sırasındaki tepki ▶

Şimdi Online: Command&Conquer dünyanın en başarılı Action Strateji oyunu

Vazgeçilmez: Kali (küçük resim) veya Kahn (büyük resim) gibi Internet araçları, network oyunlarını online oyunlar haline getiriyorlar.

World Wide Web Look'taki Strateji oyunları

Shockwave ve Java'nın yardımı ile WWW'de karmaşık, grafik isteyen ve ticari CD oyunlarının hiç gerisinde kalmayan oyunlar oluştu. CHIPucu: Kullanıcı, sadece o anda ihtiyaç duyduğu modülleri ağdan çekiyor. Lokal PC'den ve veri transferinden en az gereksinimi olan strateji oyunlarıdır. Burada sınırlı sayıda ve sürekli kullanılan nesneler vardır.

Sol: Bu oyunda, oyuncular kötü niyetli rakiplere karşı bir yıldız imparatorluğu kurarlar. Bu oyunu kullanmak ücretsiz ancak bir kayıt formunu doldurmak zorundasınız.
(http://www.freeport.de/sol/Welcome.d.html)

Formel 1 Live: Alman F1-Live-Server'ı da ücretsiz. Burada her ay komple bir Formula1 sezonu yapılıyor. Oyuncular her bir vidayı kendileri takabilir ve yarış ve box stratejilerini planlayabilirler. (http://f1 live.com)

Waterworld: Online maceraları daha karmaşık ve daha pahalı olurlar, çünkü karşılaştırılmayacak kadar çok daha zahmetlidirler. Şimdilik metin, ses ve resim olarak az sayıda maceralı fantezi dünyaları var. Örneğin "Waterworld" filme ait bir macera ve MCA film stüdyosu tarafından finanse ediliyor ve tabii yine ücretsiz. Bu su dünyasında sağ kalmak isteyenler her oyun sayfası için 170 Kilobyte'a kadar veriyi download etmelidir.
(http://www.mca.com/unicity/waterworld/)

The Realm: Sierra'nın bu oyunu daha az veri ister. Yıllık 50 dolar ile bir defaya mahsus 13 Megabyte'lık download gerekli, çünkü grafikleri sabit diskte bulunmalılar. Bundan sonra vahşi hayvanları veya mağara canavarları avlayabilir, bir barda bira içebilir veya bir keşif gezisi için yeni arkadaşlar edinebilirsiniz. Sıkıcı olmaması için, 17 oyun dünyası sürekli düzenleniyor. Aynı zamanda espri de düşünülmüş: Paskalya'da canavar yerine yumurta avlandı.
(http://www.realmserver.com)

süresi önemli bir rol oynar. Eğer Server, yeni oyun verilerini zamanında alamaz veya oyunculardan birinin bağlantısı koparsa, sıcak savaş da kopar. Bu yalnızca bölüm sonu değil aynı zamanda bilgisayarın resetlenmesi de demek olur. Kural olarak Server'ın transfer sırasındaki reaksiyon gecikmesi 500 milisaniyeden fazla sürmemelidir.

Chat Ve Start

Tüm zorluklara karşılık bağlantınız hazır ise artık rakip oyuncular bulunmalıdır. Bu iş için iki rakip Shareware programı, oyuncular için Chat fonksiyonları sunarlar. Internet Relay Chat'den (IRC) bilindiği gibi kullanıcı bir Chat kanalına girer veya kendi bir tane açar. Sonrasında oyun lokal PC'lerde başlatılır ve artık savaş başlayabilir.

Yani düğmeye basma yöntemli bir Internet oyunundan söz etmek neredeyse imkansız. Her iki oyunun koşulları oldukça karışık ve bağlantı bir o kadar değişken. Bir oyunun üreticisi, kendi ürününün Online işlevlerinin düzenli olmasıyla kendi ilgilenirse her şey daha kolay olur.

Burada yine Command& Conquer için iyi bir örnek: Üretici Westwood kendine ait Wchat isimli bir Client geliştirdi. Bu, Web'de Westwood Homepage'e girilen ancak aynı zamanda Command&Conquer veya bir tür Monopoli başlatan bir Chat Client'ı olarak tanındı ve sevildi. Servis kapsamında fonksiyon sınırlandırması olmaksızın ücretsiz download edilebilen Wchat de bulunuyor.

Ancak rakipler uyumuyor: Her oyun başlangıcında yeni mağara labirentleri ve canavarların düzenlediği Blizzard Entertainment'in "Diablo" adlı action rol oyunu "Battle.Net" üzerinden ücretsiz oynanabilir. Diablo'da network fonksiyonları örnek olacak şekilde çözüldüğü için oyuna girebilmek için sadece Battle Net Server'ına ihtiyaç duyuluyor- bağlantının yeterince hızlı olması kaydıyla ID-Yazılım, World Wide dağılmış olan Server'ların listesini bizzat kendi Web sayfasına taşımış.

Kanlı 3D oyunları, Internet'te tek hedefi öldürmek ve şiddet ve küfür üzerine kurulu Doom ve Quake klanlarının oluşmasına yol açtı.

Quake, Online Macerası İçin Herşeyi Sağlıyor

Quake'in ve Doom'un ağ üzerinde ne çok sevildiğini, Quake Server'ının istatistiği gösteriyor. Quake'in oyun sırasında doğrudan bir Internet desteği sağlaması ve böylece zahmetli ek kurulumların ortadan kalkması, Quake Server'larının mantar gibi çoğalmasına yol açtı.

ID Homepage'inde online olan tüm Quake Server'lar listeleniyor. Bu listede o anda world wide üzerinde oynanan Server'lar bulunur. Buna ek olarak oyun moduna göre karar verilir:

Deathmatch Server'lar üzerinde pek çok online oyuncu ölümüne savaşıyor. Rakipler her zaman için insan, bilgisayar değil. Klan Server'larının çoğunda, genellikle takım modunda oynamak tercih ediliyor. Örneğin beş mavi asker altı kırmızıya karşı savaşıyor. Takım modunu daha da heyecanlı kılmak için editörler tarafından bu maçlara özel yeni oyun bölümleri hazırlanıyor.

Herkesin Zevkine Göre Spor Oyunları

Bu sinir savaşını denemek isteyenler kendi PC'lerine Quake'i kurmalı ve bunu Quake World eklentisini yüklemeli. Bu, tüm kayıtlı Server'ları denetler ve bunların oyun modunu ve oyuncu sayısını gösterir.

Bu Plug-in önceleri bir hobi projesi olarak geliştirilmiş, şimdi ise ID yazılım bunu kullanılabilir Server'ların listelenmesinde kullanıyor- ve bu da ücretsiz.

Bu alandaki başka bir büyük olan Electronic Arts, evdeki ürün paketi için Internet desteğini çözdü. Elect- ▶

Grup zoruyla ölüm oyunu: Quake takımları klanlar halinde organize oluyorlar.

Simge dersi: Her Quake klanının kendine ait bir tanınma simgesi var.

ronic Arts'ın parlak ürünleri olan Origin (Wing Commander) ve popüler Fifa- Soccer veya NHL Hockey'li EA Sports bu firmada sıra başını oluşturan oyunlar. Bu spor serisindeki oyunlardan birine sahipseniz, Electronic Arts'ın Homepage'i üzerinden "Multiplayer Matchup'a" girebilirsiniz.

Oyunu almanızdan dolayı teşekkür olarak buradan yapılan kullanım ücretsiz. Ancak isim, E-Mail adresi ve istenen oyun zorluğunun belirtilmesi gerekiyor; bundan sonra Internet üzerinde başka bir oyuncu ile EA- Server'ı üzerinde bir yarış için sözleşebilirsiniz.

Pek çok Homepage, Internet'teki spor oyunlarının kullanımını tavsiye etmiyor. Iddia edilen, takım oyunundaki transfer edimesi gereken verilerin çok fazla olması. Aslında bu doğru. Ancak hızlı bir servis sağlayıcı ağ için erişim sağlarsa, oyunun zamansız kesilmesi tehlikesi kaybolur.

Geciken Veri Paketleri Oyun Zevkini Bozuyor

Ticari sunucular, pek çok oyundaki bant genişliği ihtiyacının ve eksik Internet desteğinin kullanıcıları mutsuz ettiğini görmüş durumda. Bu yüzden ticari bir server olan "Dwango" saldırgan bir şekilde reklamlarında kendi paketlerinin asla geç gelmediğini söylüyor. Dwango, online oyunlar için çok yeni bir servis. Şimdiye kadar Kuzey Amerika'da 27 Server ile yer aldı, ama Avrupa'ya da el atmak istiyor. Kayıtlı kullanıcılar için ayda 5 saat oynayabilmek için yaklaşık 8 dolar ödemek gerekiyor. Her ek saat için, online kullanımına göre yaklaşık 1.5-2 $ fazladan ödeniyor.

Benzer sistemi, öncü Multiplayer sunucuları olan Mplayer ve Ten Net de kullanıyor. Mplayer, zaman sınırlaması olmaksızın yıllık 30 dolar istiyor. Ten Net ise aylık 5 saat oynayabilmek için 10 dolar isterken, ek her bir saat için 2 dolar alıyor.

Burada sözünü ettiğimiz tüm sunucular temelde aynı oyunları destekliyor; Command&Conquer, Diablo ve Warcraft. Bir farklılık olarak Mplayer'de Deadlock da bulunuyor. Ten Net rekabet avantajını Shadow Warrior, Blood ve Nascar Racing ile kullanabileceğini umuyor.

Daha büyük bir oyun seçeneğine ancak bir birleşme ile ulaşılır: Sunucu olan Arena ve Game Gate-

Derinliklerin derinlerinde: Diablo her yeni oyunda yeni online labirentler oluşturuyor.

NBA Live 97: Ağda oynanabilen pek çok spor oyunundan yalnızca biri.

Java Oyunları- Demode Bir Şey Mi?

Internet için varolan ilk gerçek programlama dili, online oyunlar için imkanlar sunuyor. Bu nedenle pek çok Web programcısı Web Browser'ında çalışabilen oyun appletleri geliştiriyor. Genellikle Internet'teki sınırlı bant genişlikleri karmaşık oyunların oynanmasını neredeyse imkansız kılıyor. Böylece Pacman ve Tetris'in son arzularını yerine getiriyorlar, unutulan düşünme ve zar oyunları yeni halleriyle bir rönesans yaşıyorlar.

Tüm tahta ve kart oyun klasikleri ucuz Shareware'ler olarak bulunuyor ve öncülerin günlerinden kalma oyun klasikleri emülasyon olarak saklanıyorlar.

Hala ticari sunucular reklam Banner'larını yerleştirmek veya sponsorlarını kazanmak için Java stilinde oyun sayfaları yapıyorlar. Böylece Virtual Vegas'ta jetonlarınızı kırmızı veya siyaha oynayabilirsiniz. (http://www.virtualvegas.com) Hatta Microsoft Online Bridge'i ve Internet Gaming Zone'daki benzerlerini tanıyor.(http://www.zone.com)

Bu sunumlar masada oynanan gerçek oyunun telafisi olarak görülemez. Ancak online satranç gelecekte bunu gerçekleştirilebilir.(http://www.playsite.com)

En iyisi Applet Arcade'nin Homepage'ine bakın (http://members.aol.com/shadow25/arcade.htm). Bu sayfanın yazarı, Java'yı başka birinin bilemeyeceği kadar iyi tanıyor ve en geniş oyun applet listesini ağda hazır tutuyor.

way küçük Provider'ların Server'larını uygun fiyatlar karşılığında kullanıyorlar. Sunulan 18 oyunu kullanmanın Arena'daki saat ücreti 1,75 dolar. Game Gateway, desteklediği 27 oyunu ile 2 dolar, aylık beş saat kullanım içinse yaklaşık 8 dolar istemektedir.

Bu hizmetlerin, reklam sloganlarının gerçekliğini ancak kişisel testler sonucu öğrenebiliriz. Tüm sunucular, kredi kartı numaralarının önceden verilmesi riskini engelleyen, ücretsiz deneme saatleri hizmeti veriyorlar. Kısa bir süre tabii ki gerekli, çünkü bu Multiplayer sunucularının fiyatlarının bu kadar benzer olmalarına karşın, kullandıkları teknikler çok farklı.

Bu sunucular Kahn veya Kali'den vazgeçmiş durumdalar. Bunun yerine kendi Client'ları üzerinde özel olarak sunulan oyunlara uyarlanmış olan veri transferini gerçekleştiriyorlar. Bazen bu programlar arka planda tanınamıyor, bazen de Game Gateway gibi Browser'a birkaç yeni alan ekliyorlar.

Microsoft Da Boş Durmuyor

Bir sunucu özellikle seçici: Internet Gaming Zone, Netscape Navigator ile Homepage'e girmek isteyeni keskin bir hata mesajı ile geri çeviriyor. Bilgisayarınızı eğlenceye ücretsiz olarak bağlayabilmek için Microsoft'un Internet Explorer'ı gereklidir. Oyun Homepage'inin Webmaster'ı "Teknik nedenlerden dolayı başka bir erişim mümkün değil" diye açıklıyor. Microsoft'un bu Web sayfasını işlettiğini, ancak küçük basılmış harflerden öğrenebiliyorsunuz.

Siteye bağlanan biri birkaç sıkıcı oyunun yanısıra, Microsoft oyunlarının geniş yelpazesinden online yararlanabilir- tabii gerekli Client'ı yüklediyse. Artık Hellbender, Close Combat veya Monster Truck Madness doğrudan kıyaslayabilmeniz için hazırdır.

Ancak daha fazlası da var: Bir süredir geniş bir yelpaze içinde Internet Gaming Zone zirvedeki oyunları destekliyor, Lucas Arts'ın Outlaws ve X-Wing vs. Tie Fighter gibi.

Yeni Bağımlılığınız: Ultima Online

Microsoft'un kendi isteğiyle yaptığı bu hizmet için para talep edip etmeyeceği henüz belli değil. Ancak şimdilik online bağlantıya doğru girişi bulmak için Internet Gaming World iyi bir chipucu.

Gerçek oyun tutkunları ucuz teklifleri kanacak gibi değiller. Onlar ağdaki yeni büyük olayı bekliyorlar ve bunun için çok para ödemeyi de kabulleniyorlar: Ultima online yılın hiperi olacak.

Aylardan beri, dünyanın bu en popüler rol oyununun binlerce hayranı beta testi için başvuruda bulunuyorlar. Bu süreç içinde Ultima, tüm mitolojisi ve gizemi ile sekiz epik macerayı sunmuş durumda. Dokuzuncu dizi tüm rekorları kıracaktır.

Origin her zaman yeni katılımcılar da kapabilmek için oyunun Homepage'ine geniş açıklamalar koymak ihtiyacı duydu. Oyunun üreticisi böylece, Ultima Online'ın sadece Internet'te oynanabileceğini açıklıyor. Bundan sonra edinilebilecek olan CD sadece Ultima kullanıcı yüzeyini ve gerekli grafikleri içeriyor. Oyunun kendisi yalnızca veri ağında heyecan yaratacak.Bunun işlemesi için, Origin oyun dünyasını 35 Gigabyte alana oturttu. Bu şekilde binlerce maceracı boş zaman kahramanı, aynı anda sanal oyun alanında ilerleme imkanına sahip oluyor. Gruplar oluşturabilir ve yeni birşeyler keşfetmek için aylar boyu gezinebilirsiniz.

Sonbaharda, Beta aşaması bittiğinde, Ultima Online'ın startı verilecek. Internet o zaman Quake'den beri yaşanan en büyük depremi yaşayacak gibi görünüyor.

Michael Suck'dan çeviren
Alis Sırımcıyan

Siberuzayda Star Wars: X-Wing vs. Tie Fighter'ı Internet Gaming Zone'de bulabilirsiniz.

CHIPuçları

Sözü geçen oyunlara dair pek çok Web adresleri bulacaksınız. En önemlilerini aşağıda veriyoruz.

Adresler:

Oyun ligleri:
Command&Conquer: http://www.online-spiele.com/redalert
Descent: http://www.delphie.de/descent/index.html
Warcraft: http://www-stud.uni-essen.de/~swo810/index1.htm
Quake Clans: http://www.mpog.com/clanring/

Multiplayer Provider:
Arena: http://www.earthlink.net/thearena
Battle Net: http://www.battle.net
Dwango: http://www.dwango.com
Game Gateway: http://www.gamegateway.com
Internet Gaming Zone: http://www.zone.com
Mplayer: http://www.mplayer.com
Tel Net: http://www.ten.net

Multiplayer Clients:
Kahn: http://www.stargatennetworks.com
Kali: http://www.kali.net/js/welcome.html
Wchat: http://westmain. westwood.com/welcome/wchome.html

Oyunlar ve sunucuları hakkında bilgiler:
Tüm Multiplayer sunucularının listesi
http://www.multiplayer.com
Networkte oynanabilen tüm oyunlar
http://www.igateway.net/~tjung/

NC Nasıl Çalışır?

NC kısaltmasını gün geçtikçe daha çok duymaya başladık. "Network Computer"lar Java sayesinde donanımdan bağımsız çalışıyor ve tüm programları ağ üzerinden alarak kullanabiliyorlar.

Gelişmeleri dikkatle takip edenler NC'nin geliştirilme amacını kolaylıkla görebilir. PC'ler büyük sistemlerin kullanılabildiği terminallere göre çok pahalılar. Ancak fiyatlarının yanında PC'lerin birçok avantajı da gözardı edilemez tabii... Bu iki ayrı dünyanın avantajlarını birleştirmenin tek yolu NC'yi tasarlamaktı.

Kolay kullanılabilen PC'ler ve dev "mainframe"lerin gücü, NC'yi oluşturan iki temel. PC'lerin pahalı olmasının sebebi lokal olarak bulundurmak zorunda oldukları pahalı yazılımlar ve tabii yine pahalı olan donanımlar. Özellikle hareketli parçalar yüksek fiyatlarının yanında hata yapmaya da çok elverişliler. Ayrıca sürekli güncellenmek zorunda olan donanım sürücüleri de çok büyük sorunlara sebep olabiliyor. Disketler aracılığıyla sisteme virüslerin sıçraması bile olası sorunlar arasında önemli olanlardan.

NC ise PC'ye göre çok daha az hareketli parçaya sahip. Anakartın üzerinde bir işlemci, ağ ekipmanı, bütünleşik grafik arabirimi. PS/2-SIMM yuvaları belki de anakart üzerinde müdahale etmek zorunda kalacağımız tek yerler. Disket sürücü, sabit disk yok. Ve tabii bir PC'yi gürültülü yapan fan da artık NC'lerde bulunmuyor. Sonuç olarak elektrik sarfiyatı da azalıyor ve 2 Watt'lık bir seviyeye düşüyor.

Peki sabit disk olmadan yazılımlar nereye yükleniyor ve nereden çağrılıyor ? Ağ arabirimi tüm gerekli programları Server üzerinden yükleyerek çalıştırıyor.

NC de PC gibi bir ROM'a sahip ve bu ROM'un görevi bilgisayarı başlatmak. NC'nin ROM'unun farkı bilgisayarı sabit diskten değil ağ üzerinden başlatması. NC çalıştırıldığı anda Server ile bağlantı kuruyor ve Server da bunun üzerine NC'ye üreticisinin sunduğu işletim sistemini gönderiyor. Bu işletim sistemi de son zamanlarda adını çok sık duyduğumuz "Java Virtual Machine".

Java Virtual Machine: Donanım önemli değil

NC'lerin gerçek manada "gelişmiş" bir işletim sistemine sahip olmamaları, bunun yerine kullanıcılara sadece Java'yı sunmaları bir kısıtlama değil. Aksine, Java'nın donanımdan bağımsız bir dil olması çok büyük bir avantaj. Java ile yazılmış programlar tüm işletim sistemleri ile çalışabiliyor. İşlemcinin farklı olması bile Java ile yazılan programlar için sorun değil.

"Virtual Machine"nin anlamı Java ile yazılan programların sanal bir bilgisayar üzerinde çalışıyor olmaları. Yani komutların o anki donanım üzerinde simüle edilmesi. Daha da açarsak; örneğin Intel işlemcili bir makinada işletim sistemi üzerinde Java komutlarının çevirisini yapan başka bir program çalışıyor ve bu program Java ile yazılmış programı önce Intel'in işlemcisinin anlayacağı bir dile çeviriyor. Bu ara programa sanal makina anlamına gelen "Virtual Machine" adı veriliyor. Bu yöntem eskiden kullandığımız Basic dilinin kullandığı yönteme çok benziyor. Komut komut

"... Nasıl Çalışır?" Dizimizde Yayınlanmış Olanlar

RAMDAC	11/96
Mürekkep püskürtmeli yazıcılar	1/97
Joystick	2/97
Modem	3/97
Sabit Disk	4/97
Aküler	5/97
GIF	6/97
MPEG	7/97
TCP/IP	9/97

tüm program önce çevrilip sonra çalıştırılıyor. Bu yüzden aradaki programın dışındaki hiçbir kademede NC'nin donanım özelliklerinin bilinmesi gerekmiyor. NC'yi üreten firmanın sistem ile beraber verdiği "Virtual Machine" ile de bu sorun çözülmüş oluyor.

Burada başka bir sorun ortaya çıkıyor ki, aynı sorun Basic programlama dilinin ölmesine sebep olmuştu. Gerçek-zamanlı çeviri çok zaman kaybettiriyor. Üreticiler şu anda bu sorunun çözümü üzerine çalışıyorlar ve yine Basic'in son zamanlarındaki gibi bir çözüm yolu üzerine yoğunlaştılar. "Derleme" yöntemi. Program önce tamamı ile o makina üzerindeki işlemcinin diline çevrilecek ve daha sonra makina kodu çalıştırılarak hızlanacak. Bunları yapacak olan yine sanal makina ve böylece "donanımdan bağımsız"lık özelliği de bozulmamış olacak. Sun firması bu konuda bir adım daha ileriye giderek yeni bir işlemci geliştirmeye başladı bile. "Pico" kod adlı bu işlemcinin tahmin edebileceğiniz gibi anadili Java.

Avantajlar: Güncel Yazılımlar, Zaman Kazancı

Kullanılan donanımdan bağımsız çalışıldığı için NC'lerin başka bir avantajı daha var. İstenildiği anda bir başkasıyla değiştirilebiliyorlar. Bozulduğu anda fişten çıkarılıp yerine bir başkası kurulabiliyor. Sadece zamandan kaybedilen bu gibi durumlarda kaybetmeyeceğiniz şey ise verileriniz oluyor. Sabit diskin "uçması" olayı tarihe karışıyor.

NC ağdan işletim sistemini aldıktan ve "Virtual Machine" çalışmaya başladıktan sonra kullanıcı sisteme girebiliyor. Kullanıcıya ait masaüstü sistemden çağrılıyor ve çalıştırılıyor.

Sabit disk olmadığı için tüm veriler server'da saklanıyor ve yükleme işleminden sonra kullanıcı NC ile PC'nin farkını göremiyor. Kullanılanın bir PC olmadığını anlamanın tek yolu aynı ayarları herhangi bir NC üzerinden görebilmek. Kullanıcı evinde, işyerinde veya herhangi bir yerde adını ve şifresini girdikten sonra aynı bilgisayarı kullanabiliyor. Bu da zaten "kişisel bilgisayar" kavramını ortadan kaldıran temel sebep. Her bilgisayar herkesin artık. Kullanıcı bir program çalıştırdığında, program ağ üzerinden o an kullandığı NC'ye yükleniyor ve burada çalıştırılıyor.

NC üzerinde program çalıştırmak için başka yöntemler de mevcut. Client/Server tekniği ile yazılan programlar aracılığı ile sadece arabirimi NC'ye yüklemek ve geri plandaki asıl programı server üzerinde bırakmak mümkün. Böylece sadece menüler ağ üzerinden yollanacağından ve asıl programın sadece gerekli kısımlarına ulaşılabileceğinden zaman kazancı da sağlanıyor. Kullanıcı da aradaki programlama tekniği farkını anlayamıyor.

Bu tekniğin avantajları da şöyle: Eski ve tek başına bir NC üzerinde çalışamayacak programları bu sayede çalıştırabilirsiniz. Veya çok büyük veri tabanlarını bu şekilde rahatlıkla takip edebilirsiniz.

Dezavantajlar: Ağa Bağımlılık, Güçlü Server İhtiyacı

NC'lerin çok güçlü ve dengeli ağlara ihtiyacı var. Bu ağ ekipmanlarının dayanıklı ve sağlam olmasını gerektiriyor. Tabii aynı şartlar server için de geçerli.

NC aslında firmalar için çok da yeni bir icat değil. Amerika'daki Comdex fuarında "Set-Top-Box" adı verilen ve yarı NC olan makinalar tanıtıldı. Slogan olarak da "Sürekli tornavida aramak, yeni ve her zaman daha fazla işlemci gücüne ihtiyacı olan oyunlarla uğraşmak istemeyen, sadece mektup yazmak, para kolleksiyonunun takibini yapmak ve internette gezmek isteyenler için..." cümlesi kullanıldı.Gürültüsüz, güncelleme, yükleme, hata düzeltme, patch, virüs tehlikesiz gibi kavramlar NC'ye geçişte çok etkili olacak gibiler. Servis sağlayıcılar içine herşeyi dahil ettikleri paketlerini tanıtmaya başladılar bile. Internet bağlantısı, televizyona bağlanan bir NC, server üzerinde hazır duran yazılımlar paketlerin içeriğini oluşturuyor.NC ile ilgili hala açık kalan bazı noktalar var.

Ancak şu bir gerçek ki, yeni teknolojiler her zaman için eskilerinin yanında yerlerini alıyorlar. PC'ler mainframe'leri silemediler; dizüstü bilgisayarlar da masaüstüleri. Bunları dikkate alarak yeni bir pazarın oluşmak üzere olduğunu söyleyebiliriz.

Oliver Kluge'den çeviren Güçlü Aydoğan

NC mi, Net-PC mi?

Özellikle maliyetin düşmesi NC'yi şirketler için çekici kılıyor. Bu yüzden Intel ve Microsoft'un birlikte Net-PC adını verdikleri bir ürünü piyasaya sunmaları da pek şaşırtıcı bir olay değil.

Net-PC'de de NC'de olduğu gibi bir "incelme" söz konusu. Disket sürücü yok. Kasa daha ince. Sabit disk ise yerinde kalıyor. Ancak burada da ağ arabirimi değer kazanıyor.

Net-PC, NC ve PC karışımından oluşan bir makina. Böylelikle PC programlarının yerinde kullanıldığı tüm uygulamalar için de uygun. Bir fark daha var: Net-PC Windows 95 ya da NT kullanımıyla sınırlandırılmış, Java ya yalnızca bir ek olarak öngörülmüş. Net-PC'nin daha büyük yerel kaynakları bulunduğu için, bu durum onu ağ sorunlarından daha bağımsız kılıyor. Buna karşılık işyeri bilgisayarındaki donanım sorunları daha fazla yük getiriyor.Yerel olarak kurulmuş yazılımın yönetimi Net-PC'de, programların yalnızca bir kez o da server üzerinde kurulmasının gerektiği NC'de olduğundan daha fazla zahmet gerektiriyor. Programların kurulması zorunluluğu olduğu için NC'lere göre daha problemli gibi görünse de Microsoft'un tanıttığı "Zero Administration Kit" bu dezavantajı merkezi yönetim sayesinde yumuşatacak.

Oyunseverlerin Gözdesi Direct-X

Direct-X oyun meraklılarının karşısına çok sık çıkan kısaltmalardan biri. Ambalajların üzerindeki Direct-X logosu görülmemiş oyun eğlenceleri vaat ediyor. Bu kavramın ne için kullanıldığını ve Direct-X'in PC endüstrisinin geleceğini nasıl etkileyebileceğini bu yazıda anlatacağız.

Windows'ta oyun tasarlayanlar yıllardır bir sorunla karşı karşıya: Grafik yüzeyleri PC'den çok fazla kaynak talep ettiğinden, Windows hızlı ve akıcı çalışan grafikler için çok yavaş kalıyor. Bu durumda mantıklı olan donanıma daha doğrudan erişime ve böylelikle daha yüksek resim tekrar oranlarına izin veren DOS'u kullanmak. Bu çözümün dezavantajı ise teferruatlı olan ayarların gencinden yaşlısına büyük bir kesimin işletim sistemleri, sürücüler ve bellek dağılımı konusunda neredeyse uzmanlaşmak zorunda kalması. Bu durumda Microsoft DOS'u Windows'a karşı bir tehlike olarak görüyor. Bu yüzden Windows 95 (ve tabii ki NT) altında hızlı ve akıcı oyunları çalıştırmak için Direct-X geliştiriliyor. Böylelikle başka bir problem daha çözülmüş oluyor: Oyun programcıları artık bilumum ses Kartı, grafik kartı ve Joystick sürücüleri ile ilgili ayarları yapmak ve her oyun için ayarları test etme ihtiyacı duymuyorlar. Buna karşılık Windows altında bir defa Direct-X sürücüsü yükleniyor. Bu başarı Microsoft'u haklı çıkarıyor: Bir numara olan Diablo, Zork Nemesis, Outlaws, Monster Truck Madness oyunları Direct-X oyunları ve bunlara yenileri de eklenecek.

Direct-X Ve Çocukları

Aslında Direct-X birçok bileşenden oluşan bir sürücü yazılımından başka bir şey değil. Bunların hepsi donanıma doğrudan erişmeyi, aynı zamanda kolay programlanma ve kullanılır durumda olmayı amaçlıyor. 3.0 versiyonunda Direct-Draw, Direct-3D, Direct-Play, Direct-Sound ve Direct-Input bileşenleri bulunuyor.

Direct-Draw

En önemli bileşen olan Direct-Draw bir bellek yönetmeni gibi davranarak doğrudan grafik kartı üzerinde bulunan video belleğe erişim-

de bulunuyor ve böylelikle hızlı bir grafik çıkışını olanaklı kılıyor (3.1 için Win-G'nin yaptığı gibi). Normalde Windows'un kullanıcı arabiriminin gösterimden sorumlu olan ve daha yavaş olan GDI (Graphical Device Interface) bu sırada bir kenara bırakılıyor.

Direct-3D

Burada bir seneden beri çok rağbet gören 3D grafik kartlarından bahsetmenin zamanı gelmiş görünüyor. DOS işletim sisteminin 3D standartları olmadığı için, DOS oyunları yeni grafik kartlarının 3D yeteneklerinden sadece oyun üreticileri özel bir sürücü sunduğu zaman yararlanabiliyordu. Bir başka deyişle eski DOS-Doom'unuzun yeni aldığınız 3D grafik kartı ile verimli çalıştığını düşünüyorsanız sizi bir hayal kırıklığı bekliyor. Standart Direct-3D sürücüsünün ana işlevi grafik kartının gücünü oyunun hizmetine sunmak. Kullanılan Anti-Aliasing, Mipmapping ve Alpha-Blending gibi güzel isimli 3D fonksiyonları, ana hammaliyenin bilgisayarın işlemcisi yerine kartın üzerindeki yongalar tarafından yapılmasını sağlıyor. Böylece yazılım emülasyonuna gerek kalmıyor.

Bu arada bütün 3D programlarının bu işlevleri desteklediği gibi bir yanılgıya da kapılmayın. 3D grafik kartları sadece Direct-3D için özel olarak üretilen oyunlarda tüm performanslarını sergileyebiliyorlar. Direct-3D desteklemeyen oyunlar geleneksel grafik kartları gibi daha az frame-rate ve çirkin texture'larla çalışıyorlar. Bir Direct-X oyunu Direct-3D'yi otomatik olarak kullanmak zorunda da değil.

Üstüne üstlük güncel 3D grafik kartları da standart eksikliği yüzünden farklı özellikler gösteriyorlar. Örneğin Matrox Mystique yüksek çözünürlüklerde yüksek frame-rate'lerle çahşabiliyor ancak sis efektlerini oluşturamadığı için oyuncunun görüş alanı her zaman açık olmak zorunda.

Direct-3D sürücüleri, Direct-X'in ikinci sürümünden beri Widows 95 için mevcut, Windows NT 4.0 için ise yeni servis paketi 3' de bulunuyor.

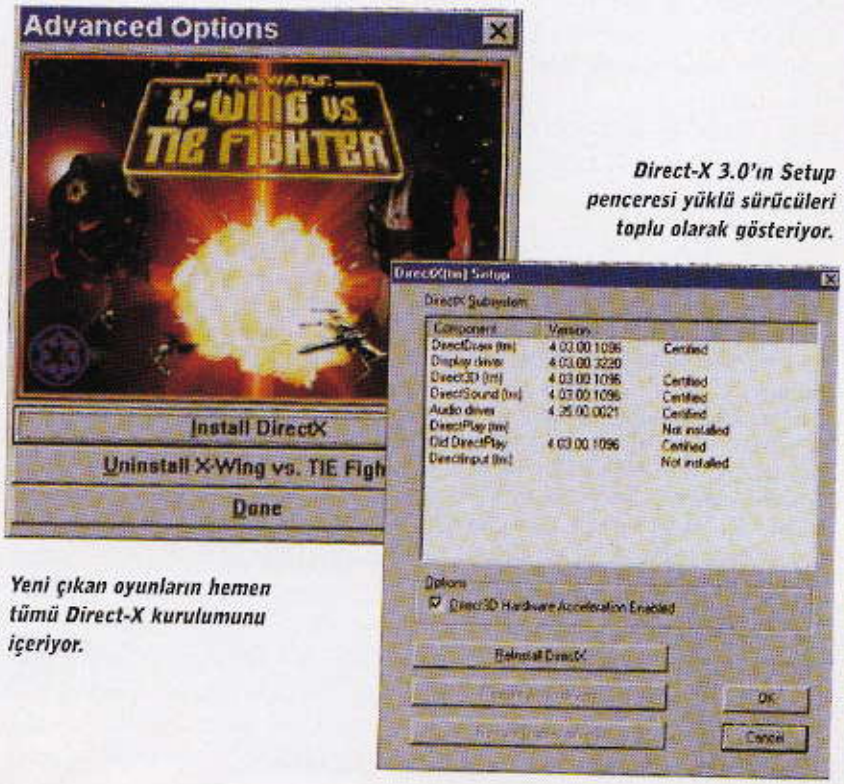

Direct-X 3.0'ın Setup penceresi yüklü sürücüleri toplu olarak gösteriyor.

Yeni çıkan oyunların hemen tümü Direct-X kurulumunu içeriyor.

YAZILIMINIZA

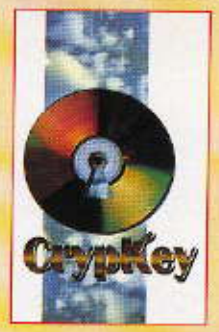

GİZLİ KORUMA ve LİSANS KONTROLÜ

Anahtar-Disket veya Donanım Kilidi kullanmanız GEREKMEZ.

Kullanıcının, yazılımınızı sizin şartlarınızda kullanmasını % 100 GARANTİLER.

Yazılımınızı, Disket, CD-ROM ve Internet ile TEREDDÜTSÜZ dağıtın. CrypKey size otomatik bir satış aracı YARATIR.

Bayi-Yetkilendirme-Lisansı'nı kullanarak, yazılımınıza belirli süre ve şartlarda dağıtım kanalı OLUŞTURURSUNUZ.

Windows 3.x, Win32s, WinNT, Windows95 (FAT-32), OS/2, MS-DOS, bütün Novell ve Microsoft tabanlı Networklerin yanında CrypCrop, INFORMIX, SQL Server ve ORACLE v.b. veri tabanlarını da destekler.

⇒ Yazılımınızda, CrypKey varsa dağıtılmasından KÂR edersiniz.

⇒ Basit bir TELİF HAKKI uyarısı kullanmak, Trafik Polisi olmayan yerde trafik kanun ve kurallarını yol işaretleri ile zorunlu hale getirmeye benzer. İster küçük ister büyük yazılım satıcısı olun KOPYA-KORUMA sizin için eskisinden daha da GEREKLİDİR.

FİYAT VE DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN;

AFA

Güvenlik Cad. No: 58/1
06540 Aşağı Ayrancı
ANKARA
Tel : +90 312 466 2325 (PBX)
Fax: +90 312 466 2483

AUTHORIZED INTERNATIONAL DITROBUTOR of CrypKey

e-mail: afabilgi@afa.com.tr
http://www.afa.com.tr

Direct-Sound

Bu sürücünün görevi birer birer ses dosyalarını yayınlamak ve ihtiyaç olduğunda bir kaç sekansı birleştirmek. Ses kartları da oyunlarda, kendi tampon belleklerinden yararlanarak performansı yükseltebiliyorlar. Bu özelliğe de Windows altından erişebilmenin tek yolu Direct-Sound. Üçüncü sürümünden itibaren Direct-Ses, 3D efektlerini de destekleyebilecek şekilde programlanmış.

Direct-Play

Direct-Play, bir oyunu birden fazla kişinin oynaması konusunda bazı kolaylıklar getirmekte, Diablo'yu Internet üzerinde oynarken Direct-Play işlevini ister istemez kullanıyorsunuz. Bu sürücünün ana amacı, ağ işlemlerinden anlamayan insanlara kolaylık sağlamak ve gereksiz ayrıntıları onlardan gizlemek. Teoride 256 kullanıcı aynı oyunu oynayabiliyorlar.

Direct-Input

Bu bileşen, klavye ve farenin yanı sıra manuel veya dijital joystickler, pedallar, uçuş kolları, bilgisayar kalemleri, ve dokunmatik ekranlarla ilgili. Amaç yine Windows'un arabiriminin kenarından dolaşmak ve oyuncunun girdilerini oyun motoruna doğrudan ulaştırmak. Araçlar 32 düğmeye ve altı değişik yöne kadar destekliyor.

Direct-X' in Kaynakları

Microsoft, yoğun piyasa gücü ile Direct-X' i bütün bileşenleri ile herkes için ulaşılır ve kullanılır kılmaya çalışıyor. Ne olur ne olmaz diye, Windows 95'in OSR2 sürümüne Direct-X 2.0 entegre edilmiş. Ama sürüm 2'nin de çoktan tarihe karışmış olması üzerine yapılacak tek şey her zamanki gibi Microsoft'un Internet'teki sitelerini yakın takibe almak ve yeni sürümleri anında indirip bilgisayarımızı güncellemek.
(http//www.microsoft.com./Direct-X/resources/download/isdk.htm) Bu arada Direct-X gerektiren bütün yazılımlar yanlarında güncel Direct-X sürümleriyle geliyor ve eğer bilgisayarımızdaki sürüm CD'deki sürümden eskiyse, yenisiyle değiştiriyorlar. Piyasadaki donanım çeşitliliğiyle Microsoft'un başa çıkamaması üzerine, ayrıca seçkin donanım üreticileri kendi ürünlerinin özel Direct-X sürücülerini yayınlıyorlar. Bu durumda kullanıcıya düşen de sürekli av pozisyonunda kalıp, kendi donanım üreticilerinin ve Microsoft'un Internet sitelerini yakın takibe almak.

X-Wing vs Tie Fighter adlı oyunun 3D grafiklerini Windows altında görüntülemek Direct-X sayesinde artık mümkün

Bir mi, İki mi, Üç mü?

Birinci sürümden nisbeten kısa bir süre sonra hala sorunları olan ikinci sürüm çıktı. Bu sürüm Microsoft felsefesine karşı olarak kullanıcıya hiç sormadan, üretici firmanın sürücülerini Direct-X sürücüleriyle değiştiriyordu. Ekim 1996'da düzeltmeler ve eklemeler yapılarak üçüncü sürüm ortaya çıktı. MMX desteği de içeren bu sürüm şimdiye kadarki en uzun ömürlü Direct-X sürümü oldu. Son bir sene de 3.0a ve 3.0b versiyonlarıyla yetinen Microsoft, pazarlama teknikleri sebebiyle dördü atlayıp Direct-X sürüm 5.0 Beta ile yeniden gündeme geldi; işin teori kısmı böyle. Direct-X 5.0'ın İngilizce sürümünü bu ayki CHIP-CD'de bulabilirsiniz.

Kurulum: Kolay mı Bela mı?

Pratikte ise: Kurulum sırasında Direct-X mevcut sürücünün sürümünü kontrol ediyor ve ancak kurulmakta olan sürüm kurulmuş olan sürümden yeniyse kuruyor. Direct-X 3.0'ın kurma penceresi bazı yanlış anlamalara sebebiyet veriyor. Eğer sürücü Microsoft tarafından tasdiklenmediyse (not certified) bu Direct-X altında çalışmayacağını göstermiyor. Hatta bazı donanımlar tasdiklenmemiş olmalarına rağmen gayet verimli çalışıyorlar. Not Certified ibaresi sadece Microsoft'un daha bu ürünü incelemeye vakit bulamadığını gösteriyor. Hızlı ilerleyen grafik kartı pazarındaki çoğu üretici de kendi sürücülerinin Microsoft laboratuvarlarındaki deneme prosedürünü beklemek istemiyor.

Üzerinde Hardware Acceleration Enabled yazan seçme kutucuğu ise grafik kartının 3D özelliklerini açıp kapamaya yarıyor. Eğer grafik kartı-

nız 3D hızlandırıcısını devreden çıkarsın istiyorsanız (niye isteyesiniz bilemiyoruz ama) kapama işlemini buradan yapabilirsiniz.

Direct-X' in Reinstall düğmesi ise daha manalı (hem işlevsel açıdan, hem de Direct-X'in kırılganlığını bildirmesi açısından). Bu düğme, Direct-X kurduktan sonra karşımıza çıkan ve kaynağını bulamadığımız sorunları, bir kere daha kurarak çözmeyi "denemenize" olanak veriyor.

Dikkatli olmanız gereken konu ise şu: Eğer belirli bir donanım için daha Microsoft tarafından tasdiklenmemiş fakat daha iyi çalışan güncel bir sürücü yüklediyseniz, bu düğmeye bastığımızda sürücü MS versiyonuyla değiştiriliyor.

Direct-X'in Kaldırılması

Eğer yeni sürücülerle de sorun yaşıyorsanız yapabileceğiniz tek şey, Direct-X'i kaldırmak ve yeni sürücüleri beklemek olacaktır. 2.0 versiyonunu maalesef elinizle kaldırmak zorundasınız. Bunun için bilgisayarınızı açın ve MS-DOS modunda DRAW.DLL, DDHELP.EXE, DDRAW16.HLP, DSOUND.VXD ve DIRECT-X.INF dosyalarını WINDOWS\SYSTEM dizininden silin. Windows'u başlatıp orjinal grafik sürücünüzü kurun.

3.0 sürümünden beri nisbeten daha pratik bir çözüm var. Denetim Masası'ndan Program Ekle/Kaldır simgesine tıklayın. Açılan penceredeki listeden Direct-X Drivers'ı seçin ve Ekle/Kaldır düğmesine tıklayın. Sonuçta muhtemel olarak eski sürücünüzü kurmak zorunda kalacaksınız.

Direct-X 5: Sıradaki Versiyona Selam

Nisan ayından beri Direct-X 5.0'ın işler haldeki beta versiyonu piyasada. Microsoft Pazar stratejisi olarak dördüncü sürümü atladı. Kesinleşen versiyon ilk olarak sene sonunda Microsoft tarafından Memphis (Windows 98) kod adlı yeni sürüme entegre edilecek

Direct-X 5.0 Talisman kod adı altında yeni rendering işlevleri ile donatılmış. Bu arada 3D özellikleri de Draw Primitive ile güçlendirilerek geliştirilmiş. Yeni versiyon donanım tarafında Advanced Graphic Port (AGP),Universal Serial Bus (USB) grafik için de aynı anda iki monitörü destekleyecek. Bundan başka gelecekte MPEG-1 ve MPEG-2 yongalarının daha verimli kullanımı ve dijital video uygulamalarını IEEE-1394 vasıtası ile desteklenmesi planlanıyor.

Microsoft'un Hayalleri

Direct-X 5.0, bu güne kadarki Direct- X felsefesine bazı temel yenilikler de getiriyor: Ağırlık noktası sadece oyunlarda olmamalı , uygulama yazarlığı, Internet yayıncılığı ve eş zamanlı komunikasyon yazılımları da Direct-X'in yeni teknik yardımlarından yararlanmalı. Direct-X, Direct-X Media etiketi altında çok daha global bir sistem olmalı ve başka platformlarda da çalışmalı. Sözgelimi Unix ve Macintosh dünyalarında NET-PC'lerde televizyona bağlanan Set-TopBox'larda ve Sony Play Station gibi oyun konsollarında kullanılmalı.Biz gerçekten kopmayalım: İşin aslı, normal bilgisayar kullanıcısı fazla hızlı dönen şu sürücü atlı karıncasının biraz daha yavaşlamasını istiyor. Hepimiz daha oturaklı, ve kolay kolay yenisi çıkmayan sürücülerle yaşamak ve sürekli "en yeni" sürücü, "en son" çıkan bilmemnenin bilmemnesinin peşinden koşmak zorunda olmamak istiyoruz.

Ayrıca: Bu güne kadar rekabet her zaman "evrensel kabul edilmek istenen standartları daha iyisini çıkarmak suretiyle yerle bir etmeyi başardı. Bu yüzden Microsoft'un peşinden koştuğu bu "evrensel" etiketi ne kadar güvenilir onu zaman gösterecek. Biz de her zamanki gibi Net'te av partilerine devam edeceğiz.

Daniel Wolff'dan çeviren
Hasan Yalçınkaya

YAZILIMINIZA

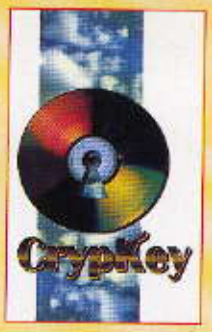

GİZLİ KORUMA ve LİSANS KONTROLÜ

Anahtar-Disket veya Donanım Kilidi kullanmanız GEREKMEZ.

Kullanıcının, yazılımınızı sizin şartlarınızda kullanmasını % 100 GARANTİLER.

Yazılımınızı, Disket, CD-ROM ve Internet ile TEREDDÜTSÜZ dağıtın. CrypKey size otomatik bir satış aracı YARATIR.

Bayi-Yetkilendirme-Lisansı'nı kullanarak, yazılımınıza belirli süre ve şartlarda dağıtım kanalı OLUŞTURURSUNUZ.

Windows 3.x, Win32s, WinNT, Windows95 (FAT-32), OS/2, MS-DOS, bütün Novell ve Microsoft tabanlı Networklerin yanında CrypCrop, INFORMIX, SQL Server ve ORACLE v.b. veri tabanlarını da destekler.

⇒ Yazılımınızda, CrypKey varsa dağıtılmasından KÂR edersiniz.

⇒ Basit bir TELİF HAKKI uyarısı kullanmak, Trafik Polisi olmayan yerde trafik kanun ve kurallarını yol işaretleri ile zorunlu hale getirmeye benzer. İster küçük ister büyük yazılım satıcısı olun KOPYA-KORUMA sizin için eskisinden daha da GEREKLİDİR.

FİYAT VE DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN:

AFA BİLGİSAYAR VE ELECTRONİK SİSTEMLER İTİ. LTD. ŞTİ.

Güvenlik Cad. No: 58/1
06540 Aşağı Ayrancı
ANKARA
Tel : +90 312 466 2325 (PBX)
Fax: +90 312 466 2483

AUTHORIZED INTERNATIONAL DITROBUTOR of CrypKey

e-mail: afabilgi@afa.com.tr
http://www.afa.com.tr

Gerçeğin Ötesinde

Cartoon'un gerçek oyuncular kullanarak çekimini yaptığı "Gerçeğin Ötesinde" adlı yeni oyunu sadece Türkiye'de değil, Türkçe, İngilizce, Almanca olarak Amerika, İsviçre, Arjantin, İspanya ve Almanya'da da satışa çıkacak.

Türkiye'nin ilk CD-ROM bilgisayar oyunu olan Dedektif Fırtına ile adını duyuran Cartoon Animasyon Stüdyoları, şu sıralar psikolojik-gerilim ve fantastik-macera olarak tanımladıkları yepyeni bir oyunu piyasaya sürmenin telaşı içindeler. "Gerçeğin Ötesinde" adlı bu oyun gerçek aktörlerle hazırlanmış. Türk oyunseverlere dünya standartlarındaki bir oyunu Türkçe oynamak imkanı veren Cartoon'la bu ilginç serüvenleri hakkında konuştuk. Cartoon bilgisayar oyunu ve eğitim yazılımları üreten bir firma. Chip okurları adına Cartoon sahipleri Nuray ve Fehim Hadimoğlu ile yeni oyunları "Gerçeğin Ötesinde" hakkında görüştük.

CHIP *Bu kadar zahmetli ve maliyetli bir oyun yapma cesaretini nereden aldınız?*

Nuray Hadimoğlu: Bildiğiniz gibi geçen sene "Dedektif Fırtına" adlı bir oyun çıkarmıştık. İlk Türk adventure oyunu olan bu çalışmamız oyunseverler tarafından çok beğenildi. Ve bize gelen binlerce yüreklendirici telefon ve faks mesajı sayesinde yeni bir oyun yapmaya karar verdik. Yeni oyunumuzun adı "Gerçeğin Ötesinde".

CHIP *Ne tür bir oyun "Gerçeğin Ötesinde" ve adı neden "Gerçeğin Ötesinde"?*

Nuray Hadimoğlu: Yeni oyunumuz da tür olarak yine adventure. Fakat biz oyunumuz için psikolojik-gerilim ve fantastik-macera türlerinin bir karışımı diye bir tanım yapıyoruz. Adı da oyunun senaryosundan kaynaklanıyor. Bir cinayet araştırması olarak başlayan oyun, fantastik olaylara doğru sürükleniyor. Uzun ve gizemli bir araştırma ile gerçek dışının buluştuğu noktada heyecanın doruğuna ulaşıyor. Ama oyunu oynayanlar esas süprizi oyunun en sonunda yaşayacaklar ve "Gerçeğin Ötesinde"nin anlamını tam olarak kavrayacaklar.

CHIP *Biraz da oyunun oynanışı ve yapım aşamaları hakkında bilgi verir misiniz?*

Fehim Hadimoğlu: Oyunumuz Windows ortamında ve mouse yardımıyla oynanıyor. Bilgisayarlarda yaratılmış 3 boyutlu geri planlar önünde gerçek insanlar, aktörler yer alıyor. Bu gerçek insanları bilgisayar kullanıcıları yönlendirecek: Girilen ortamlardaki nesneler incelenebiliyor ve oyuncu bunları toplayıp gerekli yerlerde kullanmaya çalışıyor. Yani adventure oyunsevenlerin alışık olduğu, hatta her insana uygun bir mantık kullanılıyor.

Yapım aşamalarına gelince! Oyun deyip geçmemek gerekiyor. Senaryo, kurgu, oyunun akış diyagramının belirlenmesi ve bilgisayarın başına oturup oynayacak kişinin oyunu algılayabilmesi ile ilgili psikolojik öğelerin kullanılması. Bilgisayarlarda 3 boyutlu geri planların en gerçekçi şekilde tasarlanıp, video çekimlerle adapte edilmesi ve ortalama bir bilgisayarda çalışacak halde programlanması başlı başına büyük uğraşılar gerektiriyor. Hele bir de reel insan görüntüleri ile çalışıyorsanız zorluklar inanılmaz.

CHIP *Oyunda gerçek insanlar, aktörler kullanmanın zorlukları nelerdir?*

Fehim Hadimoğlu: Tabii ki çekim aşaması başlı başına bir prodüksiyon. Yani normal bir sinema filmindeki bütün aşamalardan geçtik. Bir de çekilen filmlerin, video görüntülerin, bilgisayar geri planlarına uygun

çekilmesi gibi ekstra çabalar da gerekti: Işık sistemi, betacam kameraların temini vb. Bir de bazı aktörlerimizin yabancı olması nedeni ile 3-4 dilde bu rolleri onlara aktarmak da gerekiyordu. Çekim aşamasında da biri Türk, biri yabancı iki kameraman kullanıldı. 20 oyuncu rol aldı.

Nuray Hadimoğlu: Bu arada oyunun müziklerini de son derece ciddiye aldık ve müziklerin yapımı için Amerika'dan "Audio Fact Music Productions" ile anlaştık. Audio Fact şirketini temsilen dünyaca tanınmaya başlayan Berklee Müzik Akademisinin yıldız öğrencisi Mehmet Ali Sanlıkol tüm soundtrackların yapımını üstlendi. Kendisini bu seneki turnesinin İstanbul Jazz Festivali bölümünde grubuyla izledik. Bu arada Cartoon'un işleri nedeniyle Mehmet Ali'yi epeyce yorduk. Oyunun müzik altyapıları Boston'da Blue Jay stüdyolarında kaydedildi ve video klibi televizyonlarda yayınlamak üzere bir hit parça bile hazırlandı. Türkçe sözlü ve rock soundda hazırlanan bu hit parçanın şan (vokal) kayıtları da, Cartoon'un kendi ses stüdyolarında tamamlandı.

CHIP *Yani bu bilgisayar oyununun bir video klibi olacak ve televizyonlarda da bunu izleyebileceğiz.*

Nuray Hadimoğlu: Evet. Hatta bu video klibin çekimlerini İzzet Öz Production ile ortak çalışmamız sonucunda bitirdik. Müzik programlarında artık gözleriniz "Gerçeğin Ötesinde" şarkısını arayacak.

CHIP *Oyunun pazardaki yerini nasıl görüyorsunuz?*

Fehim Hadimoğlu: Oyunun Türkiye pazarındaki yeri konusunda Türk bilgisayar kullanıcısına güveniyoruz. Kaliteli bir ürün sunduğunuz zaman olumlu yaklaşımlarda bulunuyorlar. Ama yeni oyunumuzun amacı sadece Türk pazarı değil, aynı anda Amerika, İsviçre, Arjantin, İspanya ve Almanya'da da satışa çıkacak. Oyun Türkçe, İngilizce, Almanca olarak üç değişik versiyonda ambalajlanıp satılacak. Dünya pazarındaki yerimizi de oyunun kalitesiyle doğru orantılı görüyoruz. Şu ana kadar oyunun beta versiyonunu deneyen kişiler dünya standartlarında bir ürünle karşılaştıkları konusunda hemfikirler. Yurtdışı testleri de aynı düzeyde. Bunda senaryonun etkisi, oyunun oynanabilirliği kadar, Hollywood kalitesindeki çekimleri ve etkileyici müziklerinin de katkısı var. Ayrıca 6-7 ülkede birden piyasaya giren bir Türk oyununun yapımcıları olarak ülkemiz adına da gurur duyuyoruz.

CHIP *Tanıtım kampanyanız da çok ilginç!*

Fehim Hadimoğlu: Evet, Türkiye'de şimdiye kadar yapılmamış sıra dışı ve sanatsal yoğunluğu ağır basan bir bilgisayar ürünü. Neden böyle bir faaliyet içerisine girdik derseniz, alsat tekniğinden uzak çalışmayı yeğleyen bir ekibiz. Yani büyük ticari kazançlar üzerine kurulmamış bir şirketiz. Ülkemizi daha ileri taşımak amacıyla dünya pazarına açılıyoruz. Bu amaç, ancak dünya standartlarında bir ürünle gerçekleşebilirdi. "Gerçeğin Ötesinde"nin bu standartları yakalamış olduğuna inanıyoruz. Çok büyük bir ekiple ve fedakarlıklarla bu ürünü hazırladık. Tüm oyunseverlerin de sevmesini umut ediyoruz.

CHIP *Oyunseverler için fiyatı da önemli. Fiyatını ne olarak düşünüyorsunuz?*

Fehim Hadimoğlu: Rahatça alınabilecek bir rakamda tutmaya çalışacağız. Yani şu anda maksimum limiti söyleyebilirim ki daha aşağı olacaktır. Muhtemelen 30 dolar ama üstüne çıkacağını pek sanmıyoruz. Çıkarmamaya çalışacağız. Dünya pazarına çok rahat gireceğiz gibi gözüküyor. Türk oyunseverler ise oyunun Türkçe versiyonuyla çok rahat edecekler. Çünkü, adventure oyunların hep yabancı olması ve ağır İngilizce kullanılması oyunun hem zor oynanmasına hem de tatsızlaşmasına neden oluyordu. Bu arada bir de Türk sanat hayatına yeni bir oyuncu kazandırdık. Başrol oyuncumuz Esra (Aktay) oyunculuk kariyerine bizimle başladı gibi bir şey. Aslında biz onu sadece fiziksel olarak hoş bulduk. Becerip becermeyeceğini çok bilmiyorduk. Fakat büyük bir yatırım olarak onun üzerine gittik. Sonuç hepimiz için çok şaşırtıcıydı. Rol yeteneğinin inanılmaz bir kapasitede olduğunu yurtdışındaki insanlar da buradaki ekip de hayretlere düşerek izlediler ve daha şimdiden Esra'ya teklifler yağmaya başladı...

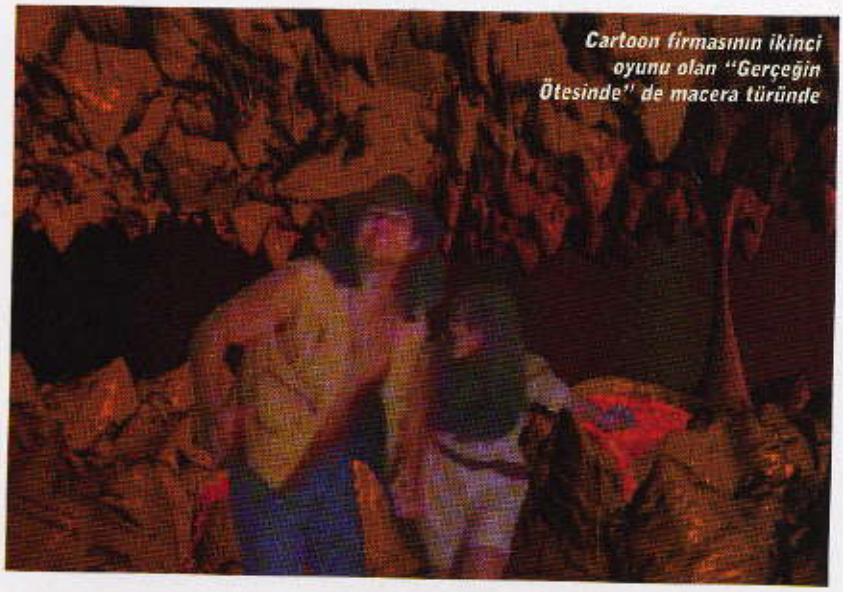

Cartoon firmasının ikinci oyunu olan "Gerçeğin Ötesinde" de macera türünde

Her Yerde Yenilik Var

Her taraftan inşaat sesleri geliyor. Bir yandan tamirat bir yandan da yeni inşa sesleri... İşletim sistemleri ülkesinde insanlar tüm güçleriyle çalışıyorlar. Firmalar eski sistemlerini tamir ederken yeni sistemler geliştirmeyi de ihmal etmiyorlar.

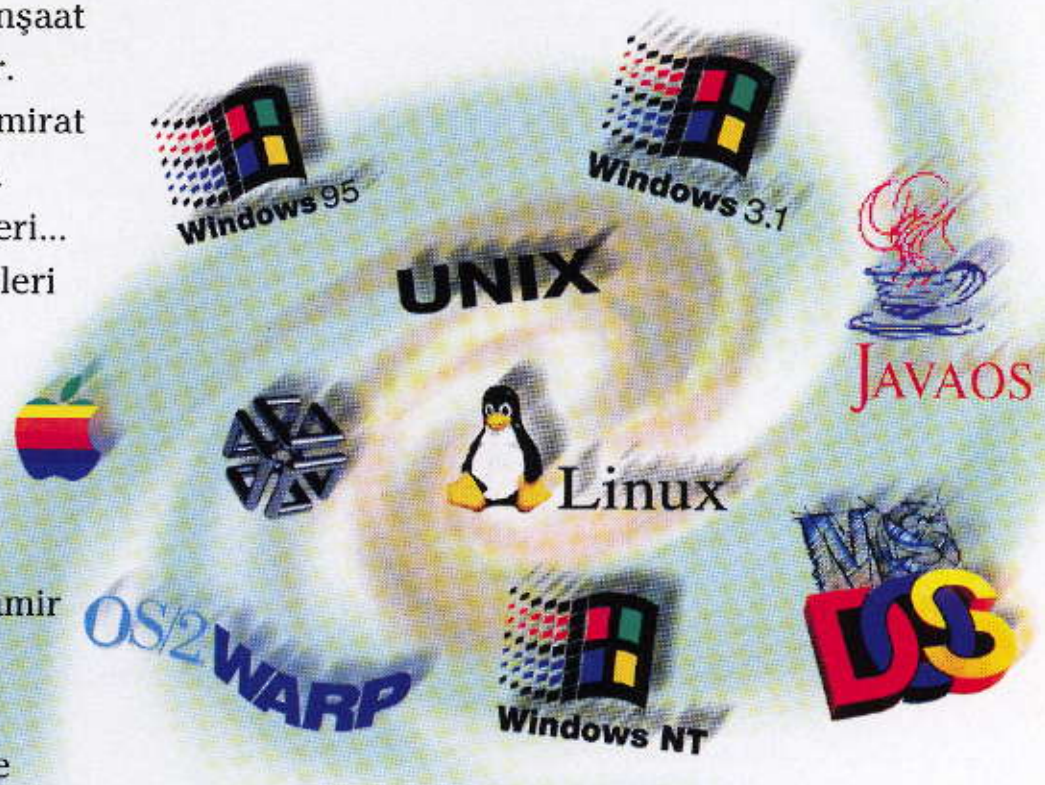

Arka planda görevlerini yerine getiriyorlar ve uzun zamandan beri de bir bilgisayarın ihtiyaç duyduğu tek şey değiller. Buna rağmen, işletim sistemsiz hiçbir makina çalışmıyor. İşletim sistemi olmasa programlar, sabit diske erişim veya ekran işlemleri için BIOS ile haşır neşir olmak zorunda kalacaktı.

İşletim sistemi ile donanım arasındaki bu çok yakın ilişkiden dolayı tüketiciler için satın alma sırasında işletim sistemi seçimi önemli bir kriter oluşturuyor. Özellikle program desteği karar vermede çok etkili. Ağ desteği, güvenilirlik ve uyumluluk da en az işletim sisteminin geleceği, kullanışlılığı kadar önemli değerler...

En çok kullanılan işletim sistemleri PC'ler için; farklı Windows sürümleri (3.x, Windows 95, NT), OS/2, Linux ve Macintosh'lar için MacOS. Yadigar DOS için ise fazla söylenecek bir şey yok. Listede hala adı var ama geleceği düşünenlerin yavaş yavaş terketmesi gereken bir işletim sistemi. DOS'u geliştiren firma olan Microsoft desteği durdurduğunu duyurdu.

Geleceğin işletim sistemlerinde ön plana Multithreading, 32 bitlik ve "praemptiv" Multitasking gibi belirgin özellikler çıkacak. Tabi tüm işletim sistemleri aynı yeteneklere sahip değiller. CHIP en önemli sistemleri inceledi.

Windows "MEMPHIS"
Internet tutkunlarına

Memphis kod adı ile lanse edilen ve Windows 98 olarak resmi adı açıklanan yeni işletim sistemi Windows 95'in devamı niteliğinde. Microsoft, tüm gücüyle yüklendiği bu yeni sistemi, 1998 yılının ilk çeyreğinde piyasaya süreceğini açıkladı. İlk beta sürümünü inceledik ve tüm detaylarıyla başka bir yazıda sizlere ilettik. O yüzden bu yazıda sadece yorumumuzu bulacaksınız.

CHIP Yorumu: Internet kullanıcıları için birçok yararlı eklenti içermesine rağmen Windows 95 kullanıcıları için geçilmesi çok da gerekli bir sistem değil.

Windows NT 5.0
Firmaların server'larına

Windows 98'de Windows 95'e yapılan yüzey eklentilerinin birçoğu Windows NT 5.0'a da yapılmış. Ör-

Temel Bilgiler

Multitasking: Birkaç program aynı anda çalışıyor. Bu da her programın işlemciden belli bir süreyi alması ile mümkün oluyor.

Multithreading: Bir program belli işlemler için bir "thread" başlatıyor. Örnek olarak bir kelime-işlem programında arka planda çalışan "imla kontrol" modülünü verebiliriz.

Praemptiv: İşletim sistemi her zaman kontrolü elinde bulunduruyor. Zıtı olan "kooperativ" durumunda ise işletim sistemi program başlatıldığı zaman kontrolü ona devrediyor ve sonuçlanınca yine üzerine alıyor.

32 bit: Yazmaçların genişliğinin 32 bit olduğunu belirtiyor. Yeni işletim sistemleri tamamını kullanabiliyor.

neğin masaüstüne eklenmiş Internet Explorer 4.0, aktif masaüstü veya televizyon arabirimi bunlardan sadece bir kısmı. Ancak NT denince akla hemen altyapısı geliyor. Server'lar için tasarlanmış bir işletim sisteminde önemli olan arabirim değil, altyapıdır.

1998 yılı için tasarlanmış Merced kod adlı Intel'in yeni işlemcisi içsel olarak 64 bit çalışacak. Bu da daha geniş bir veri band aralığı ve daha büyük bir adres alanı demek. Microsoft, NT 5.0 ile dört veya daha fazla 64 bit işlemcinin, birkaç Gigabyte'lık RAM'lerin ve çok yüksek kapasiteli disklerin yer aldığı sistemlere ucuz bir alternatif olarak girmeyi planlıyor.

Önemli nokta; bir server'ın hiçbir zaman çökmemesi gerektiği. Maliyeti fazla arttırmadan bunu "Clustering" yöntemiyle yapmak mümkün. İki veya daha fazla server paralel olarak aynı sabit diske erişiyorlar ve yük bölünmüş oluyor. Dışarıdan ise tek bir sistem olarak algılanıyor. Wolfpack kod adlı ilk NT "clustering" tekniği iki server destekliyor. İleride çıkacak sürümlerinde daha fazla server'ın bir cluster altında toplanacağı da açıklanmış durumda.

NT 5.0'da Microsoft "Active Directory"yi sunuyor ve büyük bir eksiğini tamamlıyor. Novell'in Intranetware'inde bulunan ancak NT'de 5.0 sürümüne kadar bulunmayan bu yeni kontrol yöntemi ile yöneticinin dizinlerden yazıcılara kadar her şeyi kontrol etmesi mümkün oluyor. Ayrıca bu yeni sürüm ile verilerin ağ üzerinde farklı yerlerde saklanması da kolaylaşıyor. Bu sayede kullanıcılara tek bir mantıksal sürücü varmış hissi veriliyor.

Yakında piyasaya çıkması beklenen NC'lere pazar payını kaptırmak istemeyen Microsoft "Zero-Administration-Kit"i ile Windows-PC'lerin de en az NC'ler kadar ucuz olabileceğini göstermek istiyor. NT 5.0 server üzerinden başlatılabilmeli. Böylece işletim sistemi ve uygulamalar server üzerinde olacağından güncellemeler de çok rahat yapılabilecek. Kullanıcı da bir makinaya bağlı kalmayacak ve "kendi Windows'u"nu herhangi bir PC'den başlatabilecek.

"On-Now" tekniği ile PC'nin uzaktan açılıp kapatılması da mümkün olacak. Böylece sistem yöneticisi gece tüm sistemleri aynı anda kapatıp sabah tekrar açabilecek. Lokal olarak yüklenmiş bir Windows da server üzerinden ayarlanıp kısıtlanabilecek.

Kullanıcının ulaşması istenmeyen servisler sistem yöneticisi tarafından kapatılabilecek. Bu da güvenliği artıracak.

Citrix (http://www.citrix.com/) firması, NT'nin 4.0 ve 5.0 sürümlerinin çok kullanıcılı olma özelliklerini geliştiriyor. Üzerlerinde bir çeşit "mini Windows" (Thin Client) çalışan Windows-terminallerinden kullanıcılar server üzerindeki herhangi bir programı çalıştıracaklar.

CHIP Yorumu: NT-Workstation 5.0, Internet Explorer 4.0'ı isteyen kullanıcılar için ilginç olabilir. Yeni server teknolojileri ile Microsoft rakiplerini geçeceğe benziyor. ▶

Çeviri yazılımının en gelişmiş versiyonu!

Translator 4.0.1 FOR WINDOWS
ÇEVİRİ

İngilizce'den Türkçe'ye Bilgisayar Destekli Çeviri Sistemi

Etkileşimli çeviri.
MSWORD içinde kullanım.
Yüksek başarı oranı.

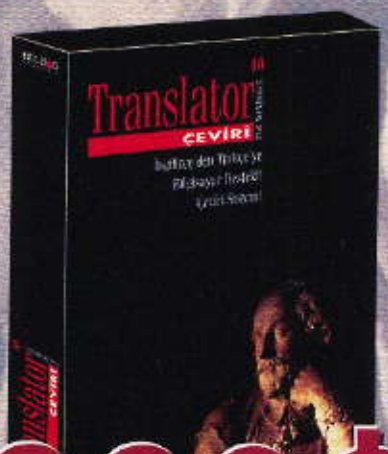

220$

İsterseniz
Scanner+Translator

sadece 485 $

Recognita Plus OCR & Image-in yazılımlarıyla birlikte

BİLSAG
BİLGİSAYAR LTD. ŞTİ.

Ahmet Mithat Efendi Sok. 22/1 Çankaya-ANKARA
Tel:0.312. 441 48 34 - 439 28 50 Fax:0.312. 439 93 47
e-mail: bilsag@bilgsag.com.tr.
http://www.bilsag.com.tr.

Plug&Play: Windows NT 5.0'da bir kurulum sihirbazı kullanıcıya sürücü kurulumunda yardımcı oluyor.

INTRANETWARE
Yıkıldı ama henüz nakavt olmadı

Novell finansal sorunlarla boğuşurken ağ işletim sistemlerindeki pazar payını da Microsoft'a kaptırma tehlikesiyle karşı karşıya. Geçen seneki verilere göre Novell 600.000 adet Netware satarken Microsoft da 550.000 NT kopyası satmış. Fark az da gözükse Novell hala önde.
Moab kod adı verilen Netware'in yeni sürümünde işletim sisteminin çekirdeği tamamen değişmiş durumda. TCP/IP desteği ve Java, Netware'e ekleniyor.
Bugünlerde Novell'in Net-PC'lerin ve yeni server'ların Netware ağlarına eklenebilmesini kolaylaştıran yeni araçlar çıkarması bekleniyor. Bu yılın sonuna doğru da yeni Cluster teknolojisi ile sistem çökmelerine karşı ucuz bir çözümü müjdeliyorlar.
CHIP Yorumu: İyi ürün ancak pazarlanması başarısız. Intranetware Intel işlemciler üzerinde çalışan en iyi ağ işletim sistemi. Windows NT satışları artmaya devam etse bile Novell yerini kolay kolay bırakacağa benzemiyor.

OS/2 WARP
Yeni kıyılara doğru

OS/2, Windows'a karşı pazardaki savaşı kaybetti. IBM'in Avrupa, Orta Asya ve Afrika genel müdürü Bill Etherington bunu açıkça ifade etmekten çekinmiyor. Ama OS/2 daha ölmedi. IBM milyonlarca dolarlık yatırımlarına devam ediyor. Destekleyen büyük müşteriler oldukça da yatırımların devam edeceği belirtiliyor. Shareware listesinin sürekli genişlemesi de OS/2'nin kendine sıkı bağlı meraklıları olduğunun göstergesi.

Satılan 14 milyon OS/2 kopyasının büyük bir çoğunluğu firmalarda kullanılıyor. Büyük müşteriler arasında ve özellikle de server alanında OS/2 büyük bir başarının sahibi aslında. IBM'in Bluebird kod adıyla geliştirmeye devam ettiği yeni işletim sistemi de server pazarında bir yer hedefliyor.

Genel görünüm ise zayıf terminaller ve çok güçlü server'lar.

Bu seneki CEBIT'te, IBM'in yazılım müdürü John Soyring yeni hedeflerinin Java olduğunu CHIP dergisi ile yaptığı röportajda açıkladı. Bu hedefin OS/2'nin en büyük problemi olan program desteğini de çözmesi bekleniyor. Çünkü Java programları her yerde çalışıyorlar ve hızla da artıyorlar. Java sanal makinasının ilk entegre edildiği işletim sistemi OS/2 oldu. IBM java makinası pazardaki en hızlılardan biri.

OS/2 ve Java üç koldan birleşiyorlar.

"Extend" kolu; yani genişleme kolu, Warp'un 4 nolu sürümü ile zaten başladı. 1998 yılının ortalarına kadar Warp, Firewall, güvenlik, yeni dizin işlemleri konularında çıkarılacak güncelleme ve eklenti paketleriyle sürekli beslenecek. Böylece OS/2 büyük Unix bazlı server'lar ile TCP/IP tabanında yarışabilecek.

"Transform" kolu; yani dönüşüm kolu, OS/2 üzerinde Java uygulamalarının optimum performans ile çalışmasını sağlayacak. OS/2, DOS ve Windows programları ile uyumluluk da devam edecek.

"Freedom" kolu; yani özgürlük kolu ise kullanıcıya rahatlık sağlayacak. Modüler yapısı sayesinde kullanıcı ne kadarını kuracağını kendi seçebilecek. Sadece Java programlarını çalıştıracak kısmı kurabileceği gibi OS/2, DOS ve Windows prog-

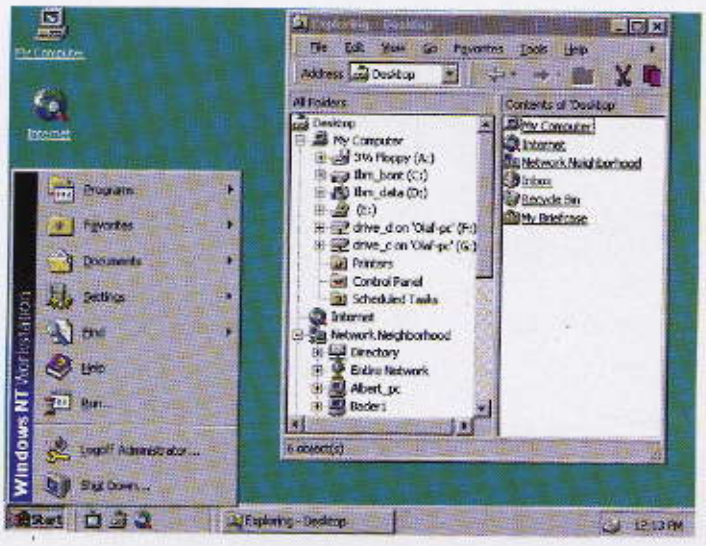

Windows 98'den farkı yok: NT 5.0'da da Internet Explorer ön planda.

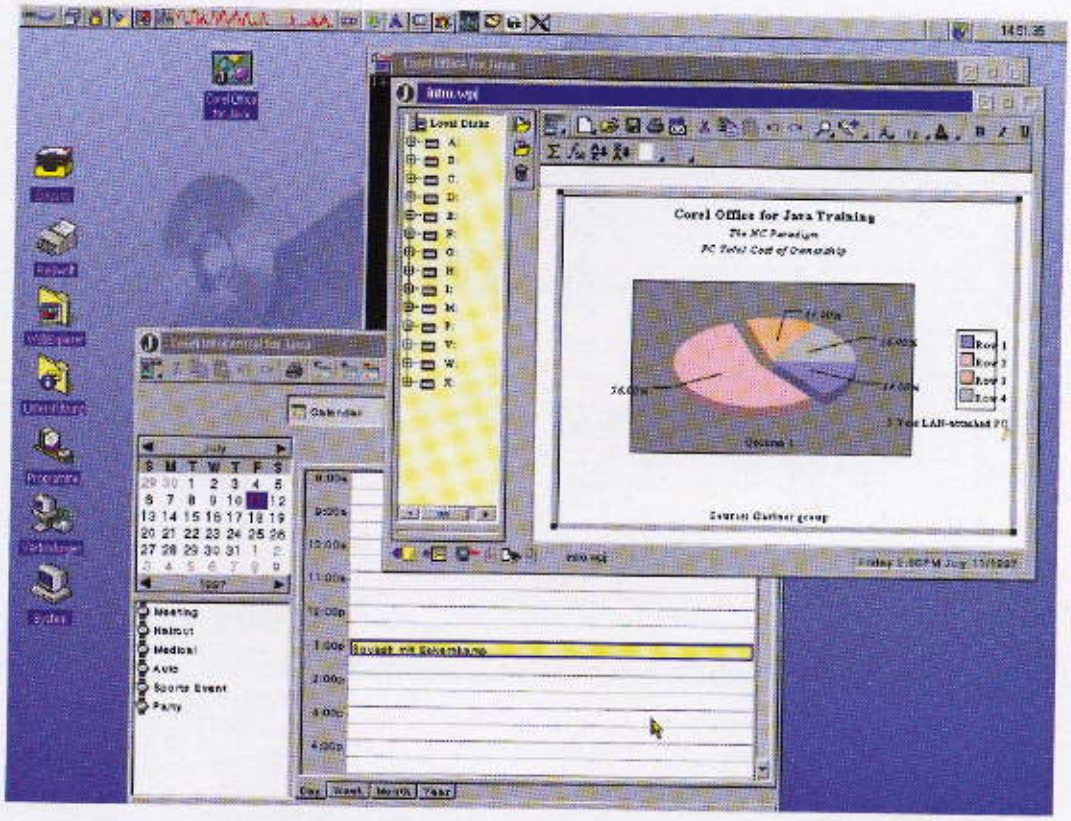

Java entergre edildi: OS/2 Warp 4 bir Java makinası sunuyor ve Corel'in Java için yazdığı Office paketi OS/2' da çalışabiliyor.

ramlarını çalıştıran modülleri de kurabilecek. Bu da kullanıcının sistemi üzerinde tam hakimiyeti demek.

OS/2'nin sahip olacağı bu küçük çekirdek kullanılabileceği yerlerin sayısını fazlalaştırıyor. Set-Top-Box'lar, faks aletleri ve hatta mobil telefonlar OS/2-Java sistemleri ile yüklenebilirler. Zaten şu anda kısmen testlere de başlanmış durumda.

CHIP Yorumu: IBM'in tüm kartlarını Java'ya oynaması OS/2'nin server pazarında geleceğini sağlamlaştırıyor. Gelişmeler Java programlarına hız kazandırırken, Java da OS/2'ye ihtiyaç duyduğu program desteğini kazandırıyor.

MAC OS 8 ve RHAPSODY
Apple yaşıyor

Rhapsody kod adı ile anılan yeni bir işletim sistemi Apple'larda Mac OS'un yanısıra ikinci bir sistem olarak yerini alacak. Bu OpenStep'in geliştirilmiş yeni bir sürümü.

Apple'ın planları bir hayli ilginç: Rhapsody dört ayrı sürümü ile piyasaya çıkacak. Power Macintosh donanımının dışında Intel tabanlı makinalar için de çıkacak olan sistem Windows 95'in altında da çalışabilecek. Aynı şekilde MAC OS altında da bir modül olabilecek. Macintosh'lar üzerinde eski programları çalıştırabilmesine rağmen bu destek Intel sürümü için verilmemiş. Bu farklı platformların desteği ise özellikle programcıları sevindireceğe benziyor. Yazılan bir program basitçe "tercüme" edilerek diğer bir platformda çalıştırılabilecek. Pazarın büyümesi demek olan bu uyum programcılar için çok cazip.

Intel tabanlı bir makinaya sahip olan bir kullanıcı yeni işletim sistemini kurabileceği gibi Windows 95 altına kurabileceği bir modül ile Rhapsody programları ile çalışabilecek. Mac kullanıcılarına nihayet "praemptiv" Multitasking ve Multithreading (bkz: Tablo) çalışabilme imkanı doğuyor.

Power-PC-işlemcide mimari ikiye bölünmüş. Mavi ve sarı kutu adları verilen bu bölmelerden sarı olanda Rhapsody için yazılmış programlar çalışırken, mavide işletim sistemi çalışıyor. Sarı kutu Windows 95'in 32 bit programları ile kıyaslanabilirken, mavi kutuda Macintosh için yazılmış eski işletim sistemi çalıştığı için Win-16-Mode ile karşılaştırılabilir.

Peki Mac OS ne olacak? Apple eski işletim sistemini de geliştirmeye devam ediyor. MAC OS 8 yeni piyasaya sürüldü ve iyi bir Internet entegrasyonu ile geliştirilmiş ağ özellikleri hemen dikkati çeken özellikleri. Klasik Mac-faresi tek tuşlu olduğu için "Ctrl" tuşu ile basılan farenin tuşu eksik olan sağ tuşu simüle ediyor.Yeni sürümler ile sürekli ihtiyaç duyulan donanım ihtiyacı da artıyor. MAC OS 8'in 6 nolu beta sürümü test bilgisayarlarımızda 18 megabayt RAM ile kurulabildi.

CHIP Yorumu: Intel desteği ile Mac için program geliştirenlere yeni bir pazar açılıyor. İyi bir hamle. Umarız geç kalınmamıştır.

JAVAOS
Sun güçlü geliyor

Java'nın yaşadığı patlamayı başka ▶

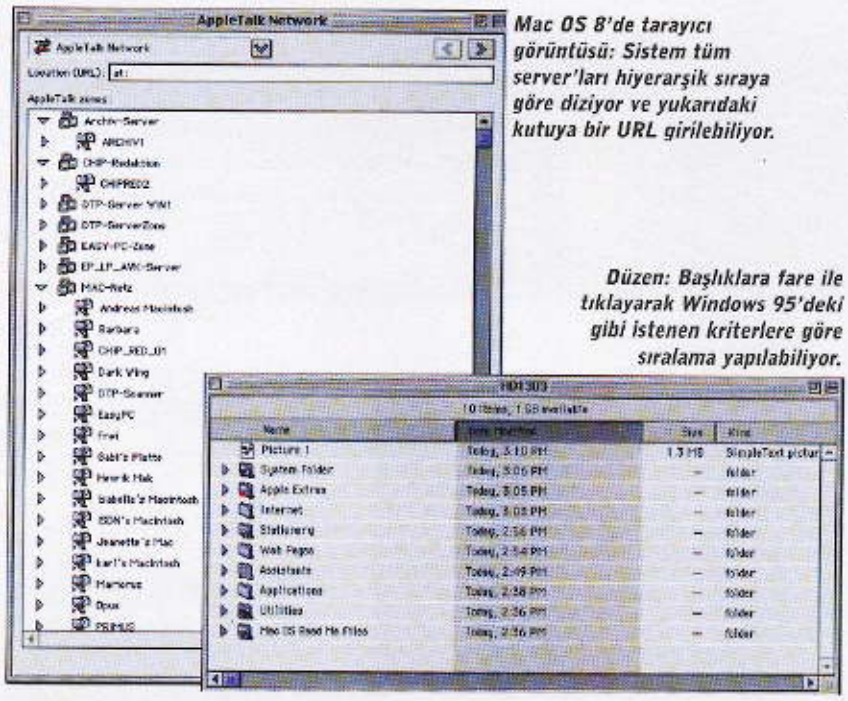

Mac OS 8'de tarayıcı görüntüsü: Sistem tüm server'ları hiyerarşik sıraya göre diziyor ve yukarıdaki kutuya bir URL girilebiliyor.

Düzen: Başlıklara fare ile tıklayarak Windows 95'deki gibi istenen kriterlere göre sıralama yapılabiliyor.

hiçbir dil bugüne kadar yaşamadı. Sebebi de artık herkesin bildiği gibi platform bağımsızlığı. Hemen hemen tüm işletim sistemleri Java'yı destekliyorlar.

Yeni bir işletim sistemi de doğmuş oldu: JavaOS. Sadece Java kodunu çalıştıran bu işletim sisteminin avantajı çok küçük ve çok hızlı olması. Sun bu işletim sisteminin lisanslarını dağıtmakla meşgul bu aralar.

JavaOS çok ustaca tasarlanmış bir sistem. Belli düzlemlere bölünmüş ve her düzlem yanındakilerle uyum içinde ancak onlardan bağımsız olarak çalışıyor. Hemen işlemcinin üzerinde bulunan iki düzlem ile donanıma erişim sağlanıyor.

Tüm düzlemler bir diğerinden bağımsız olarak değiştirilebilir. 4 Megabyte'lık bir sabit disk (veya ROM) ve 4 Megabyte RAM ile tablodaki sistem kurulabiliyor. İşletim sistemi ve HotJava (Browser) sistemden 2,5 Megabyte kadar alıyor ve geri kalanı uygulamalara kalıyor.

"Microkernel" boot (ilk açılış), kesme kontrolü ve direk hafıza erişimi gibi donanım ile yakından ilgili işleri hallederken, sanal Java makinası doğrudan bu kernel'in üzerinde bulunuyor. Bu önemli bir nokta; çünkü donanım sürücüleri Java'da yazılmış. Yüzeyde ise JavaOS bir Web tarayıcısı olan HaotJava'yı kullanıyor. Kullanıcı böylece appletleri başlatabiliyor veya HTML sayfalarını görebiliyor.

NC ve Net-PC'ler için tasarlanan JavaOS'in ileride Windows 95'in rakibi olarak kutular içinde satıldığına şahit olacak mıyız? Bunu zaman gösterecek.

CHIP Yorumu: JavaOS düşük donanım ihtiyacı sebebiyle NC'lerde başarısını yakında kanıtlayacak. Kritik nokta Java'nın Windows 95 gibi sistemlerin yanında yavaş kalması.

LINUX
Gelişmeye devam ediyor

Linux cephesinde hareket devam ediyor. Sürekli yeni fonksiyonlar çekirdeğe ekleniyor. Hem masaüstü bilgisayarlar hem de server'lar için gerekli eklemeler yapılıyor. Desteklediği platformlar da sürekli artış içinde. Şu anda Intel, Motorola 68k, PowerPC ve Alpha işlemciler üzerinde çalışan sürümleri mevcut.

MIPS, Sparc, VAX, ARM, ARC, RPC ve A5K platformları da eklenecekler arasında. Hatta 8086 ve Z80 işlemciler için de sürümlerin çıkması bekleniyor.

Linux için yazılan programlar ve yapılan eklentiler sürekli kaynak kodu olarak dağıldığı için güvenlik ile ilgili sorunlar da ticari işletim sistemlerine göre daha çabuk tesbit edilebiliyor. Sonuç olarak Linux şu anda en güvenli işletim sistemi.

Unix'e ait güvenlik sorunu olan /etc/passwd dosyası ile ilgili sorun da çözüldü. Uzun zamandır kullanılan gölge şifre sistemine Sun'ın Solaris için geliştirdiği PAM (Pluggable Authentication Modules) da eklenerek sağlam bir güvenlik sistemi oluşturulabiliyor.

Linux kurulu sabit disklerde ext2fs dosya sistemi kullanılıyor. I/O önbellekleme yöntemi ile beraber tüm rakiplerini gerilerde bırakacak kadar hızlı olan bu sistem yakında adı anılacak tek sistem gibi görünüyor.

Linux sabit diski genelde en az bir başka işletim sistemiyle paylaşmak zorunda olduğundan, hemen hemen tüm yabancı dosya sistemleri ile uyumluluğunu da kanıtladı.

Grafik arabirim olarak Xfree86 standart olarak kalmaya devam edecek. Her çıkan yeni sürümde yeni grafik kartları tanımlanıyor.

Burada tek engel donanım üreticilerinin kartın spesifikasyonlarını geliştirici takıma vermemeleri. Bedava olan Xfree86 yanında çok ucuza bulunabilen X-Server adlı arabirim de mevcut. Fiyatı da 100 Mark civarında.

Ilginç bir yan da kernel'a eklenmiş grafik rutinleri: GGI (General Graphics Interface). Yaygınlaşması ve kabul görmesi halinde program üreticilerinin işi çok kolaylaşacak.

CHIP Yorumu: Herhangi bir firma tarafından değil de sadece meraklıları tarafından geliştirilen bir sistem olmasına rağmen hala tüm hızıyla gelişiyor. Alternatifi her zaman kendi olacak.

T.B., O.H., J.K. ve O.K.'dan çeviren Güçlü Aydoğan

dersane

Yeni Başlayanlar İçin Windows 95, Word ve Excel Kursları

A'dan Z'ye Windows uzmanı olmak isitiyorsanız, kursumuzu takip edin.

Windows 95

Dökümanlarınızı yazarken karşılaştığınız problemleri çözmek için temelden ileri düzeye kadar gerekli tüm bilgileri Word 7.0 Kursu'muzda bulabilirsiniz

WORD

İşinizi tam olarak görecek komplike hesap tabloları yabapilmek için uzman olmak gerekir. İşte size fırsat

excel

Kurs sayfalarını işaretli yerden koparıp her bölümü ayrı ayrı biriktirdiğiniz takdirde, kısa süre sonra elinizde üç başvuru kitabınız olacaktır

Bir Formula Takımına Sahip Olmak

Yarış oyunlarını severek oynuyorsunuz... Peki bir yarış takımına sahip olmaya ne dersiniz? TEAM F1 ile kendi takımınızı kurabilir, şampiyonluklar kazanabilirsiniz...

Formula klasmanı motor sporlarını konu alan oyunu DOS ve Windows altında çalıştırmak mümkün, DOS altında kurulum ve çalıştırma ise tavsiye ediliyor. Doğrusu Team F1 için bugüne dek gördüğüm menajerlik oyunları içerisinde en detaylısı bu diyebilirim. Pit ekibine yeni eleman almaktan tutun da yarış arabalarınızın en ince mekanik ayarlarına kadar herşey kontrolünüzde, tabii herhangi bir sebeple bu kadar fazla detaya girmek istemeyebilirsiniz, o zaman biraz paraya kıyıp konuyla ilgili uzmanlaşmış personeli ve kadroları kiralamak elinizde. Oyuna başlarken size eski bir save dosyasını yüklemek ve tamamen yeni bir oyuna başlamak seçenekleri sunuluyor. Eğer yeni bir oyuna başlıyorsanız bu defa zorluk derecesi ve rakip takımların sayısı gibi detayları halledebileceğiniz bir menü ekrana geliyor. Bundan sonraki menüde ise oyuna başlama koşullarınızı seçiyorsunuz, mesela sıfırdan bir takım kurmak mı istersiniz yoksa personeli ve temel yapısı hazır bir takımla başlamayı mı tercih edersiniz ? Unutulmaması gereken şey sıfırdan kurulan bir takımın personel ve sponsor bulmakta zorluk çekeceğidir, ayrıca Formula 1 pazarı için üretim yapan otomotiv firmaları adı sanı duyulmamış bir takımla daimi sözleşmeler imzalamaktan çekinecekler ve bu da sizin parçalarınızı açık pazardan almanızı gerektirecek. İlk başta pek fark yokmuş gibi gelebilir, ancak firmalar her yarıştan sonra ihtiyacınız olan parçaları hemen gönderirken, açık pazarda herşeyi her zaman bulamazsınız ve üstelik depolama için bayağı masraf yapmanız gerekir.

Büronuza Geçip Koltuğa Kurulun

Oyunda iki farklı mekan mevcut, bir tanesi ömrünüzün büyük bir kısmını geçireceğiniz şirket binası, diğeri de kalanını harcayacağınız dünyanın dört bir yanındaki yarış pistleri. Şirket binanız kendi içinde pek çok bölüme ayrılmış durumda, personel yönetimi, ana ofis, özel ofisiniz, atölye, parça depoları ve araştırma-geliştirme bölümü bunların başlıca olanları. Temel olarak bölümler arasında dolaşım ve çeşitli menüleri harekete geçirme, mouse ile belirli bir nesneye sol tuşla tıklayarak yapılıyor. Sağ tuşa tıklamak ise sizi o anda bulunduğunuz menü ya da bölümden bir öncekine döndürüyor, ancak menülerden bu şekilde çıkmak verdiğiniz emirlerin geçersiz sayılmasına sebep oluyor. Eğer o an bakmakta olduğunuz menüde Accept (kabul et) seçeneği varsa kararlarınızı onaylamak ve işleme sokmak için ona tıklamanız gerekir. Oyun real-time olarak tasarlanmış, yani zaman devamlı olarak geçiyor ve sizin kaçırmamanız gereken yarışlar yaklaşıyor. Unutmayın herhangi bir iş için emir verdiginizde bunun yapılması için zaman gereklidir. Ancak zaman üzerinde ileriye doğru belirli bir kontrolünüz mevcut, ekranın alt köşesinde bulunan saat kadranına basılı tutarak zamanın çok hızlı geçmesini sağlayabilirsiniz. Eğer her şeyin hazır olduğuna eminseniz zamanın geçmesini beklemeden dolabın üzerindeki takvime tıklayarak doğrudan yarış gününe ve mekanına gidebilirsiniz. Mouse ekranın en altına çekildiğinde yarış tarihi size hatırlatılacak ve eğer hala yola çıkmadıysanız yarıştan bir gün önce ikaz edileceksiniz.

Hadi Para Kazanalım

Bu oyunda gelir kaynaklarınız oldukça çeşitli, biraz çabayla iyi para kazanılabiliyor. Ancak şan ve şöhret ▶

için daha fazlası lazım, bir sezon en az 4-5 yarış kazanmalısınız ve unutmayın ki yarışlarda dereceye girmek daha çok kazanmak demektir. Öncelikle işe ana ofisten başlayalım, eğer hazır bir takımla oyuna başlamadıysanız önce personele ihtiyacınız var demektir. Unutmayın bürolarınızın ikisi de bir hayli geniş ve mouse sağa ya da sola kaydırılarak ekran hareket ettirilebilir. Ekranda gördüğünüz nesnelerin üzerinde mouse ile gezindiğinizde ilgili isimler belirecektir. Mesela duvardaki takım resmine tıkladığınızda resmin yakından görünüşü belirecektir, buradaki çeşitli şahıslar çeşitli birimleri göstermekte. Resmin kenarına tıklayarak personel bürosuna gidebilirsiniz, unutmayın oyunun arabiriminde sembolik nesneler kullanılmıştır, buna uygun düşünerek neyin ne işe yaradığını rahatlıkla çıkarabilirsiniz, bu durum bence oyuna renklilik katıyor. Takım resminde çeşitli şahısları seçerek doğrudan görüşmeyle bölüm şeflerini ve pilotlarımızı işe almanız gerekli, onlarla pazarlık etme ve çok detaylı şartlar ileri sürme şansına sahipsiniz, ancak ne teklif ettiğinize dikkat edin. Işinde fazla iyi olmayan birine yüksek ücret vermek gibi, bir profesyonele ağır şartlar ve düşük ücret teklif etmek de kötü bir adımdır.

Motoru Takmayı Unutmayın

Workshop araçlarınızın montaj ve testlerinin yapıldığı yerdir. Buradaki ustaya hangi parçaları birleştirmesini istediğinizi bildirdikten sonra biraz zaman geçirip montajı bitirmelerini bekleyin. Sağ taraftaki şahıs ise Race Manager olup montajı biten aracın önünüzdeki yarışa uygun bir şekilde hazırlanmasından sorumludur. İsterseniz aracı pistte test edebilir, rüzgar tüneline sokabilir ve diagnostik motor testleri uygulayabilirsiniz, ancak tüm bunlar işin aşırı teknik yönüyle ilgili olan oyuncular için eğlendirici olsa da diğerlerimiz işi teknik ekibe bırakmayı tercih edebilir. Her zaman

TeamF1 ile zafer sevinci yaşayın!

için en az dört adet aracı hazır tutmalısınız, ikisi denemeler ve ikisi de gerçek yarış için. Tabii hastalık ve kaza gibi durumları da unutmayın, bu yüzden elinizin altında en az üç pilot bulunmalı. Işleri kolaylaştırmak için araçlarda farklı marka parçalar kullanmaktan kaçının, Store seçeneği ile depoya inip işe yaramayan parçalardan kurtulabilir ve stok yönetimi için emirler verebilirsiniz. Şimdi elinizde birkaç araba olduğuna göre iş bunları bulabildiğiniz kadar reklamla doldurmakta, Sponsors seçeneği size Broker(aracı) kullanarak reklam verecek firmalarla iletişim kurma seçeneği sunar ki profesyonel spor dünyası sponsorlar olmadan ayakta kalamaz. Bunlarla detaylı pazarlıklar yapın fakat sakın elinizden kaçırmayın, size verebilecekleri teklifler genelde kötü sayılmaz, kabul edin ve kasanız böylece para görsün. Elinizdeki para personel, parça ve diğer giderlerle erimeden telefon ikonuna tıklayarak bankanızla temasa geçip biraz yatırım yapmak ya da sigorta yaptırmak iyi fikir olabilir, tabii borç da alabilirsiniz ama kendi boğazınızı kesmek daha acısız ve çabuk olur. Ana ofisteyken sağ tuşa tıklarsanız özel ofisinize geçersiniz. Buradan araştırma-geliştirme bölümünün çalışmalarını denetlemek için proje masasına tıklamanız gerekli, konuyla ilgili bütçe ayrımı ve çalışma konusunu seçebileceğiniz gibi rüşvet teklif ederek başka takımlardan bilgi sızdırmanız da mümkün! Bu ofiste bulunan kasaya tıklayarak genel muhasebe durumunuza da bir göz atmak iyi bir fikirdir. Bir diğer gelir kaynağınız ise yarış meraklılarına üzerinde takım ve sponsor logoları bulunan çeşitli hediyelikler satmak.

Ve Start Verildi

Tüm çalışmalarınız bugün içindi, yarış günü için. Ancak işinizin bittiğini sanmayın, deneme turları, sıralamalar derken farkedeceksiniz ki zamana karşı yarışıyorsunuz. Ve işte start bayrağı gösterildi, yarışı iki şekilde seyredebilirsiniz; ilki stratejik ekran olup harita üzerinde ve tüm takımların durumu yansıtılarak verilir. Daha önce verdiğiniz taktiklerde ve yarış planında değişiklikler yapmanıza da imkan tanır. Eğer yarışın hızlı çekim geçmesini isterseniz bu da mümkün ancak geri dönüşü olmayan bir seçenek ve takıma müdahale şansınız kalmıyor. Diğer ekranda ise yarışı televizyondan seyrediyorsunuz ve yorumları da dinleme imkanınız var.

Oyun süresi ise bir hayli uzun, bir tam sezonu başarıyla bitirmeniz bayağı zaman alacaktır. Değişik bir şeyler arıyor ve yeniliklerden hoşlanıyorsanız bu oyun iyi bir seçim olabilir.

M. Berker Güngör

Sistem ihtiyaçları:

P-100 işlemci ve 16 mb ram,
4x cd sürücü ve 60 mb hard disk,
Dos ve Windows 95

ÖZELLEŞELİM, GÜZELLEŞELİM... HICK!

Yazan: Kerem Öncül
Çizen: Emine Bora

Yıl 2091... Dünya, öteden beri küre olmakla birlikte, şimdi iyiden iyiye küreselleşmiş bulunuyor.

Bir yüzyıldır süregiden özelleştirme projeleri, artık köhne ve hantal devletleri iyice güçten düşürdü, yeni girişimcilere büyük fırsatlar yarattı...

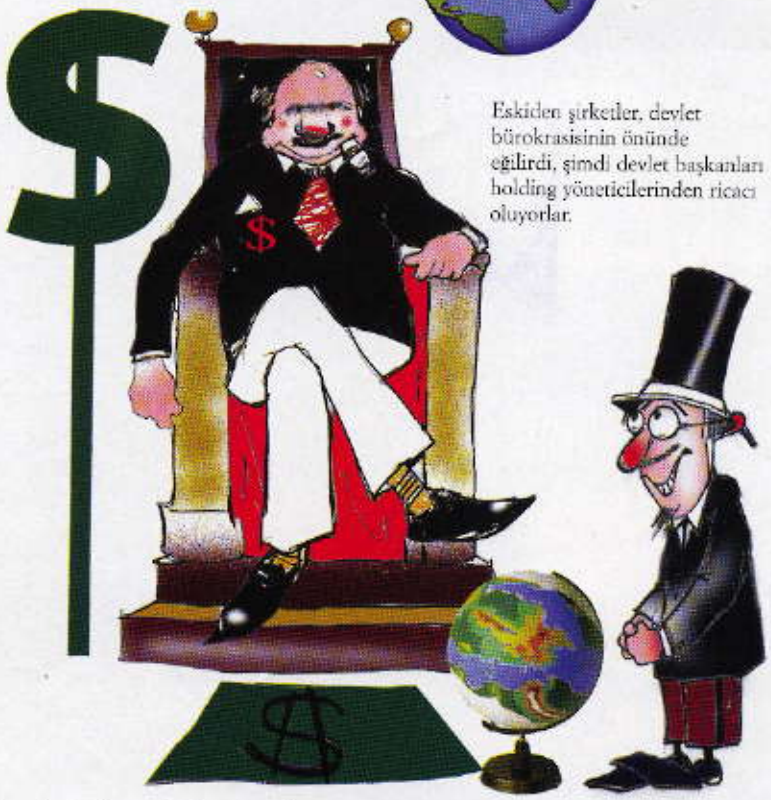

Eskiden şirketler, devlet bürokrasisinin önünde eğilirdi, şimdi devlet başkanları holding yöneticilerinden ricacı oluyorlar.

Hâlâ ülkelerinde ilk "100 önemli kişi" arasına girebilen devlet başkanları var ama, onlar da zaten işadamı...

Şirketler prestijlerini artırmak için, görkemli törenler yapıyorlar, bu dev reklam kampanyalarının en önemli kısmı, havai fişeklerle destekli dev yıkım gösterileri...

Geçenlerde Fransız hükümeti, yıllardır süren çabasının karşılığını aldı ve Eiffel kulesini iyi bir fiyata, elektronik devi Macrohard'a satmayı başardı.

Yapılan büyük törenle, işe yaramaz Eiffel anıtı, milyonlarca kişinin gözleri önünde, patlayıcılarla yıkıldı.

Herkes Macrohard'ın dünyada bir numara olduğuna bir kez daha kanaat getirdi. Firma daha önce Ay'ın yüzeyini kaplayan reklamlarıyla büyük sükse yapmıştı.

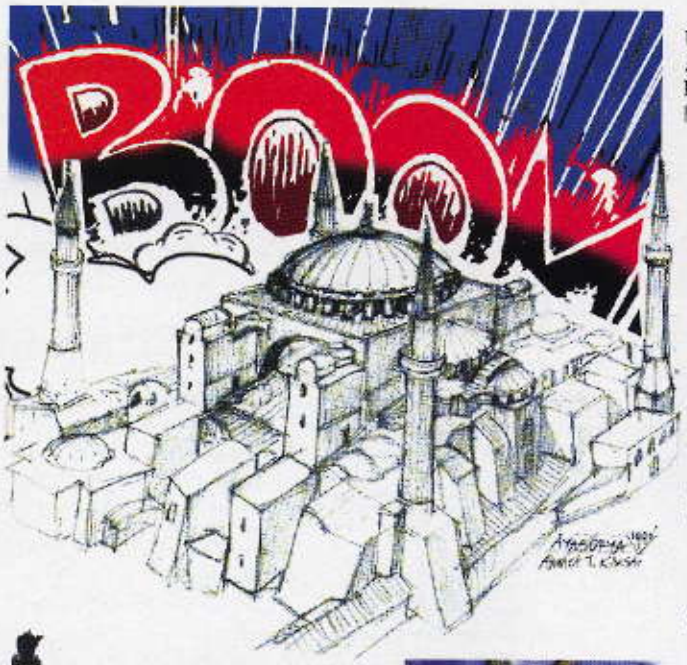

Ülkemize de yatırım yapan Macrohard, İstanbul'da Ayasofya'yı özelleştirerek yerle bir etmiş, yerine büyüklüğüne yaraşan mütevazı bir plaket bırakmıştı...

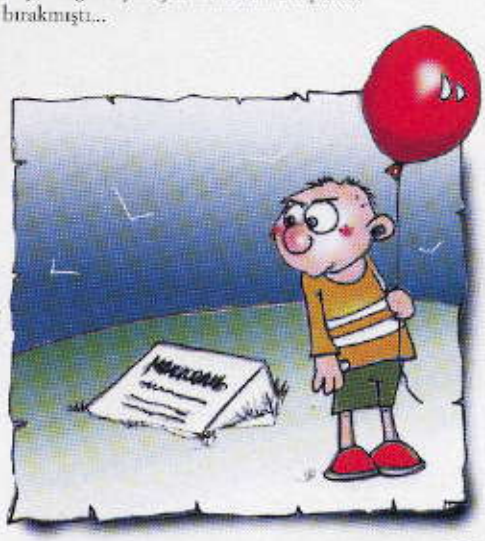

Rakip şirket GAL ise, New York'taki Hürriyet anıtını astronomik bir fiyata özelleştirip heykelin yüzünü genel müdürünkiyle değiştirdiğinden beri dikkate değer bir reklam çalışmasına girişmedi.

Ama firma yetkilileri, pek yakında Norveç'in fiyordlarını toptan satın alıp,

baştan aşağı düzleyeceklerini söyleyerek prestij toplamaya çalışıyorlar.

Kendimizi tanıtmakta yine geç kaldık. Zaten yıkık durumdaki bir Antik Efes'i özelleştirip yıkmak, dünyadaki imajımızı düzeltmeye yeter mi hiç?

Bilgisayarınızla binlerce dolar kazanabilirsiniz. Kontenjanımız sınırlıdır. İlgilendiyseniz mutlaka görüşelim.
Tel: (0 442) 233 37 50
Ömer Çalık

Fujitsu DL 1100, Dot Matriks 110 kolon 24 Pin Printer. Sahibinden az kullanılmış 170$.
Tel: (0 224) 224 97 22 (09.00-19.30 arası)
Muzaffer Alsan

Pentium 75, 1 Mb ekran kartı, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Harddisk (Full dolu. JPG, GIF, AVI, MOV, Win 95 vs.), 8X Mitsumi Cd-Rom, Creative SB16 ses kartı, "Radio aktiv" radyo kartı, 120x2 "Star 1801" kolonlar + mikrofon, 30 adet Cd (her çeşit Cd) 500 adet Hd disket (oyun ve program). Fiyatı:950$
Tel: (0 372 312 20 97
Mesut Başoğlu

Sahibinden Goldstar Msx bilgisayar, televizyona bağlanma kabloları , 6 oyun kasetiyle sadece 50$
Tel: (0 414) 247 00 13
Mehmet Kırmiç

Sahibinden satılık 1 veya 2 cep bilgisayarı, 4 Kb hafıza, 30 M. Kendisi tipinde mesaj gönderir, aşk ve yaşam falına bakar, dünya saatleri, resim çizme, birçok özellik. Sadece 6.000.000.-TL
Tel: (0 414) 247 00 13
Müslüm Kırmiç

Modeminiz varsa bu programa ihtiyacınız var! 30 günlük kullanım!
Tel: (0 312) 385 41 45-260 17 93 (8'den sonra)
Hüseyin Uslu

Intel P 100 + 16 Mb Ram + 1.2 Gb Hdd + 8X Creative + SB 16 PNP ses kartı + 14" ekran + 1 Mb S3 Trio 64 + Klavye + Mouse + Speaker + MS Office 7.0 + oyunlar ve programlar (en son). Fiyatı:875$
Tel: (0 262) 223 52 68
Fevzi Doğan

486-DX 66, 8 Mb Ram, 350 Mb Hdd, 14" renkli monitör Unisys, çok acil.
Tel: (0 212) 231 98 17
Bülent Kuğu

Satılık Boca 16500 harici modem 25$. E-Mail: ZKubilay(Süperonline.Com
Tel: (0 212) 575 55 79
Kubilay Akyol

18 yaşından büyüklere Adault Video-Cd'ler. Sadece 3.500.000.-TL.
Tel: (0 212) 514 11 36
Cengiz Taşdelen

Sahibinden Intel 133 Pentium, VX Board, 16 Mb Ram, 1.6 Gb Hdd, S3 Trio 2 Mb ekran kartı,10 hızlı Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, 2 hoparlör, 102 tuş Türkçe Q klavye, Windows 95, Radyo kartı ve anteni, 14400 Modem, renkli ekran, özel midi Tower kasa, 1.44 Mb Floppy, Masaüstü mikrofon. Pazarlıklı 1500$.
Tel: (0 216) 527 37 84
Emre Bayhan

120 adet oyunlu amiga diskleri, 30 adet amiga oyun dergisi ve joystick satılıktır.
Tel: (0212) 559 04 27
Korkmaz Eke

Intel P 120, VX Board, 16 Mb Ram, 1 Gb Hdd, 14" 0.28 Monitör, 2 Mb S3 Trio 64 VT, 8X Samsung Cd Rom, 16 Bit ses kartı. Az kullanılmış 1100$. Pazarlık yapılır.
Tel: (0 212) 592 50 12 (Akşam 20'den sonra)
İdris Yarar

486 DX 2/66, 420 Mb Full Hdd, 12X Cd Rom, 14" 0,28 renkli monitör, 16 Bit ses kartı, klavye + Mouse + Mouse Pad 650$. Pazarlık yapılır.
Tel: (0 212) 222 72 99 (Akşam 20'den sonra)
Ayhan Özdemir

ULUSOY BBS HİZMETE GİRDİ!
Ulusoy BBS Balıkesir'de hizmete girdi. Her gün saat 16-18 arasında açık olacak olan BBS, uzay konusuna ağırlık veriyor. İşte BBS'den bazı dosya konuları: Fotoğraf arşivi, uzay fotoğrafları, astronomi programları, 2000 adet ses dosyası, Shareware arşivi, Mars Pathfinder fotoğrafları..
Tel: (0 266) 249 91 35
Özgün Ulusoy

İhtiyaçtan 10 ay garantili, I P 166 Mmx, Atx kasa, Gigabyte Tx, 15" monitör, 32 Edo, 2.1 Gb Dia, 3D2000 2 Mb, 8x Samsung, 16 Bit Ess + Radyo kartı, Starlcıooprn 1500$.
Tel: (0 216) 346 64 16
M. Kemal Gemicioğlu

Arc 486 DX2-66, 8 Mb + 750 Mb Hd, X4 Teac Cd-Rom, 0.28 Mpr II, dahili Hoparlörlü Monitör, Fax Modem SB 16, Win 95 600$.
Tel: (0212) 548 01 72-(0 542) 421 61 66
Ozan Pınar

Intel 486 DX-2, 8 Mb Ram, Quantum 1 Gb Hdd, 14" 0.28 renkli monitör, CL-1 Mb Vesa, Win 95, Klavye + Mouse çok temiz fiyatı:70.000.000.-TL
Tel: (0 282) 651 00.07
Erhan Şahin

Sega Master System 2 video oyunu 3 kartuşu ve tüm aksesuarları 100 DM.
Tel: (0 282) 652 89 56 (19'dan önce)-651 62 07 (19'dan sonra)
Cenker Ercan

Adres-etiket programı
fiyatı: 1.500.000.-TL, Word Detec çapraz bulmaca oyunu fiyatı:10$.
Tel: (0 224) 544 12 70-544 75 88
Yavuz Gerçekçi

İntel Pentium 133 Cpu, İntel Triton VX (75/200 Mmx) Board, 16 Mb 72 Pin Edo (8-8), 1.02 Gb Hdd, 1.44 Mb 3.5" Floppy, 14" 0.28 Mpr Vestel Digital ekran, 1 Mb S3 Trio 64 Vt Mpeg destekli ekran kartı, Mini Tower Case, Mouse,

Pad, 105 tuş Win 95 klavye. 2 ay kullanılmıştır. 1 yıl sistem garantisi. Fiyatı: 1000$
Tel: (0 332) 321 00 28-237 81 96 (3 hat9
Kazım Özdoğan

Gb Hx Mainboard, İntel pentium 150 Mhz, 40 Mb Ram, 1.7 Gb Hdd, Creative Sb32, Aztech Fm Radio Card, Logicode 33600, Tele sekreterli Modem, Datron TV Card, 4 Mb S3D Mpeg Vga Card, Gravıs Midi Adaptör, 16X Cd-Rom Drive, 14 VGA Monitör, Win 95 Klavye-Mouse, Windows 95, Full Multimedia Computer, sadece 1350$
Tel: (0 532) 281 13 91
Cüneyt Özgümüş

Temiz bir yıllık Commodore 64, teybi, oyunları, güç kaynağı, Joystick, lise ders kasetleri ile sadece 48$.
Tel: (0 312) 357 71 50
Uygar Hizal

Pentium 133 Intel Hx 512 Cache Memory, 16 Mb Ram, 1 Gb Harddisk, 2 Mb S3 Trio 64 ekran kartı, 12X Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, Faks-Modem, K. Ctx M. Mic. + Hoparlör. fiyatı:1250$
Tel: (0 312) 358 23 52
Mahir Altın

96 model 486 DX4-100,16 Mb Ram, 853 Mb Harddisk, 4X Goldstar Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, 1 Mb ekran kartı, 14" Svga renkli monitör, Türkçe Windows 95 750$
Tel: (0 312) 417 31 00-417 47 42
Çağrı Gökbayrak

Az kullanılmış Mitac 486-66, 540 Hdd, 4 Ram orijinal kılıf , Ext. Klavye + Mouse, programlar 930$.
Tel: (0 312) 322 18 57 (19'dan sonra)
Şevket Bilen

Cy-686-150, Gigabyte 512 Cache Hx Creative G. Blaster, 4 Mb PCI, 20 hafızalı 15" Ice monitör, Sound Blaster 16, 12X Cd, 1 + 1.3 Seagate Hd, 32 Edo, Modem ve Programlar. Fiyatı: 1440$
Tel: (0 312) 322 18 57 (19'dan sonra)
Şakir Bilen

Sıfır ve kullanılmış OEM'ler, Web dizaynı, Animasyon, teknik destek, ödev ve tez yazımı, tüm bilgisayar uygulamaları için:
Tel: (0 212) 256 77 93
Onur Ergüven

Zet 3 yıl garanti (bir yıl kullanılmış) Creative Multimedia Kit, 16 Mb Ram, P 100, 1 Gb Hdd, 14" 1024*768 monitör, S3 64 ekran kartı, 16 Bit renk, W 95 + Office 95 fiyatı: 1150$
Tel: (0 312) 437 49 53
Ahmet Peynircioğlu

P120, 1.3 Hdd 16 Ram, 1 Mb ekran kartı, 12X Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, S. Vision 028 ekran, 100 disket, 5 adet Cd, Joystick, mikrofon, kulaklık, hoparlör örtüsü vs.. Fiyatı: 900$
Tel: (0 542) 231 91 51
Barış Özbek

P133, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 10X Cd-Rom, 1,44 Floppy, S3 Trio 64 Uv + 10 Demo Cd'si, 17 oyun Cd'si, Win 95 Plus, Sb 16 Bit ses kartı, Mouse, Klavye, program ve aksesuarlarıyla 1100$
Tel: (0 212) 583 99 71
Hakan Özenç

Satılık Printer, Alps Md 2010 Photo-Realistic printer; 1200*600 siyah-beyaz 600*600 renkli her türlü kağıda offset kalitesinde baskı-metalik baskı imkanı 1 yıllık Escort Computer garantisi ve orijinal yazılım Cd'si ve baskı kartuşları ile birlikte 300$
Tel: (0 216) 332 22 54
Cahit İstikbal

Az kullanılmış, 486 Dx-4-100, 8 Mb Ram, 14" NI/LR- Mpr II monitör (yeni Vestel) 650 Mb Hdd, 1,44 Mb Floppy, Slim kasa, Q Win 95 klavye, Mouse, Windows 95, Office 95 (Word, Exel, Power Point, Access) Fiyatı: 400$
Tel: (0 252) 214 20 27
Şenol Avcı

Intel Pentium 100 Mhz Cpu ve İntel Board, 32 Mb Edo Ram, 20X Cd-Rom sürücüsü, 1 Gb Hdd, 2 Mb S3 Trio 64 Bit V+PCI ekran kartı, 14" NI/LR renkli 0.28 monitör, 16 Bit 48 Khz General Midi (256 gerçek enstruman sesi) Tempu 32 Proffesional ses kartı, masaüstü mikrofon, Mustek 800 Dpi ve 16 milyon renkli Scanner, Canon Bjc-4100 renkli 720 Dpi yazıcı (Tişörte baskı yapar), 1.44 Floppy, Click And Play orijinal Cd oyunu ve birçok 3 boyutlu oyun hediyeli sistem 1300$
Tel: (0 212) 674 06 85
Armağan Ünal

İkinci el Toshiba T1600 Notebook (286 DX 25 3 Mb Ram) ve her çeşit sıfır donanım. Windows 95 kurulur, kart takılır, Up Grade yapılır.
Tel: (0 216) 343 73 70
Gökhan Günyol

486 DX 266, 8 Mb Ram, 406 Mb Hdd, 14.4" Drive, 14" renkli SVGA monitör, 16 Bit ses kartı, Türkçe Q klavye + Internal Hoparlör ve ek Disk Drive 600$
Tel: (0 242) 322 64 53

Sahibinden "/386 ve 486 bilgisayar ve yazıcılar.
Geniş bilgi için Tel: (0 312) 336 10 41
Gürkan

Amiga 1200 + 1084 S Monitör, 100 adet disket, 1 Joystick, orijinal, çok temiz 270$.
Tel: (0 532) 292 90 78
Burak Tok

Unisys bilgisayar, Unisys 386/33, 130 Mb Hdd, 14" NI-LR renkli monitör, Q klavye, ETA muhasebe, Dos 6.20 yüklü, toz örtüleri, Slim kasa, Dos-Windows kullanım kitapları. Fiyatı: 35.000.000.-TL
Tel: (0 252) 214 20 47
Ejder Mutlu

CHIP

Copyright by CHIP,VOGEL INTERNATIONAL VERLAGSGES. mbH, Würzburg, DEUTSCHLAND

ISSN: 1300-9419

Yazı İşleri: Garo Antikacıoğlu, Gökhun Sungurtekin, Ufuk Yamankılıçoğlu, Mahmut Karslıoğlu, Güçlü Aydoğan, Ali Kemal Akçam, Tolga Sonalp, Hasan Yalçınkaya, Yeliz Aygül (sekreterya) **Katkıda Bulunanlar:** Alis Sırımcıyan, Erhan Toker, Zafer Babür, Kadir Tuztaş, Young Multimedia **Görsel Yönetmen:** Hayri Sinoğlu **Grafik/Bilgisayar:** Gökhan Koç **İllüstrasyon:** Emine Bora **CHIP Reklam Koordinatörü:** Gönül Morgül **CHIP Reklam Müdürü:** Şebnem Karabıyık **Müşteri Temsilcisi:** Yeliz Koyun **Abone:** Asu Bozyayla, Nur Geçili, Melike Demir **Dağıtım:** Nebi Danacı **Üretim:** Turgay Tekatan **Genel Koordinatör:** Melih Şahin **VOGEL Yayıncılık Ltd. Sti. Adına Sahibi ve Sorumlu Yazıişleri Müdürü:** Şakir Batumlu **Renk Ayrımı-Film Çıkış:** GAMA Tel: (212) 282-5322-23 **Baskı:** Uniprint A.Ş. Tel: (212) 263-8371 **Dağıtım:** BİRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık: Peker Sokak, 26 Kat 3 Levent İSTANBUL 80620

VOGEL Ankara Şubesi: Dilek Özgen Batumlu Hafta Sokak, 12/5 G.O.P. Ankara 06700 Tel: (312) 447-2772 Faks: (312) 447-1569

CHIP Tel: (212) 283-4244 (Pbx)

CHIP Fax: (212) 269-5021

Abone Fax: (212) 281-3908

Yazı İşleri Fax: (212) 283-4244 (Pbx)

Yazı İşleri e-mail adresi: chipyaz@chip.com.tr

Internet: http://www.chip.com.tr

VOGEL

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermekte.

Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojisine, makina mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin,Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermekte. Türkiye'de yayın dünyasına Şubat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi şimdilik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermekte.

LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'ın ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu. Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'da yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermekte. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat Hattı da bulunmakta.

MAKİNA MAGAZİN/MM: Makina imalat sanayiin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermekte. Bayiye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

WINNERS' CLUB MAGAZIN: Vogel'in bilgisayar dünyasına yönelik bir diğer yayını olan dergi, firmalarla bayiler arasında sektörel bilgi iletim görevini üstleniyor.

REKLAM İNDEKSİ

3P	61-135_165
ADANET	159
AFA	183_185
ALBİM	48_49_51
ASEL	55_153
ATP	25
AVS	157
BARKAT	151
BASARI ELEKTRONİK	141
BOĞAZİCİ	89_91_93_95
BOYUT	115
BSA	211
BURCU	143
BİLSAG	189
BİLTUR	53
BİMEKS	169
CASIO PEIA	125
CASIO QV	119
COMPEL	71
ÇETİNKAYA	108_109
DATAGATE	30_31
DOS	173
EGE PORCAN	67
EMEK	175
EMPA	116_117
ESTRON	45
FEKOM	137_139
GENPAZ	161
GÜNEŞ	145
HANEL	47
HARMONY	167
HESMAK	171
HP	15
HİSAR	61
IBM	5
İNSELBERG	97
İNTKOM	41
KARMA	ARKA KAPAK
KOCKAYA	107
LOGOMOTİF	A.K.I
LİST 2000	163
MARKET	220_221_222_223_224
MELSOFT	35
MICROSOFT	O.K.I_3
MİKROYAZILIM	133
OFİS	101
PAKİN	63
PC GOLD	57_59
PHILIPS	13
PRODEM	83
PROTA	69
RAINBOW	19
RAKS	10_11
RÖNESANS	179
SES 3000	65
TALIA	43
TELCO	87
TELECOM	17_111
TOSHIBA BEKOM	27_29
TULIP	39
TURCOM	131-147
UFOTEK	99_113_128_129
VEGA	21_33
VEGA YAZILIM	155
VESTEL	121
YA GE	23
YILDIZ	105
İMAJ İNTERACTIVE	85
İNTERPROBİS	193
İST.FUARCILIK	177
İZBİLFU	213

KASIM SAYISINDA NELER VAR

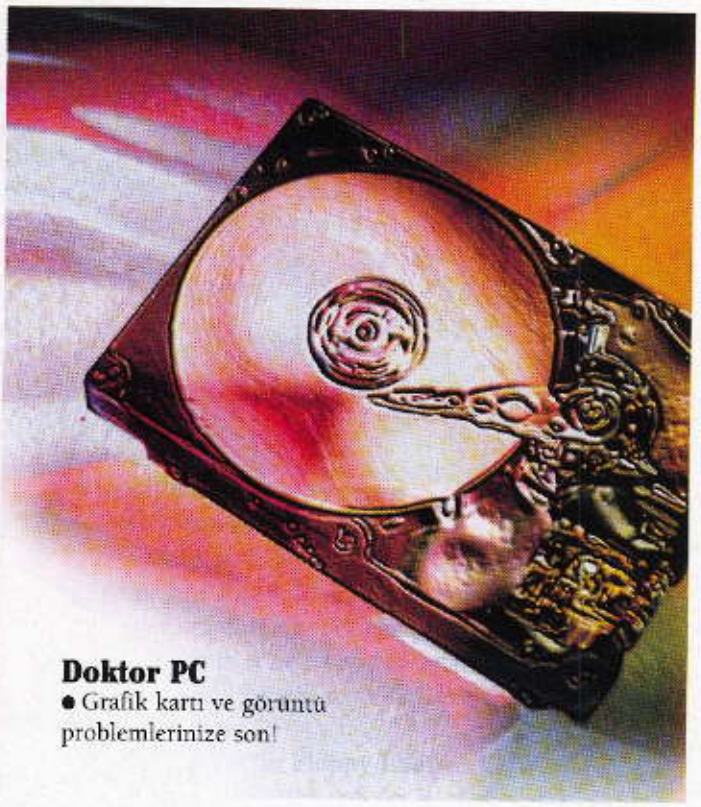

Doktor PC
● Grafik kartı ve görüntü problemlerinize son!

A'dan Z'ye PC Upgrade
●Süper bir PC'ye sahip olmak için bilmeniz ve yapmanız gerekenler. Adım adım açıklamalı 30 sayfalık donanım rehberi. Sorular ve cevaplar, yeni teknolojiler...

Sabit Disk Testi
● Hangisini alacağım derdine son! En yeni, en hızlı sabit diskler testte. 1.2 GB ve üstü sabit diskler yarışıyor.

Internet
● Internet'te sohbet ve dosya transferi
● Internet'te bir sayfaya sahip olmanın yolları
● Arama motorlarına Internet sayfanızı nasıl tanıtırsınız?
● Ilginç Web siteleri...

Yeni Kullanıcı Arabirimleri
● Gelecekte kullanacağımız arabirimler

Ve Diğerleri
● Ofiste Bilgisayar, 5 Dakika, CHIPUCU Kataloğu, Uzman Desteği, Yeni başlayanlar için Word, Excel ve Windows 95 kursu...